

De operis noui nūciatione. Rubrica.

¶ Sed cū septē sint partes digestor. et. vi. incipit. s. de bo. pos. vij. de verbo. obli. unde hoc q. incipit hic hoc vo lumen i. nō in principio alicui parit. vt. C. de vere. iu. enu. l. ij. s. sed cū oia. Rñ. qz bonoz pos. attinent supra dictis titulis. i. bo melius cū pcedētibz sunt cōiuncte. Infra de verbo. obli. nō incipit. qz nimis parum remaneret s. hoc volumine: s. hic iā discreta est materia a predictis. in hoc tñ est affinis: qz sicut superius tractat de iure pretorio ita hic salicet eodez modo sed nō in eundem modum. Ac cursus.

¶ Domini Iustiniani sacratissimū principis perpetui semp augusti iuris enucleati ex omni veteri iure collecti digestorū seu pādectarū liber. xxxij. huius vero voluminis Liber primus incipit.

De operis noui nūciatione.

¶ Nūciatio noui opus potest fieri etiam ei qui iure edificat: hoc

¶ Titius edificabat i. qdā solo: ego dicebam eū nō iure edificare: ipse ecōtra dicebat q. de iure edificabat. q. rebat ab vlpiano an ego possim ei tradicere nūciator: et respō. q. siue iure siue iniuria edificet: q. possim ei nūciare: et hoc p. qdā edictū ptoris: sed tñ debeo

postea remittere nūciatōez q. tñ nō hēo ius. phibēdi. b. ¶ Edicto. s. de ope. no. nun. i. hoc iudicatio: cui duo sunt capita. vt. i. e. ptor. in prin. i. s. deinde. r. pphettizat hic vlp. qui prius facit expositōne edicti q. ponat ipm. sic r. als. s. de capi. di. l. ij. in pn. et als. sepissime. vt. s. q. quisq. iur. l. i. in prin. i. s. de pac. l. i. in prin. b. ¶ Edicto. q. est. i. e. l. ptor. i. rñ. q. interdictū appellat. vt. in l. ptor. s. i. r. hoc interdictū. Sed certe ibi nō pmittit nūciari. Sed dic eoitpo q. mādat destrui factū post nūciationem videtur pmittere nūciari.

c. ¶ Permittitur. i. statuitur. d. ¶ Iure. i. iuste. quia sit ei ius edificandi. e. ¶ Iniuria. i. non iure. vt. in l. de iniur. in prin. f. ¶ Iniuria. i. iniuste.

¶ Opus. q. ex poffracto apparebit. s. cognita sitate fieret. nouū. nā aliquid iure pmittit in veteri ope veteri q. nō in nouo: vt. C. de iudicis. l. h. ibi. allud etiā r. c. alioz mittit qm. ptra. vt. i. e. l. s. si quis edificat. aliud est em. r. c. vt. i. q. non de iure. actuz. pu. l. iij. s. penul.

¶ nouo. h. ¶ Per nūciationē. legitimā q. teneat ipō iure: nam nūcia: q. nō psonē psonē nūciatōis nō tenet: vt. qz pupillus v. l. seruo q. nō ius. vt. i. e. l. de pupillo. in prin. r. s. i. q. nō rōne rei. vt. i. rōne p. e. de pupillo. s. si q. riuos. r. s. p. terea. r. s. totis. r. l. q. sone nō viā. quibus casibus pōt. sperni nūciatio. at vbi hec non tenet. impeditur: tenet nūciatio: s. nūciator ius nūciatōi nō habeat. potest tamē ille qui facit opus querere quare nūciat. et si cām non exprimer: pōt. edificare impune. s. i. libell. q. cut diamus in libello cām exprimendā. vt. argu. C. de cām. cō. edi. diui. adri. tol. l. h. s. sin autē. et. s. de trāfac. l. cū hi. s. i. tere dz. cā. r. i. e. de pupillo. s. totis. r. s. q. nūciat. et in telle. vt. i. aut. de testi. s. sancim. s. arg. s. ad trebel. l. qz. pofat. i. ¶ Deinde. repete pmittit hoc edicto vt remitteretur r. c. s. certe hec remissio non fit ex eodē edicto: sed alio

q. est. i. e. o. ptor. s. de i. e. vñ male videt sic repeti. Rñ. eoitpo q. hoc edictū q. est in prin. l. i. e. o. ptor. dicit de s. i. rui q. fit ante remissio: videt pmittere fieri remissio nē: vt. ar. i. de ma. test. si q. locuples. l. fi. r. s. de edē. si q. s. ex. s. phibet. v. l. dic remitteret. s. alio edicto q. nō hēo.

¶ tñ reperto debet nūciatio remitti quatenus iure edificat: qz eatenus nūciator ius nūciandi non habet. h. d. Dau.

¶ vlpianus. ¶ De edicto pmittit vt siue iure siue iuria opus fieret: nūciatio nē mhiberetur. de i. e. remittit p. phibitio eatenus quatenus

palā patebat: qz nullā causam nūciatōi cōtā iudice dicebat: vel que pto nulla habet. et ideo fit remissio etiā sine satisfatione. Uel dic. s. e. o. eatenus. i. vsq. ad tempus: quatenus. i. vsq. quo iudex cognouerit et pronūciauerit: licet edificare vel non: et potuit nūciare vel non. et hoc p. s. i. t. satisfatione de demolendo in principio cognitionis: et sic statim pendente cognitione edificat. Ex quo alit. p. nūciatō: aut destruet q. est factū: aut libere faciet q. vult. Uel dic. tertio cui debere e feruitutem altius nō tollendi vltra decē pedes: et tu iā circa. viij. fecisses: nūciaui ne vltra procederes: remisi corā iudice. cū videat iudex q. nondū feceras vltra id q. tibi licet: nec me habere cām vllā nūciandi nisi in eo q. vltra fieret: etiā sine satisfatione faciet remitti: cum videat iudex me calūniari. Uel dic. quarto non haberet. i. oblata satisfatione et non recepta nil dicit. secus si diceret hodie constat r. c. vt. s. vt in pos. leg. l. si is a quo. quia tunc non remitteretur prohibito licet satisfare vellet. Uel dic. quinto non haberet quatenus. i. in totū. nam p. s. i. t. satisfatione in nullo videt habere ius nūciandi: et sic in totū remittitur. Uel sexto potest ponit exemplū in seruitute vrbana: et sic in rebus incorporalibus: nā cū deberē seruitutē alii nō tollendi vltra. x. pedes: edificauit vsq. ad. viij. postea denūciauit calūnic: sero q. rere p. iudicē nunquid edificauerim vltra. viij. cum tibi debeam seruitutem altius non tollendi vltra. x. et si dixeris q. nō: pmittet q. ego edificē vsq. ad. x. vltra non. In corporalibz hoc modo: cum denūciauisses michi nouū opus in loco qui erat. xx. pedū per longū: potero querere p. iudicē nunquid habes ius in. xij. et si inuenies q. non: permittes q. edificem in. xij. et in. viij. nō. hic. p. ea parte quā vitate inspecta tenuit nūciatio: remissio nō fit omnino: cum ex stipulatu teneatur ad demolendū. Sed pro ea. p. qua non tenuit: tenet p. s. i. t. satisfatione. licet em. ad totum interponatur stipulatio: ad eā tamē partē in qua nūciatio fieri nō debuit nō committet. potest agi et alijs modis ad demolendum. s. dic. vt. no. i. e. ptor. s. nonnulli. r. hec. p. hēo i. littera nō. sine eo plana esset. r. dices hēret ex p. s. o. n. a. q. liber et maior est. vt. i. e. de pupillo. in prin. r. s. i. r. s. rei. et. i. e. q. v. iam. sed videt huic rñ. put habes nō: s. i. de remif. l. i.

¶ Remittere = tur. si iure opus fiat ex hoc edicto vel ab eo data satisfatione nūciant. ¶ Eatenus. imo et in eo q. ius nūciat p. s. i. t. satisfatione fit remissio. vt. i. e. o. ptor. s. hoc interdictū. r. i. e. o. de pupillo. s. si is cui. r. i. de remif. l. i. Uñ expone eatenus. p. ideo: et quatenus. p. q. r. supple r. hoc

Ope in g. ¶ fieret. nouū. nā aliquid iure pmittit in veteri ope veteri q. nō in nouo: vt. C. de iudicis. l. h. ibi. allud etiā r. c. alioz mittit qm. ptra. vt. i. e. l. s. si quis edificat. aliud est em. r. c. vt. i. q. non de iure. actuz. pu. l. iij. s. penul.

Liber Primus.

Si. hic em dicit remissione nunciacionis fieri quatenus ius prohibendi non habuit nunciator: ergo nunciatio nulla. sic ergo dicit remissio nulla: ut in Drio. Rn. equiuocatio est seu duplex expositio in hac oratione: iste non habet ius prohibendi. nam si dicas non habet quod aduersarius habet ius edificandi sic hic loquitur. nam

ly inspecta veritate non habet ius prohibendi. istius permittit et nunciare si est maior et liber et res habitus sup quod nunciatur. et sic aliter est nunciare posse: et aliud prohibere cum effectu finalis. quo facto si satisfactio fuerit nunciatio non habuit veritate inspecta.

Per hoc edictum quatenus est prohibitorium subuenit aduersus futura opera: pro preteritis non: sed per interdictum quod ut aut clā: aut alijs remedijs succurritur. h. d. Bar.

Hoc autē edictum remedium operis noui nunciacionis aduersus futura opera inducitur: est non aduersus preterita: hoc est aduersus ea que non dum facta sunt: ne fiant. nam si quid operis factum fuerit quod fieri non debuit: cessat edictum de operis noui nunciacione: et erit transiendum ad interdictum quod ut aut clā quod olim factum erat ut restituatur: et quod in loco sacro religioso: et quod in flumine pu-

blico: ripave publica factum erit. nam his interdictis restituatur si quod illicite factum est.

Ex hoc edicto absque pretoris aditione alieno nomine diebus omnibus nunciamus aduersus absentes inuitos et ignorantia. h. d. Bar.

Nunciatio ex hoc edicto non habet necessariam pretoris aditionem. potest enim nunciare quod et si eum non adierit. Item nunciacione et non alieno nomine facere possumus. Item nunciatio omnibus diebus fieri potest.

Aduersus absentes etiam et inuitos et ignorantes operis noui nunciatio preedit.

Per nunciacionem noui operis facta solo verbo potest nunciator possessiones et transferri aduersarium. h. d. Pau.

Prohiberi potest diuersis modis capitur.

per factum: quod si fit in re presenti: ut in re pupillo. S. nunciatio de. vel rone rei. ut in re pupillo. S. si quis riuos. et sequitur. et l. q. via. quod casibus nec nunciatio tunc per presentis nec remissio: ut in Drio. et sic si habet ius prohibendi accipit duobus modis. scilicet firmiter. i. habet ius prohibendi duobus modis dicitur. ut ecce si edifices altius siue habeas ibi seruitute: possum nunciare inspecta veritate. siue non: possum inspecta remissione iuris et utroque casu tenet nunciatio et tenet remissio: et sic loquitur. Si non habeas non ut quod dicitur ibi habet: tunc nullus est contrarius. Sed pone te edificare in pedio rustico: siue possum te prohibere inspecta veritate: quod seruitute ibi habeo: siue nullam ibi habeo: nullo casu potero denunciare de iure: et sic possum in seruitute urbana inspecta veritate. Item inspecto iure permittit. ut in re pupillo. S. scilicet ius. in rustica possum veritate inspecta: sed non iure quod preualet. ut in re. l. qui viam. et hoc casu loquitur contra. et sic posse prohibere diuersis modis accipitur.

Prohibendi ergo potest quod dicitur habet ius nunciandi quod prohibere non potest. ut in re pupillo. S. si plurium.

Non habet et non quod haberet remittitur.

Hoc autem edictum. quo opus noui inhibetur.

Remediis illud idem vel aliud quod non habem quod remittitur prohibito presentia satisfactione.

Inductum. accipe. hoc est aduersus ea.

Prohibita. i. pfecta. ut in re. l. si quis edificauit. nisi casu. ut in re. l. si pupillo. S. si quis ipse. vel dicitur ibi preestit nunciatio.

Facta sunt. ad superius non ad presentis. ut. S. dicitur est.

Que fiant. i. ne perficiantur.

Si quid. i. si quod opus. nam de pfecto dicit.

Edictum. quod preteritum est.

Transfeditur. non ergo coecurrit hoc interdictum cum illo.

si in re. pro. S. nonnulli. sed dicit pro eo quod datur illud quod ut aut clam per factis operibus denunciacione facta: nulla tamen secuta remissione: datur et illud. sed post prohibitionem. sic concurrat unum et altero ut in Drio. ut in re. l. quod viam clā. l. si aliter. S. quod est in hoc perpetuum illud finalis. ut in re. l. pro. S. hoc interdictum. et in re. l. quod viam clā. sp. S. hoc interdictum. ite h. erigere ut i. ope presentis fiat nunciatio. ut in re. l. de pupillo. S. nunciaciones. ibi non. ut in re. l. quod viam clā. l. i. S. si quis. ite illud quod fieret clā: hoc non. ite hoc ad futura opera: illud ad presentia ut hic.

Ad interdictum. scilicet aliter quod emittitur per eo quod et. h. d.

Olim facti. aliter deficit olli et dicitur. nam olli presentis et futuris tempus significat. scilicet si hinc olli erat. i. factum fuisse dicitur.

In loco sacro. repete et erit transfeditur ad interdictum quod est ne quod

in loco re. de hoc et de sequentibus dicitur agere sedo capite. ut in re. l. de interdictis. l. h. S. interdicta. et in re. l. in situ. pu. l. i. S. pro.

Factum erit. illicite et iure non permittit.

His interdictis. quod in suo casu loci habet. sed quod ut aut clā l. quod viam clā. l. i. vim facit. S. si hoc si denunciatio non preestit. si autem denunciatio preestit: tunc hoc interdicto ageat actione in factum ut destruat.

Restituatur. i. destruat.

Nunciatio. quod dicitur ut quod ad. S. in opibus ubi et cui possit denunciari. et per quem. et aduersus quos.

Ad iudicium. quod iactu lapilli vel voce fieri potest. ut in re. l. de pupillo. S. memisse. sed in re. l. de pupillo. S. quod opus. sed ibi solues. et facit. sed de d. l. i. quod sub p ditione. S. si. et de ed. l. i.

Ad idem. scilicet cum ipse sit: sed ex post facto. ut in re. l. de pupillo. S. quod opus. et sic soluitur contrarium.

Et. i. presentis.

Nunciacionem. ex hoc edicto.

Aliquo. scilicet procuratorio et sine mandato: dum de rato caueat: vel dicitur ratum habuerit. ut in re. l. quod viam clā. l. prohibere. i. presentis. ut in re. l. de pupillo. S. quod procuratorio. vel dicitur cum mandato. ubi neg. gestor non nunciat cum hoc edictum habeat.

Omnibus diebus. et feriatis. de alijs et de (sacris acionibus. dubitat. quod d. nullus. et hoc idem quod non est necesse presentis adiri. sed in duabus: sed tertia quod presentis. sic et in re. l. de adul. l. miles. S. sexaginta. sed ar. S. si quis in ius voca. l. ij. S. si.

Absentes. quod noli edificare presentis presentis. et erit sensu careres: cum fiat in re non in persona. ut in re. l. de pupillo. S. nunciacionem. et l. operis. et l. sequentem.

Ignorantes. sed non quod minor poterit restituere si edificauerit. Rn. non. cum non expedit sibi in eo statu ree et erat cum et denunciabatur. sed impedit sic ut presentis patientiam.

Olli duo ra sign.

a Nunciatiōe. simplici verbo facta.
b Aduersariū facim⁹. si nos possidem⁹. vt. I. qd vi aut clā. si alius. §. ait tul. r. est verū si h'bis facta fuit nūciatio. §. si p ptoz vel p factū lapilli / §. erit: qz facim⁹ eū possessōre. vt. I. e. d pupillo. §. memisse. §. qre amitto cū p h'ba nūcio. Rñ. qz meticolosus vi deoz r qñ sibi deserere. sec⁹ vbi au dacter p factū lapilli vel p ptozes. vt. I. de acq. pos. l. iij. §. in amittēda. r. l. si id qd §. si.

c An remissio- nē. tacite eo qz fa tisdatō recipit. vt episse facta. Azo. d. Agē. iterdi cto neris fiat ei. e. Edificatum h're. iterdicto vti possidetis. v' illo ne vis fiat ei. de q habes. I. e. ptoz. §. deinde.

f Actionē. red diti ex illo iterdi cto ne vis fiat ei r. c. vel vti posside tis hoc iō qz sper nit edictū r nūcia tionem. Azo.

g Interdictū. qd ē. I. e. ptoz i pñ. r qd vi aut clā. vt I. e. ptoz. §. nōn lli r. I. qd vi aut clā. l. i. §. quid sit vi.

h Restituēdo. i. destruido. i. Ignorās. dñmō habeat inlar qd dā opis. vt. I. eo. l. stipulatio. §. opus. que est contra.

k Quod opus fieret. sicut forte turris vel ecclia: vel aliqd opus cū aduersarius paret se ad edificandum.

l Comittit. i. cōmittere pñ. nec em cogit vt sub: cit. Itē cōmittit vt i arbitratorē vt suo arbitrato fiat vel nō fiat opus: destruat vel nō. nō qz vt in arbitriū. hoc em fieri nō possit. vt. §. de arbi. l. h. et. l. §. si in serui. §. si qz iuder. sic in aut. vt disse. iudi. §. si th. col. ix. et. C. de iudi. apertissimi. et in aut. si vero contigerit.

m Jurisdictioni. vt in arbitratōre. vel dicin iudicē si incōtinēti petat cogsci. qd sit hodie vsqz ad tres mēses.

n Cum aduersario. sine ptoze. o Opus. supple et fecit. Accur. p Cōventionis. L. pacti exceptio pro opere qd sit in priuato non in publico. Accur.

q Exceptio. si ille edificauit r tu agis vt destruat. r Dandā. vt r. I. qd vi aut clā. l. iij. §. sed et si pmissit. r §. nō rātū. r. l. vim facit. §. tādū. r hoc nisi nūciatū sup repub. sit. vt. §. de pact. l. i. iurige. §. si paciscar. r. I. qd vi aut clam. l. iij. §. plane.

r Periculum. qz fecit opus post remissionem. t Pactio. i. remissio nunciatiōis. v Priuatoz. de ope faciēdo post. phibitionē ptois.

r Iussu. qd est vt nō fiat post nunciatiōem: als de struat. vt. I. eo. ptoz. in pñci. y Ptoz. qd est vt destruat factū post denūciatōez. z Dirimeret. sic. §. si cer. peta. l. qdā. r si qz cau. l. i. in pñ. r. §. de adi. le. legata inutiliter. r. §. de usufructu. l. i. si cui. §. deniqz.

a Noui nūciatū ueniat tibi cū aduersario vt opus faceret: an danda sit cōuentōis⁹ ex ce ptio⁹: r ait Celsus dādā: nec eē periculū ne pactio priua tozū iussu⁹ ptozis⁹ antepo sita videatur. Quid em aliud agebat ptoz qz hoc vt contro uersā eozuz dirimeret: a qui bus si sponte recesserint / de- bebūt id ratuz hēre. Opus nouū facere videt q aut edifi cādō aut detrahēdo altqd: pristinā faciē opis mutat.

b Hoc edictū solū ad opa qz coherēt solo ptoz: nō ad alia. b Hoc autem edictum non omnia opera cōplectitur sed ea sola que solo pñicta sunt: quozū edificatio vel demoli- tio videtur opus nouū conti nere. Idcirco placuit si quis messem faciat / arborēve suc cidat: vineā putet: quāqz op⁹ faciat: tñ ad hoc edictū nō pti nere: qz ad ea opera que in so lo sunt pertinet hoc edictuz.

c Detrahēdo. f. vti opi emineti. in q reperiēbat sol ex cui⁹ reperiēbat lūmē recipiēdā: et mi- chi seruitutem debebat.

d Mutar. f. in melius vel in deterius: et nō est vis.

e Cōsuetā sūt. i. pñgēda sūt. nā ad futura pñct. vt Demolito. da exemplū vt. §. de ser. vt. (§. e. §. i. pñ. l. si arborē. §. interdum.

f Faciat. i. altqd ope. vt large hic accipiatur.

g Ad ea opa. f. sola sed non oia. nā non vt. I. e. §. si qd edificū. nec. §. e. l. §. i. nec si nō habeat inlar opis. vt. I. eo. stipulatio. in. §. opus.

h In solo. ad hoc vt in eodē solo pmanēt. supradī: cta aut et si circa solū sūt: i solo tñ nō pmanēt. Sz videt §. I. qd vi aut clam. l. si alius. §. notauimus. sol. nō est §. Inter- sed illud interdiciū dat. hoc non datur. et sic quo ad il- lud dicuntur coherere solo hec opa: quo ad hoc nō. naz quod vi in multis alijs differunt: cū hoc nō competat nūciatio- aut clā ne nō facta. vt. §. e. l. i. §. i. illud sic. vt. I. qd vi aut clam. l. r no. o. iij. §. si. et. l. seruius. Item hoc datur aduersus eum qui pe. nū. emit ab eo cui nūciatū est etiā si ipse nil fecit. vt. I. eo. l. si dicit. na. illud non. vt. I. qd vi aut clam. l. vim facit. §. tandū.

i Item sunt et alie due differētie quas nō. §. e. §. i. Alij di cunt qz ibi a stipite: hic in ramis incidebat. Tertū qz cā dāni in se. nūcio. vt qz ruat arbor in domū meā vt ibi

a q

Liber Primus.

als no. arg. i. e. s. pe. in si. s. fm. 330. vel hic directam ne
gar: ubi vtilem cecedit. prima placet.

a Fulciat. als fulciat. als reficiat. als fartiat.
b Ne possim. qz fulcire no. pnet edificacione vt de
structone que sola facit locu huic edicto. vt. s. e. s. op.
et ad idē. i. de iti.

actuz pri. l. i. q. s. reficere. r. c. d. u. deis. l. si. item nec
fit spēs noui opis qñ est opus. i. necesse. vt. i. c. l. si. pu-
lacio. s. op. et fac. i. b. acq. re. do. adeo. s. c. i. q. s. i. fi.
s. et hoc nisi forte ideo quia time-
mus de dāno in se. vt. i. e. s. nūcia-
tio. sic et pōt itelli-
gi. i. e. de pupillo. s. si. q. s. riuos. vel
illud erit speciale
vt ibi dices. Ac.

c In publico
sic oēs. vt. i. e. in
puinciali. s. fi. et
l. seq.

d Ex causis.
ex tribus fit. vt. i.
pri. s. et. i. de pu-
pillo. s. sextus.

e Que psonē.
in publico oēs. vt.
i. e. in puinciali. s.
fi. r. l. fi. in puua-
to aut illi quozuz
interest. vt. i. e. s. fi.
r. l. seq. r. etiā il-
le cui non inter-
est dūmodo asse-
rat sua interesse.
vt. s. eo. in principio.

f Quibusqz. de hoc agitur. i. eo. p. r. i. s. g.
g Nūciet. omnibz in ope extititibus. i. e. operis. r.
l. cui libet. et. i. pri. s.

h Locis. i. ipso ope. vt. i. e. ti. l. de pupillo. s. nūciatōes.

i Effectus. est enim vt destruat qd est factū post nū-
ciationē. vt. i. eo. p. r. i. in puinc. et est alius vt. i. eo. de
pupillo. s. meminisse.

k Juris. i. seruitutis. vt si debes fuititē lumibus.

l Aut damni. qz facis opus qd ruina minatur.

m Publici iuris. prima d. postnua. secūda natura-
tio tri-
plex est. statim per ordinem ponit exempla.

n Nūciam. hoc est exēplū pmi qñ iuris pseruandi.

o Vel vt. alij hñt veluti: s. tu habess fm. 30. vel vt.
et sunt due partes. et est exēplū ad scdm dictuz: et fit sic
nūciatio. ne pcedas nisi de dam. infec. caueas. vt. r. i. in
fi. huus. s. et. i. quod vi aut clam. l. iij. s. pe.

p In publico. s. iur iuris tuēdi cā vel dāni depellē
di. nā publici iuris tuēdi cā quilibet pōt nūciare: vt. i. e.
l. in puinciali. s. fi. et. l. seq.

q Vel. hoc est exēplū secūdi qñ damni depellēdi.

nūcia-
tio tri-
plex est.
statim per ordinem ponit exempla.

n Nūciam. hoc est exēplū pmi qñ iuris pseruandi.

o Vel vt. alij hñt veluti: s. tu habess fm. 30. vel vt.
et sunt due partes. et est exēplū ad scdm dictuz: et fit sic
nūciatio. ne pcedas nisi de dam. infec. caueas. vt. r. i. in
fi. huus. s. et. i. quod vi aut clam. l. iij. s. pe.

p In publico. s. iur iuris tuēdi cā vel dāni depellē
di. nā publici iuris tuēdi cā quilibet pōt nūciare: vt. i. e.
l. in puinciali. s. fi. et. l. seq.

q Vel. hoc est exēplū secūdi qñ damni depellēdi.

r Molitur. i. edificat. ecōtra demolit. i. destruit.
s Aut. hoc ē exēplū tertū qñ pub. iuris tuēdi gra. ac.
t Principū. i. fieret. qd est. i. et. i. legē da exēplū. s.
fi. regū. l. si. de edictis impator. da. vt. c. de edifi. prius.
l. i. et. l. si. cui. et. l. meuana.

u Que ad mo-
dū. als q ad mo-
dum: et tūc dīc q
edicta facta sunt
ad modū edificio
rū. i. quēadmodū
moderate fiāt: s. 30.
sic tenet nūcia-
tio nōse predi-
ctor: sicut tenet p
his opibz q facta
sūt ad modū rē.
quasi supiora nō
essent edificia. e
fm hoc aut qd est
in littera in pun.
s. pro sicut ponit
alij habēt quēad
modū edificia fa-
cta sunt: et tūc dīc
tenet nūciatio nō
mine predictozuz
quēadmodum te-
net aduersus edi-
ficia que sunt in
puuato.

u Que ad mo-
dū. als q ad mo-
dum: et tūc dīc q
edicta facta sunt
ad modū edificio
rū. i. quēadmodū
moderate fiāt: s. 30.
sic tenet nūcia-
tio nōse predi-
ctor: sicut tenet p
his opibz q facta
sūt ad modū rē.
quasi supiora nō
essent edificia. e
fm hoc aut qd est
in littera in pun.
s. pro sicut ponit
alij habēt quēad
modū edificia fa-
cta sunt: et tūc dīc
tenet nūciatio nō
mine predictozuz
quēadmodum te-
net aduersus edi-
ficia que sunt in
puuato.

v In sacro. po-
nit exēplū quā-
do cā pub. iuris
p his em oibus
potest nūciari. vt
et. i. qd vi aut clā
l. vim faci. s. fi.
y Interdicta.
id est ne quid in
loco sacro. et ne
quid in loco reli-
gioso. et ne quid in loco pub. de fluminibus. et ne quid
in flu. pu. ripare eius fiat.

z Suum facit. vt. r. s. de re. diui. in tantum. cum sine
precedentis legis.

a Et quis. qz solū cedit edificio. qd als non est.

b Nullo iur. s. puato. publico tñ sic si namgātū pōt
tus vt statio stenoz fiat. nō als. vt. i. b. acq. re. do. spūs.
et de flu. l. i. s. si in mari. et. i. ne qd in lo. publi. l. littora. r.
c Ex vna causa. puuata: publica (l. in littore.
sic quandoqz vt modo dixi.

d Potest. qz causa dāni depellēdi vt subit. cit.

e Juris. nunc que persone possunt nūciare alijs. yr.
r ponit de impositis et de naturali. Ac.

f Potest. is. de cā pub. iuris illi ad quem res nō pti-
net vt oēs ciues. vt. i. e. in puinciali. s. fi. et. l. seq.

g Pertinet. vt iure dñij. vel bo. fi. pos. vel qz ius hz i
re. vt. i. de ver. sig. l. verbū illud ptinere. in antepenult.
char. et. l. in puinciali. s. si ego. et. l. creditor. idē si nullū
habeat ius: si tñ cōtendat se habere. vt. s. e. l. i. in prin.

h Non potest. nec vicino nec domino.

i Procuratorio. s. quasi pcurator in rē suā a dño cō-
stituz. vt. s. ysfuru. quēad. ca. l. i. in fi. r. l. seq. sed videt

Solum
quādo-
qz edifi-
cio ce-
dit.

quilibet hoc posset. vt. s. eo. s. item nunciatioe. Sed non sic quasi pro sua re: vt iste.

a **V**endicare. per confessoriam.

b **V**sum fructum. etiam a vicino.

c **V**endicatio. per confessoriam.

d **V**el. s. fructua

rio.

e **I**nterfuit. qz

in eo venit iteret.

vt. s. si ser. vel. l. los

ci corpus. s. in cos

sellous.

f **N**o esse. nam

in pmo statu id ei

reponi dz. vt. s. si

vsufu. p. l. fru

ctuario. als in. l.

vsufu. s. dñs.

g **A**utem. s.

qñ vicino ex

traneo edificanti

nunciat. hñ dño.

h **D**ño. s. edifi

canti.

i **N**unciatio.

pcuratio nole.

k **E**uz sicut. s.

olmo. qz pluribus

modis dñz cogit.

vt. s. qui. mo. vsu

fru. amit. l. repeti.

s. si. ex. l. seq. et iō

est bōa rō. j. l. pri.

s. q. si soci. s. 30.

l **V**icini. qz nō

pōt. s. pcuratio.

m **P**otest. s. pcuratio.

n **I**us ei nō esse.

quasi per nunciatiōe

ex hoc edicto:

sed p pssorā bene agit

pra virtutē vt subijct.

o **F**acto. i. opere

facto a domino.

p **P**etere. a domino.

q **V**sum fructū.

p pssorā in rē si nō

fuerit iterēptus

vsufu. mutatōe rei:

tūc em pueniret dñz

actōe de dolo vt

ex testō. vt. s. q. mo.

vsufu. amit. l. repeti.

s. si. s. l. ser. vel. l. si

eo loco. s. i. s. 30. l. i. s. i. p. n.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

vsufu. amit. l. repeti.

in. l. illa in seruitutes. p. l. s. fami. her. in iudicio. posset dici qz etiā in reali possit vicino nunciari. vt. d. l. i. iudicio. vbi indistincte dicit nō dño. r sic loquit illa / qui vram. **I**n prouinciali. modo tractatur in quibus locis.

In p̄dio. nō solū italico. Et erat dubiū: quia prouinciales non sunt dñi: s; hodie sublata est differētia. vt. C. vsu. ca. trāffoz. l. i. s. si.

Si in loco cōmuni qd fiat. a vicino nō a socio. **V**icini. vt. l. eo. de pupillo. s. si plurium.

In cōi. qñ negat me confortē. **J**udicio. cuz negat me confortē: vel p p̄torē vl per iudi. offi. quando nō fatet fm 30. et erit portor p̄ditio phibētis. vt. s. cōmuni di. l. sabin.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Sup̄ficlaris qui hz vtile domini potest nunciare nouū opus. h. d. Bar. **S**i ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Sup̄ficlaris qui hz vtile domini potest nunciare nouū opus. h. d. Bar. **S**i ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Si ego sup̄ficlaris sim: r op̄ nouū faciat vicini: an possim nunciare: mouet qz qñ inq̄linus sum: s; p̄tor michi vtile in rē actionē dat: r ideo r seruitutū causa actio michi dabitur: r operis noui nunciatio debet michi concedi.

Solum quidam... co ce... dit... es nō gei... ins hz t... repenult... de si noui... in prin... s; qz nō p̄tor... s; qz nō p̄tor... s; qz nō p̄tor...

Liber Primus.

superf. l. i. §. fi. Sed quare fructuarius non sic potest. Rñ. iste plus iuris habet in re.

a **C** Si in publico. hic de publico. hug.

b **C** Omnes ciues idonei. Jo. vi. §. de munere. et honore. l. vt gradatim. §. et si lege. et hoc ppter pupillam et mulierem qd non nunciatur nisi ad eorum comodum pertinet. vt. Leo. §. pupillo. l. pñ. et de pupula. ac. l. mulier. §. ite ppter euz cui er edicto postulari non h. vt. de pupula. ac. l. pupula. rñ. Ex pluribus tñ vnus idoneior eligitur. vt. Leo. tit. l. si plures.

C Publici iuris tuenda causa de nunciare oēs ciues potest excepto pupillo et seruo ppuo. §. p ppuo dāno potest nunciare pupillus euz tutoris auctore. Bar.

C Si in publico aliquid fiat: omnes ciues opus nouum nunciare possunt. 4. d. au.

N Am reipublice interest plurimos ad defendendam suam causam admittere. l. l. pta.

D E pupillo qñ situs est: et pñ lib. xij. digestorum scripsit pupillo non esse opus noui nunciandi executionem dā: nisi ad ipsi priuata comodo res pteat: veluti si luminibus ei officiat: vel p pte cui obstat. Nō alit aut pupilli rata habebit nunciatio qñ intercedente tutore auctore. Seruo aut nunciari opus noui potest: pte vero nunciare non potest neq nunciatio vllū effectū h. §.

C Nunciatio noui opis d. §. fi.

D E pupillo, dicitur est. §. qd qd admittit ad opus. no. nū. §. qñ situs est de pupillo: an possit nunciare si in publico fiat aliquid.

e **C** Scripsit. et bene.

f **C** Executione. i. pte nunciandi. et hoc est ad publicā eaz respicit: vt ex fdi ctis p. et de popu. ac. l. mulieri. et ar. §. de pcura. l. l. in prin. scus si ad priuataz vt subijcit. Sed qd de adulto? Rñ. idē si nō sit maior. xvij. an. vt. §. de postu. l. i. §. pueritiam. et insti. qui. manu. non pos. §. fi.

f **C** Executione. sine tutore sñ vnū intellectū et male.

g **C** Dandam. pro opere qd sit in publico.

h **C** Pertineat. i. nunciatio vel causa nunciandi. vt. C. de edē. l. is apud quē. et tunc cum tutore vt subijcit.

Lumen **C** Luminibus. lumen de. primo: p pte de longe et p pte est. Itē lumen de sup. p pte de sub. vt. §. de serui. et dñt. vt. pre. l. lumen. et l. inter serui.

k **C** Eius officiat. contra debitam seruitutem.

l **C** Autem. referunt quidam ad pun. et male.

m **C** Rata habebit. de rigore: §. de eitate valet qñ nō est ei tutor neq iudex a q petat. f. tutore: cū etiā qlibet seruo densiādo facit locū interdicto qd vi aut clā sñ. m. vt. §. qd vi aut clā. l. iij. in pñ. et p hoc. C. qd admit. ad bonoz possess. l. bonoz. Sed cur nō potest sine tutore cum ei vtile sit. vt in l. de auc. tu. in pñ. Rñ. nō potest simplr. i. p bis sim plicib: qñ tunc p dēre possessionē potest. vt. §. meminisse. et §. eo. l. i. §. in opis. §. p iactu lapilli vñ p ptoze potest cū si bi sit vtile. sic. et §. de emic. §. dicit. §. fi. Alij hoc referūt ad primū casum qñ in pupillo. qd Jo. nō placet. alij hoc esse idē: et dānū possit habere. vt in l. de auc. tu. §. neq.

n **C** Nunciatio. qñtum ad executionem non qñtum ad effectum vel nunciationem.

o **C** Auctore. i. tutoris auctoritate si aduersari restitit.

p **C** Seruo. §. de pupillo. nunc de seruo.

q **C** Nunciari. qñ valet rāq rei facta cū p mortuo hēat. vt. §. pñ. §. ibi neq refert. et. §. eo. l. operis. et l. seq.

r **C** Nunciare. cū fiat a psona rei: i. pte non sit psona.

s **C** Nō potest. cum ad publicaz cām pñet. vt ar. §. de testa. l. qui testō. §. fu. §. sec. si ad pua rā: qñ tñc potest. vt. §. qd vi aut clā. l. iij. in pñ. vel nōle dñi potest vt ibi. suo non vt hic.

t **C** Nunciatio. s. a seruo facta.

v **C** Nunciatioez. dicitur est qbus ex causis fiat nunciatio: et q psona nunciatur. nunc vbi.

x **C** Presenti. si aut alibi habes. §. proxi. §.

y **C** Inchoet. et nōdū edificat: puta locum purgat. nā et sic cepisse dicit. vt. §. de polli. l. i. §. cepisse. Arzo. tu dic illō spāle. Sed Opus qñ tñc dic inchoatuz ichoatū qñ opus sup quo fit dicitur. nunciatio habz inchoatuz operis: non si vnū cemetū sit appositum. vt. §. eo. l. stipulatio. §. opus.

z **C** Domino. s. tantum.

a **C** In presenti. s. re. Accur.

b **C** Refert. cui fiat res.

c **C** Fuerit. liber vel seruus vt hic subijcit.

d **C** Nam et si seruo. vt. §. proxi. §.

e **C** Nunciatione facta. hoc si fabri ibi sint. Quid si nō ibi sit et nūciat ad locū? Rñ. tenet. vt. §. i. l. iij. §. toties. et ar. §. l. fi. et §. qd vi aut clā. l. aut q aliter. §. si forte. et. C. de an. excep. l. iij. in fi. et. §. eo. l. opis. vt p hoc ipute dñō si postea qñ sciret ibi aliqd pl' opes: nō aut destrui qd medio tpe feret. vt ar. §. de peti. here. itē veniūt. §. pte tuā. f. vt qd factū est post sciaz dñi destruat. qd ante nō. vt. §. qd or. l. bo. pos. ser. l. fi. Idē dicas et si fabri ibi sint. ar. §. dicitur legū. §. hoc casu cū fabri erāt vel alij pntes etiā ignorāte domio facti: dicit qdā vt. Ot. destrui. ar. §. eo. l. opis. qd nō placet. et qd ibi dicit tenet merito iure. vt dic tenet oino si tutor vel curator potuit fabros. phibere et est soluedo. nā sic pupillus vel furiosus tenetur.

f **C** Sic. i. eo modo. Accur.

g **C** Si qd forte in foto. ante iudicē. Arzo. vel dic foto re rimm venaliū. Idem si alibi vbi cūq non in opere.

h **C** Nunciat. absente domino ab opere.

i **C** Nulli. qñtū ad hoc vt statim dñm pstrigat. §. ex co tpe et q phibere potuit opificib: ne edificaret. vt dixi. §. §. pñ. §. sñm hoc qñ dicit hic nunciatioez nō tenere et su perioz casu tenet domino absente cū idē sit ytrobiq: vt

post dñs sciuu teneat. Rñ. iō: quia sepe opifices amici dñi vt vicini p̄sueuerūt ab ope desistere: bonū p̄siliū p̄ dñō sumētes: et ad ea q̄ frequētī accidit iura aprātūr. vt. s. de legi. r̄ fena. p̄sil. nā ad ea. Sed. R. videt̄ voluit se vt r̄ post dñi sciētā hoc casu non teneat. Accur.

- a **P**redixim⁹. als p̄dixi. r̄ dic vt s. pri. s. als r̄ pe ne vt dixeriz: r̄ est py. lfa. r̄ bona. h.
- b **A**libi. q̄ in iplo opere.
- c **S**equitur. i. se queretur si in foro valeret.
- d **A**d opus. q̄b forte etiā iure fiebat.
- e **P**er ignorātiā. fabroz nunciatiois.
- f **E**dictum. sic forte p̄ceptuz post denunciatōne ne quid noui fiat. h.
- g **S**i sit factū. et sic tollēduz q̄b eēt iniqui: vt q̄ nō de liq̄t dānet. vt. J. de ac. r̄ ob. l. ex maleficijs. s. i. sed q̄d si doli adhibuit re uertendo. Rñ. est q̄b sibi ipse. vt s. ex q̄. cau. ma. l. i. cui. s. i.
- h **E**t plurimū. fiat. ab eis.
- i **N**ūciel. a vi: cino.
- k **R**ecte. quia in re presenti.
- l **N**on edificauerint. nec eorum voluntate factū est. vt. l. eo. l. edibus. h. 30.
- m **N**on tenebuntur. demoliri suis sumptibus.
- n **N**on tenebuntur. ad impensas sed ad patientiā. vt. l. quod vi aut clam. l. compenit.
- o **N**ocere. vt. J. de reg. iur. l. nō dz. r̄. s. ad filij. l. fi. r̄. s. si q̄s ali. testa. prohi. l. si q̄s. s. fratris. r̄. s. de ali. iudi. l. i. r̄. C. vñ vi. l. meminerit. Et hac cā tñ dānat: nō iniuria iudicis: q̄ credebatur nūciatū fore illi q̄ dānaui: p̄t̄ feret a ceteris cōi diui. si interfuerit omnium fieri q̄b factū est plus q̄ nō fieri fm J. r̄. 20. vt. s. cōi diui. l. si q̄s putans s. fi. q̄ est p̄tra. r̄ facit. J. quoz lega. l. i. s. si alter.
- p **U**nus. quia quod sit a persona nunciantis p̄to se tñ videtur fecisse nisi nūciasset procuratoris nomine.
- q **N**unciare. vt omnibus prosit socijs.
- r **O**mnibus. s. scientibus.
- s **Q**uia. ecce ratio.
- t **A**lter hēat. vt r̄. s. de serui. rusti. p̄di. p̄fūdū. sic r̄. J. de ap. scio. r̄. s. famul. her. l. in hoc iudicio. Quid autē si oēs habeat ius phibēdi: tñc dic idē fm J. o. et h subaudi marie. s. q̄ est rō in hūc r̄ supioe casum: Rñ. q̄ ibi fieri dē ipi rei: sic omnib⁹ h̄ vnus tñ ad sit. vt. s. s. nunciatioe. r̄. J. l. operis. r̄. l. seq. J. 3. collige hic q̄ aliquis

nunciat qui prohibere non potest. vt dicit. s. eo. l. i. s. i. t. **N**ō hēat. s̄tate l̄specta. vt q̄ remisit. ar. s. s. ser. vt. p̄. l. si edes. vt nō hēat: q̄ forte fecit p̄actū de nō nūciando. vel ipse solus constituit seruitutē altius nō tollēdi. v. **S**i q̄s. casus hui⁹. s̄ p̄t poni i eo q̄ nūciat nouū op⁹

vnus⁹ ex socijs nūciatio anve ro oēs nūciare⁹ debeant: r̄ est veri⁹ vni⁹ nūciatōez oibus⁹ nō sufficere: s̄ esse singulis nūciare neceffe: quia et fieri pōt vt nunciatoz alter⁹ habeat: alter nō habeat ius phibēdi.

Et qui in magistratu est nō pot fieri nūciatio sicut nō pōt in iudicio pueniri: sed debet si bt fieri p̄testatio de nunciando finito magistratu: r̄ secuta postea nūciatio trahet̄ retro ad diē p̄testatiōis vt opus factū post p̄testatiōne destruat̄. h. d. pau. de ca.

Si q̄s ipi p̄toi⁹ velit opus nouū nūciare: debet sic nūciare: vt iterim testet̄ nō posse se nūciare: r̄ si nūciauerit postea: et q̄b retro edificatū erit destrueduz erit: quasi⁹ re p̄petto die p̄nunciatōne facta.

Redū p̄edificatiōne cōpetit hoc edictū: sed etiā pro immissione. h. d.

Sed si in edes nostras q̄s

fielat in absentia: r̄ si illuc iret ad nūciādū: tūc op⁹ esset p̄fectū nec h̄z quez mittat. r̄ dic ipi p̄toi. i. p̄tozem h̄c existētē. Uel q̄rio q̄ null⁹ est in loco opis q̄ p̄sente nūciel. r̄ q̄ dño renūciel: r̄ tunc est p̄testatio necessaria. hanc tñ p̄testatōez factā corā p̄toze. s̄z his duob⁹ nō destruit q̄b medio tpe fieret anteq̄ dñs possit venire ad locū. Ac.

- r **P**retori. i. pretore auctore. Accur.
- y **D**ebet. s. sic nūciare vt interim r̄c.
- z **T**estetur. diuersis modis apta ad p̄testatiōnem fm diuersas positiones casus. Accur.
- a **N**ō posse. r̄ habetur p̄inde ac si fuisset nūciatū.
- b **E**t si. quia superior eius est: vel fm secundū casum nō habet eius copiam.
- c **P**ostea. finito officio. 20. fm p̄mū casum: vt postea p̄ fuerit p̄testatus p̄dicto mō fm oēs casus q̄. l. p̄mo nūciauerat p̄dicto mō: sic nō est p̄tra. s. eo. l. i. s. i. Accur.
- d **R**etro. a die p̄testatiōis.
- e **E**dificatū. vt ab hora p̄testatis q̄ vētū ē ad p̄tozē.
- f **Q**uasi. i. q̄ si fuisset facta ab imtio q̄n facta fuit p̄testatio. i. referēda erit nūciatio ad ipsa q̄ p̄testat⁹ fuerit.
- g **R**epetito. sic. s. de si. instr. l. repenta. r̄. J. n. i. l. si nūcia. s̄tē videamus. r̄ de iti. actuz p̄ua. l. i. s. si q̄s autem propter inundatiōnem. r̄ s̄ p̄trea.
- h **Q**uis. volēs sibi q̄rere seruitutē talē cū nō habeat.

Vertical text in the left margin, partially cut off, containing various annotations and references.

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various annotations and references.

Liber Primus.

- a **Inmittat**, puta tignum.
- b **Edificet**, pretor vel alius.
- c **Equū est**, ideo ipi pretori in hoc casu protestando non inabitur. s. p. i. s. q. m. quosdam.
- d **Quānto**, tunc ē p lapilli ne possessionē pdam: vt J. s. memisse.
- e **Sextus** pedis, habuum, s. q. b. er causis et q. p. f. de re. J. de denū catio fit vel iuris nri cōseruādi r. c. nūc cōpēditose dicit q. triplex r. c. dicit breuiter: q. aut auctoritate iuris naturalis aut publici: aut impossibilitatē quis nūciat. et. h. d. iste s. f. **Diffinit**, id est breuiter et cōpēditose tractat.
- g **Naturalē**, i. auctoritate iurif. gētū q. b. est inducētū naturali rōne
- h **Impositici** am. als impositiciā. r. als impositiciā: r. subicit ex empla.
- i **Naturalē**, sic ideo: q. a iurif. gētū q. b. natura: le d. f. habeat cām scz iuregentiū q. hoc meum illud tuū d. vt. s. de iust. et tu. l. ex hoc. et infra. de re. di. s. fin
- k **Inmittatur**, puta tignum. (gulox.)
- l **Publicam** cām quonē. vt si aliquis edificat iter se r. vicinū: et nō dimittat pedem: tunc potero nunciare causa defendendi leges. Accur.
- m **Leges**, veluti si. phibui aliquid in publico edificari: vt. J. e. l. nō solū. s. sed cum. J. de da exempla de lege et p. stitutiōne ea q. dicit. s. e. l. s. nunciatio.
- n **Senat**, vt si aliq. edificat d. struēdo edificia aliēa
- o **Consulta**, da exempla. s. de leg. i. l. cetera.
- p **Constitutiones**, vt si facio menianū iuxta publicū: vel etiam dimitto spacium.
- q **Tuēt**, phibētes in publico. v. als J. ius edificari.
- r **Ius suum**, i. edibus suis imponendo seruitutem.
- s **Edib**, sicq. vrbana est seruitus. p. qua nūciat: vt r. s. de ser. vr. p. di. l. iter. s. si. r. sic nō est J. e. qui viam.
- t **Fecit**, ergo ēt d. eū q. d. h. s. est p. d. i. debētis seruitutē fit nūciatio. r. ita est J. s. e. l. i. s. J. forte magis subuenit hñti p. d. alē vel vrbana s. p. onalē. q. illefructuarii p. s. l. det saltē naturalē rē nō fuiturē: vt. J. de acq. pos. l. naturalit. h. nullo mō. f. possidet rē nec seruitutē. J. de nota q. q. h. nullā istar. cāp. h. nūciatio: quax. f. triū hic fit mētiō: r. tñ tener: puta cū post nūciandē iure edificat: nō iure nūciatio: quo casu in dubio pendēdū est nūciatiōi: vt. s. e. l. i. in p. n. ibi tñ allegabat aliquā ex istis causis.
- v **Memisse**, nūc q. s. sit effectus nunciatiōis.

Delitus, id est tutius.

- y **Sum**, vt si dico dñe ptoz qdā edificet in meo: ptoz vos q. mittatis nūciū vtz vt nō edificet vl' veiat rñsur.
- z **Per ptoz**, assumit ptoz ptoz nūciantis: vt als p. sonā tutous: vt. C. q. admit. ad bo. pos. l. bonozum.

nunciatiōe interdico qd vi aut clā vel vti possidetis poterit experiri. h. p. Bar.

Memisse aut oportebit quotiens qd in nro edificare: vel in nrm imittere vel p. p. ce: re vult: melius eē eum p. p. torem vel per manū: id est p. lapilli tactū. phibere q. p. ope ris noui nūciatiōem. Ceterum opus noui nūciatiōe possessorem eū faciemus: cui nū clauerimus. At si in suo qd faciat qd nobis noceat: tunc opus noui nūciatiōe necesse fariā. Et si forte in nro aliqd facere p. seueret: qd equissimū erit interdico aduersus eum qd vi aut clam: vel vti possidetis m. vti.

In riuo r. cloacas et vbi: cuq. dilatio est periculi allatura spernitur nūciatio. Bar.

Si qd riuos aut cloacas velit reficere vel purgare: opus noui nūciatiōe merito

- g **Manū**, sic q. J. de acq. re. do. l. p. ut. r. h. dicit q. dā h. ba nō fore necessaria: s. saltey nūciū debet interuēre. J. o. d. h. ba apta ad J. d. d. d. h. iteruēre debere q. cūq. sint. sic. J. de re iudi. l. i. summa. in p. n.
- b **Nūciatiōe**: scilz simpliciter vti bo factam.
- c **Ceterū**, pro certe.
- d **Possesores**, vt si dico edificat in meo: male facio: phibeo ne edifice.
- e **Faciem**, si nō erat. f. q. n. possidemus.
- f **Nūciari**: mus. vt. s. e. l. i. s. in opis. r. ibi rōez diuicitatis red. didi.
- g **Noceat**, p. q. q. h. agim. vt. s. de ser. vr. p. di. l. i. f.

- h **Stulā**, in p. n. r. s. l. et. J. r. s. si ser. ven. l. scuti. s. aristo.
- i **Nunciatio**, simpliciter verbo.
- j **Necessaria**, i. vtilis siue nō damnoza: nec est an: itit possessionem qui non habet.
- k **In nro**, f. solo. als sequētia l. iter dicta locū nō hñt: vt. J. q. d. vi aut clam. l. i. s. l. i. s. notauimus. r. J. vti poss. l. i. s. hoc interdico de soli.
- l **Perseueret**, nulla nūciatiōe facta: vel etiā facta p. ptoz: vel tactū lapilli. Si aut simpliciter: si postea vti posside. ageret: succuberet. s. q. d. vi aut clam. bñ h. z. locū: vt J. quod vi aut clam. l. i. s. alius. s. l.
- m **Uti pos. no. q. hoc edictū tria hz capita**: phibitō: r. p. missio: demolitōis siue restitutorium. Edicti no. ope.
- n **Uti pos. J. de iniuriar. vr. s. de ac. emp. q. pēdēt. et nū. tria etiam manu siue auctoritate sua qñ possessionē nō amī caput serat. vt. J. de acq. re. do. l. q. uis. et. s. ad. l. a. q. l. i. quēadmo habet.**
- o **Uti. aut opis noni nūciatiōe ex tertio capite expiri**
- p **Cloacas**, publicas vel priuatas. periculi tamen erat publicum vel in communi.
- q **Reficere**, singula singulis: vel vtrūq. ad singula.
- r **Nūciatiōe**, als nūciatiōe. als nū (qd verius ē. ciatio non imerito phibe r. c. r. est ad p. m. J. de riuo. l. pe. s. pe. sed ad scdm. J. de cloacis. l. i. s. si q. purgati. s. z. qd si de nouo facere velit: videt q. possit nūciare: vt ar. J. e. l. stipulatio. s. opus. nec hic vctat. Sed. h. dicit nū

possessio nichil est h speciale. r illud est spale ius cui... rñ est ius cōe. J. ad muni. l. i. in fi. cū nulli reficiēti pos...

non phibetur: cū publice sa luti' et securitatis' interfit et cloacas et riuos purgari.

Preterea gñaliter p'etoz cetera q' op'a exceptit: quo rū mora periculū aliq' alla...

Quis em dubitat multo me lius eē omitti op'is noui nūciationē: q' ipeditri op'is neces...

Totiens aūt hec pars lo cum' habet: quotiens dilatio periculū allatura est.

Proinde si q's cū opus hoc moza' periculū allaturū esset nūciauerit opus nouū: v eluti si i cloacis...

debere: an talia opa fuerit vt cōtēn' nūciatio deberet. nam si apparuerit' vel in cloaca...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

si apparuerit' vel in cloaca riuo ve eoye loco cui' moza pe riculū allatura eē: dicēdū est...

petet. Rñ. vt nūciatio firma maneat: r ille nō pcedat in opere. r designabit etiā in quo r q'tr: vt p' factū lapilli v'l...

dū et auctore' p'etoz' defert. Idcirco non exigitur' vt iur' ret' bis qui nūciat anteq' iusu...

Qui nūciat in cersa parte op'is eā d'z demōstrare: si nūciat in toto ope sufficit i toto...

Qui nūciat' necesse h'z de monstrare in quo loco' opus nouū nūcier' scituro eo' cui nūciatū est...

Totiens aūt demōstratio faciēda est quotiē in partem fit nūciatio. ceterū si in totum opus fiat: nō ē necesse demō...

Si plura sūt loca requirū tur plures nūciationes et plures remissiones.

Si in pluribus locis opus fiat vtrū vna nūciatio sufficit: an vero plures sint necessariae. r ait iul. l. i. l. r. digesto. q'z...

Post satisfactioē prestatā vel oblatāz cōsetur nūciatio remissa ip'o iure. nec expedit...

Jure. sc'z is qui nūciat nouum opus. Qui nūciat: nō toto loco sed aliqua parte. Acc.

In quo publico vel p'iuato. Loco. sic. de rei ven. l. i. in rem. r facit p' nobis Cā res et actio...

Scituro eo. sic. de eden. l. i. in p'm. Totiens fiat. f. nūciatio. Dicere. ne op' fiat. sic. r. de interro. ac. si defen for...

Quia in re p'nti. vt r. s. eo. l. i. nūciationē. r habēt hic quidam prim. l. ac.

Remissiones. ar. pzo nobis contra bul. q' dicimus in annuo legato plura eē legata et ples p'scrip'tioes: vt...

Remissiones. vel gratis: vel prestata satisfactioē. de duo. reis. l. i. r. i. ad turpil. l. i. s. accusationem.

utilitas publica p'iuante p'ferri.

Cā res et actio sunt in libello ponēda

Liber Primus.

a Nunciatio, alio nunciatio: et subaudi tunc p[ro]p[ri]e.
b Satisfacere, cum in privato sit opus.
c Repromiserit, cum in publico: vt. l. eo. l. non soluz. §. ij. r. de p[ro]c[ur]at[ur]e. l. i. §. penul.
d Non fieret, quod offert: non si non offerat: vt. l. i. l. stipulatio. §. i.

e Operis, s. faciendi.

f Omnia, i. non facta, hic t[ame]n in publico non potest edificari etiam post satisfactionem: nisi appareat quod iure edificet: vt. l. eo. l. p[ro]c[ur]ator. §. hec aut. l. fi. vel dic omnia id est remissa.

g Hoc remedium, s. posse effici satisfactionem.

h Veniendi, venit enim ad p[ro]c[ur]atorem remittat nunciatio, quod sit satisfactio p[ro]p[ri]a: vel repromissio de ege demoliendo si iuste fiat nunciatio: vel etiam nulla interposita satisfactio cognoscere p[ro]c[ur]ator iuste nunciari, sic §. p[ro]c[ur]ator sicut in nunciatio: nec in remissione est op[us] aditio p[ro]c[ur]atoris: vt. §. e. l. i. §. nunciatio, r. dic idem vt non sit op[us] adiri p[ro]c[ur]atorem pactioe h[ab]enda i. o. edicto vel interdico p[ro]c[ur]ator quod sine restitutione idulget actione, vel etiam cum restitutione quod iure actiois def: vt actio de dolo et quod metus causa, vt. §. qd me. ca. l. i. metus. al. idem putat §. l. r. §. ex hoc edicto. Si pro restitutione contineat spatiale vt minor et maior, p[ro]p[ri]e absentia: necesse est vt adeat et detur actio finis ad idem: vt. §. d. minor. q. si minor. §. fi. vel vt efficacia p[ro]p[ri]a actione: vt. C. ex q. cau. ma. l. fi. Idem in bo. pos. edictali. §. l. decretali necesse est adiri: vt habes de his. §. de bo. pos. l. iij. §. inuito. r. §. a nunciapi bus. Idem ad huc §. r. ad p[ro]c[ur]atorem alios huiusmodi titu. est §. C. de edifi. p[ro]c[ur]at. l. fi. vbi dicitur: quod etiam satisfactio offerendo ante tres menses non audiet. Sed solue. l. e. p[ro]c[ur]ator. §. si quis.

i Satisfacere, si hoc exigat: vt arg. §. eo. de pupillo. §. qui opus. r. §. quorum lega. l. iij. §. i.

k Remittitur, id est spernitur.

l Verus, si t[ame]n dubites habere eum mandatum: nam potest esse quod p[ro]c[ur]ator: et t[ame]n dubitas de mandato finis Bul. et. p. vt C. de p[ro]c[ur]at. l. i. r. §. de admi. tuto. l. vulgo. vt in possess. le. si is a q. §. si p[ro]c[ur]ator. r. quod cuiusq[ue] vniuer. l. iij. §. actor. et de eden. si q[ui]s §. p[ro]c[ur]ator. sed Jo. B[er]o. r. hugo. dicunt hoc spatiale: vt r. alio §. ad trebel. l. q[ui]ta. §. i. De iure autem coi consistat quod non satisfacere: vt. C. de satisfactio. l. i. et. §. r. r. ra. habe. l. ne satis. vel dic veru[m]. §. g[ra]u[er]e: vt. §. de fo. l. fo. p[ro]c[ur]ator. et sic forsan speciale mandatum exigitur: vt r. §. de minor. l. illud. in fi. et. l. q. si de specialia.

m Qui remissione, s. nunciatio sibi vel d[omi]no facte.

n Satisfacere, de opere demoliendo vt subicit: et ideo vt r[ati]o casu satisfacere, quia alieno nomine petit.

o Defensoris, non actoris et ideo etiam sine mandato recipitur et de rato non satisfacere quod p[ro]c[ur]atores actorum faciunt: vt subicit: r. C. de p[ro]c[ur]at. l. exigendi.

p Satisfactio, de demolendo quam dixi prestandam.

q Rationabilione, quod non satisfacere de rato. s. rati. nam et de rato et de demolendo satisfacere: vt arg. §. de p[ro]c[ur]at. p[ro]p[ri]o §. i. fin. §. §. qd non placere de rato satisfacere: quia non posset p[ro]mitti et in fit stipulatio magis non haberi rati remissione, cum sic deberet destrui quod est etiam facta post nunciatio: unde non p[ro]stat: vt ar. §. de p[ro]c[ur]at. l. non cogendum.

r Nunciatio, id est stipulatio de demolendo in postea p[ro]p[ri]a op[er]is noui nunciatio. §. Si p[ro]c[ur]ator, sine satisfactio: neque habet mandatum, vel cum satisfactio: quod dicitur de mandato.

s Si p[ro]c[ur]ator, ante opus nouum michi nunciauerit: et satis acceperit: deinde interdico aduersus eum vt ar. ne vis michi fiat quomtinus edificet: ex interdico est op[er]is iudicatum solum satisfacere: quod partes sustinet defensoris. §. Paulus.

t Ante, alio ante, et alio autem. **v** Acceperit, a me de opere demolendo, et supple et nichilominus me inquietet dicens satisfactio non ex voluntate d[omi]ni recepta, et sic ipso iure non iudicatur d[omi]no. **r** Interdicto, scilicet de p[ro]c[ur]at. §. deinde, et §. §. qn. **y** Defensoris, id est rei, ego sum actor qui hoc interdico ago, quod veru[m] est, sed contra §. de p[ro]c[ur]at. non cogedi. §. si. vbi dicit agere hoc interdico p[ro]c[ur]atoris nomine esse reu[m]. Sol. illud quo ad euitandam satisfactio de rato, cum nec committi posset. Vel dic quod actoris et rei partes tenet, actoris quod hoc interdico agit: vt hic, rei quia d[omi]num defendit in eo opere: ne re sua vni prohibeat sicut in interdico vti possidetis, et pluribus alijs contingit quod idem sit actor et reus. In tertio obtinet partes defensoris: vt ibi dicit cum d[omi]nus suus erat in possessione, partes actoris cum aduersarius: vt hic, sed in quo hec satisfactio iudicatum solum committitur: Respo. ad interesse ex duabus clausulis, ex tertia scilicet quod s[er]uum sonat, vt post condemnationem non prohibeat: et si prohibeat interesse presert. Accur.

u Ideo, p[ro]c[ur]atorie, quasi non habeat mandatum cum sit p[ro]c[ur]ator rei: vt insitu, de satisfactio §. penul. et. C. de p[ro]c[ur]at. exigendi, hec enim est p[ro]c[ur]atoria exceptio: vt. l. i. l. i. Inter §. alieno, alio dicit p[ro]c[ur]atoria quia miles vel mulier: et sic non potest esse p[ro]c[ur]ator: vt §. mandati. si fideiusor §. quedam. r. §. de probatio. l. in exceptionibus §. sed et si p[ro]c[ur]atori, sed. R. dicit neque excep. p[ro]c[ur]at. scilicet t[ame]n, quasi dicat non solum possunt ei obijci, sed etiam satisfactio iu, solum exigitur: vt. §. l. i. proximi, in fine, Accur.

a **C**dm hlturū. qz pcurator est rei: nō actoris. aliū di-
cūt: qz vñ hñe mādaturū cū habuit mādaturū d̄ denūciādo.
arg. s̄. de pcur. l. ad rē. r. l. ad legatū. s̄. vñ q̄ sic. vt. s̄. de p-
cura. l. vel in opis. in fi. Sol. l. vñ satisfat ideo qz patieba-
tur aduersariū venire in possessionē ad destructionem
opis: unde satisfat

dar ne dñs veniat
qtra. sicut l. rei vñ.
vt. s̄. de pcur. pōp.
s̄. s̄. r. is. sec⁹ vbi
defendit rñdēdo:
vt h̄. vel dicit vbi
E si satisfactio-
nem. s̄. s̄. de iudicato.

c **A**b executio-
ne. in h̄. b̄. d̄. r. vel
s̄. p. d̄. i. c. a. c. d̄. a.

d **A**ctiones. si
q̄s intentat: vt s̄.
de pcur. mutus. s̄.
pena. r. c. de pcur-
ra. l. actionem.

e **R**ecte nūcia-
tur. sicut. l. l. opis.
nō nūciat: et tūc
habeas tutor. r. fa-
cit. l. de fur. l. inter
dū. s̄. qui tutelaz.

q **O**n solū. nā
qd̄ ista lex
dicit iam totū ha-
buerit.

g **C**ucino. l. me-
diato.
h **S**uperiorib⁹
id est remotiorib⁹
i **E**t seruitu-
tes. c̄. r̄. p̄. l. i. c. d̄. e. a. de
ea que magis est
dubia. hoc est de
impositiua cum tres sint cause nunciandi: vt. s̄. eo. de
pupillo. s̄. sextus.

k **Q**uedam. que vrbane nō rustice: vt. s̄. de serui. vñ.
p̄. d̄. i. l. qui sella. s̄. fina.

l **P**ossunt. vt. r. s̄. l. si ser. vendi. l. loci. s̄. fi. r. l. seq. et de
ser. l. seruitutes. s̄. pe. r. s̄. cō. p̄. l. in tradēdis. s̄. inter-
positis. r. l. de aqua plu. arcē. l. si prius. s̄. vñ. r. s̄. fina.

m **F**actum. cum nūciat.

n **E**rit. non em̄ perfectum: vt. s̄. e. l. i. s̄. i.

o **I**n testationē. i. nūciationem coram testib⁹ factaz.
p **D**ebet. i. expedit. sic. s̄. de iusti. r. iu. l. i. in pn. et de
rei ven. l. is q̄ delinavit. nā als̄ grauior in p̄. oatione
quantum postea fiet. sic. r. l. eo. s̄. sed vt probari.

q **P**ostea factum. sp̄. i. nūciatione.

r **S**i cū possem iure. s̄. p̄. i. uato qd̄ est semper: siue iu-
re siue non iure edificetur: vt. s̄. eo. l. i. in prin. in fi. vt. s̄.
eo. de pupillo. s̄. si quis ruos. r. s̄. seq. r. s̄. fi.

s **S**atisfactio. cum fideiusso: vt. s̄. qui satisfat. co
gan. l. i. vel gratis remissionem impetraueris: vt. s̄. eo.
l. i. s̄. inde queritur.

t **I**n loco publico. et hoc apparet q̄ is qui nūciat
debeat dicere causam quare nūciat.

v **R**epromittere. sine fideiusso: vt ar. c. ve verbo.

ni ei debēt. nec satisfare cogē-
dus est ratā rē dominū habi-
turum.

Alpianus.
Et si satisfactio nō
dabit sūmouēdus erit
ab executōe opis noui r actō
nēs q̄s dñi noie itēdit debēt
ei denegari. Et tutor r cura-
tor op⁹ nouū recte nūciat.

Nō solū vicino primo sed
etiā vterionib⁹ pōt q̄s nūcia-
re nouū opus. h. d. Paulus.

Non solum p̄. i. m. u. i. c. i.
no s̄. etiā superioribus
faciētib⁹ nūciare opus nouū
potero: nā et seruitutes qd̄
interueniētib⁹ medijs locis vñ
publicis vel priuatis eē p̄. i. r.

Nunciator caute facit si rē
pore quo nūciat testes addu-
cat q̄tū erat scēn vt sic si post
ea fiat sciat q̄tū sit destru-
endum. h. d. Pau.

Qui opus nouum nunci-
at si quid operis iam factum
erit in testationem referre de-
bet: vt appareat quid postea
factum sit.

signi. l. sancimus. Accur.

Eo opere. scilicet publico.

Non meo. scilicet priuato.

Debeo. vt r. l. de p̄. i. l. i. s̄. penul. nec tamē edifi-
ficabit in publico nisi constet quo iure: vt. l. eo. l. p̄. i. r. o. l. p̄. i. r. o. l.

Pro priuata nūciatioe req̄-
ritur satisfactio: p̄. publica suf-
fick sola p̄. i. m. i. s̄. i. o. h. d. Bar.

Si cum possem iure te p̄-
hibere nūciauero tibi op⁹ no-
uum: nō als̄ edificandi ius ha-
bebis q̄ si satisfactio nō
si nūciauero tibi ne quid cō-
tra leges in loco publico fact-
as: repromittere d̄. bebis. quo
niam de eo opere iure alieno
contendo non meo: et tanq̄
alieni iuris petitor repromis-
sione contentus esse debeo.

Post nūciationem nō de-
bet edificari nisi p̄. i. r. o. b̄. r̄. i. n. e. a. t. u. r.
remissio als̄ destruitur.
h. d. Pau. de cast.

Sciendum est facta operis
nouū nūciatione eum cui, nun-
ciatū est abstinere oportere
donec caueat vel donec re-
missio nūciationis fiat. tunc
em̄. si ius edificandi habet re-
cte edificabit. Sed vt proba-
ri possit qd̄ postea edificatuz
sit: modulos sumere debet is
qui nūciat. qui vt sumantur

persone. sed certe ripa non est publica: sed priuata eo-
rum qui prope p̄. dia possident: vt insitu. de re. diu. s̄.
riparum. p̄. i. r. e. a. expresse dicitur idem in alijs publi-
cis locis. l. i. l. i. si finita. s̄. si quid. r. s̄. siue. quare dic-
q̄ ibi maior periculum timetur: et ideo maior securi-
tas erigitur. cum habitare possit etiā edibus obscura-
tis: vt. s̄. de serui. vt. p̄. i. r. o. l. i. si sunt cōtra de priua-
to ad priuatum et de publico ad publicum.

Oportere. nisi velit destru quod fieret: vt et l. eo.
p̄. i. r. o. l. i. et sic oportere pro expedire ponitur: vt r. s̄. de
iusti. et iu. l. i. in p̄. i. c. i.

Cauere. de opere demoliendo. m. et facit. s̄. eo. de
pupillo. s̄. si is cui. Item facit. s̄. vsufru. quemad. ca. l. i.
s̄. cauere. sed non statim potest cauere: vt videtur hic
dici. vt. c. de ed. pu. l. fina. que est contra. sed plene di-
ces. l. eo. p̄. i. r. o. l.

Remissio. expressim. quia calūniose nūciauit: vt
s̄. eo. l. i. r. respon. Accur.

Recte edificabit. nisi in publico: vt. l. eo. p̄. i. r. o. l. s̄.
hoc autem. Accur.

Postea. scilicet post nūciationem

Modulos. per cordulam vel baculum que apud
vtrūq̄ erunt hoc disponente iudice.

Liber Primus.

Conferanturq; s; inter se si nō sumpserit tenet nūciatio. nō aut destruetur opus nisi pbauerit q̄tu postea sit factum s̄m Jo.

Docte. extinguif. immovide q̄ nō. vt. Ieo. frot. s; hoc interdictū. s; hic nichil de ope erat factum: r sic res erat itegra. ibi nō erat itegra. vt ar. in sh. man. s; itē si adhuc. r. s; de iurisdi. om. iudi. l. et q; vel hic nō fuerat satisfidatuz vel reptomisuz. J. sic.

Alienatioe. loci cui contēplatioe facta ē nūciatio: cui forte seruitus debebat: r sic non ob. Ieo. l. fi. et hoc nisi eēt necessaria alienatio vt iudicium fami. hercif. vt. s; fami. her. l. in hoc iudicio. vel dicas etiā rei in qua sit nūciatio. nec ob. l. fi. Ieo. q; hic a nūciatioe est alienata cum erat sua: sic nūciatio continebat naturalē cāz. ibi ab eo cui facta fuerat nūciatio. y.

Ius prohibendi. l. nūciatio que a iure est permilla. vt. s; eo. l. i. in prin. de nouo tamen nūciare potest.

Edes. quibus nūciatum est.

Alienauerit. etiā nichil facto de opere vel nulla satisfidatioe p̄stita. r ad p̄mū faci. Ieo. l. penul. ad sc̄m q̄n alienatioe. Ieo. l. fi. Itē ad sc̄m p̄tra. s; de alie. iudi. l. iij. s; opus. Solu. vt. Ieo. l. fi.

Idq; q; heres. s; teneatur.

Interponiff. que hic interposita non erat. s; de ope rei demoliendo.

Etiā heredis. ei cui sit nūciatio. r qualiter concipiatur dices. Ieo. l. stipulatio. s; si rō si p̄ pactū fieri p̄sueuit. r p. l. fiat. est. C. de fideiuf. l. fi. s; q̄re sec̄ morte nūciatioe q̄ morte ei cui nūciat. Rñ. p̄sonalis est ex ea parte. ex hac etiā nūciat in rē. vt. s; e. de pupillo. s; si pluriū. r. s; seq. r. Ieo. operis. vbi q̄ est cautū ex stipulatioe cū sit ex d̄ctu. s; stipulatio: agit h̄ herede r in soli d̄si. cū r defuncto senserit cōmodū ex ea stipulatioe: q; fuit ea p̄stita satisfidatioe remissa et nūciatio. at vbi nō fuerit p̄missum tenet: vt hic. s; in q̄tū ad eū puenit: vel dolo fecit quomin⁹

puerit. vt. Ieo. l. p̄tor. s; hoc interdictū. r. l. penul.

Reditori. p̄edium. s; vrbānum.

De seruitute. vrbana. als contra. Ieo. l. qui viam. r plene dixi. s; eo. l. ij.

Et. s; creditori.

Uedictio. i. vtilis p̄fessoria nō directa. r sic nō ob. s; si serui. v̄di. l. ij. s; i. r caue: q; hec non est sufficiēs rō: q; fallit in eo q; h̄z rusticā seruitutē: vt dixi. sed ea est bo-

conferanturq; p̄tor: decernere solet.

Nūciatio ex parte nūciantis est in p̄sonā ideo ei⁹ morte r alienatioe extinguit. ex parte ei⁹ cui nūciat est in rē: ideo eius morte et alienatione non extinguitur. h. d. Bar.

Morte eius qui nūciavit extinguit nūciatio sicut alienatione: q; h̄is modis finitur ius prohibendi. s; si is cui op⁹ nouū nūciatū erat decesserit: vel edes alienauerit: non extinguitur nūciatio opis noui. idq; ex eo apparet q; in stipulatioe q; ex hac cā interponitur: etiā heredis mētio fit.

Creditor p̄re pigrata pōt nūciare nouū op⁹ r nūciatio pōt fieri etiā p̄tra furiosuz vel infantē: r stipulatio de demoliedo cōtinet etiā itereffe. hoc dicit Pau. de ca. Gaius.

na: q; r ipsi fundi petitio ei daf. vt. s; de ferni. l. ei qui. r facit. J. ti. i. l. quid de creditore. r de remis. l. i. s; fi.

Datur. per confessoriam. Accur.

Peris. in rē sit. i. effectus ei⁹ nō porrigit p̄tra certā p̄sonā. Jo. vt. r. s; eo. de pupil. s; nūciationez. r. s; fi. q; forte. r. J. e. l. fi.

Furioso. q; fit in rē. vt et ar. J. de act. r obli. l. si a furioso.

Infanti. in iudiciū nūciationis vt possessionez p̄dat: nō in iudiciū infantis sic et dixi cōtra. s; eo. de pupillo. s; ex quo tutor sciet etiā in iudiciū infantis tenebit. sic et in furioso r ei⁹ curatore dicas. ar. s; eo. l. et si satisfidatio: nem. in fi.

Infanti. non cōtra furiosum et infantem.

Erigitur. scz trñ. sufficit em̄ r si sint p̄sentes aliū q; intelligant. Jo.

Ulibet. r furiosuz. istis aut nō erat nūciatū: q; nō intelligit qd agit. vel dic ēt

Qui habet mādātū ad nūciandū censetur etiā habere ad remittendū recepta satisfidatione de demoliedo. hoc dicit Pau. de ca. Idē.

Am pcurator op⁹ nouū nūciat: r satisfidat r ratā dominū habiturum: remissio

his nūciari si mō aliū sint ibi q; intelligētes renūciēt tuto-

ri vel curatori: q; rei sit nūciatio. vt. s; l. pri. r nō p̄sone. nūciari rō rei n̄ p̄cefit.

Operis. i. ex actione noui operis.

Caueatur. nūcianti de opere demoliendo.

Judicatu sit. facto q; ope post. stipulationē agit: vt p̄nūciat op⁹ nō iure factū v̄ demoliedo inserta cā: q; re et post. p̄nūciatōez cōmittit stiplo q; fuit de ope demoliedo. vt. Ieo. stiplo. s; h̄z. r cōmittit t̄ti q̄ti est iudicatu: vt h. i. q̄ti pōt estimari a viro bono: et est idē qd iudicatu. nam estimat q̄ti itereff nō esse edificatu: r hoc si malit actor: nā p̄ p̄cise ad destructōez opis agere. vt. Ieo. l. i. h̄plo. s; h̄z. r. s; s̄ne. r. s; fi. r. J. de aqua plu. arcē. l. si terti. s; offm̄. Itē r alio mō cōmittit si res nō defendat. vt. d. s; habet.

Um pcurator. s; actoris.

Ratā rē. qd facere debet qn dubitat de mandato. vt. s; l. de pupillo. s; q; pcuratorio. et dic s̄m. M. q; cauit de rato. s; q; dñs hac nūciatioe p̄ter aliā nō faciet infra decē dies. r s̄m hoc. p̄seq̄re l̄fag. s; alij sic q; pcurator q; nūciauerat remisit h̄ta tali satisfidatioe: q; nisi edificator p̄baret v̄sq; ad decē dies se iure edificasse: q; destruet. qui pcurator r de rato cauerat. Uel tertio s̄m. R. q; pcurator remisit satisfidatōez de ope demoliedo ite p̄p̄o sitā infra decē dies se edificasse ostēdat s̄m. Bjo. sic p̄missit edificator se destruetur si appuerit v̄sq; ad ānū nō iuf factū: me in s̄m̄itū teneat. vt. J. n. i. l. q; bōa. s; fi. satisfidat erat ēt de rato pcurator s̄m. r s̄m totā istā gl. nō ē h̄. s; b

Remissio. s̄m qd habes hic s; d̄ esse etiā. als non.

Remissio. als remissio. et als reptomissio. id est

Nūciari rō rei n̄ p̄cefit. Remissio. s̄m qd habes hic s; d̄ esse etiā. als non. Remissio. als remissio. et als reptomissio. id est

satisfactio de opere demoliendo: qz remissione inducit
fm Or. q. d. nō solū nūciatio est ad cōmodū et scōmodū
dñi et eius nomie: sed etiā remissio. Bzo. ad qd facit. B. si
quis cau. l. penul. Uel uoluit hoc dicere fm. R. qz licz sit
cautum. pcurator: nō in ipō iure intelligitur facta re-

missio nisi dño vt
pcurator dñi vo
lūtate sit cautuz.
p quo est. B. e. de
pupillo. S. si. nam
ibi dicitur post
satisfactioē. pcurator
factam. fm
Iug. Alij sic idest
non soluz. pcurator
potest remitte
re: sed etiam do
minus vel econ
tra: non solū dñs
sz etiā. pcurator
licet hoc feciduz
nō sit iter. hic: vt
fm ad dñi utilita
tē referat: z videt
hoc pēdere ex pu
mo mādato s de
nūciatio. argu. B.
de. pecu. l. ad lega
tū. vel dic fm Or.
.i. nō solū si domi
nus nūciauerit
cōfertur in perso
nā dñi: sed etiam
pcura. prima pla
cet. et sz istā glo.
est hic. S. si dñs. et
sic potest legi cuz
set sine. S.

In domini personā confertur.
Durāte satisfactioe de de
moliēdo nō pōt iterū nūciari
ne tollat cōmodū remissiois.
Et si pcurator illā satisfactio
nē receperit: dñs ea duran
te iterū nūciat facit cōmitti
stipulatioē de rato ad inter
esse. illa vero finita bene pōt
iterū nūciari. **Dau. de castro.**

Si dñs opus nouū nū
ciauerit itra diē q stipulatio
ne ex opō noui nūciatioe in
terposita pprehēsa eēt: pmit
tit stipulatio. sed si pterita
diē dñs nūciauit nō cōmitti
tur. nā et ipō dño cū semel nū
ciatur nō pmittit iterū nūcia
re: qdū stipulatio. ex operis
noui nūciatione teneret.

Remissio facta p falsum p
curatorē nō nocet dño. **Dau.**
Si in remissione a parte
eius qui opus nouū nūciauit
pcurator interueniat: id age
re pretorē i oportet ne falsus
pcurator absenti noceat: cū
sit indignū quolibet interue

Si dñs. als
est hic. S. als nō.
Nūciauerit.
q ipō non videt hē ratam. pcuratoris nūciationē: cum
eam non exequatur aliā faciendo nūciationem. R.
Interposita. aliquo de predictis modis.
Stipulatio. de rato ad interesse cōtra pcuratores.
Sed si. als pter eam diem.
Die. comprehēsa in stipulatione.
Nūciauit. scilicet dominus.
Quādiū stipulatio. de opere restituēdo. M. et de
dāno infec. si ea occasione contigerit. Bzo. vt. i. i. l. qui
bona. S. si quis opus.
Si in remissione. faciēda. Accur.
Pretorem. cōueniē ad destruēdum: qz faciet des
trui non obstat remissioe falsi procuratoris exigen
tis stipulationem de rato.
Absenti. i. domino qui nūciauit. nā satisfabit de
rato: vt ar. B. de pupillo. S. qui procuratorio.
Noceat. faciēdo remissionem.
Quolibet. i. in vero procuratore.
Beneficiū. nūciationis.
Ut iam. i. seruitutem vie.

Quādiū stipulatio. de opere restituēdo. M. et de
dāno infec. si ea occasione contigerit. Bzo. vt. i. i. l. qui
bona. S. si quis opus.
Si in remissione. faciēda. Accur.
Pretorem. cōueniē ad destruēdum: qz faciet des
trui non obstat remissioe falsi procuratoris exigen
tis stipulationem de rato.
Absenti. i. domino qui nūciauit. nā satisfabit de
rato: vt ar. B. de pupillo. S. qui procuratorio.
Noceat. faciēdo remissionem.
Quolibet. i. in vero procuratore.
Beneficiū. nūciationis.
Ut iam. i. seruitutem vie.

sed in reali videt cōtra. B. de ser. vr. pcedi. l. inter. S. si. et
si ser. vendi. l. et si forte. S. i. et. S. si. et. S. de remis. l. i. in fi. z
B. eo. de pupillo. S. impositicia. sed p̄dicta inurbanis ser
uitutib: hec in rustica. Joan. cōtra quā solutionē est. B.
famil. hercif. in iudicio. vbi indistincte dicit posse. vel
dic qz hic edificā
viā deberi nega
bat: sed hoc pro
bato poterit nūci
ari vt in dñs.
prius nō vt hic. z
argu. B. si ser. ven
di. si eo. vel dño nō
pōt: extraneo sic:
vt ar. B. l. i. in fi. et
l. i. B. l. i. vt. 20. q
speciale sit in ser
uitute luminū: vt
l. iter. q est rna de
cōtrarijs: et oner
ferēdi: vt in. l. et si
forte. p̄uma pla
cet. Sed q est rō?
Rñ. fauore agro
rū. ar. j. i. i. l. i. S.
de eo opere.

Qui habet seruitutē vie re
ficiēde nō nūciat nouū opus
sed poterit cōfessionā intenta
re. h. d. Bar. **T** dem.

Ut viā habet: si opus
nouū nūciauerit ad
uerfus euz qui in via edificat
nichil agit: sed seruitutē ven
dicare nō phibetur.

In actione confessoria et
negatoria cōtra reū se nō de
fendentem officiū iudicis est
vt cogat eū cauere se nullam
nouitatē facturū donec de lu
re suo doceat: partes actō
ris sustineat. **Dau. African.**

Si p̄lusqz edificatū est
set ageretur ius vicino
nō eēt altius edes tollere: nec
res ab eo defenderetur: par
tes iudicis nō alias futyras
fuisse cassius ait: qz vt eū
quo ageret cauere iuberet:
non prius se edificaturum qz
vltro egisset ius sibi esse in
uito aduersario altius tolle
re. Idemqz econtrario si cum

non consummatum. vt. B. eo. l. i. S. i.
Ageret. p cōfessionā q verbis negatiuis hic ppo
nit. nūciauerat etiā hic nouū opus: lz hoc non dicat vt
sic faciat ad titulū: et cū vellet satisfdare edificator nun
ciās dicit hodie cōstat zc. et sic cōfessoria agit. ar. B. vt l
pos. lega. si is a quo. vel etiā si sola p̄fessoria pponeret
sine nūciatione: facit ad titulū: qz pcurrit qñqz cū denū
ciatioe: vt. B. si. ser. vendi. l. et si forte. S. i.

Defenderetur. quia latitat ne appareat q non ha
beat ius edificandi. Accur.
Judicis. qui cognoscit de confessionia.
Nō alias. ab similes. sz similes sic: vt statim dices
ibi similiter inquit zc.
Iuberet. captis pignorb si pōt. ar. insti. de satisf
da. tuto. S. penul. vel multa indicēdo: vt. B. de ven. if pi.
l. i. S. qd ergo. sz si sic nō pōt cogi fieri missio in qñ posses
sionē rei vel turis qd petit: vt. j. titu. i. l. a quo. et. B. de
pcura. sz hē. in fine. et. l. seq. ad instar posses. rei corz ora
lis. vt. C. de prescri. xxx. vel. xl. annoz. l. si qd emptōis
S. sz et si qd. vel etiā aliarū rerū: vt. B. si ser. ven. is cur.
Ultro. infra tres menses foute: vt. C. de edifi. pri
ua. l. de operis. S. i.
Egisset. i. pbasset. z hoc pposita negatoria verbis

alia
ra si
p̄ficiat
ut
hō
i. i.
nam
e actor
ipō
offm
habet
mans
20. q
nō facit
p cura
nulli edi
de q de
no fm. R.
do iterpo
30. sic pe
ad anū nō
S. h. famē
gl. nō 13. S.
ay. ab. non
mū. ad. gl.

affirmatiuis. Sed de in ea pbabit. Rñ. qdā q' re' q' s' bi asserit seruitute debet eri nō actor: cū neget. vt. C. de p- batio. L. actor. sed Jo. q' actor p' are te nē suaz r' ubi a: qd' pbat co'pō q' p' ratiō nō pbat. vt. C. de serui. r' aq. l. aln'. r. l. si in edib'. in fi. nā cū seruitutes ex pacto vel ex

Presu- ptio in reū on' pbandi trāfert.

reslō p' stuant cō- flat aliqñ fuisse li- berū. ergo cū sic. vt arg. C. de pba- tis. l. siue posside- tis. et sic p' sum- ptio trāfert onus pbādi in reū q' i asserit. sic et. C. de in iteg. resti. l. iij. in cōfessiona p' stat q' actor pbat. vt dicta. l. actor.

e Agisset. inu- to aduersario. a Agere. nega- toria.

b Defenden- te. als edificare.

c Aduersa- rib'. qui se non de- fenderet.

d Officiarius. p' uisq' p' se ha- bere ius.

e Nec edifica- ti. als edificari effectus. als nec edificari factum qd'. l. imp' ediat il- lum edificare. als p' p' nec edificari nociturum.

f Sustinere. pe- na ergo nō defen- sōis est tra: sta- tio pbatiōis. sicut na ē nō alta pena nega- tio. l. cū deinde bi- to. §. i. r' facit ad. l. §. si serui. rēdi. l. harum.

Proba- tōis trāf- dēns est tra: stano pe- na ē nō de ten- dēns.

f Sustinere. ex hac. l. nota quali- ter sit missio in interdicto vti posside. alio nō defendēte.

g Procurator. facta est nunciatio.

h Nunciari. vel nunciatum tenere.

i Deinde prohibuit. quia potuit contēni. vt quia in riuo publico vel cloaca. vel quia satisfatum fuit.

k Sit. quia non est factū aduersus edictū. M. sic et. J. qd' vi aut clā. l. iij. §. non tñ. et. §. de iurisd. om. iudi. l. si quis id. §. dolt. r' de arbi. l. diē. §. si. et de adi. lega. legata vtiliter. r' de reg. iur. q' vctate. r' de re iudi. l. qd' iussit.

l Procurator. phibuerit. secus si nunciauerit. nouū opus: r' tūc hōc edictum. vt. §. co. l. i. §. i. R. qd' non placet. quia idem est phibere r' nunciare.

m Compent. vt. J. qd' vi aut clam. l. iij. in prin. et. §. de

agere' veller quis sibi ius esse inuito aduersario altius tolle- re: eo non defendēte' similiter inquit officio iudicia p' tenebit: vt cauere aduersariū iuberet: nec opus nouū se nūciaturū nec edificanti' vim facturum. Ea q' ratiōe hactenus is qui rem nō defenderet punietur: vt de iure suo probare necesse haberet. id enim esset petito- ris partes sustineref.

De ratiōe interdictio- rum p' ratiōe p' ratiōe a prima recessum. Pau. de ca. Ulp.

S opus nouū p' ratiōe ius- ferit nūciari: deide p' hibuit: ex p' ratiōe nūciatōe agi nō potest quasi aduersus edi- ctum eius factum sit.

Nunciatioe p' ratiōe acq' ratiōe ius agēti ad demolie- dum. h. d. Pau. de ca. Pau.

S p' ratiōe op' nouū facientē phibuerit: do- mino cōpetit qd' vi aut clam interdictum.

Quis sciēter facit p' ratiōe nunciatioe vel etiā p' ratiōe fiat tenet ad demolie- dū expensis suis: si vero nec fecit nec p' ratiōe fiat tenet ad expēsas: s' tenetur ad patientiā. hoc dicit Pau. de ca. Dapli.

De ratiōe cōmuni- bus' si ob

procura. l. per procuratorem. Item et actio ex hoc edi- cto. vt. J. eo. p' ratiōe. §. nonnulli.

Interdictū. si post denūciatōe edificauit. hoc ē si p' ratiōe nūciatōe nō p' ratiōe remissioe edificatū ē. Dicit' cōmuni- bus'. quo ad possessionem. qd' satis est qd' ad hoc edictū.

vt. J. si. l. r' dicit' ratiōe stentibus.

o Fiat. qd' sup- ficit. vt. §. e. de pu- pillo. §. si pluriuz res.

Tenebit. ad patientiā r' expen- sam q' fecit. s' alij ad patientiā tñ. vt J. qd' vi aut claz. l. cōpetit. §. si. r' J. e. l. si. r' §. cōi diui. si qd' p' ratiōe. §. si.

Fiat. hoc p' ratiōe m' ius uenire non videt. nā in p' ratiōe sita questioe dicit edes fuisse cōes: mō dicit nō inter- esse cū' sit solum.

S' videt interesse: q' si solū est ratiōe tñ edes non sunt cōes. quid § dices mus' Rñ. facit est qd' ratiōe in lsa soluit. sufficit em' q' cōes sunt possessores.

Fiat. et ipse ratiōe habear. vt. J. eo. l. p' ratiōe. §. hoc interdictum.

Fiat. nā ille tenebit demolire. Scienduz est denegata.

quia cauet edifi- cator.

Actōes. p' ratiōe sōias et negato- rias qñ i meo edi- ficat: sed h' natu- ralem causam.

Retor' ait: in quē locuz nūciatū' est ne qd' mo- ni op' s' fieret: qua de re agit: qd' in eo loco' ante q' nūciatio remissa fuerit. aut in ea causa esset vt remitt' deberet factū

Manere. ci in cuius lesionem opus sit.

In his. ecce secundum dictum.

In quibus. actionibus.

Denegar. vt. §. eo. l. qui ratiōe. r. l. i. §. si. r. l. iij. r. iij. §. l. r. l. de pupillo. §. si quis riuos.

Retor. de pma p' ratiōe edicti q' est phibitoria q' sit trib' modis plene r' diffuse dictū ē vsq' huc. sed q' videre de scōa q' est demolitoria: siue restitutoria. circa quas: q' p' ratiōe fecit edictū suū possit' q' p' ratiōe q' alta sunt. p' ratiōe ratiōe.

Nunciatum. ab eo qui iure potest nunciare.

De quid. verba nunciantis ponit p' ratiōe.

Fieret. s' super ea re de qua ratiōe. Rzo.

Quod in eo loco. modo ratiōe. p' ratiōe.

Remitti. veluti si est satisfatum vel per eum q' edi-

faciunt nō stetit quominus satisfaret. vt. l. i. l. i. proxi. et
§. de pupillo. §. si is cui. r. l. eo. §. si quis paratus.

a **Restituas. i. destruas.**
b **Interdictū. restitutorū. vt. §. eo. l. i. in prin. hoc idē**

Edictū appellat edictū. §. dicit qd edictū parit iterdictū sicut obli

interdictū: gatio actōez. v. dicit qd edictū est gen^o: qd quilibz gnalis lex sic dicit. vt. C. de le. r. cō. l. leges. sed interdictū p̄tōus lex. vel. §. ponitur edictū. i. infidictū: sic dicit qd prohibet: vt hie dicit statim. als dicit qd iter duos redditur. vt in l. de interdi. §. sunt tamen.

c **Proponitur. loquitur Alpi.**

d **Causa. qualem vidisti.**

e **Exp̄sum. ta cite. l. eo qd mādāt destrui: videt retere ne fiat. sic. §. de edē. l. si quis. §. phibet. r. arg. l. de manu. test. l. si qd locuples.**

f **Satisfatio. dat: fidēi subō non pignori. vt. l. de p̄o. stipu. l. p̄oue. 20.**

g **Facit. §. p̄dicitā formā vel nunciatiōem.**

h **Haberit. v. nitate inspecta nō reuerētia p̄tōus.**

i **Pretoris. §. cū non fiat ex aliq de trib^o causis q sunt. §. eo. de pupillo. §. fert^o. non videt tenere nunciatio: r. sc̄nec cōtra p̄tōre factū. vt. l. de remis. l. i. §. i. qd est. r. h. asserebat falze: vel aliō erat ibi l. illa de remissionibus impedimētum. vt. §. eo. l. i. in prin. dicit.**

k **Destruere. si post denunciatiōem facit.**

l **Locus. quo parabat se ad edificandum. 230.**

m **Vacuis. hz tamē formam. vt. l. stipulatio. §. opus.**

n **Edificat^o. qz vult deponere. vt. §. l. i. §. op^o. vel dic edificatus nō tamen p̄fecit: als secus. vt. §. l. i. §. i.**

o **Edificatus. i. inchoatus edificare.**

p **Aut p̄tōr qd factū est. materialitē ponitur hēc s̄ba.**

q **Factum est. modo incipit expositio vlpiani.**

r **In dicitū. d. ope. no. nū. i. cui locū dat actio i factū.**

r **Haberit. no. de pena non parētis. sic. l. de re mili. l. i. §. in bello. sed in casib^o fallit. vt. §. de pupillo. §. si qd riuos. r. l. i. §. si quis edificium. sic. r. l. quod vi aut clam. l. si alius. §. bellissime. r. §. est r. alia.**
f **Habetur. vt satisfatio. 20.**

t **Nulla. contradicente.**
v **Si quis. edificans.**
r **Satisfare. cū eēt nūciatuz. Idem putat pla. si sit parat^o suscipere iudiciū: dicēdo hodie constat: hodie agatur.**
y **Stipulari. de opere demoliedo.**
z **Debeat. i. p̄ remissa haberi nō si mō velit recipere. vt. l. §. si aliq.**
a **Per actōre. i. nunciatorem.**
b **Remitti. i. p̄ remissa habeat. sic in aut. vt erac. in. do. §. si. §. si statim post nūciatiōē offerat: obtinet qd hie dicit. Sed §. C. de edi. pu. l. fina. vbi āre tres mēses nō audit volēs edificare: et si millies vel let satisfare. Solu. hēc fm illam. 230. aliq tibi per pretorem hie per se. vel solue vt ibi.**
c **Debeat. nunciatio.**
d **Hoc interdictū. restitutorū qd est in prin. huius legis.**
e **Perpetuo. i. vsq ad. xxx. an. vt in l. de ppe. acti. i. p̄n. secus i illo ne vis fiat ei. vt et. l. §. si. aliq exponat id est p̄petuo potest nunciari.**

tuas: qd factū est^o iubet restitu: neqz iter est iure factum sit an nō. siue igit iure factū est: siue nō iure factū est: iterdictū locū habebit. **Quicqd autem ante remissionē factū sit: v̄ illud qd remissionē loco habetur: p̄ eo habendū est atqz si nullo iure factū esset.**
Si oblata fuit satisfatio de demoliedo z per nunciatiōem fuit quominus prestaretur: habetur nunciatio: p̄o remissa. h. d. Pau. de ca.
Si qd parat^o fuerit satisfare: deinde actor stipulari^o nō luerit: in ea causa est v̄ remitti debeat. nā cum p̄ actorem stet apparet in ea causa esse vt remitti debeat.

Interdictū demolitorum locū hz siue torū sit edificatū post denūciatiōē qd pringit qz tpe nūciatiōis locus erat vacuus: siue p̄ parte qd pringit qz tūc erat aliqd edificatū hz postea cōpellez vt illud destruiatur qd factū est postea. hoc dicit Pau. de ca.
Siue autē locus vacuus sit vbi nūciatū est: siue edificatus: eque hūc interdicto locus erit.

Quādo lex indistincte loquitur indistincte dicitur intelligi. et id qd est factū sp̄reta nūciatiōe non pot dicitur iure factū vbi ius contradicat: hz faciēs haberet ius faciēdi si nūciatio nō esset facta. h. d. Pau. de ca.
Aut p̄tōr: qd factū est^o restitutus: qd factū est^o iubet restitu: neqz iter est iure factum sit an nō. siue igit iure factū est: siue nō iure factū est: iterdictū locū habebit. **Quicqd autem ante remissionē factū sit: v̄ illud qd remissionē loco habetur: p̄ eo habendū est atqz si nullo iure factū esset.
Si oblata fuit satisfatio de demoliedo z per nunciatiōem fuit quominus prestaretur: habetur nunciatio: p̄o remissa. h. d. Pau. de ca.
Si qd parat^o fuerit satisfare: deinde actor stipulari^o nō luerit: in ea causa est v̄ remitti debeat. nā cum p̄ actorem stet apparet in ea causa esse vt remitti debeat.
Interdictū demolitorum locū hz siue torū sit edificatū post denūciatiōē qd pringit qz tpe nūciatiōis locus erat vacuus: siue p̄ parte qd pringit qz tūc erat aliqd edificatū hz postea cōpellez vt illud destruiatur qd factū est postea. hoc dicit Pau. de ca.
Siue autē locus vacuus sit vbi nūciatū est: siue edificatus: eque hūc interdicto locus erit.
Quādo lex indistincte loquitur indistincte dicitur intelligi. et id qd est factū sp̄reta nūciatiōe non pot dicitur iure factū vbi ius contradicat: hz faciēs haberet ius faciēdi si nūciatio nō esset facta. h. d. Pau. de ca.
Aut p̄tōr: qd factū est^o restitutus: qd factū est^o iubet restitu: neqz iter est iure factum sit an nō. siue igit iure factū est: siue nō iure factū est: iterdictū locū habebit. **Quicqd autem ante remissionē factū sit: v̄ illud qd remissionē loco habetur: p̄ eo habendū est atqz si nullo iure factū esset.
Si oblata fuit satisfatio de demoliedo z per nunciatiōem fuit quominus prestaretur: habetur nunciatio: p̄o remissa. h. d. Pau. de ca.
Si qd parat^o fuerit satisfare: deinde actor stipulari^o nō luerit: in ea causa est v̄ remitti debeat. nā cum p̄ actorem stet apparet in ea causa esse vt remitti debeat.****

f **Et heredi. p̄tra. §. co. nō solū. §. morte. Solu. vt ibi.**

g **Successoribus. etiā in rem forte. vt arg. l. de iur. actuz. p̄na. l. apparet. §. i.**

h **Habuit. cū noie suo sit factū. vt. §. e. edib^o. i. si. 230.**

i **Interdicto. de ope. no. nun.**

k **Cōpetat. f. vt panatur. vt. l. eo. l. penul. non in pena. i. non ad expensas.**

l **Si qd. forte si alit^o terti^o qd possidet volūrate h̄ditū s̄ p̄let panētā v̄ difficult ad iterē reuel. vt. §. §. dolo. l. i. h̄dē. r. l. seq. r. §. vt i pos. leg. is cui. §. qui i possessionē.**

Liber Primus.

a Nonnulli. habuimus. s. q. si aliquis post nunciat
tionem edificat tenetur destruer. sequit quo iure.
b Putant. 7 bene.
c Actionem. in factum ex hoc edicto ad destruen-
dum quod factum est.
d Interdictu.
qđ vi aut claz q in
factuz pōr dici. vt
in l. de interdi. s.
fi. 7 sic cōcurrunt.
sz tra. s. e. l. i. s. i.
Solu. vt ibi. 7 dif-
ferentias ibi not.
Item no. sex mo-
dis agi. p his ope-
rib. duo sunt hic
tert. s. de pub. s.
q opus. sed ibi nō
ad demolendum
sed ad edificanduz
qđ in idēz recidit
Quartus. l. i. p. i.
s. i. Quintus et
sext. vt colligit. f.
eo. stipulatio. s. ha-
ber.

Opus no
ua ser
modis
nuncia
ri pnt.

dolo malo ipsi sit factu quom-
minus perueniret.

**Succurrit 7 molietē nouū
opus neduz hoc iterdictio: sed
etiā in factū actione. h. d.**

**Nonnulli putāt tā actionē
in factū esse dādā qđ interdi-
ctum: qđ verum est.**

**Præiura satisfactioe de de-
moliedo vel oblata 7 nō rece-
pta cōpetit edificare volētī in
terdictū ex scdo capite edicti
ne prohibeatur volens edifi-
care. h. d. Pau. de ca.**

**Deinde ait p̄tor: quē in lo-
cū nūciatū est ne qđ noui ope-
ris fieret: qua de re agitur: si
de ea re satisfactū est: qđ et
nomie cautū sit: vel nisi per te
stat^m quomin⁹ satisfact: quomi-
nus illi in eo loco opus facere
liceat: vim fieri veto.**

**Quidam aut ex mente pau.
de ca. in tres ptes fm q tres
caus ponit in qđ nō cōpetit
volētī edificare interdictū ne
vis fiat et. secūda ibi neqđ em̄
tertia ibi: si satisfactū sit 7c.**

i Qđ. i. quis.
k Et. als ei?
sez operis nomine. 7 als eis. f. nunciatisbus.
l Cautum. als cautum. et als actum. i. factū quod
fieri debet: 7 idem sit sensus.
m per te stat. f. nunciatē. et supple quomin⁹ satis-
fact. si nō habes in textu. vt. f. s. hoc aut. f. de ope demo-
liendo. 7 est sic. s. eo. qđ in rē. s. i. 7 pōt esse tra. C. de edi.
pu. l. fi. Solu. vt dicit. s. s. si quis paratus.
n hoc interdictum. proximum.
o facere. i. qui vult procedere in opere iam incepto.
p Satisfactū. vel fuit paratus.
q Decus. sic. f. ne quid in loco publico. in fi.
r Edificia. imperfecta.
s iure. veritate inspecta.
t securus. de iure. vt. stipulatio. s. i.
v hoc interdictum. quod est in s. deinde.
y hoc interdictum. prohibitorium.
z Satisfactū. de opere demoliendo.
z Adicitur. partim expresse: quia remissū expresse
nūciationē: et partim tacite: qđ cuz vellet satisfact: tu mi-
chil dicebas. nā habebit ammodo pro remissa.
3 Illud. in verbis p̄toris.
a per te stat. f. nunciatē.

b Quominus. subaudi hoc interdictum cōpetat.
c Interdicto. prohibitorio ne vis fiat sibi edificati.
d Non erit. si totū hoc r̄sum itelligas in publico vt
statim innuit. neqđ em̄ 7c. videt male dicere. nā tūc bene
sufficit repromissio. vt. s. eo. l. nō solū. s. si cū iure. et. f. de
p̄tor. stipu. l. i. s.

**Hoc iterdictū⁹ phibitōriū
est ne qđ phibeatur volētē eū fa-
cere⁹ qđ satisfactū. et em̄ p̄tiet
ad decus⁹ vrbū edificia⁹ non
derelinq. nec quicquā interest
iure⁹ quis edificet: an non iure
edificet: cuz sit securus⁹ is qui
opus nouū nūciauerit postea
qđ et cautum est. **Hoc autē
iterdictū⁹ cōpetit ei qđ satisfactū
dicit. Adicitur⁹ et illud⁹ si per
te stat⁹ quominus⁹ satisfactur.
Proinde si satisfactū nō est sz
repromissum: interdicto⁹ huic
locus non erit. neqđ em̄ p̄mit-
tendum fuit in publico edifica-
re priusqđ appareat quo iure
edificet: 7 si satisfactū sit: cau-
tum⁹ tamen non p̄seueret: in-
terdictum⁹ cessat.****

**Ultima moia nocet. hoc di-
cit Pau. de ca.**

**Si aliquādo stetit p nūcia-
tore⁹ quomin⁹ satisfactur: nūc
nō stat: interdictum⁹ cessat.
Syncreticum ne vis fiat ei
c. petēs post satisfactioe du-
rat anno. h. d. Pau. de ca.**

vel senatu. 7 hoc placet et est plana si alius veter: et scđz
hoc tota in publico quif. Quid si primus nūciator ve-
ter: Rñ. ad hoc lz nō debeat vetare 7 exceptioe repella-
tur: iudex tñ ex officio nō p̄mitter ei edificare: nisi p̄stet
quo iure 7c. vt. 7. ne qđ in loco publico. l. ij. s. qđ nemi-
ne. Quartū dicit qđ fiebat in publico: sed nūciatio fiebat
rōne p̄uati cōmodi. vt. s. eo. l. i. s. nunciatio.
e Cautum. i. satisfactum.
f Nō p̄seueret. vt quia dices sit finitus. vt. Titu. i.
qui bona. s. fi. et. l. seq. in prin. vel facti sunt fideiussores
inopes. vt. s. vt in pos. leg. si is a quo. s. fi. et. l. seq. et ad
hoc. l. quo. leg. l. i. s. antepenul. qđ ait. 7. s. pe. 7. s. de in rē
verso. l. si pro patre. s. verum.
g Interdictum. quod datur reo.
h per nunciatorem. et ita competebat interdictum
edificare volenti.
i Non stat. per nunciatorem quominus satis acci-
piat.
k Interdictum. ne vis fiat ei. et sic licet variare fm
Jo. sic et. l. quo. leg. l. fi. et. s. de arbi. l. celsus. in fi. et. l. se-
quent.
l Cessat. i. sibi non datur nisi satisfact.

Hoc interdictū. ne vis fiat ei. qđ est in §. de lde. sec^o in alio qđ est in pñ. l. vt. §. eo. §. hoc interdictū. qđ est ptra. b. C. cessat. als cessat. als cessat. r. dic fm. p. qđ si nō satisfat infra ānū nō admittit postea satisfadare volēs vt ei pperat interdictū. sed si infra ānū satisfat: tūc hīdī dat vt subicit: r. ppetuo §. h. sic §. cessat. i. non nasat de nouo. vl lege plane vt duret infra ānū nō pl^o. l. 3. exceptio sibi sit ppetua. vt C. de excep. l. 3. r. na fecit. §. hoc interdictū nō er die nunciatiōis §. er die satisfatiōis. nec tamē tūc. §. cuz est satisfatū currit ānū cum nec agi possit §. er die inqueratiōis sicut l. pig. act. r. in qđbus dā alijs dicimus. vt. §. de pig. act. l. si rē alienā §. ois. r. fm hoc non obstat. C. de edifi. p. l. si. circa pñ. quia sibi dicit denūciationē ab litio posse fieri post ānū a die ihoatiōis. hoc interdictū ne vis fiat ei cui nūciatū est datur vsq; ad ānū.

Hoc interdictum cessat post annū: et heredi ceterisque successoribus cōpetit. **I**pta.

Stipulatio de opis noui nūciatiōe iterponit soler^o quotiens vicinus dicit ius sibi esse pphibere vicinū opus nouum inuito se facere.

In hoc §. ponit qđ sit effectus hui^o stipulatiōis seu satisfatiōis: qđ p eā soluit vtriq; partē: r. edificari vt possit pseq; edificari: r. nūciari: qđ sibi est cautū de demolēdo: dat etiā pssitū edificare volenti qđ eā offerat post nūciatiōē si vult edificare secure. h. d. pau. de ca.

Si qđ autē vult post opus nouū nūciatū impune edificare: offerre^o qđ satisfatiōē nunciatori. **Q**đ si fecerit vtriq; cōsultū est: tam ei qđ nūciat: qđm cautū habeat de ope restituēdo. **Q**đ et cui nūciatū est: quia molitioer^o nō impedit. anteq; eniz caueat qđqd edificauerit interdicto restitutorio^o destrue

re compellitur. **H**abet autem si. de opere demoliendo. de qua dicitur. §. p. r. i. n. C. ditionē. f. tacitā. sic. l. i. i. l. i. i. §. hoc autē. r. i. de sol. cū quis. in pñ. sed arg. ptra. i. de acq. p. l. qđ meo. §. si furioso. r. de duo. re. duos. in pñ. Accur.

Committatur. ad interesse vel ad operis demolitionem. **S**tipulatio. si iudicatum fuerit: siue ante rē iudicatā cā qua^o acciderit: neq; res defendat: et de dolo malo subijcit^o clausula.

Hic declarat iuriscō. ad qđ committit ista stipulatio: r. dī qđ committit vt demoliat op^o si factū est post nūciatiōē talit^o qđ habeat instar opis: cōmittit etiā ad interesse si nō demoliat seu edificatē stererit quomin^o iudicetur: vel dolus in causa committitur. h. d. pau. de ca.

Opus autē nouū factū sic accipimus: nō si vnū vel alterū cemetū fuerit positū: sed si pponat instar^o quoddaz opis quasi facies qđaz facti opis. **S**ue^o autē res iudicetur: siue

Qui. i. aliqua. Accur. **N**eq. i. qđ non res defendatur r. et. sic. §. eo. ti. l. si prius. et. l. qđ vi aut clam. l. i. §. h. r. si qđ ptra testationē. r. l. vim facit. in pñ.

Subditur. in stipulatione vt dicit. §. in pñ. huius legis. hoc modo promittis qđ dolo malo nō fiet aliquid quominus sententia pareat fm. Sui. vel quomin^o iudicet: r. sic pmittit si absente se. sic et. l. i. i. d. sol. l. i. iudicatu.

Factum. inceptum sed non perfectum. **A**ccipimus. vt possit denunciare vel demoliri. Ac. **I**nstar. vt sic possit nūciari. r. sic est ptra. §. eo. l. i. §. potest. Solut. vt ibi. vel factū. f. nō dicitur ad hoc vt possit ex stipulatiōe agi: vel ad hoc vt contēpta nunciatiōe possit pen destrui. r. sic sunt argu. ptra. i. de pol. l. i. §. cepisse. r. §. de aur. r. argen. lega. r. si nō sint. §. quid er go. r. §. si cui.

Operis. f. noui. **E**t iue. ex hac littera collige argu. qđ scriptor: pōt cogi paise ad scribendū r. poni in cōpedibus. vel tenet ad pto: ad interesse si hoc placeat scholari. arg. §. qđ me. cau. si cuz scriben excep. §. p. r. inde. r. ita cōcordat oēs docto. bono. residen dū cogi res. r. est ratio: ne turbetur publica vtilitas. i. iudici: si. pōt. aut r. hic ne contēnatur edictum pctoris.

Iudicetur. iniuste edificatum esse.

Committatur. ad interesse vel ad operis demolitionem. **S**tipulatio. si iudicatum fuerit: siue ante rē iudicatā cā qua^o acciderit: neq; res defendat: et de dolo malo subijcit^o clausula. **H**ic declarat iuriscō. ad qđ committit ista stipulatio: r. dī qđ committit vt demoliat op^o si factū est post nūciatiōē talit^o qđ habeat instar opis: cōmittit etiā ad interesse si nō demoliat seu edificatē stererit quomin^o iudicetur: vel dolus in causa committitur. h. d. pau. de ca. **O**pus autē nouū factū sic accipimus: nō si vnū vel alterū cemetū fuerit positū: sed si pponat instar^o quoddaz opis quasi facies qđaz facti opis. **S**ue^o autē res iudicetur: siue

Diuisio

Stipulatio. dolo loqđ qđ ista stiplo iterponit vsq; ibi si qđ a sit. ibi sedo ponitur stipulatiōis effectus ex vtracq; pte vsq; ad §. h. autē. ibi ponit tertio qđ committit vsq; ad §. op^o. ibi qđto p qđ ope pmittat vsq; ad §. siue. ibi qđto ad qđ committat vsq; ad §. qđ sit est. pau.

Stipulatio. que aliqui est satisfatiō: aliqui cautio. **N**unciatiōe. remittēda r. ope demolēdo r. sit sic. pmittit se heredē vt tū. vt. §. eo. nō solū §. si. restitutoruz ius sūpūb^o qđ post denūciatiōez feceris. sic r. C. de edifi. p. l. si. in fi. l. r. doli malū abesse. vt. l. §. h. r. dānū qđ ob id instatū fuerit resarcituz. vt. l. i. i. l. qđ bona. §. si qđ op^o. aut si hoc nō fecerit: pñ ea res erit. vt. l. eo. §. siue autē. r. §. adē dicit. illa autē cā si iudicatu fuerit nō iure factū: vel per te stererit quominus iudicet: tacite intelligitur. vt. l. §. habet.

Soler. r. dicit hic iuriscōsultus tacite oppositio. **O**fferre. nō. sic. C. de contrahen. stipu. magnā. sed arg. contra. l. quo. leg. l. si. §. i.

Restituendo. in pñ. sūmū statum. **D**olus. i. constructio. sed demolitio contrarium significat et est contra. C. de edifi. p. l. si. Solut. §. l. pro. §. si quis paratus.

Restitutorio. quod est in pñ. l. pctor. **C**ompellit. qđ vi aut clā: vl ac. i. factū ex hoc edicto.

g **Stipulatio.** de ope demoliedo. vt in pn. huius legis.

b **Restituatur.** i. destruat. Accur.

c **Pecunia dabit.** qz hec e vna de clausulis i stipulatioe pphelias. vt Leo. S. ad dic. s. z si tm pnterit ibi op?

d **Restitui.** tm ad lteree agi pt. vt i. d. p. ob. l. q. i. q. s. aliud. z b

e **reiudi.** si qs ab. s. fi. z. s. eo. er. opis.

d **Petitou.** i. n. i. ciatou. Accur.

e **Placuerit.** sic s. d. pac. rescriptu. S. i. et sic vel paise ad factu: vt ad in

f **teresse pt agi.** z de hoc e lectio actoris. vt h. z. s. d. p. cu. l. s. z he. S. fi. s. arg. z in eo. ti. l. no coged. s. labi mis. z fac. s. h. z.

f **Cauere.** s. soli du qz zc. s. n. i. ciatou. i. vni facta sufficit. vt. s. de pupillo. s. si plurium.

g **Debeant.** de ope demoliedo.

h **Restitutio.** i. destructio.

i **No possit.** vt cotigat liberatio. vt. i. de h. ob. l. ea. de. s. fi. s. z in eo. ti. l. i. stipulatio. s. z solue vt l. l. h. eius dem. titu. in prin.

k **Nunciat.** qd est necesse. vt et. s. l. de pupillo. s. si plurium.

l **Coueniat.** q noie oim stipulet sic. s. de admini. tuto. l. i. s.

m **Stipulatioe.** qn vni cauetur.

n **Maluerit.** f. ad lteresse agere. vt. s. eo. s. siue auz. vel maluerint hac clausulam si pulatioe inferere.

o **Cautu.** noie suo z alioz.

p **Quati ea.** q hba pntet verā estimatōez. vt. i. de h. sig. l. int. hec hba.

q **Siua.** f. stipulantis.

r **Stipulatur.** f. tantum.

s **Siuione.** qz no dicit cui: z sic no ad totu videbat.

t **Sufficere.** stipulati z foctis. vt. s. fi. s. cau. l. pe. z b pcur. in cause. s. fi. z facit. i. i. ples. z. l. i. hac stipione.

v **Ad operis.** f. totius.

a **Es.** f. stipulatio. sed als no est in nostro casu.

b **Op.** nouu. patientia. vt z. s. eo. no solli. s. morte.

no ipesam. vt. i. qd vi aut clā. l. vim facit. s. tādū. z. l. cō

petit. s. fi. z. l. temp. in prin. z hoc subicit. nam zc.

z **Prestare.** non impensam.

a **Restituendo.** i. destruendo in psumum statum.

b **Uersatur.** vt sumptibus suis tollat. Accur.

c **Penā.** impē sarm.

d **Non succedat.** vt et. C. ex de lic. defunc. l. i. ni. si lit. pte. vt. i. n. q. si tert. s. offm. et s. fi. Tres arg. cōtra. C. de fruc. et lit. expē. l. ij. h. heredis quoz.

e **Cui opus.** s. dū. i. q op? faciendum erat.

f **Q. i. quia.** s. factu. sub. auct. quero.

h **Edificatur.** postea.

i **Dns.** nou. s. z tra. i. qd vi aut clā. l. vim facit. s. tādū. s. z ibi denegat illud edictuz. hic hoc pcedit. vel ibi fuit ignorans emptor nūciatōez factu: hic non. vel verius ibi ad ipē sas no tenet. s. z ad patientiā sicut hic. z hoc eodē mō solue. alioz. s. d. alie. iudi. l. iij. s. op. vt solue vt ibi.

k **Tenetur.** ad patientiā no ad impensam.

l **No pfone.** s. z rel. vt. s. eo. l. d. pu pillo. s. nūciatōez. sic creditur. i. mutua. vt. z. s. de tri. bu. l. pcuratoris. s. si ples. sic z sentētia pōio dat. s. de neg. ge. q. alie. no. s. fi. Et pōia pueniunt. i. de pu bli. l. impatores.

o **De damno infecto:** z de subgrūdis z protectis.

C **ubere de cauēdo pōt fieri p magistrat. municipales:** s. sit de mixto ipertor. z talib. magistratibus no competat ea q sunt impertit: sed dūtaxat ea q sunt simplicis iurisdictionis. nomen fallit hoc casu ppter periculum qd est in mora. hoc dicit Pau. de ca.

l **ipian.** q Am res dāni infecti celeritate desiderat: et piculosa dilatio ptoxi videtur: ex hac causa si

De damno infecto: et de subgrūdis et protectis. Quasi aduersus futura opa caueat dixit: nisi aduersus pterita ruina minata. Et qz i subgrūdis z protectis ples ruz hec fuit de his spaliū dicit. vt et. s. de his q debe. l. i. si vero. s. ptoz. z q sint hec habes. i. de h. sig. malū. s. i.

Am res. i. cauto. R.

n **Celeritate.** i. vt cito fiat. vt et. s. d. fer. l. ij. nisi in casu. vt. i. eo. si finita. s. si forte.

o **Ex hac causa.** f. sup lterponēda cautioe

Am res. i. cauto. R.

n **Celeritate.** i. vt cito fiat. vt et. s. d. fer. l. ij. nisi in casu. vt. i. eo. si finita. s. si forte.

o **Ex hac causa.** f. sup lterponēda cautioe

vel nō: r in q̄stis t̄p̄s: r q̄lis est fideiussioe vel nō: et repete
giculosum videt: q̄ dū romā iret vel dum morā fieret in
satisfactioe iterim dānū daret: r sic lege h̄ic s̄sum cū p̄ce
dentib⁹. r dices sibi. f. t̄m. vel p̄tra legecum sequenti.

a Jurisdictionē. i. stipulationē: q̄ vult sibi reseruare:
r alijs delegare.

b Reseruare. q̄ ergo alijs delegat:
nichilominus si-
bi seruat. sic. s. cō-
mo. l. rei. r de pen.
l. paul⁹. et p̄ sol. l.
cū duob⁹. in pun.
l. alibi dicit trans-
ferat. vt. s. de offi.
ei⁹ cui man. est iur-
risdi. l. i. in fi.

c Delegandū. an hec delegatio
est facta a pretore
mortuo: r sic com-
petat iure magi-
strat⁹: an fieri de-
beat a viuo an nō.
dices. l. i. iij. s. du-
as. s. j. quomodo-
cūq; dicas: est cō-
tra. s. b. iuris. om.
iud. l. i. iud. l. i. p̄n.
Sol. sp̄ale hoc ca-
su l. j. sit mixti ipe-
rij vt ibi. nec enim
exp̄sse ibi dicit nō
posse delegari: sed
in eo q̄ est mixti i-
perij hic colligit.
vt. s. de offi. ei⁹ cui
mā. est iurisdi. l. i.
l. r. r. s. fi. sicut in
cā in integ. resti. q̄
p̄t delegari l. j. sit
mixti iperij fauo-
re pupillosum. vt
C. vbi et ap̄b que

d Annuū infectū est dā-
nū nōdū factus: sed q̄b
futurum veremur. Pau.
Annuū et dānatio ab
adēptioe q̄ q̄li dimina-
tione patrimonij dicta sunt.

e Si dies appositus sint: r
dānum adhuc timef tūc post
die d̄z rogari r si est iā finit⁹
d̄z stipulatio seu cautio reno-
uari cā tñ cogita: r hoc fiet p̄
iudices q̄ p̄imā cautionē fecit
interponi: q̄ etiā p̄t cōmitte-
re aliquē articulū necessarius
s̄ferroij ab eo. h. d. Pau. de ca.
s. Tres cautioē. l. i. p̄la.

f P̄stitutus si finiet: p̄to-
ris v̄l p̄litis officij erit ex cau-
sa: v̄l renouare m̄ vel p̄telare
eā: r si hoc locale⁹ exigit inq̄-
sitionē ad magistrat⁹ munici-
pales hoc remittere.

g Contra nō cautē sit missio
in possessionē ex primo decre-

to rei ruinoſe vel partis q̄ mi-
naf ruinā: etiā p̄ magistratus
municipales. r si ille non rect-
ptat missum: d̄af p̄tra eū actio
in factū ad interesse: q̄ etiā po-
terit intētari corā magistratu
municipali: non aut p̄t magi-
strat⁹ illus p̄tse cōpellere ca-
pris pignorb⁹ vel mulcra indl-
cra. Sic si p̄seueret in contu-
macia post p̄imū decretū p̄-
ceditur ad scdm̄ p̄ q̄b̄ missus
efficit ver⁹ possessio: r aduer-
sarius p̄tmax de possessione
expellit. ista tñ q̄ sunt magni
iudicij magistrat⁹ municipa-
les nō p̄t expedire etiā si p̄t
ma fuerint p̄ ipsum expedita:
sed debet a diri pretor vel p̄e-
ses. h. d. Pau. de cau.

h Si intra diem a pretore cō-
stituendum non caueatur: in
possessionem eius rei mitten-
dus est. eius rei sic accepta: si
ue tota res sit siue pars sit rei
An tamen is qui non admit-
tit etiam captis pignorb⁹
a magistratibus coerceatur:
nō puto: sed in factum actio
ne tenebitur. nā et si a p̄to-
re missus non admittat: eadē

ueas: vt tenearis infra annum.
i Caueatur nomine rei cuius timef dānum.
k Eius rei non omnium rerum. vt. l. qui. ex cau. l. i.
l Mittendus. ex primo decreto: r hoc a pretore vel a
magistratu. vt. l. s. duas.
m Pars. vt. r. l. eo. si finita. s. ex hoc edicto.
n Admittit. a magistratu mittendum.
o Nō puto. r sic. C. de pig. l. noia. ou. Sz ipe p̄tor
posc̄t fm̄ pi. r. l. 3o. vt in arg. p̄tra. insti. de fandi. tu. s. pe.
p In factū. in qua venit q̄tū interest aduersarij in
pos. venire. R. vt. l. i. p̄tor. s. in. et. et de hac loquit⁹. l. eo.
si finita. s. pe. r. s. fi. r. l. seq. in pun. r. s. actor. et ad idē. l.
ne vis fiat. et. l. i. r. l. fi.
q Nam et si. et quidē in factū actio hic sufficit. nā et
hec alio casu sufficeret.
r Pretor. r sic p̄ locuz a maiori ostēdit q̄ magistrat⁹
nō p̄t cōpellere q̄ p̄tor nō possert: imo eadē actioe agen-
dū est vt hic dicit. R. r sic dicit q̄ hic. s. nā r. fi. ab illo. s.
an. tñ. differt: q̄ ibi iussu magistrat⁹: hic iussu p̄toris.
s Missus. i. mixti iussus.

tra. s. de peti. here. l. deperditum. non ergo pro lucro ca-

uetur. vt dixi. s. l. p̄ori.

h Tres cautioni. dāni infecti p̄stande vel p̄siste.

l P̄stitutus. p̄toris vel iudicis arbitrio. vt. l. p̄e-
tor. in. fi. i. r. r. l. q̄ bona. s. fi. nisi q̄ l
sumie pu. vel ripa
cius: q̄ tūc est cer-
tū tēpus. r. anno-
rum. vt. l. eo. l. p̄e-
tor. s. de eo opere.
l Causa. f. co-
gnita in qua mul-
ta inspiciūtur. vt
l. eo. q̄ bona. s. fi.
r. l. seq.
m Renouare. si
finitus sit dies.
n Protelare. i.
si adhuc duret. sic
l. de p̄cario. l. s. j. et
si manēte. et. s. de
arbi. si cum dies.
in pun.
o Eam. scilicet
diem.
p Localem. sic
s. finitū regl. si ir-
ruptione. s. fi.
q Remittere. i.
p̄tor vel p̄ceses de-
bet hoc significa-
re magistratibus
municipalib⁹ qui
proximi sunt loco
ruinoso: r ipsi fa-
ciūt renouare vel
protelare cautio-
nem.
r Constituen-
dum. i. constitutus.
sic enim dicit p̄e-
tor d̄no dom⁹ rui-
noso: caueas vsq;
ad tres dies: vel
econtra dicit ca-

uetur. vt dixi. s. l. p̄ori.

h Tres cautioni. dāni infecti p̄stande vel p̄siste.

l P̄stitutus. p̄toris vel iudicis arbitrio. vt. l. p̄e-
tor. in. fi. i. r. r. l. q̄ bona. s. fi. nisi q̄ l
sumie pu. vel ripa
cius: q̄ tūc est cer-
tū tēpus. r. anno-
rum. vt. l. eo. l. p̄e-
tor. s. de eo opere.
l Causa. f. co-
gnita in qua mul-
ta inspiciūtur. vt
l. eo. q̄ bona. s. fi.
r. l. seq.
m Renouare. si
finitus sit dies.
n Protelare. i.
si adhuc duret. sic
l. de p̄cario. l. s. j. et
si manēte. et. s. de
arbi. si cum dies.
in pun.
o Eam. scilicet
diem.
p Localem. sic
s. finitū regl. si ir-
ruptione. s. fi.
q Remittere. i.
p̄tor vel p̄ceses de-
bet hoc significa-
re magistratibus
municipalib⁹ qui
proximi sunt loco
ruinoso: r ipsi fa-
ciūt renouare vel
protelare cautio-
nem.
r Constituen-
dum. i. constitutus.
sic enim dicit p̄e-
tor d̄no dom⁹ rui-
noso: caueas vsq;
ad tres dies: vel
econtra dicit ca-

uetur. vt tenearis infra annum.
i Caueatur nomine rei cuius timef dānum.
k Eius rei non omnium rerum. vt. l. qui. ex cau. l. i.
l Mittendus. ex primo decreto: r hoc a pretore vel a
magistratu. vt. l. s. duas.
m Pars. vt. r. l. eo. si finita. s. ex hoc edicto.
n Admittit. a magistratu mittendum.
o Nō puto. r sic. C. de pig. l. noia. ou. Sz ipe p̄tor
posc̄t fm̄ pi. r. l. 3o. vt in arg. p̄tra. insti. de fandi. tu. s. pe.
p In factū. in qua venit q̄tū interest aduersarij in
pos. venire. R. vt. l. i. p̄tor. s. in. et. et de hac loquit⁹. l. eo.
si finita. s. pe. r. s. fi. r. l. seq. in pun. r. s. actor. et ad idē. l.
ne vis fiat. et. l. i. r. l. fi.
q Nam et si. et quidē in factū actio hic sufficit. nā et
hec alio casu sufficeret.
r Pretor. r sic p̄ locuz a maiori ostēdit q̄ magistrat⁹
nō p̄t cōpellere q̄ p̄tor nō possert: imo eadē actioe agen-
dū est vt hic dicit. R. r sic dicit q̄ hic. s. nā r. fi. ab illo. s.
an. tñ. differt: q̄ ibi iussu magistrat⁹: hic iussu p̄toris.
s Missus. i. mixti iussus.

Liber Primus.

Actionem. ahs cautionē. vt. siubeat eā imponi. vt. §. e. l. i. et ahs actionē. §. vt. ex cōtēptu cū effectu nascatur et de ea cognoscat. sed certe imo quatuor. p. m. §. eo. l. i. se cū dū. §. ea. l. in p. n. Alia duo. §. de pos. r. ac. in hoc §. §. r. hunc tñ pñtem §. respiciebat. an §. hec quatuor ppetat in re magistrat⁹ qñ a pte mortuo cō missa sunt. qdam sic. §. r. tpi possent alij delegare. vt. et §. de offi. eius cui mā. est in. l. i. §. q. vero. pōt dici. §. q. sub. re cauere. Itē mittet pos. q sunt duo habēt a mero ipeio q nō delegent saltē cūlibz. vt. §. de iurisd. om. iud. l. i. u. bere. §. non ppetit ture magistratus vt. §. ad muni. ea. §. i. Itē q. sūt eā cause cognitione. sic et tertiū. §. pte lare die fit eā cau se cognitione. vt. et §. ea. l. i. in p. n. vñ p delegatū quēlibz nō pñt expediti. r. §. d. offi. p. o. l. nec dē quā §. vbi. sup ac. §. o. l. factū pōt dici q cōperat co gnitio iure magistrat⁹. a pte g. viuo tñ cōmittēte pōt habere cognitionē magistrat⁹ in pñtis trib⁹ casib⁹. Uel dic l. y. a pte mortuo sine delegatōe viuētis ppetat co gnitio magistratui non tñ delegabit eū et spectat. §. sit cō missum tanq. iurisdictionē ahs habenti. vt. §. de offi. ei⁹ cui mā. est in. l. i. in p. n. r. sic ppetit magistratui. §. nō iure magistrat⁹ omīno. Itē q. hic dicit possessionē dandā posse mitti. est §. de iurisd. om. iud. l. i. u. bere. §. ol. vt. ibi. b. C. possessionē. qtuor dant remedia ex hoc edicto. §. vt caueat michi. scdo q. si nō caueat mittat in possessionē ex p. mo decreto. tertio q. si nō admittat dat michi actio in factū ad interessē. q. rto q. si dom⁹ ruinosā saluat do mū meā mala salutariōe. et vicin⁹ pfeuerat in p. tūmācia q. a deā pte et faciā ipm solēniter citari. r. si nō venerit mittat in pos. ex scdo decreto. r. istō pte sibi respuant q. ipeij est. r. hoc ē qd ēt cetera r. c. r. hoc est qd glo. Bz. et Jo. multa improprietate varietate r. obscuritate in sufficiētia hic dicunt.

Cetera. §. mittere ex scdo decreto. Itē cogere capti pignob⁹. Itē q. possit supradictis quatuor casib⁹ delegare. non aut magistratus delegari. hīpē ex delegandē co gnoscat. vt. C. de iudi. l. a iudice. Item vt rocedatur de possessionē. vt. §. p. r. §.

d Si forte duretur. i. differatur.

e Non caueri. post primum decretum.

f Possideri. ex secundo decreto. vt. §. eo. si finita §. Jul. scribit. Accur.

g Duuiros. i. m. g. f. a. t. m. u. n. i. c. i. p. a. l. e. s. vt. C. de. in. l. i. §.

h Causa. vt si ille in cuius domo facta est missio sit

reuerfus qui fuit absens cā respu. nam hoc est imperij. **i** Decedatur. i. creat o possessionē qui pmo possidebat qd post scdm decretū demū fit. vt. §. eo. si finita. §. si quis aut. vel etiā pōt. hoc intelligi ahs scdm decre. cū dicat ex cā. vt si p hoc magis ad cauendū induceret q. si llet secū in alia possessionē. pōt et tercio itelli gi si miss⁹ iudā ex cā debeat erire. vt. §. q. f. a. u. d. a. c. o. g. a. l. de die. §. diuer sū. r. §. qui. ex cau. l. hoc autē §. ait pteoz. k. C. possessionē. data ex secundo decreto. l. C. pteoz. quia circa tractatū de dam. in fec. pteoz fe cit sū edictū. po nit eius verba. m. C. Tit. in pos sessionē mittēdū ei r. n. C. Abesse. in iu re. multis modis dicit qd absens. vt no. §. de pteoz. l. absens. o. C. Uerecūde. i. honeste r. bñ. mon autē dixit vade. extra hēsi per ca pillos. sic. C. d. p.

si i aliena domo habitet sibi ei denuncietur. q. si nec habita tionē habeat. ad ipm pcedit⁹ erit denunciādū vel pcurato ri eius vel certe inquilinis.

Abi desicet pba legis de fict legis dispositio. Dan.

Loties aut pteozē exige re denunciationē intelligēdū est. si sit cui denunciē. ceteruz si non sit veluti q. hereditaria insula est. necdum hereditas adita est. vel si heres nō extet nec i habitet. cessat pars hui⁹ edicti. est tñ turt⁹ libellū ad ipsas edes pponere. fieri em potest vt ita monitus defen sor existat.

In magistratū q. p. d. i. c. t. a. n. o. fecerit dat actio in factū que verū pñet interesse. Bart.

In eū q. d. e. o. r. q. supra scripta sunt nō curauerit q. t. i.

cura. l. qui stipendia. Ac.

p Denunciari. q. veniat ad cauendū de dāno infecto.

q Non extrahi. de domo. sic. §. de in ius vo. l. pleriq. et. §. de re. iur. nemo de domo. Ac.

r Sed domum in qua. hec verba materialit ponunt.

f Denuncietur. vt noie eius domus caueat. vel noie alterius sue quam non habitat.

t Habitationem habeat. sed est vagabundus.

v Pcedium. scz ruinosum.

v Pcedium. vt. §. p. r. o. x. i. §.

r Inquilinis. habitantibus domum ruinosam.

z Toriens. id est semper.

z Denunciationem. ad domum.

a Cui denuncietur. sic. §. ex q. cau. l. pos. ea. l. hoc autē. et. §. ex qui. cau. ma. l. item.

b Heres. q. non adiuit vel mortuus est.

c Edicti. i. denunciatō ad domum. h.

d Libellum. scribit em qualiter petijt sibi caueri. et leget hoc coram ede. vel etiam figet ibi. vt alij viden tes se defensionī offerāt. vt subijcit. Et nota hic domus posse denunciari. sic. §. qd. vñ aut clam. l. aut qui aliter. §. i. et. §. de liber. agno. l. i. §. i. r. C. de anna. excep. l. ij. in fi. et. §. ti. i. de pupillo. §. nunciationem. et. l. fi.

e Monitus. dominus domus ruinosē.

f Defensor. alius quidam.

g In eum. mutat materiam vsq. in fi. l. et dicit in eū scilicet magistratum.

h Eorum. scilicet quattuor que ipse facere potest. vs §. §. duas.

a Cuius. i. cuius nomine non erat cautum.

b Dāni. i. ppter dāni infecti. i. dicere q̄ti intererit illius cui p̄stāda erat cautio. als est littera cui dāni infecti r̄c. et tunc plana est littera.

c Iudiciū. in factū cū non exprimatur q̄b. vt. s̄. nau. cau. l. i. d. s̄. i. sed hoc i casu isto fallit. vt statim. f. s̄. tam vicinum.

d Ad q̄ritatē. vt dēt in tm̄ q̄rituz in litē iuraf. h̄o. vel dic. s̄. certā du pli v̄l quadrupli. sic. s̄. qui satisfada. cog. l. ij. s̄. fi.

e Interest. scz vere. et facti. i. de verb. sig. inter hec verba.

f Venit. i. quod sua interest.

g Ad penā. scz respectu agētis: h̄ est pena respectu soluerit. sic. s̄. de eo p̄ quē factū erit. l. i. s̄. si p̄lea. vel dic ad penā. i. q̄ti i litē iuratur. vt dixi.

h Iudiciū. i. hec a no q̄ daf ad uerfus magistratum. h̄o.

i Cōditōez. ta citaz. sic. s̄. n. p̄ri. stipulatio. s̄. h̄z.

k Postulatū. s̄. caueri.

l Non p̄t. sic s̄. de ma. coue. l. i. s̄. maḡatib̄. sed arg. s̄. C. de p̄hen. r̄ comit. sup. l. ma gnam.

m Non alibi. s̄. in domo. vel balneo. sic. i. r̄e ra. h̄a. l. amplius. r̄. s̄. de postulando. l. i. s̄. postulare.

n Vicinum. vt per centum miliaria. vt. s̄. de offi. p̄fe. vt. l. i. s̄. in vicino.

o Urbi. romane per excellētiā. vt in s̄i. de iure natura. l. s̄. sed ius.

p Potuerit. i. debuerit. q. d. cū locus vicinus sit v̄bi nō debet se interponere magistratus eius loci.

q Nichil l̄ter sit. sic. s̄. si q̄s in ius voca. nō ie. l. ij. s̄. fi.

r Actio. in factum que in magistratū datur vt in sup̄erioribus. s̄. patet.

s Perfectionē. ex parte agētis. vt. s̄. ea. l. s̄. in eum.

t Dabitur. vt. i. eo. si q̄s missum. s̄. actio. et no. q̄ hec rō quia r̄c. optima est vt datur heredi. Itē vt p̄petuo. vt. s̄. de alie. iudi. l. nō solū. s̄. fi. r̄. s̄. de act. r̄ ob. l. in honora r̄is. s̄. nō est bona rō quare in heredē. immo videtur q̄

nō: cū ex maleficio vel quasi detur. vt. d. l. s̄. de ali. iudi. l. nō solū. s̄. fi. r̄. l. se. et isti. de p̄pe. act. s̄. nō omnes autem. Retoris. i. ex officio pretoris. Accur.

p Ut missus. ex secūdo decreto non primo. vt. i. eo. si finita. s̄. iulian. r̄. i. de acquir. pos. l. ij. s̄. fi. Accur.

y Eam. s̄. p̄fessionem.

z Cape. si non erat dñs p̄t possessor. s̄. q̄d si do min⁹ erat. Rñ. fm̄ D. et Jo. et pi. et nos q̄ stati fit dominus missus. vt. s̄. si ex nota. causa agat. l. ij. in fi. r̄ de rebus. eozuz. l. ij. s̄. fi. r̄ de s̄. do. l. i. r̄ cōmuni diuit. s̄. si res. s̄. Ja. cōtra. qz non statim: s̄. v̄ficapit. arg. i. eo. l. his. quod nō placet: quia cōtra quē p̄scriberet nisi cōtra dominuz? sed domin⁹ nō potest contrauenire etiam volens satisfidare: nisi ex ali qua iusta cā. vt. i. eo. si finita. s̄. non alit statim. v̄bi vide tur habere p̄dere licito si expectet se cundum decretū. r̄. s̄. si forte.

a In portio nem. nō autem in partem cauentis. vt. et. s̄. communi diuit. si q̄s pu. s̄. si dāni infecti. sed si null⁹ caueat: i. pos sessionē omnīū fit missio: h̄z quoz dā p̄tes sint maio res. vt. i. eo. in sti pu. dāni infecti.

b Edes. quas timet casuras propter ruina vicinorum. h̄o.

c Possessionē. hoc ex decreto primo. ex secō autē hoc foret iniquū. r̄ sic intelligo in primo decreto. i. eo. si finita. s̄. nō autem. h̄z sit cōtra. s̄. si ante. in ca. l. ibi. sed si ex pones. nā si ad dāni agatur ex stipulatiōe pro rata fiet damni restitutio. vt. i. proxi. et argu. C. de bo. auc. iudi. possi. l. fi. s̄. i. ibi. quia et s̄m debita r̄c. et est argumen. s̄. titu. l. stipulatio. s̄. fina. et. i. de solutio. in his. s̄. si vero. et. i. de ope. liber. l. vt iurisurandi. s̄. fina. Sed si equaliter sint missi: et postea expulsian equaliter agant actio ne in factum? Rñ. h̄. sic. sed Jo. et pi. contra. sed pro rata damni.

d Dāni infecti. ab extraneo. si autem iniucē: dic vt. i. eo. l. inter fructuarium. Accur.

e In heredē et p̄petuo dabitur.

f Secūda decretū dat causam p̄scribendi si ille p̄tra quē fuit interpositū nō erat dominus. h̄. d. Pau. de ca. Pau.

g Retoris officiu est vt missus in possessionem: etiam eam per lōgi temporis spaciū in suum dominū cape re possit.

h Contra vnum ex pluribus non cautem fit missio in possessione: r̄ si plures petūt mitti oēs ex primo decreto equaliter admittuntur. h̄. d. Bar.

i Si plures sint dñi qui cauere debēt et aliq̄s nō caueat: in portione eius mittet: r̄ p̄tra si aliq̄ sint qui cauere sibi desiderēt: r̄ ali⁹ p̄ciosiores/ali⁹ viliores habeat edes: si uerū do mus plures habeāt dis pares partes: tñ non p̄ magnitudine dñij quisq̄: sed equaliter mittentur oēs in possessionem.

k Tam p̄prietario q̄ v̄sifru ctuario d̄z cauere de dāno infecto: nec in plus tenet q̄ si ca uisset soli p̄prietario habenti p̄prietatē r̄ v̄sifru ctuū: quia cui libet p̄ suo interesse. Pau.

l Et si domin⁹ p̄prietatis et fructuari⁹ desiderat sibi cauere dāni infecti: vterq̄ audien dus est. nec em̄ iniuriā sentiet

m Edes. quas timet casuras propter ruina vicinorum. h̄o.

n Possessionē. hoc ex decreto primo. ex secō autē hoc foret iniquū. r̄ sic intelligo in primo decreto. i. eo. si finita. s̄. nō autem. h̄z sit cōtra. s̄. si ante. in ca. l. ibi. sed si ex pones. nā si ad dāni agatur ex stipulatiōe pro rata fiet damni restitutio. vt. i. proxi. et argu. C. de bo. auc. iudi. possi. l. fi. s̄. i. ibi. quia et s̄m debita r̄c. et est argumen. s̄. titu. l. stipulatio. s̄. fina. et. i. de solutio. in his. s̄. si vero. et. i. de ope. liber. l. vt iurisurandi. s̄. fina. Sed si equaliter sint missi: et postea expulsian equaliter agant actio ne in factum? Rñ. h̄. sic. sed Jo. et pi. contra. sed pro rata damni.

o Dāni infecti. ab extraneo. si autem iniucē: dic vt. i. eo. l. inter fructuarium. Accur.

Liber Primus.

Promissor. si vtrius promittat. et sic est. §. vt le. no. ca. l. sed et ipsi. r. l. si duo. Accur.

Venit. nonnunquam. sed multotiens. **C**autione. s. per negligentiam non interposita vel non petita: alioquin datur actio. vt. §. l. proxi. in fi. r. l.

se. fm. Jr. vbi plene dices. Sed nec stipulatio interposita. p. omni da no dato agi potest: quod non pro fortuito vel soli naturali vi co. vt. §. eo. Num. §. vicij. r. §. hec stipulatio.

Rudera. i. fragmenta que cadunt.

Omnia. fecus si partem tamen. vt. §. l. proxi. §. pe.

Retor. at. tractatus est supra de pto capite huius edicti. s. coras quo petenda sit cautio dant infecti: r. a quo quia a dno si est pns. alioquin denunciatu est domui. modo sequitur de secundo capite: circa quod quia pretor fecit suis edictum ponunt ei verba.

Suo noie. siue sit sua res siue non dummodo pro suo iure caueat. vt. §. eo. §. bona. §. i.

Promitti. s. a possidente.

Alieno. vt p curatorio: vel quia fructuarius vel si milis est qui quia

si alieno nomine caueat. vt. §. l. hoc amplius. §. questum. et §. seq. et hec expediuntur. §. vsq. ad. l. qui bona. §. qui dant. sed contra. §. titu. i. non solum. §. si cum iure. Sol. vt ibi. Accur.

Id se. cum suo nomine postulat.

Cum ve. procuratorem.

Cuius. domini.

Fuisse. cu alieno. et hoc expeditur vsq. ad. §. fi. in. l. qui bona. sed in hoc est contra. C. de iura. calu. l. §. si autem. vbi dicitur paratorum non iurare. Sola. fm. Jo. et pi. speciale est hic. vel verius hic corrigitur. Item opponit hic copellitur anceps perituri subire. palio. r. sic est contra. §. de in lite iuran. l. videamus. Item de alieno facto iurare copellit. r. sic est contra. §. re. amo. marcellus. Sol. hic de credulitate: ibi affectionis r. veritatis est iuramentum.

Statuero. hoc expeditur in. l. §. bona. §. fi. et. l. seq. in punci. sed an magistratus municipales possunt sta-

tuere: pl. non. alij q. sic. vt. §. eo. l. i. et. l. iij. in prin. r. dicitur plene in §. duas.

Dns sit. a quo exigo michi cauere. vt. §. eo. si ppetuarius. §. fi. alij dicitur ego qui exigo cauere: quod non placet.

Caubit. nomineruinose domus.

Uersa. Et hoc dicit. **I**stud edictum sit hic contra non admittente r. contra cotumace. Bar. **T** ip.

Retor alt. danti infecti suo noie pmitti alle no i satisfdari iubebo et q iura uerit non calunte ca id se postulare: eu ve cuius noie ager postulaturu fuisse in ea diem quaz causa cognita statuero. Si controuersia erit: domus sit necne q cauebit: sub exceptione satisfdare iubebo.

De eo ope qd in sumie publico ripave et fiet in annos decem satisfdare iubebo. eu cut ita non cauebitur in possessionem eius rei cuius nomine vt caueat postulabitur recte est

In eum q neq cauerit: neq in possessione esse: neq possidere passus erit: iudicium dabo: vt tamen prestet qtu prestare eu oportet si de ea re ex decreto meo eius ve cuius de ea re iurisditio fuit que in ea re est cautu fuisse. **E**ius rei noie in cuius possessione misero: si ab eo qui in possessione erit: danti infecti noie non satisfdabit: euz cui non satisfdabitur: simul in

par. §. eo. l. si finita. §. ex hoc edicto. vsq. ad. §. fi. **P**ossidere. ex secundo decreto. **J**udicium. s. in factu. r. exponitur hec pars. §. eo. l. si finita. §. fi. r. l. seq. vsq. ad. §. fi. s. abinde leges iurisdiculis. mixtim respiciunt predicta.

Ere. i. damno.

Eius ve. s. magistratus.

De ea re. i. sup ea re ex qua timetur damnum.

Que. s. iurisditio.

In ea re. i. in ea causa vt cauere debeat.

Eius. adhuc sunt pretoris verba.

Misero. ex primo decreto.

Ab eo. s. domino.

Possessione. quia nondum erat repulsus.

Cum. petentem secundo cauere. Accur.

Non satisfdabitur. cui dam secundo petenti.

Simul. vt. r. §. eo. si finita. §. si plures. et §. si ate. Si

Sub excepptione. vt si domus est q satisfdatur: fideiussores habet excep. vt. §. eo. qui vias. §. i.

De eo ope. re hoc expedit. §. si finita. §. deinde ait pretor. vsq. ad §. ex hoc edicto. et dic ope. i. dano qd ex ope fiat. vt §. eo. ti. si finita. §. notandum. in fi. vt quia minas ruina nauigantibus: vel his qui iuxta flumen suas habent edes. et facit. §. de pto. §. l. i. §. itez ex causa. r. de reb dub. l. veru est.

In annos decem. r. sic hic specificatur tempus a ptoze mortuo. sed cur non tollit olno opus: Rn. q. punape vel senatupmittente factu est vel non impediaba tur tempore extructionis nauiguz. vt. §. de flu. l. i. r. §. penul. r. l. ij.

Non cauebit. de dano infecto. r. postulabit. subaudi in lite ra. f. ex decreto pti mo. r. expedit hec

par. §. eo. l. si finita. §. ex hoc edicto. vsq. ad. §. fi. **P**ossidere. ex secundo decreto. **J**udicium. s. in factu. r. exponitur hec pars. §. eo. l. si finita. §. fi. r. l. seq. vsq. ad. §. fi. s. abinde leges iurisdiculis. mixtim respiciunt predicta.

Ere. i. damno.

Eius ve. s. magistratus.

De ea re. i. sup ea re ex qua timetur damnum.

Que. s. iurisditio.

In ea re. i. in ea causa vt cauere debeat.

Eius. adhuc sunt pretoris verba.

Misero. ex primo decreto.

Ab eo. s. domino.

Possessione. quia nondum erat repulsus.

Cum. petentem secundo cauere. Accur.

Non satisfdabitur. cui dam secundo petenti.

Simul. vt. r. §. eo. si finita. §. si plures. et §. si ate. Si

autem ex sebo decreto primo esset missus: sed missus pri- mo ex primo et sebo decreto sebo no caueat: solus secun- dus missus ex primo et ex sebo decreto erit dñs, vt. I. eo, si finita. §. q. si iam prior. et §. si vero iam.

a **C**ubedo. cum primo in possessionem misso.
b **C**hoc edictuz. nñc incipit vlpia- nus.

c **C**nodum fac- tuz. sicut et actio aque plu. arcē. vt. Titu. l. latreus.

d **C**in hoc iudiciū. s. in hoc iudiciū. s. Actiōes. que p dāno cōpetant. sed et quelibet pro eo qd iā debet cō- petit nō p futuro. vt. s. de iudi. l. nō quēadmodum.

e **C**pertineant. in hoc differt ab alijs actionibus. f **C**Alii acno- ne. nisi in casu vbi agit p futuro. vt. s. ad. l. aquil. in. l. aquil. si delictum. als delictum. que est ptra. vel ibi de letio erat p sēno: s. futurū dānum.

g **C**Et alijs. vt l. acti. furti. sed ibi improprie dānuz: qd spectat ad pe- nā. et de paupiet in factum: et de do- lor: in obus q ex delictis dantur.

h **C**facto. salicuz relataendo. i **C**Caueatur. vt ammodo caueat: cū liceat habere p derelicto. et hoc p- bat cum enim et. officio enim iudi- cis quādoqz caue- tur. vt. I. ea. l. §. nec soluz. et l. hoc am- plius. i. rñ. et §. ita demum. in fi.

k **C**Animalia. rationabilia: et irrationabilia. l **C**Dedamus. vt et. s. si quadrupes pau. fe. dica. l. i. in prin. et insti. de nora. in prin. nō tñ nora est in obligatōe. sed in solutione. vt. I. de re iudi. l. miles. §. decem.

m **C**Multo magis. et in hoc conuenit cum noxalibus. n **C**Onerare. sic. s. de nego. ge. sed an vltro. §. is autē. et s. de usufruc. l. cum usufructuaris.

o **C**Animales. vt ferui. p **C**Ipe extant. per qd videbatur q insoludum tenere tur. et ideo dixit. s. multo magis.

q **C**Unde. cum istud edictum respiciat dāna futura: si

possessione esse iubebo.

Hoc edictū p̄inet ad futu- ra dāna non ad presentia et h̄z causam quasi noxalē p dāno preterito actione in factū: vel interdicto de tollēdis ruderibus succurritur. h. d. Bar.

Hoc edictum p̄spicit dā- num nodum factum: cum ce- tere actiones ad dāna que cō- tingerunt sarcieda pertineāt: veluti legis aquilie actione: et alijs. de dāno vero facto n̄- chyl hoc edicto cauetur. cum enim animalia q̄ noxā cōmise- runt nō vltra nos soleant one- rare q̄ vt noxe ea dedamus: multo magis ea que aia ca- rent vltra nos nō debēt one- rare: presertim cū res quidez animales que dānū dederint ip̄e extant. edes autem si sua ruina dānum dederūt: desie- rint extare.

Si ille cui dom⁹ ruit et dā- nū vicino dedit aīe p̄stitā ca- uitionem vel habitā p̄ p̄stita ve- lit ruderā tollere inuito eo cui dānū dātū est p̄t hoc facere: dūmō tria faciat. f. q̄ oia tol- lat etiā inutilia. et q̄ caueat de dāno futuro qd p̄t cōtingere ex ablatiis: et etiā de p̄terito iā facto ex ruina. s. si nō curat ea tollere et ille qui dānū recepit vellet vt tollātur: agere p̄t in- terdicto de ruderib⁹ tollendis vt tollant vel p̄ derelictis ha-

dānum datum est. unde queritur et. r **C**Rudera. vocat rudera materiā fractā vel dissolutā. f **C**Egerere. als legere. et als cūcere. t **C**Et actio. vt et caueat cū cautioni nō sit loc⁹ vt dixi. v **C**Consultus. i. interrogatus.

beant. et hoc sebo casu si vult dimittere cogit etiam dimitte- re totas edes etiā in pte q nō cecidit si aduersari⁹ nō fuit ne- gligēs cautionē petere: s. fuit ipedit⁹. in p̄lo p̄o casu si vult tollere cogit etiā dānum iā fa- ctū emēdare. h. d. Pau. de ca.

Unde querit si anteqz ca- ueretur edes deciderint: neqz dominus velit rudera egerere: eaqz derelinquat an sit alt- qua aduersus eū actio: et Tu- lia. consultus: si priusqz dānt infecti stipulatio iterponeret edes victiose coruissent: qd fa- cere deberet is victius in cui⁹ edes rudera decidissent vt dā- num sarciretur. Rñ. si edis do- minus que deciderunt. vellet tollere: nō aliter permittendū q̄ vt omnia. i. et que inutilia sunt auferret. **N**ec solū de futuro: s. etiam de preterito dāno caueri eum debere. q̄ si dominus edis que decide- rūt nichil facit: interdicitur reddendum ei in cuius edes rudera decidissent: per qd vt- cinus compelleretur aut tolle- re: aut totas edes pro dereli- cto habere.

Quod forte tunc recte dicitur: cuz nō ipsius negligentiā: sed propter alt- quod impedimentū sibi non prospexit. **A**lpia. **H**oc amplius Julia. ait

gat omnia tollere: vel edes p derelicto habere. Accur. g **C**Ipsius. s. qui passus est dānū. ppter ruinā aduer- se dom⁹: cū fuit negli gens in petendo cautionem. h **C**Negligētia. si autē fuit negli gēs non agit. sed ille tollens nō permittit nisi oia tollat. et de dāno etiā p̄terito caueat. vt. s. l. pri. §. penul. et facti. i. eo. si finita. §. ele- ganter. et l. cum postulasset. ij. rñ.

i **C**Impedimentū. ipis p̄tia v̄l abfens cā reipub. fuit. **H**oc amplius. eo qd dictū est in l. p̄tor. in fi. et l. qd et h̄z. vel corrigi: vt prima parte glo. vel addit: vt se- cunda parte illius glo. non solūabi potest tamen et.

nō sit loc⁹ vt dixi. f **C**q̄ vt omnia. sic. I. hoc amplius Galphen⁹. i. si. §. et s. de pcura. l. in cause.

y **C**Nec solū de futuro. quod pos- set p̄tingere in ru- derū ablatione.

z **C**Debere. non edictū s. officio iudic. vt. s. §. hoc edictum. Accur.

a **C**Nichil fa- cit. l. neqz rudera tollit nec de dāno cauet infecto.

b **C**Interdictū. cui⁹ nomē non ha- bem⁹ fm. s. et Jo. et id appellat in- terdictū de tollen- dis ruderibus. vt actio in factuz. vt insti. de interd. §. si. s. R. dicit iter- dictū de dāno infe- cto l. de preterito caueat maxie qñ domin⁹ vult tolle- re rudera siue ra- tē. vt. I. d. l. rat. et. f. l. hoc ampli⁹.

c **C**nerat⁹. et facit ad hoc. I. ne qd in loc. publi. l. ij. §. si ex fundo. et. s. ad ex h̄bē. l. celsus. §. sed si ratis. et. I. ne vis fiat et. l. fi.

d **C**Edes. i. edis rudera: imo ipas edes destructas.

e **C**h̄z. s. hoc. I. corrigitur: vel de- terminat.

f **C**Uod. qd su- pra dictū est.

g **C**Dicef. vt co-

g **C**Ipsius. s. qui passus est dānū. ppter ruinā aduer- se dom⁹: cū fuit negli gens in petendo cautionem. h **C**Negligētia. si autē fuit negli gēs non agit. sed ille tollens nō permittit nisi oia tollat. et de dāno etiā p̄terito caueat. vt. s. l. pri. §. penul. et facti. i. eo. si finita. §. ele- ganter. et l. cum postulasset. ij. rñ.

i **C**Impedimentū. ipis p̄tia v̄l abfens cā reipub. fuit. **H**oc amplius. eo qd dictū est in l. p̄tor. in fi. et l. qd et h̄z. vel corrigi: vt prima parte glo. vel addit: vt se- cunda parte illius glo. non solūabi potest tamen et.

Liber Primus.

s Compellendū p officii iudicis vel act. in factū sub
sidaria. nam quoniam zc. vt. s. de p̄script. ver. quoniam.
b De p̄terito. nō solū vt tollat ruderā. nā non loquitur
ad differentiā futuri: qz hoc nō est futurū qd iā factū est.
p̄t̄ tñ dici q̄ etiā ad differentiā futuri loquat̄: qz adhuc
dari p̄t in rebus
q̄busdā q̄ adhuc
lese nō sunt: vt. s.
l. p̄or. s. nec soluz
de futuro. a30. p3
q̄q̄ nō liberatur
tollendo ruderā z
sic s̄m p̄nā expo
sitionem corrigat
iul. qd est. s. e. p̄e
tor. in fi.
c Re integra. i.
si domus non ru
isset.
d P̄stabit. in
cauē impedimentū:
qz non fuit negli
gēs s̄ impedir̄.
arg. s. de act. z
obl. sicut.
e Integra. i. q̄a
adhuc restat ali
quid de edificio.
alta pars cecidit
vt saluel glo. R.
fortassis zc. v̄ ali
ter salua. R. qd re
integra zc. f. vt ca
ueat d̄ futuro. hic
post ruina pres
tabitur sez vt ca
ueatur de futuro.
Sed quare nō de
p̄terito vt in p̄n
cipio. i. rñ. Rog.
fortassis zc. sed s̄m primam expositionem dic post rui
nam id est partem. Accur.

f Dāno infecto fortassis qñ talis est iudex q̄ non h̄z
se intrmittere de p̄terito dāno. s̄ si haberet fieret cau
tio de vtroqz. vel nō spectat ad etiā nisi iuri seruiat. f. edi
ctū qd de futuro tñ d̄. s̄ sine hac glo. R. plan̄ est text̄.
g Quas nō defendit. hic isit vbi dānū est factū: z de
dāno facto cauebit z ruderā tollit: aut carebit edib̄. a3.
h Angustias. q̄ debent forte ei nocere si se angustia
uerit: vt. s. si q̄s cautio. l. ij. s̄ si quis tñ. Et qz circa hoc
sunt diuersa iura distingue: aut ruit an̄ postulationem:
aut post. Si an̄ aut fuit negligēs et tūc serua qd est. s. e.
euenit. aut nō: tunc qd est. s. eo. p̄or. in fi. z. l. seq. z hic.
si post: aut an̄ decretū: tunc serua qd est. j. eo. si finita. s.
elegant̄. aut post decretū: et tūc serua qd est. j. eo. l. cum
postulasset. z. l. si finita. s. illud. z. s. si iam ruerint.

i De his. supra dictū est de dānis q̄ danī ab edibus
vicinis: hic de alijs dānis que alio modo dantur.
k Autē hec dictio innuit aliū iuris: qd verū est: qz su
pra cauetur de p̄terito. sed fallit in isto.

l Interdictū. de dāno infecto vel actione in factum.
m Dari possit. repositenti delata.
n Interdictū. qd est. s. l. p̄tor. in fi. quod nō p3: qz
illud dat dānū passio. sed est ne vis fiat et exportare volē

posse dici cōpellendū euz: vt
etiā de p̄terito dāno cauere.
quod em̄ re integra custodif:
hoc nō inique etiā post ruina
editi p̄stabit. integra autē re
vnusq̄sqz cogitur aut de dāno
infecto cauere: aut edib̄ care
re quas nō defendit. deniqz
in q̄ si qd p̄t angustias t̄p̄is
aut quia reipu. causa aberat:
nō potuit dāni infecti stipula
ri: non tūq̄ p̄torē curaturū
vt dñs vtiolosarū editi aut dā
num faciat aut edib̄ careat:
suiam iuliani vtilitas p̄probat

**Exportata in fundū alienū
ex vi fluminis non p̄t qd tol
lere nisi de dāno futuro caue
at et etiā de p̄terito. h. d. B.**

**De hls aūt q̄ vi fluminis i
portata sunt: vtrū interdictū
dari possit: querit: et treban
refert: cū ryberis mundasset:
et res multoz multas in alle
na edificia detulisset: interdi
ctū a p̄torē datū: ne vis fieret
dñs q̄minus sua tollere et**

facto. et prima bona. Accur.
r P̄tentur. interdicto ne vis fiat ei. vt. s. p̄or. s.
f Ante sensū. ante scilicet iudicium acceptum: nam
non pertinet ad iudicis officium. vt. s. de edil. edic. l. edi
les. s. item sciendum. Accur.
t Non cōtineri. s̄m alphenū: sed male. vt. j. eo. s. nera
tus. a30. vel illū intellige vt dixi. s. s. pxi. vt dic nō cō
tineri vt dānum estime. sed d̄z iubere de eo cauēri. z sic
non obstat neratus s̄m j. eo. et al. z. ii.
v Actionem. i. interdictum ne vis fiat.
x Omnia. vt. z. s. l. p̄tor. s. vnde queritur.
y Uēdicari a te. als ea. z als a te. z facit. j. de acq. re.
do. s̄ si ex tabulis meis. s. arbor. z. l. adeo. s. i. z. m. in. de
re. di. s. p̄tea per alluionem. z dixi. s. de rei ven. si fru
mentum. als pomp. scribit si frumentum. s. de arbor.
z Neratus autem. habuimus. s. de duplici dāno
scilicet edium. et de dāno facto pervim fluminis. z de
tertio scilicet dato per crustam: sequitur de quarto mo
do dandi dānum. Accur.

a Scribit. Jdices alpheno s̄m a3. vt. alr vt dixi in. s.
b Tibi. agēti in dīco ne vis fiat tibi. (alphen̄.
c Cauēris. p̄ offm̄ solū. non ex edicto. vt. s. e. p̄or. s.
hoc edictum. z facit. j. de inen. l. ratis. z. s. ad ex. l. cel
sus. s. sed si ratis. et ar. j. ii. i. q̄s. s. i.

ti: vt hic. z. s. ad exhiben. thesaurus. non abt vti posside
tis cū possessionē amiserit. vt. j. de acq. ren. pos. qui vni
uerfas. s. i. ver. item quod a mari.

o Damni infecti. de infecto ideo dicit: quia de p̄te
rito non tenentur dñi prolapsarū rerum s̄m trebatum
et laeoneum et al
phenum: vt hic. z
j. p̄or. s. h̄z secus
sit in edib̄ q̄ cecid
derunt. vt. s. ea. l.
in prin. z ideo po
nunt. s. coniun
ctio aduersatiua
de his autem zc.
et est ratio: qz do
mino viciose do
mus imputat q̄
sua diligentia ca
sum non p̄uide
bat que immine
re videbat impe
tum s̄o fluminis
quis p̄uidere nō
potest. Neratus
autē idē i vtrisqz
statuit: vt. j. e. ne
ratus. vel loquit
tur neratus i spe
ciali casu quādo
dñs potuit p̄ui
dere ligando na
uē fundū: z alijs
modis. et facit. s.
si cer. per. si quis
nec. s. fi.

p Dandū i te
iudicib̄. per officū
iudicis. Ac.
q Infecto. als
infecto. als iam

re: dñs s̄o p̄mittere. h. d. B.
facto. et prima bona. Accur.
r P̄tentur. interdicto ne vis fiat ei. vt. s. p̄or. s.
f Ante sensū. ante scilicet iudicium acceptum: nam
non pertinet ad iudicis officium. vt. s. de edil. edic. l. edi
les. s. item sciendum. Accur.
t Non cōtineri. s̄m alphenū: sed male. vt. j. eo. s. nera
tus. a30. vel illū intellige vt dixi. s. s. pxi. vt dic nō cō
tineri vt dānum estime. sed d̄z iubere de eo cauēri. z sic
non obstat neratus s̄m j. eo. et al. z. ii.
v Actionem. i. interdictum ne vis fiat.
x Omnia. vt. z. s. l. p̄tor. s. vnde queritur.
y Uēdicari a te. als ea. z als a te. z facit. j. de acq. re.
do. s̄ si ex tabulis meis. s. arbor. z. l. adeo. s. i. z. m. in. de
re. di. s. p̄tea per alluionem. z dixi. s. de rei ven. si fru
mentum. als pomp. scribit si frumentum. s. de arbor.
z Neratus autem. habuimus. s. de duplici dāno
scilicet edium. et de dāno facto pervim fluminis. z de
tertio scilicet dato per crustam: sequitur de quarto mo
do dandi dānum. Accur.

a Scribit. Jdices alpheno s̄m a3. vt. alr vt dixi in. s.
b Tibi. agēti in dīco ne vis fiat tibi. (alphen̄.
c Cauēris. p̄ offm̄ solū. non ex edicto. vt. s. e. p̄or. s.
hoc edictum. z facit. j. de inen. l. ratis. z. s. ad ex. l. cel
sus. s. sed si ratis. et ar. j. ii. i. q̄s. s. i.

si: vt hic. z. s. ad exhiben. thesaurus. non abt vti posside
tis cū possessionē amiserit. vt. j. de acq. ren. pos. qui vni
uerfas. s. i. ver. item quod a mari.

o Damni infecti. de infecto ideo dicit: quia de p̄te
rito non tenentur dñi prolapsarū rerum s̄m trebatum
et laeoneum et al
phenum: vt hic. z
j. p̄or. s. h̄z secus
sit in edib̄ q̄ cecid
derunt. vt. s. ea. l.
in prin. z ideo po
nunt. s. coniun
ctio aduersatiua
de his autem zc.
et est ratio: qz do
mino viciose do
mus imputat q̄
sua diligentia ca
sum non p̄uide
bat que immine
re videbat impe
tum s̄o fluminis
quis p̄uidere nō
potest. Neratus
autē idē i vtrisqz
statuit: vt. j. e. ne
ratus. vel loquit
tur neratus i spe
ciali casu quādo
dñs potuit p̄ui
dere ligando na
uē fundū: z alijs
modis. et facit. s.
si cer. per. si quis
nec. s. fi.

p Dandū i te
iudicib̄. per officū
iudicis. Ac.
q Infecto. als
infecto. als iam

re: dñs s̄o p̄mittere. h. d. B.
facto. et prima bona. Accur.
r P̄tentur. interdicto ne vis fiat ei. vt. s. p̄or. s.
f Ante sensū. ante scilicet iudicium acceptum: nam
non pertinet ad iudicis officium. vt. s. de edil. edic. l. edi
les. s. item sciendum. Accur.
t Non cōtineri. s̄m alphenū: sed male. vt. j. eo. s. nera
tus. a30. vel illū intellige vt dixi. s. s. pxi. vt dic nō cō
tineri vt dānum estime. sed d̄z iubere de eo cauēri. z sic
non obstat neratus s̄m j. eo. et al. z. ii.
v Actionem. i. interdictum ne vis fiat.
x Omnia. vt. z. s. l. p̄tor. s. vnde queritur.
y Uēdicari a te. als ea. z als a te. z facit. j. de acq. re.
do. s̄ si ex tabulis meis. s. arbor. z. l. adeo. s. i. z. m. in. de
re. di. s. p̄tea per alluionem. z dixi. s. de rei ven. si fru
mentum. als pomp. scribit si frumentum. s. de arbor.
z Neratus autem. habuimus. s. de duplici dāno
scilicet edium. et de dāno facto pervim fluminis. z de
tertio scilicet dato per crustam: sequitur de quarto mo
do dandi dānum. Accur.

a Scribit. Jdices alpheno s̄m a3. vt. alr vt dixi in. s.
b Tibi. agēti in dīco ne vis fiat tibi. (alphen̄.
c Cauēris. p̄ offm̄ solū. non ex edicto. vt. s. e. p̄or. s.
hoc edictum. z facit. j. de inen. l. ratis. z. s. ad ex. l. cel
sus. s. sed si ratis. et ar. j. ii. i. q̄s. s. i.

si: vt hic. z. s. ad exhiben. thesaurus. non abt vti posside
tis cū possessionē amiserit. vt. j. de acq. ren. pos. qui vni
uerfas. s. i. ver. item quod a mari.

o Damni infecti. de infecto ideo dicit: quia de p̄te
rito non tenentur dñi prolapsarū rerum s̄m trebatum
et laeoneum et al
phenum: vt hic. z
j. p̄or. s. h̄z secus
sit in edib̄ q̄ cecid
derunt. vt. s. ea. l.
in prin. z ideo po
nunt. s. coniun
ctio aduersatiua
de his autem zc.
et est ratio: qz do
mino viciose do
mus imputat q̄
sua diligentia ca
sum non p̄uide
bat que immine
re videbat impe
tum s̄o fluminis
quis p̄uidere nō
potest. Neratus
autē idē i vtrisqz
statuit: vt. j. e. ne
ratus. vel loquit
tur neratus i spe
ciali casu quādo
dñs potuit p̄ui
dere ligando na
uē fundū: z alijs
modis. et facit. s.
si cer. per. si quis
nec. s. fi.

p Dandū i te
iudicib̄. per officū
iudicis. Ac.
q Infecto. als
infecto. als iam

re: dñs s̄o p̄mittere. h. d. B.
facto. et prima bona. Accur.
r P̄tentur. interdicto ne vis fiat ei. vt. s. p̄or. s.
f Ante sensū. ante scilicet iudicium acceptum: nam
non pertinet ad iudicis officium. vt. s. de edil. edic. l. edi
les. s. item sciendum. Accur.
t Non cōtineri. s̄m alphenū: sed male. vt. j. eo. s. nera
tus. a30. vel illū intellige vt dixi. s. s. pxi. vt dic nō cō
tineri vt dānum estime. sed d̄z iubere de eo cauēri. z sic
non obstat neratus s̄m j. eo. et al. z. ii.
v Actionem. i. interdictum ne vis fiat.
x Omnia. vt. z. s. l. p̄tor. s. vnde queritur.
y Uēdicari a te. als ea. z als a te. z facit. j. de acq. re.
do. s̄ si ex tabulis meis. s. arbor. z. l. adeo. s. i. z. m. in. de
re. di. s. p̄tea per alluionem. z dixi. s. de rei ven. si fru
mentum. als pomp. scribit si frumentum. s. de arbor.
z Neratus autem. habuimus. s. de duplici dāno
scilicet edium. et de dāno facto pervim fluminis. z de
tertio scilicet dato per crustam: sequitur de quarto mo
do dandi dānum. Accur.

a Scribit. Jdices alpheno s̄m a3. vt. alr vt dixi in. s.
b Tibi. agēti in dīco ne vis fiat tibi. (alphen̄.
c Cauēris. p̄ offm̄ solū. non ex edicto. vt. s. e. p̄or. s.
hoc edictum. z facit. j. de inen. l. ratis. z. s. ad ex. l. cel
sus. s. sed si ratis. et ar. j. ii. i. q̄s. s. i.

si: vt hic. z. s. ad exhiben. thesaurus. non abt vti posside
tis cū possessionē amiserit. vt. j. de acq. ren. pos. qui vni
uerfas. s. i. ver. item quod a mari.

o Damni infecti. de infecto ideo dicit: quia de p̄te
rito non tenentur dñi prolapsarū rerum s̄m trebatum
et laeoneum et al
phenum: vt hic. z
j. p̄or. s. h̄z secus
sit in edib̄ q̄ cecid
derunt. vt. s. ea. l.
in prin. z ideo po
nunt. s. coniun
ctio aduersatiua
de his autem zc.
et est ratio: qz do
mino viciose do
mus imputat q̄
sua diligentia ca
sum non p̄uide
bat que immine
re videbat impe
tum s̄o fluminis
quis p̄uidere nō
potest. Neratus
autē idē i vtrisqz
statuit: vt. j. e. ne
ratus. vel loquit
tur neratus i spe
ciali casu quādo
dñs potuit p̄ui
dere ligando na
uē fundū: z alijs
modis. et facit. s.
si cer. per. si quis
nec. s. fi.

p Dandū i te
iudicib̄. per officū
iudicis. Ac.
q Infecto. als
infecto. als iam

re: dñs s̄o p̄mittere. h. d. B.
facto. et prima bona. Accur.
r P̄tentur. interdicto ne vis fiat ei. vt. s. p̄or. s.
f Ante sensū. ante scilicet iudicium acceptum: nam
non pertinet ad iudicis officium. vt. s. de edil. edic. l. edi
les. s. item sciendum. Accur.
t Non cōtineri. s̄m alphenū: sed male. vt. j. eo. s. nera
tus. a30. vel illū intellige vt dixi. s. s. pxi. vt dic nō cō
tineri vt dānum estime. sed d̄z iubere de eo cauēri. z sic
non obstat neratus s̄m j. eo. et al. z. ii.
v Actionem. i. interdictum ne vis fiat.
x Omnia. vt. z. s. l. p̄tor. s. vnde queritur.
y Uēdicari a te. als ea. z als a te. z facit. j. de acq. re.
do. s̄ si ex tabulis meis. s. arbor. z. l. adeo. s. i. z. m. in. de
re. di. s. p̄tea per alluionem. z dixi. s. de rei ven. si fru
mentum. als pomp. scribit si frumentum. s. de arbor.
z Neratus autem. habuimus. s. de duplici dāno
scilicet edium. et de dāno facto pervim fluminis. z de
tertio scilicet dato per crustam: sequitur de quarto mo
do dandi dānum. Accur.

a Scribit. Jdices alpheno s̄m a3. vt. alr vt dixi in. s.
b Tibi. agēti in dīco ne vis fiat tibi. (alphen̄.
c Cauēris. p̄ offm̄ solū. non ex edicto. vt. s. e. p̄or. s.
hoc edictum. z facit. j. de inen. l. ratis. z. s. ad ex. l. cel
sus. s. sed si ratis. et ar. j. ii. i. q̄s. s. i.

si: vt hic. z. s. ad exhiben. thesaurus. non abt vti posside
tis cū possessionē amiserit. vt. j. de acq. ren. pos. qui vni
uerfas. s. i. ver. item quod a mari.

Questi est. dicitur est q si ille a quo peti cautio sit dñs tenet pmittere: si non sit dñs satisfdare. circa pñi ctatalis questio formatur: si solum r. c.

De soli vicio. simul. sed r de singulis p se tenet nisi in casu: vt. l. eo. flu. minū. s. fi. r. s. viciu. r. s. seq. a. 30. r. facit. l. fluminū. in pñ. r. l. si finita. s. notandum.

De vtroq. si noie dñi ab sentio a quo peti cautio velit cauere. Si ve ro a superficiario peteret q suo nomine cōueniret re promittere: vt. l. e. q bona. s. i. a. 3. r. l. dñi infecti l. i. p. s. vtrū. q sunt. r. vel solue fm. R. vt dicā in. d. l. q bona. s. i. a. 30.

Clauis. q potulat sibi cauere. r. dicitur. ex scdo pñi no iubei possidere ex cōtū macia supficiarij: sicut nec fructuarij vel creditous cōtū macia vñ em phiteote: s. suo iure carebit: vt. l. e. si finita. s. itē qrit r. s. de vectigali bus. r. l. pñi. s. g. Celsus. l. s. isto cū. l. seq. poni tur casus filis su pñi. Idē el i fru ctuario dē qd in supficiario dixit. et ideo pñaria ibi signata. l. eo. q bona. s. i. r. l. dñi. s. vtrū. signa hīc eodem modo. et sol ue vt modo dixi. Accur.

Cauendum. ticia non satisfdante.

Utrū phibebit. vt. l. l. pñ. r. l. e. si finita. s. itē qrit r. s. de norali. si ex duob. s. si pñs. r. l. e. si proprietarij. r. s. no reficit. cū ad eū pñet refectione: qz modica erat nā si ad eū nō pñeret r dñs refecisset: nō posset fructuariū phibere vñ. vt. s. de vsufruc. leg. l. vsufr. le. s. fi. et. l. hacenus. r. l. eo. si finita. s. si qd dñi. et. C. de vsufr. l. e. i.

Argo. locus a pari. nā sicut onus refectionis: ita r onus cautiois ad eum pertinet. Accur.

Debet. i. potell. sic Jan per alium causa ap. l. fina. Uñus. Diuidit in ptes tres fm Bar. pñmo ponit qd debeat fieri pñetario vel fructuario nō ca

uente. Scdo quā succurrū. pñetario cauēti r vsufructuariū. Tertio quā vsufructuario cōtra pñetariū. Scda ibi: sed nisi. tertia ibi: sed si fructuarius r. c. n. dicitur o. in totū vtroq. cōtū macie exilente. s. si al tero tunc in eius iure. vt no. s. l. pñi. s. questum.

Denegādā. q non laborat nō manducet. vt. r. s. de noxa. si ex duo bus. s. fi. p. pñetarij. ex satisfdatione pñsata conuentus. q. Ad eū. s. fructuariū. ac. r. Opouet. ex scdo decreto. pñmū tñ pcedere o. et hoc si dñs ei nō conferat. vt. l. e. si proprietarij. s. quō confert cū sit finitus vsufr. in teritu rei. vt in l. i. de vsufr. s. pen. l. respō. non tota pe rūt vel ruit: sed pars. Quid de. de. bebūt. huic questio non re spondet hīc. s. dic qd debet satisfdare vt. l. eo. si finita. s. si qua. r. s. seq. illud tamen itel lige vt no. s. eo. l. hoc amplū. s. qñ tum. t. Latere. als genere ac. als late re. v. l. e. marcel lus. et male. Acc. r. Cauendū. id est dicendum. v. l. e. committi. in stipulationem ait marcellus: et male. 3. Creditori. et re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

Utrum repromittere quia ius suū tuetur: an satisfdare / quia dñs non est debebit: que spe ctes est in cōtrario latere apd marcellū agitata: an creditori pñetario dñi infecti caue ri debeat: r. ait marcellus inuti liter et cauere. idēq. etiā de eo cauendū q a nō dño emitt. nā nec i hū r. pñona pmittere stipū tionem: eqñ simū tñ puto huic prospiciēdum. l. creditori. p stipulationem.

Utrum possidere p cautio ne non pñetarij potior est pñetario creditore. Alexā. P. au. Is. qd pñetarij rē acceperūt potior est cui dñi infecti nō cauet si posside

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

re sibi nō tradita qz ex nudo pacto h. ac. hyp. vt. s. d. pa ctis. si tibi. s. de pñore. r. arg. l. de fur. l. si is qd rē. in pñ. s. sec. in ēptore an traditionē. arg. l. de fur. l. e. i. qd in pñ. sed post cauetur ei fm a. 30. licet videat contra. l. e. qui bo na. s. sed ei qui. sed ibi expones. a. Per stipulationē. s. cū satisfdatione vel sine ex pte. p mittentis: vt dilinguntur. s. eo. pñetor. i. respon. h. Is. als hīs. als eis: casus ablatiuus. c. Qui. lex ista habet duplicē litteram. als co q pñetor r. c. et est tūc plana. als hīs. r. tūc est ablatiuus pluralis. et dic tunc accepit. i. acceperunt. d. Acceperūt. ex conuentione. e. Si possidere. si id est quia. r. d.

Diuisio

Liber Primus.

a **P**ermissum fuerit. hoc verū si aliqd pot' creditor i-
putari. vt. s. de nota. ac. l. si noxale. in pn. r. l. eo. si finita.
s. si qua. r. s. ite querit. als secus. vt. l. eo. eoz. in pn. r. s.
si ex noxali cā aga. l. ij. s. si. fm. azo. vel fm. h. l. nū pos-
sit imputari tñ ipse erit potior: vt. C. si aduer. cre. l. i. et
diceo. l. eo. cū po-
stulasset. s. i. azo.

Qui bona. vt. dicitur. vt. res promittat. est em loco dñi. vt. C. de fur. apud antiq. sed ecōtra nō sic: vt. l. ca. l. s. et fuz-
ficiarium.

c **S**ive corporis. l. soli.

d **N**ō satisfat. re. lmo satisfat. vt. s. hoc ampli. s. questiti. r. s. cel sus. r. l. quis. que sunt ytra. Sol. s. r. largiter refert seruitutes vel ius rei: an persone qd habeat: sicut et in ope. no. nun. nam fructuarii suo no mine nō nunciat: qd non negat et qd pcedū vrbani seruitutē habet. vt. s. de ope. no. nū. l. i. s. fi. r. l. in puin-
cia. s. pe. r. l. de pu-
pillo. s. fert. et sic
creditor satisfat:
qz psonalē serui-
tutē hz. et ideo sa-
tisfat s. r. vt. s. eo. l. qd de credito-
re. et est rō: qz rea-
les perpetue. pfo-
nales parti dura-
ture. vt. arg. l. e. dā-
ni. s. vtrū. vel sol-
ue vt dixi l. l. hoc
amplius. s. questitum. Accur.

e **S**uo noie. ad suā cōmoditatē. sic. l. qñ ap. sit. l. i. s. in
propa. pot' tñ etiā is q suo cōmodo aliqd facit dici face-
re alieno. i. ppter alterius dētum vel delictū. vt. s. de his
qui no. infā. l. furti. s. si qd alieno. ecōtra q suo noie fa-
cit: fingit' facere alieno. vt. s. de proc. non solū. s. h. infā
f

f **C**um inter edes meas. non viciofas.

g **E**t tuas. viciofas. h

h **A**lie. cuiusdā tertij.

i **S**olus. aliquid superstituit: nisi repetas. Itē viden-
dum vtrū ille solus cuius edes michi. prime nō viciose
sunt cauere debeat: an ipse cū alio fm Rog.

k **C**auere. scilicet michi.

l **D**ent. s. medie. et sic est ratio ad medias. et hoc re-
spicit quis rē. vel dicent. s. viciose. s. per obliquum.

m **Q**uāuis. posset aliqis dicere quid ad rōbum: Rñ.
iuriscōn. et si dōnientes non intelligāt vigilantes ra-

et per longum tps rē capere
et permissum fuerit.

Possessor bone fidei cauet
non satisfat. h. d. B. r. l. pta.

Qui bona fide a nō dño
emit videndū est nūqd
repromittat non etiā satisfat:
qd qbusdā videt': hz autē ra-
tionē vt mag' repromittat qz
satisfat: suo eni noie id facit.

Etia hñs seruitutē v' alit
us in re p illo iure sufficit q
repromittat. h. d. Pau. de ca.

Sive corporis dñs: siue is
q ius hz (vt puta seruitutē) de
dño infecto caueat: puto eū
repromittere debere non sa-
tisfare: quia suo nomine id
facit non alieno.

Si pñs stat? rei tēdit ad
aliud: inspicit qd euentre pot.
h. d. bar. vel clarius fm imo.

Etia dñs dom? ruinosē caue-
re tenet si mediātib? ruinosis
potest domus sua damnum
inferre. hoc dicit.

Cū int' edes meas? r tuas?
sint alie edes non viciose: v-
dendū est vtrū sol? michi ca-
uere? debeas: an vero r is cu-
tus edes nō viciose sunt: an il-
le sol? an ambo: r mag' est vt
ambo cauere debeat: qz fieri
pot' vt edes viciose in edes nō

men intelligit: quia sibi prospicere rē. Accur.

n **A**lie: eiusdem tertij. Accur.

o **E**des. scilicet incolumes.

p **C**oueniet. dñs mediarum. q. d. qz culpa precessit
casum: ideo teneatur. vt. r. s. cōmo. si vt certo. s. sed in-
ter dñs. als nō tene-
tur. vt. l. eo. l. su-
minū. s. hec stipu-
latio. r. s. loca. sed
de dño. vel quia
etiā sueedes vidē-
tur dare damni:
quia ppter sui de-
bitatē als nō
potuerūt sustine-
re: que ratio scba
non placet. sed in
quo conuenit qñ
fuit in culpa: Rñ.
er cautione si eaz
pñterat vel ad eā
prestandā si non
est prestita vt hic
dicit. vel fm alios
id est qz medi? cō-
uenitur per exces-
ptiones oppositā
ab eo cuius edes
fuerē viciose quia
non tenet. vt. s. e.
enent et est simi-
le cōuenitur. s. de
pac. l. tale. vel a vi-
cino cōuenitur. i.
ab eo qui dñum
passus est cū eius
dñi causam pre-
stat: q due nō pla-
cent: et facit. s. ad
l. aquil. l. idem iu-
ris. s. mulionem.
Sed arg. cōtra. l.
ne quid i loco pu-
blico. l. ij. s. idem
labeo. et s. plane.
et. s. ad. l. aq. l. si ex
plagi. s. in cluuo.
q

Cabī damnū timetur de re
ad rem petitur cautio dñi in
fecti. sec? si de re ad psonā. B.

Qui dñt' infecti sibi cauere
postulat: p? de calūnia tura-
re dz. qz qz s' iurauerit de ca-
lūnia admittit ad stipulatiōez
et nō inqret' vtrū insit et? an
non: an viciuas edes habeat
an non habeat. totum tamen
hoc iurisdictionē pretorie subij-
ciendum est cui cauēdum sit:
cui nō. ceterū neqz et q i meo
de abulet: neqz et q i meo la-
uet: vel q i mea taberna diuer-
tat cauere dz. vicinis plane in-
qñisqz eoz: et inqñoz vro-
rib? cauēdū eē ait labeo. Itē
his qui cum his moventur.

Hoc auxilij est extraordi-
nariū: ideo cessat vbi habet lo-
cum ordinariū. h. d. Bar.

De illo qrit an iqlnis suis
dñs ediū cauere possit: r sabi-
nus ait inqñis nō eē cauēdū:
aut ei ab initio viciofas edes

quicquid ab illo. s. questitum vsqz huc dictū est: dictum
est ad expositionē illozū verborum: pretor ait damni in-
fecti suo noie promitti: alienoye satisfari: modo incipit
et ponere sequentem clausulam. Accur.

r **C**aus. s. vicin? cogatur cauere de damno infecto.
f **I**urare debet. sic. s. ti. i. de pupillo. s. qui opus. r. s.
de eden. l. si quis ex. s. erigitur. r. C. de iura. calū. l. i. r. j.
de actio. et obli. actionis verbo.

t **E**rgo. infert a genere in speciem.

v **E**t non inqret. s. hñs ptois inspectis. vt. s. eo. l.
ptous. in pn. ptois tñ officij supplet qd in eis minus
plene dictum est: vt subiicit totum tñ hoc rē.

x **C**eterū. p certe. y **L**orum. s. vicinorum.

z **U**rouibus. q hñt ibi res in qb? possunt dñs pati.

a **C**auere possit. i. debeat. sic. s. de mino. eñ qui. s. fi.
et ecōtra dz pro potest ponit qñqz: vt. l. i. l. nō solū. s. i.

et dicitur. de offi. procon. l. obferuare. §. si. et dicitur quod hic domus conducta minabatur ruina: unde conductor timebat dānum: quia non poterat habitare: et in rebus que intus erant. vt. l. eo. titu. l. inquilino. Si autē in alijs edibus suis vicinis timeat conductor: cauetur ei: vt. l. e. damni. §. et cuius in fi. §. Itē si timeat ab alia domo locatoris i domū cōductam ruinā minaturā nūqdā cauetur: forte sic. arg. §. proxi. §. sed p̄tra dicitur. vt. l. e. inquilino. r. l. se. au. cūis autē cōstat inquilino cauerti: vt. §. proxi. r. l. eo. §. si filius.

¶ Inciderunt. postq̄ p̄ducerūt. **b** **¶ Ex p̄ducto.** vt liceat migrare remissa p̄sona. p̄rata: vt. l. eo. inquilino. r. l. se. au. cūis autē cōstat inquilino cauerti: vt. §. proxi. r. l. eo. §. si filius.

¶ Si quis iuxta monumētum edificauerit: vel iuxta edificium suū monumētū fieri passus sit: de dāno infecto ei post ea cauendū non erit: q̄z rē illi citam admittit. a. l. s. autē si monumento edificium noceat: in quo nichil sit qd̄ iputari possit ei ad quem ius monumētū pertinet: cauēdum est ei ad quē ius monumētū pertinet.

¶ Sup̄ficiari⁹ r̄ usufructuari⁹ p̄t̄ petere sibi cauere: s̄z bono fidei possessor. etiā cū titu-

vt pote cum causam a dño non habeat. et ideo contra eum non defenditur: sed contra alios sic: vt. §. de publi. act. l. pe. et si. et. l. i. sed secus in alijs. i. fructuario et usufructuario. vt. §. si ager vectig. l. i. et. l. sequen. r. sic est soluta questio cur cauetur bo. si. possessor. vt. §. e. l. i. in prin. et non ei cauetur.

¶ Item potest r̄ d̄ri: qz quilibet possessor cauere: s̄z nō cui libet petēri cauetur. vt mult̄ p̄z exemplis. §. et. l. i. **¶** Marcellus ait. de rigore. **i** **¶** Debeat. ab eo cui opus nouū nūciatum est. **¶** Videbatur et cautio superflua: cuz nunciatio sit sup̄ sit aurilium. **¶** **k** **¶** Oportet: hoc astit p̄bat a sibi p̄ duo arg. et hoc d̄t nam et ei r. c. ac. **¶** **l** **¶** Nam ei. f. caueri debet. subaudi si non habes t̄ textu §. dā. infecto. **m** **¶** Qui egit. f. confessoria. et ad aliū vñs: r. ad aliud aliud dā aurilium. sed. R. d̄pit subaudi. p̄ opere demoliendo.

n **¶** Item etiā si habes itē eū r. c. bene est. a. f. subaudi. **o** **¶** Cōpetit. qz fecit op̄ sc̄is se phibētū. nā §. phibito **p** **¶** Cauere. f. de dā. l. fec. et sic vñs p̄oris d̄xit. i. r̄. p̄tor̄ aurilium cū alio competit: sicut vñs extraordinariū nō aurilium excludit aliud extraordinarium: vt patet in p̄co. e. in: cuz alio cluso: vbi datur vñs aquil. vt. C. ad. l. aquil. de pecou cōpetit. bus. et in factum: vt. §. ad. l. aquil. quēsdmodum. §. magistratus. sed ordinariū vel ciuile tollit extraordinaria: Aurilium: vt. §. eo. §. de illo. que est cōtra. r. §. de mino. in cau extraor. se. sed. R. d̄xit hic cauere de destruendo opere: h̄is ver p̄ ordi. bis non erigitur hec cautio ne altius edificetur. quia t̄ tollitur meatur ruina edium altius sublatarum. vel qua prohibito loci dñi sui in q̄ edificat aſſerat. S̄z ista erigit cautio vt op̄ qd̄ factū erit restituat: vt sic luminis seu p̄spect⁹ seruit⁹ ab ip̄is domib⁹ altius edificatis debita non impediatur. sed p̄ma expositio plantior est.

q **¶** Gultanus ait. querendo et soluendo.

r **¶** De vicio edifi. q. d. l. 3. h̄eat in d̄ictū §. ope. no. nū. v. qd̄ vi aut clā. vel p̄fessoria: nō t̄ h̄est cautū de dāno. qz illa auxilia ad demolitū d̄t p̄petunt. vel vt patet aſſuitute vti. hec aſſit cautio ad dānū s̄arciēdū si op̄ factū a vicino vicio totaz edifi: vel etiā vicio opis cadat in domū meā. r. p̄ hoc appet q̄ sup̄ior. §. de illo. nō est §. qz ibi factū vicio ē cautū d̄ dāno p̄ actionē ex p̄ducto. s̄z hic p̄ alta auxilia nō est ei cautū. r. iō ad h̄c cautionē decurrit: s̄z r̄ alr mō notauit. S̄z. R. hic exponit. i. neqz edifi vicini neqz edifi dñi noſe: s̄z p̄t̄ seruitutē cā quā edes dñt postulat h̄ic cautio. r. p̄cordat ad duo p̄ma dicta. §. d̄ re. iū. nō solz de hoc.

Boe si. pos. cauet et ei non cauetur.

Dāni i sec. cau. substitui h̄c cautio i substitutionem interponit sicut in vt hic. r. l. eo. dāni terponi ni. §. et q̄ in cōducto. r. l. si edibus.

Tit. de offi. procon. l. obferuare. §. si. et dicitur quod hic domus conducta minabatur ruina: unde conductor timebat dānum: quia non poterat habitare: et in rebus que intus erant. vt. l. eo. titu. l. inquilino. Si autē in alijs edibus suis vicinis timeat conductor: cauetur ei: vt. l. e. damni. §. et cuius in fi. §. Itē si timeat ab alia domo locatoris i domū cōductam ruinā minaturā nūqdā cauetur: forte sic. arg. §. proxi. §. sed p̄tra dicitur. vt. l. e. inquilino. r. l. se. au. cūis autē cōstat inquilino cauerti: vt. §. proxi. r. l. eo. §. si filius. **¶** Inciderunt. postq̄ p̄ducerūt. **b** **¶** Ex p̄ducto. vt liceat migrare remissa p̄sona. p̄rata: vt. l. eo. inquilino. r. l. se. au. cūis autē cōstat inquilino cauerti: vt. §. proxi. r. l. eo. §. si filius. **¶** Si quis iuxta monumētum edificauerit: vel iuxta edificium suū monumētū fieri passus sit: de dāno infecto ei post ea cauendū non erit: q̄z rē illi citam admittit. a. l. s. autē si monumento edificium noceat: in quo nichil sit qd̄ iputari possit ei ad quem ius monumētū pertinet: cauēdum est ei ad quē ius monumētū pertinet. **¶** Sup̄ficiari⁹ r̄ usufructuari⁹ p̄t̄ petere sibi cauere: s̄z bono fidei possessor. etiā cū titu-

Liber Primus.

a **In possessione edifi. ex primo vel ex secundo decreto. l. 3. sec. et aduersus etne. vt. l. eo. si finita. §. q. si iā puor.**

b **Edes. viciose. M.**

c **Præter eas. alio præter eas. alio præter ea.**

d **Alias edes. non viciofas. Accur.**

e **Edifi. viciofarum.**

f **Scribit. scilicet querendo et soluendo. Bzo.**

g **Improbe. alio improbe. et alio impune. et improbe. l. male.**

h **Quay ipse. sicut altari pot. vt. l. eo. l. dāni ifec. §. si vicinas. q. est. §. et est rō: q. in eo in q. delicti puniri dz. vt. §. o. his qui. vt. l. di. l. scriptu. r. §. p. socio. l. actōe. §. dixim. et sic pōt intelligi. §. de cōpē. l. si abo. §. si stipu. et est sic. §. ne qd in lo. publi. fiat. l. ij. §. idem ait.**

i **Stipulatur. de dāno infecto.**

k **Iurauerit. de calūnia. vt. §. ea. l. §. qui dāni.**

l **Iurādū. scilicet itep. q. r. c. sec. ergo in sacro qd est de re siue de fira: te. q. i sacro qd se mel est verū semp erit. vt. nō iuraf. pl. vt. §. de iur. l. naz. postea §. i. Itē no. h. arg. q. l. ca. appel. sit d calū. iurādū contra pi. vt. plene dixi. C. de iura. calū. l. ij. §. actor. Item**

Juran-
dū est: b
calū. in
cā ap-
pella-
tōis.

hōmīs
propō-
tū qnq
mutat.

q. b. hic dicit plures iurari r. corrigi p. aut. C. de iura. calū. in isto. vel hic speciale.

m **Uel modo. sic ergo no. ppositū hominis mutari. et qui heri fuit bonus hodie fit malus. sed arg. cōtra. §. de transac. cum hi. §. in persona.**

n **Si alio. i. pcuratorio. n. postulē. vt. sup. iurari. o. Debeo. primo obstat. C. de iura. calū. l. ij. §. si autē abfuerit. et aut. pnci pales. vbi dī pnci pales nō pcuratores iurare debēt. Solu. dicit qd dā hoc in tutorib. et curatoib. et similib. legitimis administratoib. loq. qd nō placet: q. illi ad suā estimatiōē referunt iurādū. vt. C. de iura. calū. l. ij. §. qd obseruari oportet et si tutores. sed hoc ad dñi estimatiōē referēt cuius noie iuratur vt hic subiicit. Alij dicit q. de pcuratore in rē suā dicit: qd nō placet eadē ratione. Alij q. hic sanf dedit. Tu dic hic**

Et si que facta est missio in possessione tanq. si nō cauerē hec cautio ipfay edifi. nomine nō prestatur. h. d. Bar.

Si q. s. q. sibi nō cauebatur in possessione edifi. missus fuerit: deinde is cui edes fuerit: cū pter eas altas edes habeat: desideret ab eo q. in possessione missus est: vt sibi dāni infecti hax edifi. nomine quay in possessionem missus est caueret: an sit au. diend. videamus. et Jul. scribit: is q. viciofis edibus cesserit si itegras retinuerit: nunqd. vel improbe: vel ipu ne ab eo q. viciofas edes ceperit possidere cautioem eregerit: cū ideo possessione amiserit: q. ipse dāni infecti satis nō dederit: et sane parū pbe postulat ab eo caueri sibi earum edifi. nomine: quarū ipse caue re supfederit: q. snia vera est.

Qui peti sibi caueri debet iterū iurare de calūnia l. 3. primo iuravit in alia instātia que apparet finita. h. d. Bar.

Si q. stipulatur iurauerit: nec fuerit stipulatur: an postea ei stipulari volēt iurādū sit vt deamus: et puto iterum iurādū: quia possit fieri vt vel tūc vel modo calūnietur.

Qui alieno nomine petit ca

esse speciale vt simplex pcurator iuret fm Jo. et. Pl. q. nō sit in forma iudicij et in speciali casu est hoc. vel dic q. hec corrigitur per illas. secūdo ob. §. re. amo. l. i. §. marcellus. vbi dicitur vñ pro alio iurare nō compelli. Sed ne hic cōpellitur. pterea de iuramento alio tibi dicit. f. de veritate. Tertio ob. §. de in litē iuran. l. videam. sed ibi de alio iuramento. pterea vt dixi ne hic corrigitur. §. aliter nō admittitur et p. ntio.

Uel parens. his enim remittitur. vt. §. de iur. iuran. l. i. iurandum et ad pecunias §. qui iusturandum. et qui facta. cog. l. de die §. iubetur.

Qui vice. no. Beneficia psona cta peralta transire ad defenforos vel pcuratores. ad defenforos

In hac stipulatione debet dies inferi causa cognita. h. d. cum. l. seq. Bar.

Hic stipulatiōi debet dies esse inferus: ita quē si qd dāni cōtingerit cautio locū hz. neq. enim in infinitū obligat esse debet stipulatiōe. ipse igitur pcurator die dabit stipulatiōē: estimatiōe habita ex causa et ex qualitate eius dāni qd contingere speratur. Pau.

A cause cognitioe etiā longinqtas soli z opis magnitudo spectanda est.

Si dies finita sit itep. stipulatio iterponet: et si dies omittat ex certa sciētia ppetuo cōmittet: si p errore consuetudo inspicietur. h. d. Bar. Alj.

ni agebat. vel illud erat statutū odio liberti. f. vt nō vocet in ius sine venia patronū: hoc fauore patroni. vñ p. m. z restringit. scdm ampliat. vt. §. de libe. et posthu. cū qdā.

Debet q. cauet. et sic no. vitandā infinitatē. vt. §. de leg. ij. fideicō. §. si q. decē. et fo. ma. l. si moza. §. arg. §. §. In finitā de i. litē iuran. l. videam. §. iurare. et §. de fideiuf. l. si ita.

Stipulatiōi si supior dicitur q. suo noie q. pmittere: alieno sanf dare dz. et q. nō calū. r. c. scilicet q. in hac stipulatiōe dies appōit videam. quōd latior vel breuior r. c.

Ex causa. quia minor. et ideo sibi cauendū in latio rem vel remotiozē die: si maior in leuiorē. vt argu. §. de transac. l. cum hi. §. modus.

In cause. longinqtas. l. antiqitas soli maxima et opus magnitudo: vt quia vetustū sumū est edifi. cūm: quare cito ruina speratur.

Beneficia psona cta peralta transire ad defenforos vel pcuratores. ad defenforos

In finitā de i. litē iuran. l. videam. §. iurare. et §. de fideiuf. l. si ita.

In finitā de i. litē iuran. l. videam. §. iurare. et §. de fideiuf. l. si ita.

S finita statuta a iudice vel stipulantibus.
C iteru. i. quoties op' erit. sic. s. de eden. l. velu
ti. s. hec vor. r. i. de pto. stipu. l. ptoie stipulatioes sepi'.

C Conditione. i. adiectione dici ex certa scientia.
C Couerſio. f. partiu fuerit inſpoſita ſtipulatio ſine die

C Qnq. i. qn'
chq. R. f. qn' ſciz
danu fuerit datu
C Per errorem. f.
facta ſuit ſtipula
tio ſine diei adie
ctione.

C Solet. i. d.
Bzo. vel die ppe
f. ſim conſuetudi
nem regionis.

C Ut liberet.
pnuſſo. f. cu futu
ru tineri no expe
diat. Ceteru ſi ti
meat ſre pteret
liberari eſt. cu3 ſi
eſſy liberat' opor
teret cu denuo p
mittere. ſy qd ſt
ad puerudine re
curridu: videtur
ſecur: qz lex ſtatu
it de. x. an. vt. i. de
ripa mu. ſy dic vt
ibi. Itē vt ſcdo q
no ad conſuetudi
ne: ſy ad arbitriu
ſtipulatio: vt. ſ. d.
ſatſida. co. de die
in pn. ſy ibi de di
ſcordia q erat tpe
ſterpoſite ſtip. vt
ibi plene dixi Itē
tertio vt q nulla
ſit. vt. i. de ſb. ob.

ita ſtipulat'. in ſn Sol. vt ibi. Itē quarto vt q partiu3
coſenſus nichil poſſit hic facere cu ſit ptozia. vt. i. de pto.
ſtipu. l. i. ſ. fi. r. i. de ſb. ob. l. in puctionalib'. Sed dic q
lex vel ptoz non ſtatuit hic die: vn' partes vel iudex pnt
ſtamere: vt. ſ. l. q bona. ſ. fi. et facit. ſ. ſi qd cau. ſy r ſi qd.

C Deinde ait ptoz: de opere
qd in flumine publico ripa ve
ci' fiet in annos decē ſatſida
re iubebo. hic exigit' ſatſida
tio: et tps eſt ſtipulatioi pſint
tu: idcirco q in publico' ſit'.
Lū auſt i aliena' re ſit: hāc ſa
tiſdationē ptoz inſiigit. Ho
tandū q non etiā de loci' vi-

C Deinde ait ptoz. vt r. ſ. eo. ptoz. ſ. de eo opere.
C De ope. i. dāno. qd ex ope ſit: vt in verſi. r quod ait.
C Hic exigitur. nunc incipit vlpianus.

C In publico. nam ſi in alieno priuato ſit: nō ſatſi
datur: et hoc ſubſciit cum autem r. Accur.

C Sit. et ſic ripa eſt locus public'. Sed Inſti. de rez
diu. ſ. r. i. p. ar. l. in ſi. ſ. ſed hic quo ad vſum.

C In aliena. i. in publico. r die cu ptoz hoc pcedit. et
ſim hoc die hāc ſatſidationē. f. in. x. an. r ſim hoc eſt. ſ. cu
ait. r nō ibi notādū ſm Jo. aliq' vt Bzo. nō habet hic. ſ.
cu ait. ſed ibi notādū r. r tūc expone in aliena re. i. in
priuato alicui' r qd ſubſciit ſatſidationē/ ſupple vel re
promiſſionē qn ſuo noſe. vt. ſ. eo. ptoz. Itē qd ſubſciit in
iungit. f. ptoz: mon aſte diffinit tps: vt hic r. ſ. l. q bona. ſ.
ſi. tertij nec hic nec ibi habent. ſ. Accur.

C Notandum. hic aſſignat ſecundam differentiam
inter locum priuatum et publicum. Bzo.

C De loci. vt et. ſ. ſ. fi. az. No. q dictio de: denotat re
motā rōnē: cu nō de ope ſy de dāno fuſo ex ope ſatſidat'.
C De opis. f. vicio. r. Cicio. vt. ſ. e. ſumini. ſ. fi. az.
C Satiſdare. qz alio mō in ſolo ſibi cōſulit. vt. ſ. e. ſu
mini. ſ. ceteru ſi ex. r. ſ. qd ſ. az. r facit. i. de ripa mu. l. i.

C Siat. dicunt
qdā pncipe vl' ſe
natu permittēte:
vt. ſ. ne qd in loco
publico. l. ſ. ſ. ſi
qd a pn. et de ſu
mini. l. i. qm'.
C Si aſt illicite: cu
habeat locū iter
dictū ne qd ſit i
loco vel via pu. r
q' ſi ſit tollatur:
nō habebit locuz
hec cautio de dā.
inſec. cu aliū ſup
ſit auxiliū: vt ar.
ſ. e. ti. l. qd bo. ſ. de
illo. ſy hec nō plz.
vn' dic q illicite
fecerit. i. non fecit
auctoritate pnci
pis vl' ſenar'. aliū
nō habz locū hec
cautio: vt. ſ. ea. l. ſ.
ſi public'. nec ob
ſtat dict'. ſ. de il
lo. qz ad aliū dan
tur inſidicta. f. vt
opz beſtruant. ad
aliud hec cautio:
vt dixim'. ſ. e. l. q
bona. ſ. ſi qd op'.
C In alieno. i. i
publico. vt dixi f
ſ. deinde. ſ. ea. l.
Itē nota q melio

clo: ſed de operis tm cauetur:
q' ſi in priuato ſiat r de lo
ci et de operis' vicio caueat.
C Sed cū locus publicus ſit: nō
erit neceſſe ibidē opus faciēti
de alio vicio ſatſidare: qz de
opis dāni infecti. Si qd igit'
dāni intra decē annos accide
rit: id i ſtipulatioē cōtinet. Et
qd ait ptoz de eo opere/ ſic
accipere debem': de eo dāno
qd ex opere fiet. **C** Si qd in
via publica ſiat: qz in alieno'
ſit ſatſidandū eſt: ſed ptoz eā
cognita tps p conditioē ope
ris determinabit'. Siue at qd
munitat' viā: ſiue quid aliud in
via publica faciat: dbebit cau
tio' locū habere: ne p hoc dā
nū priuato contingat. De ce
teris' locis publicis nichil ſpe
cialiter cauet': verū ex gene
rali' ſermone' quaſi in alieno
ſiat: ſatſidari debebit damni
infecti. **C** Si publicus lo
cus publice' reſticit: rectiſſi
me labeo ſcribit: eoqz iure vti
mur/ de dāno infecto non eſſe

rem rationē aſſignaret ſi diceret qz ius in eo non habz
vt. ſ. eo. qui bona. ſ. i. Accur.

C Determinabit. vt qz ſit in via: ſec' ſi in ſu. vel ripa
qz tūc in. x. an. r meli' ſtat in futuro: q' ſi diceret in pteri
to vt qdā habet: nā ptoz nō dixit. vn' ptoz viuis ſtatuit:
vt arg. ſ. de iu. deli. l. i. ſ. fi. Bz ſi in pterito tūc diceret. x.
an. ad ſimilitudinem aliorum pub. vt. ſ. eo. ſ. deinde. et
facit. ſ. e. qui vias. Accur.

C Determinabit. habuim'. ſ. vnā differētiā inter op'
qd ſit in publico: r id qd ſit in puato. qz nō ſatſidat in
an. cu pro eo qd ſit in publico ſatſidat in. x. an. modo po
niſt alia: qz ſi ſit in puato de ſoli r opis vicio ſatſidatur:
pro eo qd ſit in publico: de opere tantum. Accur.

C Cautio. l. prope. vt. C. de verb. ſig. ſancimus. ponit
em hic pro ſatſidatione. vt. ſ. pri. ſ. Bzo.

C De ceteris. ptoz flumen et ripam fluminis.
C Cauetur. in edicto.

C Ex generali. qui non pertinet ad ſpeciales clauſu
las et expreſſas: ſcilicet flumen et ripam fluminis. vt. i.
de ver. ſig. l. doli. azo. r facit. ſ. i. l. apud trebatū. ſ. pe.

C Sermone. f. verbis edicti. ſ. eo. l. ptoz. ibi aliena ve
C Publice. i. ſine vicini' dāno ſm. R. vel. i. publica
auctoritate pncipis vel ſenar'. vel. i. p pcepti' pſedis.

a Cauendum. potest tamen dici et debet qd princeps sit ad eundem. p. utroq; opere. vel ptes si in puincia fiat. f. eo. l. fluminum. §. quid ergo. Accur.

b Si quid. ex eo qd dicit loci vel operis: dicitur quidam qd loquitur qm in puincato fit. alio non cauet. p. solo. vt. §. e. l. §. noradu. et fm hoc dices lege da dam. i. cautionez interponeda. vel die scdo qd qd coe debet alicui in publico facere dz concedes pdicere vt sic faciat ne vicinis noceat. r ita tale lege. i. ptecepu dare vt h. r. f. eo. l. d. vias. arg. f. ne qd i loco publico. l. §. merito. alioqn solite actones locum habebunt §. magistratus. vt ar. §. ad le. aqual. que admodum §. magistratus. r fm hoc dic lo civilis opis. i. opis quod fit i loco publico. et hoc placz et bn cocordat cu pxi. r. Alij dicunt poni exepia per. l. C. de edifi. pu. si cui. ac.

c Er hoc edicto. ruinoso. r hoc indubitaum est.

d In totas. se cus in rustico pte dio: vt §. e. l. dies. §. et rei. r. f. e. cu emptor. §. si agri.

e Alioqn. i. si si mitteret in totas.

f Cuius rei. i. super ficia.

g No possit. sine solo. azo. vt. f. de actio. r obl. l. obligacionum fere. §. pla. et in fi. §.

h Domus diuisa. no eo alio vt ex vna fieret due: pariete in medio edificato: qz tunc no vna sed plures domus dicerent. vt. §. coia pdi. l. si quis duas. §. i. in fi. licz quiddam hoc casu. f. qm non sunt due per diuisione dicant contra. f. qd in tota fit missio.

i Et si tam. hic subaudi et respon. si tam.

k Spacia. f. magna. Jo. l. parte. q. viciosa est.

m Iuncta. als vnita. r als iuncta. r als mixta: tunc em pars no viciosa est mixta viciosa: vnde viciu ab ea co trahere videt. et ideo cauet pro ea. sic r als modicu fermenti r c. et als cu scdo scdis eris r c. Itd facit r qd dz de contagione pecoris. §. de act. emp. iulian. in pn.

n Contextu. i. parua domus: vt dixit fabi.

o Itaqz. qz coneritas conguationis facit vt caueat eia pro non ruinoso. ppter ruinosam. itaqz vbi cessat conguatio (qd frequenter accidit in ampla domo) ergo cessat cautio pro parte non ruinosa. ac.

p Domib. f. vnix. q. d. h. soli supiore cau qd ptita. q. Modica. f. cu vna ptiguatide tote edes no coninent r Amplissime. q. d. esset absurdus. prouideat ergo iudex. vt. f. eo. cum emptor. §. si agri.

r Insula. id e parua domus.

t Tota domus. vt dicit Gab.

v Insula. i. do muu adiacentis.

x Solent. f. sit si no habes i textu. vt. §. co. pretoris. §. i. in fi.

y Prius. qrit qd dicat prius de cretu. qd fz. qli ter puenat ad p. muz. qualiter ad scbz: qd sit effectus prius: quis scbie Et bz priuum de cretu prius iustitudicis: siue pma missio i possessio ne. scdm sit scbz iustitue secunda missio iudice iubente. sile pot videri. §. de vulga. et pupil. sub. li. et lz als pma dicitur respectu se cudi. vt. §. de re. du. l. q. duos. n. ff. hic ita. qz aliquad do pmo decretuz interponit: no fz. vt. l. oca. Ad pri mu puenitur sic. Citat aliqs pem ptouie: non venit nec mittit: tunc mittet aduersari

z Si plures ex prio decreto siue simul siue separatim mittantur omnes sunt pares i iure. sed si vn in scdo decreto puenit: dnu loco habetur. Bart.

z Si plures sint q postulet vt caueatur: omnes simul mitti in possessione solent. Id e qz labeo probat: et si prius quis in possessione missus sit: r ali

us i pos. bonoz lz aliter ol: aliter hodie. r fit hec missio vt ille affectus tedio veniat rnsurus. Ter qui. cau. in pos. ea. cu legati. r. §. vt in pos. leg. l. is cut. in pn. Ad fm puenita. missi mein pos. ex pmo decreto velle mitti ex secundo. iudex dz illi adhuc citare. C. de iudi. au. iubes mus. Vel si no inuenit: domui sue dz denunciari: vel vici no suo pconzari an aliqs velit cu defendere. Ter qui. cau. in pos. ea hoc casu. et si veniat resituat expensas r da na aduersario: et recipiat pos. si nullo mo venerit inponitur fm decretu. vt h. Sed ifra qd tps. Rn. fm pt. post decē dies. vt. §. de costu. pe. l. pmissor. Stichy. aliq dicit q post anu. sic. C. de iure do. ipe. l. fi. aliq dicit q post tps qd datur iudicatus qd est aliud hodie aliud oli. vt. §. de iudi. si debitori. r. f. de re iudi. debiteci bus. Vel dic q arbitrio iudicis mittit. vt. §. de iure di lipo li. l. i. sed si iure peti in psoni fz decretu. dicit qd actio ne in factu: pot dicit iudicis officio qd dat loco actionis iure pe titur.

Decre tum puz qd sit. Decre tu secu dum.

Decre tu secu di lipo li. i. sed si iure peti in psoni fz decretu. dicit qd actio ne in factu: pot dicit iudicis officio qd dat loco actionis iure pe titur.

deficientis. arg. s. de iurisd. om. iudi. l. i. In qbus actio nib? Rñ. in omibus regulariter psonalib? ad instar no ra. ac. i qua inponit fm decretu. vt. s. si ex noxa ca. aga. l. ij. in fi. et ad instar dani infecti in q interponit fm de cretu. Itē qz leges vident velle q in omni psonali actio

Decre- ne interponat fm tu scd? decretu. vt. C. de an in oi psonali dum. s. sin aut rez. actione. 2. I. de re iudi. l. a interpo natur.

mitti desideret. nā non specta bimus ordinē: sed habebūt ambo possessionem. 2. si tā puz possidere iussus sit: et allus damni infecti cauere sibi desideret: tunc em nisi caue rit mittetur in possessionem posterior?

Missus ex primo decreto non p̄scribit anteq̄ interpo natur scdm. h. d. Bart.

Bul. scribit eū qui i posses sionē dani infecti noie mittit: non prius incipere per longū tps dñum capere: q̄ secūdo decreto a p̄toze dñs? p̄stituat,

Decre- ti scd? effect?

ponitur non tenet facere dñm: verū est. si iure actiōis ex empto. sed hoc ex sua p̄umacia p̄tingit vt inponat fm decretu. Et aut effect? scd? decreti: vt si dñs erat ille i cu ius possessionē mittit: dñs sit effect? si nō erat dñs: para tur cā vsucapēdi: vt. s. si ex noxa. cā. aga. l. ij. in fi. 2. v no ra. electo. 2. l. gñalr. l. fi. 2. s. e. p̄tois. 2. hic. Alij dicūt q̄ interponit tñ in cā noxali 2 in cā dani infecti: qd nō ap probat Ja. s. nund in realib? actiōib? vt in rei vē. iudi cio interponit fm decretu. Rñ. nō q̄ lex videt velle exp̄f sim q̄ in realib? ac. nō interponat: qz lapsus anni l realibus fecit eū possessore verū. sed dñs audit p̄petuo de p̄prietate. i. vsq̄ ad. xxx. an. si audit p̄petuo: s̄ fm decre tu nō inponit. vt. C. vbi in rē ac. l. ij. in fi. 2. C. de p̄sc. p̄. an. si qd emptiōis. in fi. Sed q̄ est rō diuersitatis q̄re interponit fm decretu in actiōibus psonalib? nō autē l realibus: Rñ. ille q̄ agit psonali actiōe petit dari sibi qd suū non est: vt in st. de ac. s. appellam. et dare est accipi entis facere: vt. I. de s̄b. ob. vbi aut nō apparet s. fi. vnde si nō dat vtile est q̄ interponat fm decretu p̄ qd cōstitui tur dñs. Sed q̄ agit rei ven. nō petit rē sibi dari: sed etiā sibi restitu. vt. s. de rei ven. officiū. 2. l. q̄ restituerē. vnde dicit se dñm. s. petit sibi pos. restitu. vt. C. de ali. iu. mu. ca. fac. l. i. vñ cū p̄ p̄mi decreti interpositionē nāciscat possessionē: et nō petit nisi sibi possessionē restitu: 2 nō possessionē hz p̄ p̄mū decretu: adimpletū est desiderū sub: et hz qd petebat. vñ scdm nō interponit q̄si sup̄flui esset: vt. s. vt in pos. le. l. hec stipulatio. s. diuus. Itē alia rōne pbat: qz q̄ petit interponi fm decretu petit se fieri dñm. vñ tanq̄ cōtrari? est repellendus. vt. C. de furtis l. i. Itē fm decretu dat dñū vt hēc lra. s. 3. si an erat dñs p̄ scdm decretu non dat dñm: qz qd mesi est am plius mesi fieri nō p̄t. vt. I. de s̄bo. obl. nemo rem suam. et quia verba p̄tois generalia sunt. Et fiebat missio aliter olim: aliter hodie. olim si agebat psonali: mis sio fiebat in omibus bonis nisi in causa dani infecti: vbi fiebat tantū missio in possessionem illius rei de qua ti mebatnr dānū. vt. I. ex quib? cau. i. possess. ea. l. i. 2. C. de

bo. auē. in. pos. l. cum p̄ponas. si reali: pos. rei petite. vt. I. ex quib? cau. in possess. ea. l. fulcinius. s. celsus. ho die aliter: vt in auten. de exhi. et intro. reis. s. si vero q̄ dam. Effectus p̄mi decreti nichil aliud facit q̄ mis sio in possessionem constituit deventatorem: vt. I. ex q̄ ti p̄mi bus cau. in poss. effect?

Si pro pluribus eodē tpe scdm decretu iterponit quil bet pro rata dani admittit: si p̄ vno/ primo ille dñi loco ha betur: sed ex p̄io decreto oēs mittuntur in totū sed ptes fa ciunt sibi per cōcursum. h. d. Bart. cum. s. sequen.

Si ante hoc decretu? ball? quoqz in possessionez missus fuerit: equaliter ambo edum fient dñi: scilicet cum iussu fue rint possidere. si vero iam cō stituto dñio eo q̄ p̄mi? in pos sessionē miss? est: tunc dñi in fecti sibi cauere desiderauerit:

re. s. et si lege p̄missoria. s. petitio. et. d. l. fulcim? in fi. 2. erit rō similit: qz nō interponitur scdm decretu. vel pos test dicit q̄ illud est propter nimā contumaciā aduer sarij. vt videtur inuere. l. illa fulcinius.

Ordinē. hoc cum sunt eiusdem tituli in hoc pigno re p̄tois: vt hic 2. s. vt in pos. leg. l. is cui. s. qui p̄tois. argu. C. de bo. auc. iu. pos. l. fi. et. I. de bo. auc. iu. pos. euz ynus. s. i. secus si diuersorum: vt. C. qui po. in pi. ha. l. ij. que est contra. Item nō. non attendi ordinem. sic in Ordo autent. de mo. s. penul. et. I. de sol. l. nec enim. et. s. de pe. non sp attēdit.

habebunt. vt 2. s. eo. p̄tois. s. eius rei. 2. I. s. p̄xi.

Sit. ex decreto secundo.

Nisi cauerit. s. missus ex secundo decreto.

Posterior. vt. I. p̄tois. s.

Dominium. vtile scdm Builler. et Johannē. vel scdm. M. directum. vt nota. C. de bo. mater. l. i. et in au tent. nisi. Accur.

Dominus. id est possessor cum dicat supra eū do minium vsucapere ex tempore secundi decreti. sic et. I. de verbo. signifi. interdum. et. C. de rei ven. l. quonies. et de p̄scrip. long. tempo. l. i. Item caue: quia non erat res eius cuius credebatur: ajs statim fieret dominus missus. vt. no. s. eo. p̄tois: in p̄in.

Si ante decretum. s. secundum.

Missus fuerit. desit ergo p̄mius possidere pro parte quota scilicet dimidia: vt. I. eo. ex damni. s. fina. et s. e. p̄tois. s. l. plures. et arg. s. d. pig. act. l. aliena. s. i. et. s. ea. l. s. si plures. et quod subicit equaliter: dic scilicet pro rata damni: vt dices statim. s. cum autem.

Possidere. ex secundo decreto. 2. die domini: vt mo do no. superiori. s. Item hoc quādo eiusdem tituli. ajs secus. vt. C. qui po. l. ij. que est contra.

Dominio. subaudi quasi scilicet per prescriptionē. Jo. vt modo dixi.

Decre-

Ordo

attēdit.

Accur.

in p̄in.

autem.

autem.

autem.

autem.

autem.

autem.

autem.

Liber Primus.

a **Primo cauere.** a se cessante primo cauere: et a se cessante primo et non cauente.

b **In possessione.** ex secundo decreto. vt. s. eo. §. q. si iam prior. 7. arg. s. eo. §. prior. §. ei. ne qd. pmo est datu posteriori denegat. vt. C. qui po. in pig. ha. l. si §. penul. si aut. ex primo: non desinat prior. vt. s. eo. §. si quis autem.

c **In possessione.** ne. ex pmo decreto. vt. s. eo. §. prior. §. i.

d **Cōtingerit.** i. cōtingere poterit. nā nil pdesset scz mitti p dāno dato: cū nichil sit datum 7 ad interesse detur hec actio et adhuc nō interlit. vt. s. eo. dies. §. in eū. azo. §. sec. als. vt. C. d. bo. auc. in di. pos. l. si §. vt aut. tē. nō in ppetuum vbi fit missio. pā debito: non futuro vt hic fit.

e **Sed i totū:** qz plurib' pōt ad eadē res obligata solidū. vt. s. eo. §. prior. §. i. 7. §. de pi. ac. l. aliea. §. si plurib'. §. 3. §. de pca. duo. vbi dicit duos nō posse possidere eadē rē solidū. Solu. vt. s. eo. §. vbi aut. Itē nū qd. tm hēbit ex fecūdo decreto q. mi nīmū dānū timet q. tū 7 q. maxmū: qd. videt vt hic. et s. e. l. §. si ante. 7. p hoc est qd. dicit cō cursu: qd. est quan

Res ea dem an possit l. solidū a plurib' posside n.

do equaliter concurrūt. vt. C. de cadu. tol. §. si vero non omnes. 7. s. de usufruc. acce. l. i. §. interdum. 7. l. iij. sed hoc nō placet: qz hec missio est loco cautionis et ex cautione dūbet agit. p rata dāni. vt. s. eo. ex dāni. §. ij. ex pone ergo hic partes ex primo decreto. 7. qd. dicit. s. §. si ante. dic equalit. f. p rata dāni. 7. de hoc dicit. s. eo. prior. §. i. f. **h** **habebunt.** toties enim cōcursu fit diuisio quoties plures simul in rē eadē missi ad equales mittuntur portiones: hoc enim est concursu 7 per partes habere. vt. s. de usufruc. acce. l. i. §. interdū. 7. l. iij. 7. C. de cadu. tol. §. si vero omnes.

g **Is qui fecit.** ante secundum decretum.

h **Cōmuni diuidendo.** cōtra. s. cōi. diu. l. iij. §. fi. et. l. seq. Solu. ibi cessat directum. Sed hic dicit habere locum vtile fm. M. ar. s. de noxa. si seruus cōmunis. in fi.

i **Missus.** ex primo decreto. Accur.

cessante primo cauere: soluticius erit i possessione. **l** **Cū aut plures mittunt in possessione** equaliter mittunt: nō p rata dāni qd. vni quēq. ptingitur: 7 merito. nā z cū vn' mittitur in possessione nō p portione dāni mittit: sed in totū. cū igit plures in possessione mittuntur: equaliter oēs quasi in totum missi cursu partes habebūt. **l** **Sed si qd. eorū missus in possessione sumprū fecerit:** deinde iubeat possidere: an sumprū pseq. possit is q. fecit: 7 quo iudicio: 7 placet cōmuni diuidendo iudicio vili consequutum posse.

l **Per missionē ex primo decreto ille contra que facta est missio nō cōpellit de possessione recedere.** h. d. Bar.

l **Si qd. alit in possessionem missus nōdum possidere iussus sit:** an dominus decedere de possessione debeat videamus. et ait labeo non decedere: sicut nec cū creditores vel legatarij mittuntur: idq. est verius.

l **Missio ex secundo decreto nō dicitur fieri statim post missionem ex primo: s; interueniēte tps intervallo ppter qd. aduersari**

l **Iustus.** ex secundo decreto. **l** **Mittuntur.** de creditoribus nō habes expresse nisi hic. 7. §. de acquir. pos. l. iij. §. u. sed certe immo. §. vi. pos. si. l. si duo §. creditores. de legatarijs habes hic. et. s. vt in pos. leg. l. is cui. in pūn.

l **videat negligere.** Pau. de ca. **l** **Non autē statim vbi pretor missus in possessionē etiā possidere iubet:** s; tūc demū cū ista causa videbit. §. interuallū aliquod debeat intercedere. **l** **Autēz pro derelicto edes lōgo silentio dñs videatur habuisse:** aut missio aduersario in possessionē: 7 aliquādiu morato nemo caueat.

l **Ex cā dāni infecti et non latitātē pcedit ad scdm decretū saluo sibi iure restitutionis in integrum.** h. d. Bar.

l **Si forte domin' reipu. causa abest:** aut ex alia iusta causa: aut in ea sit etate cui subueniri solet: pbādū est nō debere ptozē festinare ad decernēdū vt iubeat possidere. s; 7 si decreuit nemo dubitat in intergrū restitutionē indulgurū.

l **Per scdm decretum ptoz possessor de possessione eiicitur.** h. d. Pau. de ca.

l **Abi autem quis possidere iussus est:** dominus desiciens erit de possessione.

l **Abētib' ius infra dñum 7 cauere negligēt b' sine iusta causa denegat eius iuris persecutio.** h. d. Pau. de ca.

l **Si q. sint iura debita hīs**

r **Iustus est.** ex secundo decreto. **f** **De possessione.** vt et. §. de acquir. pos. l. qui vniuersas §. itē cum pretor. 7. s. de inter. ac. l. non alieni. 7. hoc ideo dicit: quia non possunt possidere plures in solidū. vt. §. de peca. duo. sicut nec dominū habere. vt. s. cōm. mo. l. si vt certo §. si. nec ob. s. eo. §. si quis autē. vbi ptoz nō desicitur: quia ibi de primo decreto dicit. Itē nec ob. s. eo. §. cū autem plures. vbi inuit plures in solidū possidere: quia de primo decreto dicit. secus in secūdo: quia tunc viriliter. i. pto rata dāni. vt. s. eo. §. si ante. secus autem in creditoribus: illi enim pro rata debiti mittuntur. vt. C. de bo. auc. iudi. pos. l. si §. vt autem. vel dic idem vtrobiq. vt ibi no.

t **Jura.** seruitutum. M. **v** **Debita.** quia domin' domus ruinosē debebat recipere seruitutem a domo non ruinosa.

m **Misit.** ex primo decreto. **n** **Possidere.** ex secundo decreto. **o** **Missio.** dic aut p. 7. sic. §. de h. sig. sepe. s; quod erit sicut hoc nū qd. scēnū v' vicēniū. vt. l. i. §. v. sic. §. et cū hoc placitū. Rñ. nō. s; ferit ad iudicis arbitriū. vt. s. de iur. deli. l. i. §. si. 7. arg. s. de nego. gest. di uortio. 7. sic etiam intelligim'. C. de bo. auc. iudi. pos. l. penul. **p** **Possidere.** ex secundo decreto. sed l. primo sic vt. s. eo. l. i. que est contra. **q** **Indulgurū.** s; ea nō data non audit. vt. §. ea. l. §. postea aut. 7. s. ex q. cau. mato. l. ab hostib'. §. si dāni. Itēz facit. C. q. ex cau. l. ite. rest. nō ē ne. l. si. Itē hic no. tria ar. pūmū qz iuder non dicit festinare. vt. C. d. sen. ex peri. reci. l. i. se cū dū: qd. fieri non debuit factū in tenet. vt. §. q. ap. sit. l. i. §. biduuz. Tertū q. iuder i gā tē pnat possessionē.

- a Satisfare. et non fecerint.
- b Deneganda erit. si tamen aliquid possit eis impuriari: vt diximus. s. eo. hys qui.
- c Missus est. ex secundo decreto.
- d Satisfedit. h. dicit vt no. s. eo. hoc apli. s. p. r. s. fi.
- e Fructuario.

nō tñ eodē mō qz pign' ipso iure: s; vsufru. p. excep. vt s. de noxa. l. si noxale. in prin.

qui potuerūt de dāno infecto satisfare: denegāda erit' eorum psecutio aduersus eū q in possessionem missus est: et ita labeo pbat. Itē qrit in pigno raticio creditore: an pignouis persecutio denegat' aduersus eū q iussus sit possidere: et magis est / vt si neqz debitor re: promisit: neqz creditor satisfedit' pignoris psecutio denegatur: qd' et in fructuario' recte celsus scribit.

f Si de vectigalibus. ne p'muz respōsum contradicat scdo dic casum. si de vectigalibus' edict' p' ducis ab aliquo municipie: nec cauet conducto de damno infecto: qz ius solū qd' h; cōductor h'ebit missus. Si hō municipes q locauerint nō caueat vsucapit vt subit' a p. hoc. s. eo. l. hoc apli'. s. celsus. r. l. hys q. dicit fm. d. p'ncipalis quilibet cū p'ducto p'ra fisco: finis eū a municipio. Ter t' vt p. et pla. dicit p'ncipalis itel lig: vt non iubeatur possidere: sed statim. s; ex interuallo sic vt i fine. p quo est. s. eo. s. nō aut. et. s. si for-

Communia et fundi vectigale h; non p'ductio d'no q ad scdm decretis: s; ipsius d'ni communiā redit. h. d. Bar.
Si de vectigalibus' nō caueatur' mittendū in possessio nē dicem': nec iudicium' possidēdo pōt: s; decernēdū est a p'tore vt eodez iure esset: q forer is qui locauerat: post qd' decretum vectigali' actioē vri poterit. s; in vectigali p'dio si municipes' nō cauerint: dicendū est dominū p logum'

te. qd' nō placet. Quartidicist q' p'ncipalis dicat in edictis. finis in rustico p'edio. nec hec positio placet: vnde fm' p'mum et secundum prosequere litteram.

Uectigalibus. sunt vectigalia p'edia que cōducit quis a fisco in perpetui. i. q'diu soluatur p'ntia. vt. s. si ager vectigalis. l. i. Accur.
Non caueatur. a cōductore municipij fm' p'muz casum. vel dic edibus a fisco cōductis fm' alium.
Nec iudicū. ex scdo decreto vt h'eat missus d'num cū nec ille q nō cauet h'eat fm' p'mū. vel fauore fisci nō solū rōne p'dicta fm' aliu. vt l' h. de vsucap. s. res fisci.
Secd decernendum. per scdum decretum.
Uectigali. f. vili in rē. vt r. s. si ager rec. l. i. r. ij.
Municipes. postulata ab eis cautione. d. 30. fm' vtrūqz casum.
Per lōgū. f. x. annis. et stricte accipe municipij p'o castro vel villa. sec' si ciuitatis eēt p'diu fm' q's dā: qz op' eēt p'scrip. cētū an. vt. C. de sacrosan. ec. l. si fisci. r. an. vt i. de diuer. et rēp. p'scrip. l. in orb'. et plene dicit. l. d. l. C. de sacrosan. ec. l. h. Itē in eo qd' dicit p'diu vectigale posse vsucapi: et p'tra. s. de publicia. l. cū sp'ofus. s; in vectigalib'. s; dicit hic eē sp'ale vt vectigalia p'dia possunt vsucapi qñ. p dāno infecto nō cauet. sicut r illud vt etiā sc'is

re alienā p'scribat. vt dixi. s. eo. p'toris in pn. et de noxa. l. g'ialit. vel dic vectigalia p'dia nō posse p'scribi a p'ducto re: qz nō oīno p suo possidet vt ibi. s; ab alio sic vt h; vel illud h' b' i'bi possit nō pnt vsucapi: nō referat ad vectigalia. vel solue alit vt ibi notauim. Ultimo qro an idē qd' i vectigalib' sit in feu daturus / libella = r' q' r' p' car' s; qd' satis dicit potest.

Si post petita cautione aff decretū interpositū p'p' subterfugia nō cauetis iterim dāna cōtulerint: cessat missio ex hoc edicto: sed nō cauetis cōpetit officū iudicis vt de dāno p'terito et futuro cauere cogatur: vel ad hoc teneri p' iudicem pronuncietur. h. d. Bar.

Elegāter qrit si dū p'tor de dāna stipulatōe deliberat dānum contigerit: an hoc factū possit: et missio quidē cessabit: p'tor tamē decernere debet quicquid dāni cōtulerit: vt de eo quoqz caueatur: aut si putat q' vtiliter actionē daturus sit: decernat.

Contra pupillū nō cauetem etiā si tutorē nō habet ex causa dāni infecti sit missio ex p'imo et secundo decreto. hoc dicit Pau. de ca.

Si pupill' tutorē nō h'eat q' auctore dāni infecti p'mittat: quasi non defendat missio' in possessionē locū habebit.

gēs: nō tamen venit corā p'tore. tunc enim haberet locum qd' dicitur. s. eo. l. qd' forte tūc. Tertio missio cessabit qz res interit: et sic nō pōt habere locū missio in edes fieri tñ in rudera et solo vt seq't. r. s. eo. hoc apli'. Itē q' dicit cessare missionē est p' j. eo. s. si iā. s; ibi ruit post decretū: hic ante: vt plene no. s. eo. hoc ampl' in pun. vel hoc ideo cessat: qz pōt agi ac si esset cautio interposita.

Contigerit. interim.
Caueatur. et sic etiam de p'terito.
Aut. p'tor vt. s. eo. hoc amplius. in pn. sic. C. de h. sig. l. pe. r. s. ea. l. s; non autē. vel dicas. p' r'ie: et in sua potestate qd' velit facere: vt patet ex ordi. ne littere.
Actio. in factū. d. vel iter dicti: vt tollat rudera. vt. s. eo. p'tor. in fi. r. l. seq. in pn. r. s. i. vel dicit p' dāno etiā sine stipu. agi quasi tacite intellecta. vt r. s. de adop. hys h'bis. r. C. de r'ci vro. ac. s. r. s. de fideius. tu. l. cū ostēdi mus. s. fi. r. i. ad municip. l. ij. s; nūquā p'fise cogat' caue-re vel dānū restituere etiā si velit edibus carere que dānum fecerūt. Rho. sic. nec ob. s. eo. hoc amplius. in pun. vt ibi d'ist'ng'.

Missio. sit ergo cū nō legitime defendit: vt hic et j. qu' ex cau. in pos. ea. hoc autē. r. s. ex qu. cau. maio. itē aut p'tor. s; hoc autē. sed cōtra. s. p'e. cūc. si dictū. s. fi. vbi

Uectigalia p'dia an vsucapi possunt.

Liber Primus

etiā sine tutore ei legitime nūciat. sed illud est ei⁹ fauor
re. vt ibi no. Itē arg. extra. de diuer. 7 tēpo. prescrip. l. si
seruus. Sed non multū ad rē. Itē accipe de missione ex
primo vel etiā secūdo decreto. vt. s. ea. l. si forte.

a **C**ulpam. etiam in omittendo.

b **A**ccipit. ex cō
uētōe. vt. s. d. pig.
ac. si seruus. non
dico ex auctoritate
iudicis. tūc est
de solo dolo 7 la-
ta culpa tenet. vt
i. de bo. aut. audi.
pos. l. ptoz. s. his
verbis. 7 s. est pte
terea. Accur.

c **S**i non refe-
cerit. als cauert.
als pauerit. als
fulserit. 7 als refe-
cerit. s. qd si ille q
missus est in pos-
sionē depofues-
rit domū sine ius-
su iudicis q par-
ua mora rursura
erat an teneatur
Rū. nō. vt. i. qd vi
aut clā. si alius. s.
est et alig. et. s. ad
la. qd. si qd fumo.
si. cū pñ. hui⁹. s.
cū cōcor. s. eo. hoc
ampli⁹. s. si. 7. s. d.
p. s. hacten⁹.

s. si. sed ad finem
est cōtra. s. eo. s. si
qō metu. Sol. ibi
in modica impen-
sa. vel nō imputa-
tur si nō reficit. s.
culpa: vt hic. s. si
dolo sic vt ibi. vel
dic veri⁹ ibi cassi⁹
corrigit labeonē.

d **O**fferatur. in
eodē non in alie-
no loco. vt. s. qd fa-
tilda. cog. d. die. s.
plane.

e **M**issus. ex p-
mo decreto. s. si
ex scō. qz tūc ha-
bet locuz. vt. s. eo.
s. postea.

f **M**agis. s. qd
contrarium.

g **R**eperita. i.
referēda erit cau-
tio ad tēp⁹ preteritū

quo caneri debuit. l. ad eā diē qua
nōdum fuerat dānum dātū: 7 sicca cautio de omni futu-
ro dāno peti potuit. sic. i. de ini. actu. pu. l. i. s. si quis aū
propter. 7 s. preterea.

h **S**i quas. necessarias non tamen ei incūbebat ne-

Missus ex pmo decreto nō
tenet rē reficere s. hēat pign⁹
proui. sec⁹ in habēte pign⁹ cō
uentionale. h. d. Pau. de ca.

Si qō dāni ifecti in posse-
sionē missus sit: fulcre eū 7 re-
ficere insulā debere. sunt et q
putāt eū quoqz culpā presta-
re exēplo etus q pignozit acce-
pit⁹: sed alio iure vtimur. cum
est ob hoc tñ missus sit vt vi-
ce cautiois i possessionē sit: ni-
hil ei iputari si nō refecerit.

Si dānū ptingat post mis-
sionē factā ex pmo decreto nō
cogit missus dimittere tenu-
tā nisi etiā de tali dāno cauea-
tur: 7 etiā de expēsis factis in
refectioe. 7 dicit dānū euenti-
se post missionem vt debeat
emēdari etiā si euent post ius-
sum de mittendo 7 ante realē
missionē dūmō in illa non fue-
rit negligēs. h. d. Pau. de ca.

Item videamus si cautio et
offeratur⁹ posteaqz missus est
in possessionē: an nō pri⁹ dece-
dere debeat: qz si ei caueatur
etiā de eo dāno qd ei contige-
rit postea qz missus est in pos-
sionē: qd quidē magis pro-
batur. repetita⁹ igitur die re-
promittēdū erit: hoc amplius
de ipēsis quoqz ū quas fecerit
erit et cauēdū. **I**llud qritur
ex quo tēpoze dānt rō ha-
beatur: vtrū ex quo in posses-
sionē vētū est: an vero ex quo
pzoz decreuit vt eatur in pos-
sionē: labeo ait ex q decre-
tū est. sabin⁹ ex quo ventū est
in possessionē. ego puto causa
cognita mō hāc: mō illā sentē

cessitas faciendi. vt. s. ea. l. si quis dāni.

i **I**llud qritur. hic distingue vt plene dixi. s. eo. hoc
amplius. in prin.

k **H**abeatur. cum modo cauere velit. vt. s. pzozi. s.
l **M**issus. i. mitti iussus 7 plerūqz in hoc ti. sic ponit.

m **V**enit. quia
isim dānum dātū
erat.
n **I**n possessio-
nem. aut forte ve-
niens nō fuit ad-
missus.
o **D**ominū. qd
fit cum quis mit-
tatur ex secūdo de-
creto.
p **O**blatio. s. e-
cus si quis impe-
trauit vt possi-
deat pignus iure
dominū. vt. C. de
iure do. impe. l. si.
s. si aut i tēpoze.
q **F**inus. immo
inueniretur si se-
mel prestaretur. s.
hoc non ita intel-
ligitur vt pma fac-
cie sonat. s. ita. i.
cautionis offeren-
de. q. d. si non fini-
tur modo ius offe-
rende cautiois. er-
go per omnia tem-
pora poterit offer-
ri: qd esset absur-
dum. nam que ra-
tio est in hoc tēpo-
re: eadē 7 in sequē-
tib⁹. s. eo. et est sic
C. de transac. fra-
tris. item est hic
argu. pro senten-
tia. s. f. q. ius of-
ferendi tēpoze tol-
lat. sic. C. de pre-
scrip. xxx. an. l. cū
notissimi. s. eodē.
r **S**eposito. q.
d. seorsum posito
et sepato: seu se-
gregato ab eo qd
ate dixerat. vt. s.
eo. s. si forte.
s **S**ed adijcit. s.
ita mittendum.
t **D**ecreuerit.
anteqz esset in pos-
sione.

tiā pbādā. Plerūqz em subue-
nit etiaz ei q missus⁹ in posse-
sionē aliqua ex causa aut non
venit⁹: aut tardi⁹ venit in pos-
sionem⁹.

Post missionē ex scō de-
creto nō est locus cautioni ne-
si mediāte restitutioe in inte-
grū ex causa absentie vel eta-
tis. h. d. Pau. de ca.

Postea autē qz qō posside-
re iure dñij⁹ a pretore iussus
est: nequaqz loc⁹ erit cautiois
oblatio⁹: 7 ita ait labeo. cete-
rum nullus iquit finis⁹ rei in-
uenietur: et est hoc verissimū:
seposito⁹ eo quod quibusdam
vel etate/ vt qua alia iusta cau-
sa subuenitur.

Si post iussum de mittēdo
in possessionē ex primo decre-
to et ante realez immissionem
ruat pōt fieri missio in ipsam
ruinā: nec tenet missus dimit-
tere nisi sibi emēdet dānū pre-
teritū: 7 etiā caueat de futuro
7 refundant expēse facte in re-
fectioe: p quibus etiā cōpetit
actio in factū: dūmō sint rōna-
biles siue sint facte p eū siue p
altū et⁹ nomie. Pau. de ca.

Si tā fuerit edes: an i pos-
sionē ruine vel aree mittē-
dus sit nichilomin⁹ is cui cau-
tū non est videamus. 7 magis
est vt mitti debeat: 7 ita labeo
ait: s. adijcit⁹ si posteaqz decre-
uerit⁹ pretor eū in possessionē
mittēdū tūc edes deciderit⁹:
7 puto labeonis finiam veraz.

Proide et si refecerit a liqd
erit pbādū nō pri⁹ eū discessu
rū: qz si ei fartiat⁹ 7 de pzo⁹

v **D**eciderint. als non: nisi ille fuerit tēpozis angu-
stia vel alia iusta causa impeditus stipulari: vt plene di-
xi. s. ea. l. s. eleganter. 7 l. hoc amplius. in prin.

x **S**arciatur. impensa.

y **D**e precio. i. dāno rei siue,

In facti actione. ex edicto qd est. J. de bo. aut. iudi. pos. l. i. pro. no solis iudicis officio. s3 quare no actioe neg. gest. Rñ. quia potius suonome facit respiciendo qd potest contingere: vt ex scdo decreto tubeat possidere. et ita fiat dominus vñ no aget neg. gest. vt. J. de bo. aut. iu. pos. l. i. pro. s3 h3 h3 b3.

Iustus a rogatu differt.

Iustus differt iustus a rogatu. vt. C. quod cu co. et. r. s. qd iustus l. i. s. sed ego qro. et ibi notauit.

Condenat nec aliqd adhuc solui. et subaudi maxime condenatus. nam idem si non sum condenatus. vt. s. de here. ven. l. ij. s. fi.

Aut dedit. non condemnat? ei qui iussu meo fecit. Sed quid si dedi ei qd no refecit: r. et sine dolore non ago qd in debitu solui. vt. s. de penit. heredi. si possessor. s. bone fidei.

Si qd. i. missus in possessione ruinosa? editu ex primo decreto: qz sibi non cauebat. r. J. 30.

Missus. i. recesserit.

Protoris beneñ. qd habebat ex prima missioe. cogitur ergo reficere. r. sic e. tra. s. ea. l. s. si qd dani. Sol. vt ibi.

Cassio. corrigens labonem.

Animo. qd i dubio semp presumitur. vt in l. de re. di. s. fi. et. s. ad legē r. ho. de tac. l. qui leuande. sed argu. contra. J. de furto. l. falsus. s. si iactum.

Missus. i. mitti iustus ex primo decreto.

Beneficiu. qd h3 ex missione ptoris: vt intret in pos. vnde a capite: vel hic de superiori casu oportet eum petere cauere.

Si dñ venit. no pcedere negligētia. qz tñc no amittit. vt. r. J. eo. cu postulassem. in pn. r. s. e. l. s. illud qritur.

Missus. i. mitti iustus ex primo decreto.

Missus. i. interrefert. vt et. s. eo. l. dies. s. in eum. et. J.

caueat. Potest autē z in factu actione recipere hoc qd impedit: s3 no amplius qz qd boni viri arbitrato factum sit. Idē est z si alius iustus rogatu meo eorū iud sine dolo malo fecerit: z eo noie pdenatus sim: aut dederim sine dolo malo.

Qua qd recedit de possessione de necessitate vel aio reti nēdi: ptoris beneficiu non pdt: fec? si aio deserēdi. h. d. Bar.

Si qd metu ruine discesserit de possessione: siquidē cum adiuuare rē no posset id fecit: labeo scribit integrū ius eum h3e: pmdē ac si in possessione pseuerasset. qz si cū posset succurrere maluerit relinquere: amississe eū ptoris beneficiu: neqz si postea succurrit sibi vel lit audicdū eū. Cassius autez ait: si metu ruine recesserit no hoc aio? vt edificia derelinqz ret: restituēdū eū i possessione.

Qui post decretū de mittēdo in possessione ex prio decreto negligēs sit facere se intēti: si interim domus ruat pdit ius qd sibi qstium erat ex illo decreto: secus si no neglexit. hoc dicit Pau. de ca.

Si qd missus in possessione no accesserit: si edificiu ruerit beneficiu ptoris amississe scribit. hoc ita accipiēdū erit: si venire i possessione neglexerit: no si dñ venit ruerit.

Contra eū qui no admittit

ne vis fiat ei. l. si. s. pteor.

Actio. predicta in factum. l. eius pdenatio siue effectus eius vel exercitiū. ipa enim nascit ex ipa phibitioe: sicut est in actioe iniuriarū. vt in l. de iniurijs. s. pena. si cut z als. s. de euc. l. ij. et. s. ad. l. ad. l. in lege: sic extendit infamia. vt. s. de his qui no. inf. l. athletas. s. pōponius. sed arg. contra. s. de ac. emp. si sterilis. s. cum p veditore. als in cap. pit. l. cū p veditorem. r. J. eo. l. dani. s. siis.

Missus ex primo decreto secuto postea dano dat actio in factu. s3 ante qd dñū def agi no pot. z si ante qd def purget morā cauendo vel possessioni cedendo et si postea detur agi non poterit. h. d. Pau. de ca.

Si qd ex hoc edicto a pteore in possessionem missus no est admissus: in factu actione vti poterit: vt tñ ptef ei qstū pstar et oporteret si de ea re cautū fuisset. Extenditur et i actio in id tempus quo dñū committitur. Pau.

Anteqd dñū def impunitum est factu ei? qui neqz promisit neqz admisit in possessione: si tamen ante dñum datū vel cauit: vel ei possessionem cessit.

Hec actio in factu ouis ex delicto no admittēte: et ideo ex facto serui dat contra dñm noxaliter. Itē ex facto pcuratoris gñalis vel legitimi ad ministratoris no dat p dñm s3 p ipsum tñ pcuratorē vel ad ministratorem. Pau. Tipla.

Si quis missus in possessione cū esset in aliena potestate non admittit: pleriqz putant noxalez actionem nomine eius competere. quid eniz si procurator phibuerit: vtrū in ipm? an in dñm dabitur? sed verius est in ipm dādam. Sed in actioe municipum et in tutore ceterisqz qui p alijs interuenerint: idēz erit

lis: vel ad alia. ibi specialiter constitutus ad desiciendum. vel dicitur qz hic erat ad hoc specialiter constitutus. et no negatur dari in dominum. et sic in vtrūqz. vel hic erat procurator. i. procurans nullum habens mandatū et sic ipse solus tenetur. vel hic dicit procuratorē tenere directo: ibi dominum vtiliter. et ad hoc. s. quod quisqz iur. l. ij. s. si procurator. et. s. si quis ius di. non ob. l. i. s. si procurator.

Dandum. i. in procuratorem.

Actio. predicta in factum. l. eius pdenatio siue effectus eius vel exercitiū. ipa enim nascit ex ipa phibitioe: sicut est in actioe iniuriarū. vt in l. de iniurijs. s. pena. si cut z als. s. de euc. l. ij. et. s. ad. l. ad. l. in lege: sic extendit infamia. vt. s. de his qui no. inf. l. athletas. s. pōponius. sed arg. contra. s. de ac. emp. si sterilis. s. cum p veditore. als in cap. pit. l. cū p veditorem. r. J. eo. l. dani. s. siis.

Actio. ex pteore in possessionem missus no est admissus: in factu actione vti poterit: vt tñ ptef ei qstū pstar et oporteret si de ea re cautū fuisset. Extenditur et i actio in id tempus quo dñū committitur. Pau.

Anteqd dñū def impunitum est factu ei? qui neqz promisit neqz admisit in possessione: si tamen ante dñum datū vel cauit: vel ei possessionem cessit.

Hec actio in factu ouis ex delicto no admittēte: et ideo ex facto serui dat contra dñm noxaliter. Itē ex facto pcuratoris gñalis vel legitimi ad ministratoris no dat p dñm s3 p ipsum tñ pcuratorē vel ad ministratorem. Pau. Tipla.

Si quis missus in possessione cū esset in aliena potestate non admittit: pleriqz putant noxalez actionem nomine eius competere. quid eniz si procurator phibuerit: vtrū in ipm? an in dñm dabitur? sed verius est in ipm dādam. Sed in actioe municipum et in tutore ceterisqz qui p alijs interuenerint: idēz erit

lis: vel ad alia. ibi specialiter constitutus ad desiciendum. vel dicitur qz hic erat ad hoc specialiter constitutus. et no negatur dari in dominum. et sic in vtrūqz. vel hic erat procurator. i. procurans nullum habens mandatū et sic ipse solus tenetur. vel hic dicit procuratorē tenere directo: ibi dominum vtiliter. et ad hoc. s. quod quisqz iur. l. ij. s. si procurator. et. s. si quis ius di. non ob. l. i. s. si procurator.

Dandum. i. in procuratorem.

Liber Primus.

¶ Dicendū. vt ar. 3. de tribu. l. iij. §. i. et de peculio. l. fūma §. si dolo. et de reg. iur. neq. 7. C. vnde vi. l. memine runt. 7. §. de dolo. §. 7. et de dolo. §. et ipe pupill. doli capax tenetur consentiens prohibitioni. vt. §. ne vis fiat et. l. i. §. hoc edicto. que est contra.

¶ Perpetuo. speciale in hoc ca su: et in alio qñ eā legatorz mitti ius sus nō admittit. sed aks regularit 3 phibētē est āna lis: vt h. 7. §. ne vis fiat et. l. i. §. fi. 7. est ratio vt ibi.

¶ In heredez. lz sit ex delicto hz R. nā succedit lo co actōis que ex cautōe daret si in teruenissz: q in he redē daret. arg. §. si qō cau. si euz. §. fi. aks nō datur in heredem actio ex delicto nisi qñen ad eū puenit. vt. §. ne vis fiat et. l. i. §. fi. 7. §. de eo p que factū est. l. i. §. fi. 7. de alie. iudi. l. nō solū §. fi. 7. l. seq. 7

se. vel die hic teneri heredē de eo qō ad eū puenit. perue nit aut ad eū hoc q nō satisfecerit vel non admiserit in possessionē: qō faciendo. i. satisfādō euitat actionē. vt. §. ne vis fiat et. l. i. §. fi. 7. §. i. 7. §. l. pri.

¶ Ceterosq. successores etiam in rem tantum. vt. §. eo. fluminum §. ad hūctur.

¶ Ceterisq. etiā successōibz in rē: vt. d. §. ad hūctur. f. Infecto. infectū erat. f. dānsi tūc cū cautio fuit int- postta. sed nūc cū agit factū est dānsi: qz postea dom? ce ciderit. et nunc agit ex stipulatione. et iudex cognoscit.

¶ Alienato. vel lite pēdēte vel aī qz actōe in rē nō te uetur huic: §. psonali in factū: q rē nō comitat. vt. C. de heredi. insti. quotiens. 7. C. de actio. 7. obli. l. eū. a. 30. 7. §. ad trebellia. l. i. §. si heres. Accur.

¶ Estimare. cōtra alienantem. Itē cōtra eū in quē est alienatū: si tñ pign? fuerit et pmissiōe in pos sessionē: itē 7 si nō sit cōstitutū: vt. §. eo. fluminum §. ad hūctur. vel die vt ibi. sic cōtra estimat. p eo q fuit stipula tus 7 p eo q er? loco successit etiā in rē: vt dicto §. ad hūctur. sic etiā est in supiori 7 seq. infdicto. vt. §. ti. i. l. fi. 7. §. ti. i. 7. §. cu q. videt tñ §. l. pri. §. emptor. 7. §. §. si vēditōr. et §. si is q. ibi nō augeri 7c. §. nō est si bene intelligat vt ibi dices. Apparet ergo q si fuerit missus in possessionē ager hypothecaria: vt. §. de pig. act. l. nō est mirū. si non fuit missus §. stipulat? ex stipulatiōe agez. vt. d. §. ad hūctur.

¶ Anteiudiciū. verū post cautioē interpositā. Item bñ dicit aī. nā postea valid? spectat ad iudicis officiū: qz etiā non petiū. sed prius bene petiū. vt. §. de edil. edic. ediles. §. Item sciendum.

¶ Amni. stipulatio. i. ius erigēdi stipulationem.

¶ In bonis. l. dñio. 7 sic stricte. vt. §. de verb. sig. l. bonoz. §. in bonis. 7 insti. vi. do. rap. §. fi. et. §. de acqui.

dicendū. ¶ Actio ista q in fa ctum est ppetuo dabit: 7 he redi 7 i heredē ceterosq: itē ceterisq: personis.

¶ Si agit ex cautōe dāni in feci post dānū datū sit cōdē natio de cauēte: lz predictū qō dānū dedit p ipm alienatum fuerit. h. d. Pau.

¶ Iudex q de dāno infecto? cognoscit etiā alienato? p dno ab eo cū q actū fuerit dānum estimare? solet oē qōcūqz an te iudicium? contingit.

¶ Etiā ei q ius hz in re cōpe rit ius agēdi ex stipulatiōe de dāno infec. q stipulatio nō tra hit ad eū casū de q nō est veri

¶ Dñi cogitatu. b. Pau. Amni ifecti stipulatio

re. do. rē in bonis. 7 sic stricte. ppe id qō sequit: §. 7c. m. ¶ Periculo. vt fructuari? et supficiari?: vt. §. eo. hoc ampli? §. pe. 7. §. fi. §. fallit in bone fidei possessore. vt. §. e. l. q bona §. sed ei. nā multis modis tē res eē alicuius Res m? periculo. nā 7 res michi debita est periculo meo ate mo timode

competit non tātum ei cuius in bonis res est: §. 7c. etiā ei cui? periculo? res est.

¶ Sed qō perdit sui culpa vt ture publico in hac actiōe nō venit. h. d. Barr.

¶ Sed qō ope? facto cōsecu tus sit dñum? vsucapioē pro misso: nō eum teneri eo noie? pōpo. ait: qz nec loci nec opis vicio: sed publico iure id? con secutus? sit.

¶ Diaristū auxilii excludit extraordinariū: nisi eēt pleni? p extraordinariū consultū §. per ordinariū. Bar.

¶ Si cui? vsufructus edisū? est de vicio earū edium? cauert nō oportet / 7 si alias? vicinas habeat: quia reficiendū? habet

pulationem damni infecti: quod non permittitur.

¶ Publico. puta vsucapione que dicit inducta de bo no publico: ne dñia rerū sint in incerto: vt. §. de vsuc. l. i. et insti. de vsucap. circa pn. Item nota nō cōmitti stipu lationē in casum non cogitatu. vt et ar. §. de condi. inde. si procurator §. q si in dēbitū. 7. §. locati. quero §. in l. lo catorum. 7. §. l. damni infecti. in fi. §. 30.

¶ Id. scilicet damnum.

¶ Consecutus sit. in hoc scō dicto qō valde obseu re dicit iuriconsultus talis cadebat fallacia. quidā tñ. et bona fide possidebat dom? meas: noie illaz stipulat? fui de dam. infec. pscriptiōe cōpleta didici dom? meas: qro a iuriconsul. nūqd possim petere ex sti. dam. infec. q dam psumptuosus q ibi stabat rñ. q sic tali rōne: qz q sic stipulabat de dam. infec. stipulabat de dāno futuro. sed tpe interposita stipu. istud dānsi erat futurū. §. pōt ex ea stipu. agere ad dānū qō hz per pscript. Cui rñ. iur isconsul. verbis breui? ridendo tñ: dicens do frater qñ ipe stipulabatur nō stipulabatur nisi de damno futuro qō sibi contingeret vicio loci vel operis.

¶ Edium. viciosarum. Accur.

¶ Edium. totalium. sed de vicio soli sic: vt. §. l. inter fructuarium. Accur.

¶ Et si alias. qdā habent sed si alias vicinas habe at: et tunc subaudi cauert os. et qō subijcit qz 7c. ratio est nō proximi sed supioris dicti. 7 sic est idē qō in l. quili no vt in fi. huius §. Alij habent et si alias. et tunc subaudi cauert non oportet. et qō subijcit quia 7c. est rō vt riusqz dicit: et erit fm hoc secus in inquilino.

¶ Quia reficiendū. itaqz cum ipse aduersus damnsū sibi precauere possit: ab alio sibi cauert frustra desidera bit. R. et sic nota in subsidium hanc cautioē interponi

Stipu latio in casum nō cogi tatu nō pmittit

vt. l. pri. s. r. s. emptor. ibi: qz actione no hz ex empto re. r. l. si edibus. r. dixi. s. eo. q bona s. de illo. r. arg. s. u. i. in puinciali. s. plane. Itē qd de refectioe dicit ad modicas expēsas qdā referūt: quas facere dz suo sumptu. sec. in magnis. vt arg. l. eo. inter. r. dixi. s. eo. hoc amplius. s. fi.

Alij dicūt et mag- gnas ad fructua- risi genere. vt. l. e. inter. in fi. s. repe- tit actioe neg. ge. vt. C. de vsufu. l. e. s. als si non fa- ciat. l. expensas q ad eum prinēt res- pellat ab vsufu. quasi nō bh vta- tur. vt. s. de vsufu. l. e. s. fructuarij. et l. seq. r. sic semper cesset hec cautio. a Ergo. a simi- li cuz sibi snt suo iure. pspicere pos- sit. Ro.

Ediū. l. soli. l. p ope sic. vt. l. e. inter. Accur. Fructuarius habear. l. suas p- puas. idē in illis quarū vsufu fru- ctum habet.

Cū fructua- rio. qz eū suo iure cogere pōt vt resi- ciat si vsufu fructuz amittere nolit. l. s. hec rō fallit in c a su. l. eo. inter fru- ctuarium.

Si vicinas. s. p ductis a me ediū ruitā minā- tib' cauere nō cō- pellor. R. vt. s. eo. q bona s. de illo. f Edes. l. ipi

In qm. pprias: qbus conducte edes minātur ruina.

Non debeat. qd statim corrigi f m. R. per litterā sequentē. plus autē r. sed tu dic aliter vt ibi no.

Superficiarius. de vicio superficiat.

Inuitem. no. vt. s. s. p. r. i.

Actiones. l. locati: r. similes.

Ultra culpā. lata r leuē. vt. l. de reg. iur. s. qz: casuz nō nisi culpa pcederet. vt. s. cōmo. si vt certo. s. s. in idū.

Plus aut. lmo nō pl' qz cū vez sit culpā venire in actioe locati: ergo r viciū veniet. ppf pcedētē culpā. f. qz nō restituit vel nō reficit pprietari' solū vel superficiari' op' vt nō possit ruere. hoc enī est gñale vt vbi cūqz de ca su nō tenet qz: pcedētē ibidē culpa tenet. vt. s. pmo. si vt certo. s. s. inter dū. qd ergo hic dicit pl' venire in stipu- larōe: intellige nō inspecta culpa pcedētē. vel dic secun- do cā dī pūā dī dicit. et ita dices nō caueri. r. in pñ. s. dicit: qz culpa aliter coerceri pōt. vt. r. l. eo. l. suminū. s.

facultatē. nā qui viri boni ar- bitratu vri deberet: reficiendi quoqz ptātem cōsequit. ergo nec pprietari' audiri dz si ve- lit sibi caueri a fructuario edi- um^b noie qz vicinas fructua- rius habeat: qz hz cū fructua- rio^b edū actionē: vt viri boni arbitratu his fruatur.

Locato tenetur cauere in quilino de vicio aliarū suaruz edium. h. v. Pau. de cast.

Sed inquilino meo si vici- nas^b noie qz pter: caue debebo damnū infecti ppter eas edes.

Proprietarius nō petit si- bi caueri a superficiario nec ecō- uerso cū habeant adinuicē ac- tionē ex contractu celebrato in- ter eos nisi cautio dāni infecti esset pinguior: qz in actione ex contractu non venit nisi leuis culpa: r nō reficere caderet in leuissimam culpā que venit in stipulatione dāni infecti: tunc enī bh possit peti. Pau. de ca.

Et qui in cōducto solo sup- ficie imposuit: dñs soli qd vi- cio soli damnū futurū sit caue- re nō debeat: nec soli dño su- perficiarius: qz inuicē ex cō- ducto et locato actiones^b ha- bēt: in quas tñ actiones vltra

pterea si furni. vel tertio si nulla culpa possit obijci eis prestabitur cautio. et ita qd in fi. legitur determinabit principium. Bzo.

Quod. subaudi d. Accur. Vicinas. als vicinas: nō eas quarum nomie stipu- latus fuerat. ad.

Actum fue- rit. qd magis est. ad. fo. r. R. vt pa- tet. l. ibi pōponi^o relata m. r.

Ex his. l. fo- cūs. Adiudicate. scz dom^o. Accur.

Non augeri. no. h. qz pñens si- pulatio trahit ad futura. r sic ē arg. futura qz si pmissi tibi fru- ctu trahit.

Si is qui vicinas^b edes ha- bebat stipular^o fuerit: deinde vicinas cōparauerit: an earuz qz noie quas post interpositā stipulationē cōparasset: pmissi fore obligasset q sitū est: Zu- lianus scribit videndū ne earz dūtaxat noie cautum habeat: de quibus inter eum et pmissi- forem in intto acū fuerit: cui consequens videri posse etiā putamus: vt et cum edium cō- muniū nomie duo socii stipu- lentur: de eo dūtaxat dāno ca- ueri videatur: quod in partem edium culqz socio datum fue- rit. siue ergo redemerit alterā partem quis ex hīs: siue ad- iudicate^o fuerint: non augeri^o promissionis^o obligationē pō- ponius^o relata m iuliani scri- pturā dicit non se improbare.

Promissionis. sibi facte: transit tñ ad eū stipulatio socij. vt. l. eo. suminū. s. adijctur. r. s. fami. her. in iudi- cio. r. dixi. s. eo. si qz missum. s. p. r. s. fi. vel forte socius idēqz venditor: tenebit cedere actionē suā socio emptori. sed hoc videt falsum: qz cā nō hz: cū dānū post traditio- nē ptingēs in veditiois stipulatiōe nō pñeat. vt. l. p. o. r. s. in fi. Quid ergo si post veditioē ante traditionem dānū accidit: Rñ. hoc casu ceder: vel qd consequitur da- bit: cū oē cōmodū debeat ex tūc esse emptoris. vt. l. qd vi- aut clā. l. is q in publico. l. pñ. s. si postea. Itē no. h. arg. ad qōnes qua qrit de arborē diruta q postea pullulauit. Itē ad aliā qua qrit si aliqz pcedat fundū alicui vt edi- ficet domū i quā recipiat eū cū qnqz holb^o: r postea aliā fecit si debeat euz recipere cū plurimis psonis. Et est h. ar. q nō. r. p hoc. s. de pñ. emp. l. iurilia. r. l. i. lege. r. C. de serui. l. nō mod^o. r. s. de neg. gest. nā r seruius. s. si viuo.

Pomponius. Solum. prime questionis.

c iij

Stipulatio de dano infecto simpliciter interposita nō refert ad aliā domū vel aliā domus partem post stipulationem q sitam: sed ad alias res postea in domum iductas bene por- rigitur. h. v. Barto.

Et ipso pulatio trahit ad futura. r sic ē arg. futura qz si pmissi tibi fru- ctu trahit.

Et est in casu vel vi vī totū delecta: vel si rustic^o. pmissi mi- liti. aquā frigidāz in estate in māsio- ne quā hēbat da- re p aliqz dies: et si arbor renascat: q ego non teneor ad fruct^o nouelle arboris: vel si do- mus comburatur q ego non teneor si postea edificet. vt. s. de neg. gest. nā r serui^o. s. si vi- uo. et de cōtrahē. emp. l. i. lege. Itē si pcurator pmit- tat de dño defen- dēdo q teneatur ipm defendere tñ in qñdō b^o pñenti- bus non q postea emerferit. vt. s. de pcura. l. nō solū.

a Si autem res. mobiles vel se mouentes. **b** Aliquas. qda iudice intelligit istam ista dices qd ppo. pbat istam Jul. s3 paulo no:quare. s3 sic cor- rigit supiore. tu alit dicas qd si scena pot duci sine core- ctioe ducat. arg. C. de ap. p. p. i. m. 7. in aut. d. admi. s. fi. sc3 qd hic. s. loqua- tur in reb. mobi- lib. illa in imobi- libus. vel dic qd si no est michi spes habedi re h3 locu supior. s. stat est michi spes h3 lo- cuz iste. s. vt quia sui stipulatus do- mum vicini si im- perator uenerit in- Italia: 7 post sti- pulatoez iterosti- ta certiter con- ditio ia domo pas- sa ruina. argu. s. fami. her. l. aliena- tions. cum. l. pe. et C. coia de leg. l. fi.

c Ex stipula- tu. vt 7 argu. s. de pig. l. cu taberna. s. i. ar. s. s. de le- ga. l. ticia. s. gai. s3 qd est ro diuersi- tatis inter mobi- les 7 immobiles: s3 certe hic uenit in ipso corpore rei. p qua est cautio: abi exempla sunt.

d Emptor. ve didisti michi domu 7 ei no mie pmisisti michi de dano infecto post reditione si domo ruinosa ceciderit potero expiri de dano qd michi datu est post traditione. Si fo no tradidisti 7 mo domo redita michi dani datu sit no pderit michi mea stipulatio. s3 si tu uere fuisti in negli- gencia: qd culpa michi debes teneberis ex empto. si uero in negligencia no fuisti qd abfuisi ca reipu. 7 io stipioni no paruisi id dani reuoluit ad me emptore. cessat em ex empto actio in hoc casu: s3 pone qd tu reditor stipula- tus es 7 dani post traditione datu: vis postea agere ad uersus uicinu de dano infecto: dicit uicin frater uideam- mus de subtilitatu turis: stipulatio ista no copetit nisi ad heres: s3 mo tua no interest qd tradidisti et sic desisti ee dno. s3 tibi no comittit s3 michi emptori: facta tn ces- sione. s3 aristo s. q dicebat q in illa stipulatioe no p- tine- batur dandum post datu. quia ia reditor 7 emptor essent stipulari 7 comitteretur duobus stipulatio.

e Stipulatus. de dano infecto a dno domo ruinose. **f** Rei. s. omisse stipulationis. vt. s. de ac. emp. l. redi- tor. et si stipulatus est reditor hanc cedet. vt. s. de cotra- hen. emp. qd sepe. s. si res.

g Ob hoc. s. quia venditor non potuit stipulari. **h** Stipulatus fuerit. de dano infecto. vel simpliciter vel expresse pro utroq tempore. Accur.

i Partit. emptor: qd non h3 cautione nisi de dano qd post traditionem illatum est. vt. s. ptoxi. dixi.

k In aliena re. i. q erat reditoris est danum est datu. **l** Reuoluit aut ad emptore. et sic emptor sentiet da- num datum ante traditionem nulla interueniente culpa venditoris cum ex sua stipulatioe agere no possit: nec co- tra venditorem aget eius cessante culpa. **fr.**

m No h3. cotra reditore q in cul- pa non est. **n** Sed nichil. no refert se ad. p- rimu dicit solu- dum. s. qn reditor no fuit i culpa. s3 ad pmu: vt patet p illa uerba. 7. qz alia actoe re. et sic i dubio dimittit. qd s3 dices in hoc casu qn no fuit in culpa: Rn. dicunt quida vt A3o. ali- quez no cogi pro- mittere. sed si spo- te promittit ali- qd. s. dno domus ruinose p utroq tpe bn tenet. vt. l. eo. cuz emptor. in pn. 7. l. dani. s. cuz pariet. in fi. s. sed em bug. dici pot etia cogi. pmitte- re emptori eo ca- su cu reditor non est i culpa. p utro- q tpe. qd forte res est pcario apb em- ptorez. p. d. l. cum

o Stipulatio. emptoris. **p** In id. s. danum. **q** Is stipulari. a3o is. s. venditor. **ad.** als id est stipu. s. dani. i. dani estimatione debet venditor stipulari. **r** Alia actioe. ex empto. **ad.** si venditor negliges fuit in stipulando. **s** Dni. ab emptore interposita. **t** No de ducit. si g no h3 ali3 auxiliu deducit. 7 ita no rn. huic questioi p. p. s3 dic vt mo notau.

v Venditor. s. tm. **x** Continuif. cessione facta. **y** Qui si emptor. si g no sit stipulari emptor etia fm aris- to. no est iniquu: et trasit stipulatio ad emptore: vt dixi s. eo. si qs missum. s. fi. s3 fm pau. q fecit hac lege in nul- lo casu est iniquu vt subicit nisi forte re. emptor tn no ve- taf expiri ex stipulatioe reditoris. A3o. s3 no. qd hec im- quitas toleratur. s. de dno. re. per totum titulum. **z** Nisi id forte. s. q dicitu est dani post traditioez ene- mes i reditoris stipu. uenire. vt. s. pxi. s3 s3 reditor re.

a In stipulatione interposita in do- mo habere cepit stipulato: qd ex ruina vicinaz ediu ruerint: agere ex stipulatu potest: s3 et tunc cu stipularet he res eius non fuerint.

b Stipulatio emptoris sim- pliciter interposita porrigit ad dani tm post traditione con- tinges no ad id qd ante coti- gerat: nisi utra reditorie no da- ref regressus. sed stipulatioe reditoris ad oē tēp porrigit. qz si uterq stipulet stipulatio re- ditoris tpe traditiois finit: sti- pulatio vero emptoris abinde in antea h3 effectū. h. d. Bar.

c Emptor: predij si ante tra- ditione stipulatus: sit: cautus hēbit de eo dano qd post tra- ditione factū erit: reditorie au- tē ediu priusq possessioez tra- dat stipulari opz: quia huius quoqz rei culpam pstat. Sed

qd fiet si reditor sine culpa sti- pulari no potuerit: et ob hoc emptor stipulat fuerit: nonne dani patitur: an 7 hoc dani in aliena re acciderit: reuoluitur autē ad emptore: qz actio- ne ex empto no habet: sed ni- chil in hac ca proficit stipula- tio nisi in id qd post traditio- ne acciderit: qz dum reditoris custodia est: id is stipulari dy oemq diligetia emptori psta- re. et qd alia actioe qri pot: id in stipulationem dani infecti oino no deducitur. s3 si redi- tor interposuerit stipulatoez: etia id dani ptinebit: qd post traditione emptori cotigerit: qd esse iniquissimu aristo ait: qm si emptor quoqz dani infe- cti stipulat eēt: 7 duob pmif- for elufidē rei nomie obligare- tur: nisi id forte cotra se heat: qz in hoc fit stipulatio qsti ea res erit: vt possit uideri nichil

emptor. et p hoc qz mercenarijs cauet 7 cuiuslibet cuius interest. vt. s. eo. l. q bona. s. q dani. 7. s. 2. no inqret. 7. s. q totu. 7. s. de illo. s3e p hoc facit supior ista reuoluit au- tē re. et dicas qd ibi incipiat rñsio dicte questiois. illud autem constat q simpliciter emptor stipulado de dano post traditione illa m uidef stipulari. vt in prin. hui. s. et. s. eo. l. dani. s. cum parietem.

o Stipulatio. emptoris. **p** In id. s. danum. **q** Is stipulari. a3o is. s. venditor. **ad.** als id est stipu. s. dani. i. dani estimatione debet venditor stipulari. **r** Alia actioe. ex empto. **ad.** si venditor negliges fuit in stipulando. **s** Dni. ab emptore interposita. **t** No de ducit. si g no h3 ali3 auxiliu deducit. 7 ita no rn. huic questioi p. p. s3 dic vt mo notau.

v Venditor. s. tm. **x** Continuif. cessione facta. **y** Qui si emptor. si g no sit stipulari emptor etia fm aris- to. no est iniquu: et trasit stipulatio ad emptore: vt dixi s. eo. si qs missum. s. fi. s3 fm pau. q fecit hac lege in nul- lo casu est iniquu vt subicit nisi forte re. emptor tn no ve- taf expiri ex stipulatioe reditoris. A3o. s3 no. qd hec im- quitas toleratur. s. de dno. re. per totum titulum. **z** Nisi id forte. s. q dicitu est dani post traditioez ene- mes i reditoris stipu. uenire. vt. s. pxi. s3 s3 reditor re.

emptor. et p hoc qz mercenarijs cauet 7 cuiuslibet cuius interest. vt. s. eo. l. q bona. s. q dani. 7. s. 2. no inqret. 7. s. q totu. 7. s. de illo. s3e p hoc facit supior ista reuoluit au- tē re. et dicas qd ibi incipiat rñsio dicte questiois. illud autem constat q simpliciter emptor stipulado de dano post traditione illa m uidef stipulari. vt in prin. hui. s. et. s. eo. l. dani. s. cum parietem.

o Stipulatio. emptoris. **p** In id. s. danum. **q** Is stipulari. a3o is. s. venditor. **ad.** als id est stipu. s. dani. i. dani estimatione debet venditor stipulari. **r** Alia actioe. ex empto. **ad.** si venditor negliges fuit in stipulando. **s** Dni. ab emptore interposita. **t** No de ducit. si g no h3 ali3 auxiliu deducit. 7 ita no rn. huic questioi p. p. s3 dic vt mo notau.

v Venditor. s. tm. **x** Continuif. cessione facta. **y** Qui si emptor. si g no sit stipulari emptor etia fm aris- to. no est iniquu: et trasit stipulatio ad emptore: vt dixi s. eo. si qs missum. s. fi. s3 fm pau. q fecit hac lege in nul- lo casu est iniquu vt subicit nisi forte re. emptor tn no ve- taf expiri ex stipulatioe reditoris. A3o. s3 no. qd hec im- quitas toleratur. s. de dno. re. per totum titulum. **z** Nisi id forte. s. q dicitu est dani post traditioez ene- mes i reditoris stipu. uenire. vt. s. pxi. s3 s3 reditor re.

a In stipulatione interposita in do- mo habere cepit stipulato: qd ex ruina vicinaz ediu ruerint: agere ex stipulatu potest: s3 et tunc cu stipularet he res eius non fuerint.

b Stipulatio emptoris sim- pliciter interposita porrigit ad dani tm post traditione con- tinges no ad id qd ante coti- gerat: nisi utra reditorie no da- ref regressus. sed stipulatioe reditoris ad oē tēp porrigit. qz si uterq stipulet stipulatio re- ditoris tpe traditiois finit: sti- pulatio vero emptoris abinde in antea h3 effectū. h. d. Bar.

c Emptor: predij si ante tra- ditione stipulatus: sit: cautus hēbit de eo dano qd post tra- ditione factū erit: reditorie au- tē ediu priusq possessioez tra- dat stipulari opz: quia huius quoqz rei culpam pstat. Sed

d Stipulatio emptoris sim- pliciter interposita porrigit ad dani tm post traditione con- tinges no ad id qd ante coti- gerat: nisi utra reditorie no da- ref regressus. sed stipulatioe reditoris ad oē tēp porrigit. qz si uterq stipulet stipulatio re- ditoris tpe traditiois finit: sti- pulatio vero emptoris abinde in antea h3 effectū. h. d. Bar.

e Emptor: predij si ante tra- ditione stipulatus: sit: cautus hēbit de eo dano qd post tra- ditione factū erit: reditorie au- tē ediu priusq possessioez tra- dat stipulari opz: quia huius quoqz rei culpam pstat. Sed

f Emptor: predij si ante tra- ditione stipulatus: sit: cautus hēbit de eo dano qd post tra- ditione factū erit: reditorie au- tē ediu priusq possessioez tra- dat stipulari opz: quia huius quoqz rei culpam pstat. Sed

g Emptor: predij si ante tra- ditione stipulatus: sit: cautus hēbit de eo dano qd post tra- ditione factū erit: reditorie au- tē ediu priusq possessioez tra- dat stipulari opz: quia huius quoqz rei culpam pstat. Sed

8. **V**ēditōis. f. post traditiōē. R. c. ergo venditōr et emptor stipulatus est tenebit veditōr emptori acōde ex emptō: in qua veniet vt cedat actionē ex stipulatu. vt. s. de p.rahē. emp. qd sepe. s. si res. sed nō veniet in ea nisi dāni p.ioris t. p.ioris: si tū veditōr cēt stipulat. v. truisq t. p.ioris dāni vēret.

Item not. hic fm R. post dom' venditiōē ante traditiōē: aut alter. l. emptor vel veditōr: aut uterq: aut neuter a possessore domus ruinosē stipulatiōē dāni infecti extorquet. vbi veditōr tm stipular' est rē emptori tradet: actionē quoq: natā ex stipulatiōē dāni infecti cedet. vt. s. de p.rahē. emp. qd sepe. s. i. s. si res p. quā actiōem emptor dānum ante traditiōē rei posteaq: ptingēs psequatur vt ibi: s. si veditōr et. vbi vero emptor tm stipular' est de eo solo dāno qd post traditiōem ptingerit cautiō hēbit. vt in prin. s. siue de eo tm: siue simplici ter sit stipular'. sec' si expisse p vtroq: vt mō plene dixi. ibi sed nichil et. Si p. vterq: stipulatiōē iterposuit stipulatiō veditōris ad pcedēs tēpus: emptoris ad sequens tps post traditiōē potrigit vbi: qd cēt in qd simiū et. s. veditōr cedet emptori p prio tpe vt mō dixi p. l. s. de p.rahē. emp. qd sepe. s. si res. si vero neuter stipulaf emptor in dāno versat: nisi venditōr stipulari potuit et nō fecit. nā huius culpe nomine conuenitur vt ibi: venditōrem autem et. et. s. de ac. emp. l. venditor. et facti. i. ti. i. post veditiōem. Itē no. et hoc s. in subsidium hanc cautiōem interponi. vt et. s. ea. l. si. plene dixi.

Intereste tā veditōris stipulatiōē dāni infecti interpositā. **Q**uā finis hz necessariā psequētiā ad principiu: inspicim' principium. h. d. Bar.

Sabini snia vera est estmantis: vt si dū edificaf intra diem stipulatiōē cōprehēsum supra parietē meū domus' deciderit: eūq: vicauerit: hz post diē stipulatiōis partes decedat: possum agere: q: dānū tā tūc acceperim' cum paries vclōsus sit factus: nec qd ob stare qmin' etiā anq: decidat agi possit. et si ita p. cullus sit paries vt nulla ratione reficil possit: ideoq: deponēdus est: nō minoris litē estimādā qd si decidisset.

Lōtamacta cōmissa in vna re non extēditur ad aliā rem. hoc dicit Pau. de ca.

Si vicinas edes habeam: et inuicē desiderem dāni infecti cauere: nichil obstat qm inus: et ego in tuaz ediu possessiōē mutar: et tu in meaz.

Actio in factū que ouit ex phibitiōē daf etiā pta pupillum si ipse phibuit imissum et

C. de pac. cum pponas. et. C. de senten. et interlocu. em. iudi. aut. et consequenter. Rn. et satis diceris michi satisfaccere vel satisficare patiēdo me venire in possessiōem. vt. s. de procura. l. sed et h. s. h. et. l. sequen. et facti. s. ea. l. si cuius.

Erat doli capax. Item ex facto pcuratoris hntis spāle mādātū daf p dñz. ut daf nō solū si phibuit missum ex prio decreto venire in possessiōem: sed etiam si missum ex scdo: hz illi succurrat etiā alto remedio. s. p publicianā vel p interdictū vñ vi. ista tm remedia cum sint oia rei psecutoria: si actuz fuit vno et obtētum nō potest agi ex altero. h. d. Pau. de ca.

Si pupillus phibuit iri in possessiōē dāni infecti noie: placet in eū nō iniuste cōpetere hāc in factū actionem. Si mādato meo ali' phibuerit: in me' hec actio cōpetit. **N**on solū autē eū punit' p. etor q in possessiōē est: s. etiā eū qui possidere' passus nō fuerit: cū alioqn' si is qui in iussu p.oris ceperat possidere' et possidēdo dñuz cape': aut nō admissus aut reiectus inde fuerit: vtilē' interdictū vnde vt vel publicianā' actionē habere potest.

Sed si in factum actionē egerit: his actionibus expeiri non potest: cum p. etor id agat ne dānuz patiat' actor:

ex secundo decreto.

Tū alioqn. bene dico equum esse dari in factū: quia et alie quandoq: dantur: et hoc subicit. **P**ossidere. ex secundo decreto. et sic non admissus cum recessisset et rediret vel expulsus habet vnde vt. vt subicit. et. s. de vt et vi arma. l. i. s. de iur. et. s. interdictum. sed missus ex primo decreto non possidet. et sic non habet vnde vt. vt. s. de acqui. pos. l. iij. s. si. et facti. s. eo. p. etor. in prin.

Capere. als acquirere. **U**tile. i. efficax. cū enim cluilliter et naturaliter missus ex secundo decreto possideat: debet habere directū. vt. s. de vt et vi arma. l. i. s. de iur.

Publicianam. cum non erat dominus prior possessor. vt. s. de publi. item si seruum. et cū hic loco tituli iustus iudicis siue scdm decretū. vt. s. de publi. l. sed et si res. i. rñ. et. s. de acqui. en. pos. l. i. iuste. Accur.

Actiōe. f. primo dicta, et facit in hoc. s. de re iudi. l. si quis dolo s. i. Accur.

In factū. de qua habes. s. eo. si finita. s. pe. et. s. fi. et. l. seq. vsq: ad s. fi. et. intellige de pupillo doli capace non alio. vt. s. de reg. iur. pupil. l. i. et. s. ne vis fiat ei. s. hoc edicto. et. s. de rei ven. l. qd infans.

In me. et in illum similiter. vt et. s. qd quis iur. l. iij. s. i. et. s. de vt et vi ar. l. i. s. de iecisse. et. s. qd iens. et. C. de accusa. l. non ideo. et. s. eo. si quis missus. s. rñ. vbi de hoc plene dixi.

Punit. actio ne in factum.

In possessiōe nē esset. ex primo decreto. als est in textu est: et tunc supponit pro dño rei q nō admittit iussū mitti ex prio decreto. als eē. et est melior. et tunc supponit p iussu mitti et accipe passus non fuerit: et semper dicitur p. primo decreto.

Possidere.

Liber Primus.

a **U**teretur. quod esset si alijs actionibus ageret.
 b **A**ctio cōpetit. *§. de hb. ob. stipulatio ista §. alteri.*
 ubi dicitur non posse aliam alij stipulari. *Rñ. hic non alteri sed sibi stipulari est: ex quo dicitur dno actio fm. 2D. sed tunc obstat quod libera persona non potest obligatio dari. vt. C. p. q. s. personas no. acq. l. i. r. de hb. ob. si ita stip. §. g. rigo gonus. sed rñ. illud regulare: hoc spā. le i. p. r. o. i. s. t. i. vt h. et. §. de p. r. o. s. i. l. i. in omnibus. et plene dixi isti. de inuti. stip. §. et. et. C. ad exhibedū. si res. vel dic fm. R. dat michi actio ex stipulatione procuratoris si procurator in iudicio vel etiā extra: me tñ pñte sū pulef. vt. §. si q. s. cau. l. pe. r. de p. r. a. in cause. §. h. et. §. de hb. ob. si p. r. a. t. o. r. i. p. h. i. s. t. i. v. e. l. i. s. u. b. s. i. d. i. u. m. q. i. p. m. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. e. m. a. d. e. c. e. d. e. n. d. u. m. p. u. e. n. i. r. e. n. o. p. o. s. s. u. m. v. t. p. o. t. e. a. b. s. e. n. t. e. v. t. §. d. i. n. s. t. i. t. u. t. o. r. i. a. l. i. i. n. s. i. e. t. l. i. q. e. t. i. h. o. c. v. e. r. t. i. t. u. r. c. a. u. s. e. c. o. g. n. i. t. o. s. i. h. a. b. e. a. t. h. i. c. i. l. i. t. e. r. a. c. a. u. s. a. c. o. g. n. i. t. a. v. t. q. u. i. d. a. m. h. a. b. e. n. t.*

Uter in lucro veretur.
Uter stipulatioe p̄toris in p̄p̄sita p̄ procuratore p̄curatorio noie a cōtrif dno utilis actio sine cessioe. h. d. pau.

Si procurator meo dāni i fecit stipulat? sit: cā cognita mihi ex ea stipulatioe actio ppetit.

Uter processu agitato cōtra vnū non sit p̄iudicū alteri ab senti et nō citato. pau. §. al.

Edium q̄ bona fide ab sunt in stipulatione dāni infecti ius nō corrūpit: sed reuersis cauedi ex bono r equo potestas datur: siue domini sint: siue aliquod in ea res habeant: qualis est creditor et fructuari? et sup̄ficiarius.

Hoc edictū locū h̄z in edibus r in opibus viciosis in q̄: uis loco situata sint. h. d.

Sive edū: vicio: siue operis: q̄: vel iedibus: vel in loco urbano aut rustico: p̄uato publico: ve fiat: dāni aliqd futurū sit: curat p̄tor vt timent damnum caueatur. **I**dē.

Quam. doz. minorū doz. mus ruinoso. Accursius.

Qui bona. imo r aliud exigitur. s. q. sit absens ex necessaria cā vel pbabili. vt no. §. de in inte. re. l. si. 230.

Non corrumpitur. cum effectu.

Datur. petita restitudo. vt. §. e. si finita. §. si forte. r §. postea. et ad idem. §. si ex nota. causa. aga. l. i. §. si. fina. et de nota. l. electio. §. si.

Sive dñi sint. s. illi? rei in qua facta erat missio.

Creditor. facit. §. eo. quid de creditore. r. l. hoc am plius. §. penul. et. §. fina.

Sive edū. puataz. de q̄b? repromittit? vicio opis et loci. vt. §. l. fluminis. §. si. r. faciebat h. v̄trē. s. ista doz.

Operis. in publico vel puato facti. vt. (mus. h. q. machina est imposita sup̄ficiet ad p̄siciendum.

Quod. scilicet opus.

Editibus. edibus dico vel loco urbano vel rustico postis: vt. §. de hb. sig. l. urbana. vel sub. in loco urbano scz alio. vt in turri et simili edificio.

Publico. hoc est §. §. si finita. §. si publico. sed ex pone vt ibi. Item in eo q̄ hic miscet in publico r puato facta opa. tñ cū distinctioe intellige: vt altero. p solo et edificio: et altero p̄to opere siue edificio tantū: vt. §. eo. si finita. §. i. et. §. l. fluminum. §. pe.

Canent. alr r alr. vt. §. e. p̄tor. in prin. et. §. de ope. Inter locū h̄z. si vicinas h̄z edes. vt. §. l. dāni. §. i. I q. **C**aueri sibi. nō ita in sup̄ficiario. vt. §. e. dāni r **U**icio. s. p̄t petere sibi caueri a fructuario. (S. ei q. **E**dicet. nota q̄ nō p edificio canet s̄z p ope q̄b de nouo facit. et h est casus quē excepti §. eo. l. damni. §. i. **U**desiderare p̄t. vt. §. d. d. c. e. p̄ n. c. i. p. o. s. i. o. s. z nō est verū: qz edū appellatione et op? r solū et parietē p̄inet. vt. §. de v̄sica. euz q. p quo totalitē ab altero nō cauetur: cū p eo q̄b suum est iā sibi caueret: vt hic. s. v̄b̄s solū tñ: vel opus tñ q̄ a fructuario sit facit vicū: cauet vt. §. Item no. q in subsidiū insponit hęc cautio: vt no. §. l. dāni. §. i. Itē dicitur §. e. l. §. ad p̄ncipiū hui? l. cū ibi dicat neutrū alteri cauere. sed hęc lex d̄t q̄ sic. s̄z itelē lēge illā fm istam **U**ideo. s. non p̄t postulare sibi caueri a p̄curatore p domo vsufructu. que minatur ruinam.

Iter fructuariū et domini p̄prietatis ita dāni infecti cautio locū habet? si fructuarius q̄dem de soli vicio caueri sibi desideret: dñs vero p̄prietat? de opis vicio? si qd fructuari? edificet. nam de ruina edū neuter ab altero cautionez desiderare p̄t: fructuari? iō: qz reflectio edū ad ip̄i? on? p̄rietat? p̄prietari? iō: qz v̄sitata? stipulatio qua de restituēda re fructuari? cauet: ad hūc q̄z casū p̄origit.

Si filius. est in q̄m? sibi r patri cauebit p piculo rex p̄cellariū: p piculo edū soli filio: si actū est vt ad eū solum periculum spectet. **B. Pau.**

Siliusfamilias inquilinus? sit: videamus an damni infecti nomine in possessionem edium vicinarum mittendus sit. queritur em? an filiusfamilias non videat dānū pati si res peculiare? sint et an pater possit stipulari si qd ei dāni fiat: et p̄z v̄trūqz?

Siliusfamilias inquilinus? sit: videamus an damni infecti nomine in possessionem edium vicinarum mittendus sit. queritur em? an filiusfamilias non videat dānū pati si res peculiare? sint et an pater possit stipulari si qd ei dāni fiat: et p̄z v̄trūqz?

Hic q̄ magna spēdia ad fructuariū spectet. r sic est §. §. de vsufr. l. vsufructu leg. §. si. r. l. hacten?. r. l. cū fructu. sed dic q̄ ad modica hic restringatur. vel alr vt dixi. §. eo. damni. §. i.

Udeo. s. non p̄t postulare sibi caueri a fructuario.

Usitata. se vsurum r fructuri arbitrio boni viri: et finito vsufructu restitutor. vt. §. vsufr. que ad mo. ca. l. i.

Casum. scz vt reficiat.

Silius. in q̄m? qz alienā domū cōdurt: sup qua et reb? in ea postis vicina dom? ruinā minatur.

Querit em? a iudice: qz iudex hoc in q̄m? an filio? r c. non ex h̄bis edicti. vt. §. eo. q̄ bona. §. qui damni.

Peculiares. hic distinguēdū est ad qd peculū res iste respiciat. nā si ad castre? vel q̄si: sol? filius stipulat cū i eis vt p̄familias ceseat. vt. §. ad mace. l. i. r. §. d. fur. si qz v̄rozi. §. an sūt. in aduēctio v̄terqz p̄t. p̄t: qz et? r. p̄is intef rōe vsufr. filij: rōe p̄prietatis. Itē in p̄fectio v̄terqz: quia et filij interest non solum patris. vt. §. §. m̄no. l. i. §. sed v̄trum. in si. §. et sic hoc intellige in aduēctio vel p̄fectio.

Utrūqz. filium et patrem quis v̄trūqz interest: vt dixi. et sic profequere vsqz ad si. v̄nde quod subijc̄t vt eius periculo r c. exponere scz filij tñ vel patris tñ. pact-

Pertinet. vt
Sic est §. §.
Udeo. s. non p̄t postulare sibi caueri a fructuario.
Usitata. se vsurum r fructuri arbitrio boni viri: et finito vsufructu restitutor. vt. §. vsufr. que ad mo. ca. l. i.
Casum. scz vt reficiat.
Silius. in q̄m? qz alienā domū cōdurt: sup qua et reb? in ea postis vicina dom? ruinā minatur.
Querit em? a iudice: qz iudex hoc in q̄m? an filio? r c. non ex h̄bis edicti. vt. §. eo. q̄ bona. §. qui damni.
Peculiares. hic distinguēdū est ad qd peculū res iste respiciat. nā si ad castre? vel q̄si: sol? filius stipulat cū i eis vt p̄familias ceseat. vt. §. ad mace. l. i. r. §. d. fur. si qz v̄rozi. §. an sūt. in aduēctio v̄terqz p̄t. p̄t: qz et? r. p̄is intef rōe vsufr. filij: rōe p̄prietatis. Itē in p̄fectio v̄terqz: quia et filij interest non solum patris. vt. §. §. m̄no. l. i. §. sed v̄trum. in si. §. et sic hoc intellige in aduēctio vel p̄fectio.
Utrūqz. filium et patrem quis v̄trūqz interest: vt dixi. et sic profequere vsqz ad si. v̄nde quod subijc̄t vt eius periculo r c. exponere scz filij tñ vel patris tñ. pact-

sci em potest filius ne a patre suo petatur. et sic forte pa...

eorum in possessionem mit- ti: nisi sic filius conduxerat: vt ei9 piculo edes essent. tunc em qz solus tenetur ex locato recte dicit ipm mittendum in possessione nisi et caueatur.

Si ppetari9 cauit vel soluit aliqd nisi fructuari9 conferrat sibi p rata vsufruct9 pot illu pphibere frui: econuerso si fructuari9 cauit et soluit nisi sibi cofera9 a ppetario p rata proprietatis pot mitti in possessione ppetari9 ex pio et scdo decreto. Pan. Idē.

Proprietarius de dā no infecto reprimisisset: vel forte aliqd pstitisset: aut cōtra fructuari9 aliqd pstitit: iniquū est alterū sine dā no vti edibus: aut edes hfe: et si obtulerit aliqd ppetari9: nō est fructuario pmittē dum vti nisi cōtulerit. Idēqz fructuari9 pstandū est: vt ppetari9 cogat et conferat: ergo r solū retinebit fructuari9 si edes ceciderit: donec pste9 et dānum: vt qd haberet vicin9 missus in possessione:

Sij. et. l. iij. Proprietarius reprimisisset. propter domū in qua habet proprietatē: que minatur ruinam edibus vicinis.

b C Prestitisset. dāno dato quē9 ex stipulatōe dāni ifec.

c C Edibus. scilicet fructuari9.

d C Edes. scilicet proprietari9.

e C Obtulerit. i. soluerit conuentus ex cautione.

f C Conferre. coferrunt ergo ambo pro estimatiōe pro ppetari9 et vsufruct9. vt ar. 3. de noxa. si ex duob9. §. si.

g C Retinebit. loco pignoris. §. certe imov9 ius dñij ad eū transire. vt. 3. eo. l. quis in fi. q est 3. So. ibi in secundo decreto hic in primo dicit. Itē nunqd habere potest proprietari9 p derelictor9. sic. vt. 3. eo. ptoz. §. si. r. l. hoc amplius. l. qdā 3. vt ar. 3. p so. l. cū duob9. §. idē rñ.

h C In possessionē. haberet autē possessionē ex pmo de creto: et postmodū ex scdo decreto: r hoc nemine cauere: hic vero habere fructuari9. s. nudā siue plenā ppetari9 tam ex primo: r postmodū ex scdo decreto si ipse solus cauit et ppetari9 et nō pferit: vt hic. r. 3. e. quāuis. i. fi.

i C Eadem erunt. q. d. pdicta sunt vera qm magnum fuit dānum. sed idē si parū p quo sit conferendū. sic

insti. de rerū di. §. gallinari. §. arg. 3. §. dolo. l. si olefi. §. fina. et. l. seq. et de in integ. restitu. l. scio. Item facit. Nam de mille fabe modijs cum surripis vnam: Est leuius damnum: tibi non facinus minus esto. k C Plautus. f. respondet ea que sequuntur.

id fructuari9 habeat qd id dānū vicino sarciat. eadē erunt ergo r si minimū dānū detur

Stipulatio vel cautio de dā no infecto q ad repromissionē vel satisfationē debz esse certa et non conditionalis. h. d.

Plautus: si ab eo quē do minū esse negarē vellem sub hac exceptione si dñs non est satisfdari: ab eo vero quē domi num dicerem esse pure repro mitti: constitit nō debere me impetrare: sed debere me eligere: a quo velim michi caueri.

In stipulatione dānt in: facti que edū noie interponit nisi in solidum fuerit cautum: mittetur in possessionem.

De eo ope qd fit in publi: co ad privatā vtilitatē dz satisfdari de vicio opis: §. de eo qd ad vtilitatē publicā non satisfdatur: sed cōpetēs iudex p indēnitatē aditur. B. Idem.

Luminum publicorū communis est vsus: si: cuti viarum publicarū et lit: torū. In hīs igitur publice li:

partem non cauētis. vt. 3. cōmuni diui. si quis putās. §. si damni. et de neg. gest. si cōmunes. et. 3. eo. ptoz. §. i. et. l. plures. in fi. et. 3. vt in poss. l. e. l. i. cui §. si ex duobus. que sunt contra.

Luminum publicorū. vsus. non proprietas: nisi litorum maris. nam flumina sunt publica. vt in: sti. de rerum di. §. flumina. Rerum em quedam sunt cō: munes: quedam publice r. vt insti. de rerum di. §. i. et. 3. de rerū di. l. ij. iij. et. v. vbi plene dixi.

Litorum. semper repetē cōmuni est vsus. et dic litorum fluminis. nam et de litore maris non est du: bium: quia etiam proprietas est cōmuni.

In hīs. f. publicis pdictis. r qd dz publice expōe. i. publica auctoritate habita a pncipe vel a senatu. vt. Ine qd i loco publico. l. ij. §. si qd a pncipe. r. J. de flumi. l. cō: muni. r tūc edificatū er' ē cū' ē solū. i. publicū. ipē em tñ vtes si hoc actū fuerit i cōcedēdo: l. 3. sec' eēt in cōib'. vt. J. de acq. re. do. qd in litore. r. l. se. vel dic publice. i. ad pu blicā vtilitatē: alis nō l. imo cōgef demoliri p spālia in: terdicta: vt. J. de flumi. et ne qd in flu. pub. r hīs sūbus.

Aerfus

Repromitti: repete vellē et sū vtrūqz fieri: §. ab vno pure repro: mitti: ab alio pu: re satisfdari petere possim. vt. 3. eo. d. quis. Item ad id quod dicit nō pos se peti sub exce: ptione satisfdari: est contra. J. eo. l. qui vias. §. i. et. 3. e. ptoz. circa pñ. sed ibi ab vno: hic a diuersis.

Eligere. fa: cit. C. de codicil: lis. l. fi. r. 3. de tri: butoria. quod l. he redem. §. eligere. r. 3. vt leg. no. ca. l. iij. Accur.

In stipulatio: ne. nisi in soli: dum. quia diuisio nem hec res nō re cipit. R. vt et arg. J. iudi. fo. l. ex clau sula.

In possessio nem. totarū edifi cum vnus est do: minus et tota mi natur ruinam: vt hic. r. 3. si finita. §. ex hoc edicto. si au tes plures sint do mini: sit missio in

a Destruere, quod nocet. R.

b Propter quod, quia contra est usus non cauet de vicio soli, et quia sine modo dicitur facere cauet de operis vicio, et sic propter hoc duo vicio operis tamen cauet, et hoc dicitur per quod, id est per vtriusque

c Operis, hoc non ad primum, sed ad superius refert.

d Stipuletur, id est stipulari possit ille quod dicitur verum.

e Nemine, abundat una negatio, sic, de acquiritur, quod pignoris, et in aut, de his quod in grege, ad ap, si non neuter, et de verborum, ob, l. si quis ita, et in aut, de here, et fal, in ordinatu, et C. de ser, fu, l. si ar, de verborum, sig, l. duobus.

f Ergo, suppletur tunc legere vel etiam illatue ita satisfactio imponitur ex hoc edicto, quod iudicet, quod cum iudex iussit opus fieri non est per quod imponatur, et hoc est ad ea igitur opera quod privati non quod publice, az, g

g Stipulatio pertinet, solum et edificii cum, per legis igitur illatue, vel lege supplennit dicitur

h De vicio quod scilicet.

i Provisio, ut ibi fieri prohibeat vel tolli iubeat, cum etiam si id in his locis fiat quod alicui noceat de loco publico sit interdicitur, propositus, ut, si ne quod in loco publico, l. i.

r. u. r. s. ti. l. i. l. i. s. i. r. facit. s. e. si finita. s. si publico. s. i. in ea. l. si sine aut. s. i. illud de vicio operis accipere quod dicitur satisfactio

k Vicio, esse cavendum, R.

l Si proponas, damnum timeri vel dari, R.

m Coningat, quia retro datu, ut, ut, s. e. dani, s. sabini, et ar, de libe, cau, l. si, ij, m.

n Corruerit, postea in edes vicinas.

o Adicitur in hac stipulatione, quod pro vicio operis interponitur, et facit, s. ti. i. l. non solum, s. si.

Succesforis appellatio intelligitur, ut, de iure iur, l. etiam si in re, et i. quoz, l. l. i. s. illud, sed ar, s. e. de ede, qd, s. i. s. aut, et, s. v. usufr, quem ad, ca. l. omni, s. si, sed nunquid si hi successores edificauerunt et vicio illi operis dani sit illati tenebunt, Rn, qd, q. sic, vt ar, s. ti. i. l. i. et sic s. eos ambulat actio et obligatio de vno in alio, vt et pro eis, s. de usufr, l. ad-

cet cullibet et edificare et destruere: dum tamen hoc sine modo do cuiuslibet fiat: propter quod operis dicitur at noie cum satisfactio ne cauet: de vicio loci nichil cauetur: et hoc est opus quod facta cit, ceterum si ex loci vicio dani timeat: minime dicendum est dani ifecti stipulatione inponi oportere, quod enim dubitat nemine esse a quod stipuletur: et cum nemine nichil faciente loci ipse publico dani inferat sui natura, ad ea igitur opera stipulatio pertinet quod quocumque privati fiat, quod si in publico opus fiat: de vicio etiam quod factem: et plane vtriusque princeps ad edendum est: vel si in pancia fiat: presertim puicet. Sed quod dicitur est de operis vicio: sic accipiendum est etiam si proponas non tamen tpe quo opus fit: sed et si postea contingat, quod enim si ideo quia male edificatum erat corruerit?

In hac stipulatione dicitur: fieri mentio de heredibus vniuersalibus successoribus et etiam singularibus ex vtraque parte, et de vicio loci, h. d. Pau. de ca.

Adicitur in hac stipulatione et heredum nomen vel successorum eorumque ad quod ea res pertinet

huc, si opus, et i. ti. i. si tertio, s. si dicitur, et s. fa. her, l. iudicio, s. i. tu dic, s. m. Or, non teneri successorum in re, s. propter opus ab eo factum tenebitur quod pro, pmissit, ut, s. de ser, ex, l. tici, et, s. e. dani, s. ptoz, et de hoc et dicitur, s. e. si quis missus, s. si.

q Sed vtriusque necesse est, ut non, et quod dicitur operis subaudi tamen: et loci tamen et edum: quod vtriusque predictorum continet, ut, s. eo, in ter fruct, et sic loquitur quando in priuato fit, quia tunc per his omnibus satisfactio datur, ut, s. e. s. pe, et quod subicitur factus sic exponit, id est remaneat apud illum cui datum est, sic, s. de iud, l. i. i. l. i. ut, s. i. quod dicitur sine satisfactio: intelligit cum in proprio suo priuato loco fit, nam si in alieno licet priuato satisfactio datur, ut, s. eo, ptoz, et hoc s. m. Jo., et sic amodo de priuato dicitur et sequitur, sed azo facit loqui de publico: et quod dicitur in p. loci exponit, id est vicio illato ex opere in loco: et non habet, s. sine quia bene debet satisfactio interponi, ut, s. ea, l. in p. ci, s. e.

Stipulatio dani ifecti simpliciter inposita non porrigitur ad dani quod vicio naturali contingit vel casu aduersus quem non potuit puideri: sed si potuit puideri. Item non porrigitur ad dani culpa tali committum quod venit in actioe, l. aq. l. bart.

Viciu autem edifi et loci esse labeo ait: quod accidens extrinsecus infirmiores eas facit, de niq, nemo dixit palustris loci vel arenosi noie quasi viciosi committi stipulatione: quia naturale viciu est: et ideo nec ea stipulatio interponitur: neque ea interposita committitur. Hec stipulatio vtrius id solum dani continet quod iniuria fit: an vero omne dani quod extrinsecus contingat: et labeo quidem scribit de damno dato non posse agi: si forte terremoto: aut vi fluminis aliove casu

stris vel arenosus, sed ex defectu et plerumque vetustate, ut, s. eo, s. item apud, in fi.

v Las, edes, Accur.

x Denique, nunc de solo tamen, sed quid si quis fecit opus in loco arenoso: et quod opere vel solo id dani timeat, Rn, forte loci habebit hec cautio, ut, s. ptoz, s. no, et s. seruius.

y Quia naturale, non, parci vicio naturali, sic, i. ti. i. l. i. s. hec cautio, in fi, s. r. s. id est aiunt si aqua, et s. ite scien naturae, sed arg, s. s. ad, l. acquil, si seruius ferui, s. si fornicarius, et in aut, de resti, et ea que perit, s. viam.

z Comittetur, sic, s. deleg, i. si legati.

a Iniuria, id est vicio, sic ponit ista, si quodru, pau, fe, de, s. pauperie, vel dicitur, R. iuria, id est non iure vel culpa: culpa aut tua ruina scilicet dico: si cum puideres vel puidere posses domum ruituram non curasti quominus ruina stipulatio noceret

b Dato, casu fortuito: ut subicit, ac.

Vicio naturae licet pare dicitur est

a Fortuito. q non potuit preuideri. als secus: vt. s. e. t. l. qui bona s. cum inter. r. facti. s. pri. s. et quod ibi di
b Violentia. sola. R.
c Rationem. non solum superiorem sniam confirmat: sed etiam rationem subdit.
d Non admittitur. s. no teneri promissore de casuali damno. R.
e Possit. ita q non ledatur et ledat. vt. s. eo. dam. ni. in pn. r. s. loca. et con. l. ex condu. cto. s. si vis.
f Cōtrouersia. id est impetu.
g Infula. cui nomine damni infecti erat promissum. R.
h Deinde. sci licet subito.
i Ceciderint. propt ruina aliarum quarū nomine erat promissum
k Fundamenta. paulatim. s. o.
l Ruat. s. post ex insuallo vt preuideri ruina posset et aduer^o eam prospici.
m Alioquin. i. alias.
n Protin^o. hic nichil potest promissori impurari: quis ruina cui stare nō potuit. R.
o Ante sit. ita q poterat iuuari et ad hoc. s. de ne go. gest. diuortio. circa prin.
p Sanum. qui tenetur quantiva luit in anno proximo retro.
q Factum imbecilliozem. qui prestabit quanti plurimi fuerit a die quo vita excessit in anno retro. et ita si duo motifere diuersis tēpibus vulnerauerint aliquem cuiuslibet sit cōputatio ex die vulneris sui. vnde plus tōni us estimatiōe poterit eē q̄ alterius. vt. s. ad. l. aquil. l. ita vulneratus. s. estimatio. et ad idē. l. q̄ actōe. s. sed r. si quis. sed caue tibi: qz non est per omnia bonum simile. cū scz nullo modo teneatur si protinus cadat: hic. i. in l. aquil. sic. licet diuersimode. vt dictis. ll. s. ad. l. aquil. q̄ vt dicitur ponunt. Itē hic habetur respectus retro infra certum tempus. s. ad tempus dati damni.
r Nō potuit. de iure vel defacto. vt. s. de nora. in delectis. in pn. et. s. loca. si fundus. r. l. si. et. l. sed de damno. r. j. de re iudi. sepe s. cur autem.

fortuito acciderit. **Serui** quoqz putat: si ex edib⁹ pmis foris vento tegule delecte dā num vicino dederit: ita eū tēneri si edificij vicio id accide rit: non si violētia⁹ ventoz vel qua ala rōe q̄ vim habeat di uinā. et labeo rōnem⁹ adijcit. q̄ si hoc nō admittat⁹ iniquū est. qd̄ em̄ tā firmū edificium est: vt fluminis/aut maris/aut tēpestatis/aut ruine/aut incē dij/aut terremotoz vim susti nere possit. **Idē** serutus putat: si cōtrouersia⁹ aque infulā subuertit: deinde stipu latoz edificia ceciderint: nichil eū ex stipulatu cōsecutu rū: qz id nec opis nec loci vicio factū est. **Sinaut** aqua viciet fundamēta: et sic edifi cū ruat: cōmitti stipulatiōē at. multū em̄ interesse qd̄ erat alioq̄n⁹ firmū vi fluminis la psum sit prinus⁹: an p̄o ante sit⁹ viciatū: deinde sic decide rit: et ita labeo pbat. etenim multū interest qd̄ ad aq̄lā pti net: sanū⁹ q̄s hoiem occidat: an p̄o factū⁹ ibecilliozem.
Supra exponit qd̄ est de ctum viciū solt: nūc qd̄ est de ctū viciū opis hoc est a q̄ dicitur esse factū opus vt stipula tio cōmittat. h. d. Bar.

f Nomine fecerit. r ratum sit habitū. nō aliter. s. o.
t Promissum est. ab aliquibus suis amicis.
v Si furni. i. pro dāno contingenti vicio furni et sub audi tū nomine furni fm Jo.
r Furnarij. qū aliq̄ aliqd̄ opat in suo et inde dāni datur vicino disti gue: aut facit non alio nocēdi/ et tūc nō tenef nec pmit tit stipulatio: nec non inposita inf ponef: aut alio nocēdi/ r tūc sic. v. aliter: an oparis i tuo aliqd̄ imittend o in p̄dū vicini vt furni qd̄ nō lz. vt. l. sicuti. s. aristo. an nō immit tēdo: et tūc nō tēnetur bono alo fa ciat vel nō vt hic. nec obstat. j. de aq̄ plu. ar. l. i. s. deni qz. qz illud est res rū q̄tū ad illū tra ctatū r in multis differt ille ab isto. fallit hoc vbi fo dis iuxta parietē meū mag⁹ q̄ possis: qd̄ non lz. vel breu⁹ verū est q̄ qd̄ fecer: i tuo nō teneberis mi chi p hoc edictū. nec pmittit stipu latio nec nō inpo sita inponet. sed teneris b dolo. vt s. de dolo. l. rem quādam venalē.
y Culpa. tm̄ si opcis vicio. R. nam si furni r fur narij bñ venient in hac stipulatiōe. vt. s. ad. l. adl. s. f. uis p̄u. s. si fur nū. l. si. q̄ est s. vel ibi cauit nose ignis r sic generali⁹. hic nomine furni.
z Non venire. s. in aq̄lā. vt. s. ad. l. adl. si seruus ser uū. s. si furni. i. pn. tria s̄ sunt q̄ faciūt hāc cautionē ces sare. viciū naturale. vt. s. viciū. casus fortuit⁹: vt. s. hec stipulatio. et seq. r. j. priori. Item culpa vt hic.
a Contra ea. que deuenerunt in stipulatione.
b Cui. scilicet damno.
c Non tenere. etiā interpositam. vt. s. e. s. viciū. r. s. hec stipulatio. r. s. seruius. r. s. idem serui⁹. r. s. p̄. r. j. s. priori. et. j. e. damni. Accur.
d Ex agro. pro q̄ dāni infecti dati damni.
e Meum agrū. cuius nose fuerat cautum michi. R.
f Noerēt. protinus. vt. s. eo. s. idem seruius. r. j. p̄. s. et facit. s. s. priori. cum suis concoz.

Cautio nē dā. l. se. tria cessare faciunt

Liber Primus.

a **C** Utilē. i. efficacē hoc casuq; ex ea nō potit agi. **20.**
b **C** Fiebat. f. dānum.

c **C** Diruerint. f. edificia tua.

d **C** Uliciose. nō. q; hic casus. f. fortuitus est. p. reo: quia exceptio fit de eo solo qd est dictū: s; debilitas edificij cōtra eū et tñ poti⁹

eligif qd dēu fa-
cit. vt. s. ad sille. l.
iij. §. si. s; arg. §. i.
de reg. iur. l. fauo-
rabiliores. et isti.
de iterdic. §. com-
modū. r. C. de cō-
di. infer. l. si. q; sūt
argu. contra.

e **C** Referre. vt
s. eo. §. idem ser-
uius.

f **C** Ruit. subito.

g **C** Ceciderit. ex
lteruallo. quia in
hoc tenebitur.

h **C** Edij. i. soli
r edificij. vt. s. eo.
lter fructuariū. et
s. ea. l. §. sed vt ne

i **C** Loc. f. tñ. i.
soli tñ.

k **C** Opus. i. edifi-
cij tñ. p. his eni;
caueat cū sit in pri-
uato. vt hic r. s. e.
si finita. §. notan-
dum. r. J. eo. dāni.
§. si.

l **C** Altputa. poz-
nit ereplū qñ dā-
num dari videtur
ex opere.

m **C** Non teneri
me. nisi aīo nocen-
di feci. tūc et d. do-
lo. vt. J. titu. i. l. i. §.
deniq; qd sp. p. su-
mit. f. q; non faciā

alo nocēdi. vt argu. s. p. socio. l. merito. s; op. qz lz in suo

facere dū tñ nō nocet in alieno. vt. J. de reg. iur. l. domū.

Rñ. nō videt officere si lucē auferat quā ex puato pfue-
uit hīe. vt. J. eo. l. pcul⁹. vel aquā auferat vt hic. Item se-
cūdo opponit. J. l. pri. s; ibi seruit⁹ debebat ab edifica-
te. vt r. J. titu. i. l. si in meo. J. tē tertio op. s. si serui. ven. scru-
ti. §. aristo. r. l. si qñ. §. si. r. l. fistulas. sed in illis in alieno
immittebā. hic in meo opabar nichil in alienū immit-
tens. r. facit. J. de iniurijs. si cum seruo. et. J. de regu. iur. l.
nemo dānum.

n **C** Cōmittet. si dicas qñ facerē alo nocēdi planū eēt.

vt. J. titu. i. l. i. §. deniq; r. sic eēt idē qd in supiori rñso. qd nō
placet: qz aliqd aliud vult hic dicere: qd p; qz dicit si tñ

zc. vñ dicit etiā nō alo nocēdi: s; spōte fuit stipulatio lter-
posita si dānū fieret occasiōe hui⁹ fossionis. nō enim co-
gēdus erat ex quo animo nocēdi nō fiebat. r. sic. J. eo. dā-
ni. §. cum parietē. r. de hoc dices. J. l. pcul⁹. sed quid si in
superiori casu totā aquā auferā? Rñ. idē qd si partez. vt
argu. J. titu. i. l. si in meo.

non esse vtilem: qz nō arborū
vicio: sed vivētoꝝ dānū michi
datū est. plane si vetustate ar-
borū hoc fiebat: possum⁹ dice-
re vicio arborū dānū michi da-
ri.

Idem ait: si damni infecti
ediū mearū nomie tibi pmise-
rim: deide he edes vt tēpesta-
tis in tua edificia ceciderint
eaq; diruerint: nichil ex ea sti-
pulatione p̄stari: qz nullū dānū
vicio mearū ediū tibi contige-
rit: nisi forte ita viciose mee
edes fuerit: vt qualibet vel mi-
nima tēpestate ruerit. hec oia
vera sunt.

Scd r qd labeo
putat: versū est referre⁹ vtrum
ipulsu fluminis ruit⁹ edificij:
an deterius ante factū postea
ceciderit⁹.

Ut opere qd facte promissio
in suo ppter qd stipulatoꝝ
amittit lucrū qd p̄cipit a pri-
uato hec stipulatio nō cōmit-
tit nisi ex certa sciētia de hoc
caueat vel iure seruittutis de-
beatur. h. d. Barto.

Ite videamus qñ damnū
dari videat. stipulatio eni hec
p̄tinet qd vicio ediū loci ope-
ris tñ dānū datū sit: vt puta

Urbatus. accipere. i. pati.

P Official. nō tñ vt actio nascat vt. J. l. pri. vel
dic trebatū male dixisse. r. p. pculū corrigi si intellexerit
etiā seruitute nō debita. tu dic trebatū itellexisse qñ ser-
uit⁹ debebat. r. sic bñ dixit. agif s; fm est ex stipione dā-
ni lsecti cū seruit⁹
debetur. S; nōne
h; locū p̄fessoria:
ergo hec cessat. vt
s. eo. l. iter. r. l. dā-
ni. §. i. r. l. q; bona.
§. de illo. que oēs
dānū tibi dari i ea re in q iure
meo vsus sum: si tñ tā alte fo-
diā in meo vt partes tu⁹ stare
nō possit: dāni infecti stipula-
tio cōmittetur⁹. **Paulus.**

Urbatus ait: cū etiam
accipe dānū: cū ediū
luminibus officiat⁹. **Alpīa.**

Roculus ait: cū quis
ture quid i suo faceret
q̄uis promississet damni infe-
cti vicio: nō tamen teneri eū
ea stipulatione: veluti si iuxta
mea edificia habeas edificia
eaq; iure tuo alit⁹ tollas: aut
si in vicio tuo agro cuniculo
vel fossa aquam meam euo-
ces: q̄uis enim r hic aquā mi-
chi abducas: et illic lumini-
bus officias: tamen ex ea sti-
pulatione actionem michi nō
cōpetere: scilicet quia nō de-
beat videri is damnum face-
re: q; eo veluti lucro quo ad-
huc vtebat. phibet. multūq; i-
tereē vtrū dānū qd faciat: an

Rocul⁹ ait. r
male fm q̄s-
dā qñ. f. seruit⁹ de
beret. vel dic bñ z
nō debetur serui-
tus vt statim pa-
ter. h.

Edificia. s; z
tus.

Jure tuo. vt
quia nullam ser-
uitutē debes. als
secus. vt. s. l. pro-
xi. dixi.

Cuniculo. riuus coopertus dicitur.

Aquā meā. etiā totā r totū lumē supiori rñ. vt. s. l.
minū pe. rñ. r. J. titu. i. l. i. §. deniq; r. l. si in meo. et. s. de ser-
ui. vt. pte. l. cū eo. Alij vt pi. dicunt aquā nō totā: nec to-
tum lumen. vt. s. l. fluminum. in fi. sed ibi dānum sentie-
bat in pariete ruente. fm. h. et sic in dāno vtrius ista dis-
tinctione sit modicū vel maximū: vel aliter vt ibi dixi.
Item pro pi. s. de serui. vt. pte. l. binas. in fi. ij. rñ. s; ibi
edes nō auferūt totū lumē domui legate: ne futile lega-
tum sit. Item nūquid hoc dices vt stipu. non cōmitta-
tur etiā si fiat animo nocēdi? Rñ. pi. vñq; q̄stum ad hāc
stipulationē in qua agitur dū cauit de dāno. vñ ageres
ibi de dolo vel in factū actione. vt. J. titu. i. l. i. §. deniq;.

Abducas. f. puatā. ageres ei i publico facti si trās
flumē et nocēat: demoliēdi sūt. vt. J. titu. i. qd p̄ncipis. §. si. Lucrū
q; facere. i. pati. vel nō videt dānū facere et qui zc. nō face-
z faciat. i. sentiat. r. sic nō eē eādē rōnē dānū fen- re r dā-
tū et lucrū non facere. vt. C. de codicil. l. si. et. J. titu. i. l. ij. nū pati
§. item. varus. in fi. r. l. i. §. sicut. et. J. de fur. l. si in cui cō: differēt

Abducas. f. puatā. ageres ei i publico facti si trās
flumē et nocēat: demoliēdi sūt. vt. J. titu. i. qd p̄ncipis. §. si. Lucrū
q; facere. i. pati. vel nō videt dānū facere et qui zc. nō face-
z faciat. i. sentiat. r. sic nō eē eādē rōnē dānū fen- re r dā-
tū et lucrū non facere. vt. C. de codicil. l. si. et. J. titu. i. l. ij. nū pati
§. item. varus. in fi. r. l. i. §. sicut. et. J. de fur. l. si in cui cō: differēt

Abducas. f. puatā. ageres ei i publico facti si trās
flumē et nocēat: demoliēdi sūt. vt. J. titu. i. qd p̄ncipis. §. si. Lucrū
q; facere. i. pati. vel nō videt dānū facere et qui zc. nō face-
z faciat. i. sentiat. r. sic nō eē eādē rōnē dānū fen- re r dā-
tū et lucrū non facere. vt. C. de codicil. l. si. et. J. titu. i. l. ij. nū pati
§. item. varus. in fi. r. l. i. §. sicut. et. J. de fur. l. si in cui cō: differēt

mo. et ar. de condi. et de. ticio. si. ibi aliud est enim re. sed arg. contra. de eo qd cer. lo. l. iij. §. fi. r. Item ra. ha. si commissa. et dixi. C. de fen. que pro eo. l. i. in fine. Item contra distinctionem huius. l. est. i. ne quid in loco pub. l. §. merito. Sol. ibi i publico: hic in suo privato quis facit.

A terra esse. no. trebatij fm quofdam. sed tu exponere tre. vt dixi. §. l. proxi. Item facit ad hanc. l. q. quis i suo faciat quod vult. §. de ser. vr. pie. l. filulam. et si serui. ven. sicuti §. penul.

Pures ea. radem. adiectione partis. qua significatur dimidia. vt. i. de verbo. rum. §. i. sic §. diez promittis de dano infecto.

C stipulatur. id est stipulari intelligit: vt. r. §. n. i. stipulatio §. fi. Accur.

A diecta. pu. ta parte mei dani: siue parte dani: contingenti i mea dimidia domus pro indiuiso promittis: cu sim dnis dimidie pro indiuiso fm Jr. vel dic partem dani contingenti in mea dimidia domo que mea est a meridie. nam cu sit michi cum alio domus tota cois pro indiuiso: in qualibet particula habeo dimidia trm: sic mediam partem dani contingenti in meridiali dimidia videor stipulatus: et fm hoc pumum exēplū est quando pro indiuiso partis domus sit stipulatio dani: fm d. quando pro diuiso. si autē dixissem partē meā dani totam meā partē fm. R. videor stipulatus.

partes
facere
quiter
acapi.

Dani
fec. pro
missio
diuisio
nem re
cipit.

lucro quod adhuc faciebat vt i prohibeat. michi videtur vera esse proculi sententia.

Si plures stipulant debet simplr stipulari: sed si plures promittunt debent pro parte promittere. h. d. Bart. Dau.

Pures earū edū no. mne dñi singuli stipulari debēt sine adiectione pris q: de suo qsqz dāno stipulaf. qnimo pars adiecta pris parte faciet. contra si plures dñi sint viciofarū edū: p sua qsqz parte pmittent: ne singuli in solidum obligentur.

Hec stipulatio cōtinet intere et etiā expēsas factas i fulciēdo et lucrū cessans ppter emigrationē inqñinoz: nisi in no metu inueniēte. b. r. l. p.

In hāc stipulationē venit qti ea res erit. et id casus scribit eū q dāni infecti stipulaf est: si ppter metū ruine ea edificia quozū noie sibi cauēri curauit/fulserit: am pēsas eius rei ex stipulatu cō

obligantur in solidum licet quilibet promitteret de dano infecto simpliciter non facta adiectione pro parte sua nisi hoc exprimat. vt in auf. de duobus re. et con. cor. cum vtroqz rñ. huius. l. §. n. i. stipulatio §. fi. et. r. e. ex damni §. quotiens. r. i. n. i. si tertius §. i. et. l. se qñ §. officium.

sequi posse. Idēqz iuris esse cū ppter vicū cois parietis q cauit sibi dāni infecti noie onerū eozū releuandoz grā q in pariete incumbit: edificia sua fulsit. In eadē cā est detrimentū qsqz propt emigrationē inqñinoz qd ex iusto metu factū est. aristo autem non male adicit sicuti hic exigit casus: vt si iustus metus migranti cām pbuerit: ita in ei persona q fulsit eadē casus dicere debuit: si iusto metu ruine fulcre coact est. ar. l. p. Et et si conducere hospiciū nemo velit ppter vicium edium: idē erit dicendum.

Sed et si conducere hospiciū nemo velit ppter vicium edium: idē erit dicendum.

Pro opere qd sit iure seruutatis debet dño cauēri non satisfdari. h. d. Bart. r. l. p.

Ammi infecti stipulatio pertinet etiā qd elus operis quod fit in fundo meo aque ducende causa vicio damnū michi contigerit. solet etiā opus in alieno fieri

git istam. vel dic cauetur vt hic in duobus scz casibus quos dices. i. e. inter quos. als non vt ibi. Alū dicunt q hic non edes sed paries est cois: et fm hoc dices postea edificia sua scz propria non cōia. Alū dixerunt q hic loquitur cum culpa socij contingit dānum: ibi non. vt. r. eo. ex damni §. i. vel hoc non venit in iudicio communi di. vt indiuidui: quia diuidi nō potest: quia erat istū dānum vnus ex socijs: vel quia non reficit cōmunem parietem et sic habet locum hec cautio. vel hic potuit reficere socius: ibi non. et facit. r. eo. cum emptor §. fi. et. l. ex damni. in prin. et. l. inter quos §. fina. et. r. eo. in communis. et. l. sequen. Ac.

Emigrationē. i. recessū de domib q timebāt aliaz o. Sicuti hic. i. pri. supior rñ. (ruinam. q pbuerit. vt teneat tūc dāni infecti qui promittit. r. Justo metu. Imo nō: qz vtiliter facta impēsa repetitur. vt. §. de neg. ge. sed an vltro §. i. sed hic respectu stipulationis de dano infecto tractat nō respectu tractat de neg. ge. et facit. §. loca. habitatores §. fi.

St et si conducere hospiciū meum. Ammi infecti. Operis. nō soli: hoc dixit. R. si ad ipius soli vicium nō pertineret. scz hoc opus.

Edificia. scz sua non dico ruina: quia hoc dicit. r. proxi. respō. fm primā expositionem: vel dic aliter vt ibi.

Posse. damno post secuto. R. et hoc id: qz sint he promisse: sed velut interesse qz hoc saltem interest q impedit: vt r. e. inter quos §. fina.

Cum. id est possit.

Cauit. id est cauēri fecit a socio. Accur.

In pariete. proprium.

Edificia sua scz cōmunia quozum partes vicij faciebat: vt differat a precedenti rñ. sed videt socio a socio non caueri: vt. r. eo. si edibus. r. l. ex damni §. i. q sunt contra. Sol. illa corri

Liber Primus.

p **C**eruitutis, vt aqueductus.
b **A**lieno, verbi gra ius aq ducende p agrum tuum habeo: opus facio vt ducere possim: sed cauere debeo: si hoc opus tibi damnum daret. **Jo.**
c **D**e hoc opere. de quo dixi proxime.

d **R**epromittē.
vt r. s. e. ptoz. et. i. de ptoz. s. l. i. s. item ex causa.

e **P**utar. 2 ma le: s. dic noie soli. et tunc bene.

f **M**odulotuz. opa sunt p q duci tur aq. sic dicta: qz ad modum ali que sunt. qd aut sit riuus dic vt. i. de riuis. l. i. s. riuo

g **D**e re sua. i. de ope qd ad ipm pertinet lz soli sit alieno. 2 bn dicit sua: qz p parte est suu. s. opus: 2 qd pro parte mei est meū. s. vel qz dices corrigi labeo ne fm. h. vel dilti gues: an ppe viciu solian. ppr viciu opis perā satisf dari fm ayo. et sic nō oblat. s. eo. qz bona. s. l. q supiori rñ. signatur d. Itē est d. s. e. hoc ampl. s. pe. et. s. fi. sed dic vt ibi.

h **C**eterum. p certe.
i **A**d oia opa. qz sūt etiā in alieno iure seruitutis et est sic. s. man. si procuratorē. s. do lo. s. ar. d. s. de iudi. cū ptoz. in pn.

Quivias. mu niant. pro pria auctoritate. **l** **D**ebēt. etiō de dāno infecto ca uere debent si propter puati q modi faciāt: sec⁹ si publi ce reficiat. vt. s. e. si finita. s. suae. 2. s. si publicus. h. et. l. fluminum. in pn. Ac.

m **S**ub exceptiōe. s. ipe pure repromittere debet: qz et si sit dñs repromittere d3. vt. s. e. ptoz. in pn. sed d. s. eo. si proprietarius. s. fi. sol. vt ibi.

Sedibus meis. propriis.

o **E**t tue. scilicet edes. **m.**

p **E**xistēs. scilicet cotam.

q **P**lacet. sed perperam fm. **p.**

r **D**ouet me. scilicet ad dicendum q non possit sibi

cum iure seruitutis quā quis habet alieno agro imposita opus in alieno faciat. **U**trū aut de hoc ope pmittere / an satisfacere debeat videamus. mouet qz i alieno facit. qui autem de alieno cauere satisfacere d3. qd de suo: repromittere. vñ labeo putat eū qz modulo rū aut rui facit dī cā op⁹ face rer: etiā satisfacere debere: qz in alieno solo faceret. sed cuz de ope qd faciat exigat stipulatio: pñs erit dicere sufficere re promissionē. quodāmodo em̄ de re sua cauere. qd dictuz est aque pcedē cā: exēpli gra re scriptū est. ceterū ad oia opa stipulatio accomodabitur.

Quivias publicas munisit ad priuatā vtilitatē satisfacere tenentur: secus si ad publicā. **h. d. Pau. de ca. Paul⁹.**

Quivias publicas muniant: sine dāno vicinorum id facere debēt. Si con trouerfia sit dñs sit necne is a quo cautio exigit: sub excep tione satisfacere iubetur.

Qui habz ius reficiēdi nō lz ius repetēdi hāc cautionē Itē ista cautio nō mittit ad id qd per aliam cautionē ordi nariā peti potest. **Bar. Gaf⁹.**

Sedibus meis prius sint edes mee. et tue: qñt si viciū cōes edes fecerint ca uere michi debeas p damno

facere cauere. **Accur.**

f **I**psē. scilicet ego. **Accur.**

t **M**as. s. cōes. sic. s. de verb. sig. pupillus. s. fi. r. s. b. le. l. l. v. s. fi. et de condi. insti. l. i. s.

v **I**mpensas. scilicet quas feci in communes edes reficiendas. **Ac curfus.**

x **H**abui. 2 nul lus nostrū h3 do mum propuam.

y **D**ebere. sc3 pro vicio ipsaruz edū cōmum.

z **I**psē. scilicet ego.

a **P**ossit. 2 hu ic supiori dicto est d. s. coi di. sabin⁹. s3 hic reficiēdo: bi d nouo faciēdo: vt ar. i. e. u. l. i. si edes.

b **P**ro parte. s. sua.

c **S**ocietatis. s. pto auxiliō ofo nis diu mara: q dñum socio resi cienti assignauit: nisi intra qtuor menses impēsas offerat cū centess mis vsuris. vt. s. pro socio. l. cū duobus. s. idē rñ. et C. de edi. pri. si vt propoms.

d **C**autioē. a sociomeo p parte sua michi.

e **Q**uia. s. alio mō pot michi p uideri.

f **S**arciri. vt dictū est. s. pri.

g **S**uis. 2 alio rum. vt. s. eo. dā ni. s. i. r. h. 2. l. qui bona. s. de illo.

h **Q**uo cāu. sub audi eo casu.

i **Q**uod. q. d. non solum in isto vltimo.

k **E**t in superiori. nisi in casibus duobus. vt. i. eob. inter quos. i. respon. Item videtur huic. l. contra s. eo. in hanc. sed ibi loquitur cum ille focus forte volebat reficere: et aliquid poterat ei imputari q non reficiebat. hic bene volebat ipse reficere. et sic non tenetur satisfacere de damno infecto. vel verius dic vt ibi. Item contra. l. itn. pmo. si tertius. s. versa vice. et. l. se quen. s. Itē. Sed aliud in illa actione que concurrat cū alia. hec aut non. Item d. i. e. nam si non sit. 2. Leo. dāni. s. l. sed solues in. d. l. nam si non sit.

l **C**asu. s. primo huius. l.

Aquilino non datur. cetera est a quo conduxit cum ipsa domo conducta: vel alia domo locatous vicina...

Inq: Itē qd aliu petir et nus an pro dano inferen cautio nem de conducta. vt. s. e. q. dā. l. fec. bona. s. vicinis. z. petere. l. si filii. q. sum. s. vel in illa qd bona. s. vicinis. et illa si filii. nolebat mi...

propt negligentia non habitā tenetur actione pignoratitia, h. d. p. u. c. i. l. seq. u. l. p. l. a.

Aquilino non datur qd damni infecti actio: qz possit ex conducto agere si domino eum migrare prohibere. Paulus.

Utiqz si pro preterita pensioe etiā satisfacere paratus fuerit: alioqz iusta retentio pignoris fieri dno videtur. sed z si quasi pignora retinuerit: et ea interierint ruina vicinarū edium: posse etiā pignoratitia actione locatorē tenere: si poterat eas res in locū tuū transferre.

Si paries idoneus destruitur vel non idoneus: s; victose restituit: stipulatio punitur ad intere de totale. hoc. d. Bartol.

facta demolitione contingit michi dānum: ago ex cautione: queritur an possim? Respondeo cum distinctione: quia aut fuisi in culpa demolendi. aut nō fuisi: quod ex eo pbatur si paries demolit? mea et tua onera sustinere poterat: tu tñ sine causa es demolitus: prestabis...

cum duabus. l. seoue. u. l. p. l. a. Si parietis comunis demolitione ea queri oportet: si satis aptus fuerit oneribus ferendis: an nō fuerit aptus. Paulus.

Ed ita idoneū esse pletriqz dicunt: si vitrarūqz edium onera que modo iure imponantur comunis paries sustinere possit. Ulpianus.

Am si non sit idoneus portuit: nec debet si quid dāni infecti ex causa artigerit: is qui demolitus est teneri: nisi sumptuosus aut parum bonus nouus paries sit restitutus. Si fuerit paries idoneus qui demolitus est: in actione damni infecti id veni quātū interfuerit actoris...

parietem sustinere non potuit: vel aliquā similem causam. Item si paries adeo sit debilis et subtilis vt necessarius sit cadere. nam his duobus casibus tenetur. Item z in pmo omne dānum michi prestabitur ex cautione non actione comunu di. quia in re comunu non contingit michi damni: sed in proprijs edibus meis. vnde cessat pmutu di. actio. vt. s. coi. di. arbor. s. si per eūdē. et ita soluitur cōtrarium. s. e. si edibus.

Oneribus. scz paries. Si ferendis. scz meis et tuis. Ed ita. modo. als in eo. Am si nō sit. ita idoneus vt vitrarū onera sustinere possit.

Nec debet. ita construe. et si quid contigerit nō debet teneri ex causa dāni infecti is qd demolit? zc. vel dic et idē est sensus nō dz teneri dāni infecti. i. ex stipulatioe de dāno infecto si qd cōtigerit ex cā. i. si aliquid dāni ptingit ex demolitione. et fm hoc dic ex causa. i. demolitione.

Sumptuosus. q. d. nisi culpa demolientis dānum contingat. nam propter dānum operis qd ita erat edificatum vt sustineri non possit: non teneris qui demolit? est. als asit. s. cū erat bon? est ptra: qz pmitit. bñ dico cū non est idoneus nō cōmitti ex demolitione. cū nō propter demolitionē quis cauet. qz demolitio fit ppter fortuitū casum vitandum. vt. s. e. fluminū. s. hoc stipulatio.

Sumptuosus. i. sic plen? sumptib: vt cadere oportuerit. Pars bon? i. subtilis z debilis. z ita male i vitros casu vt cadere oportuerit.

Qui demolitus. i. destructus. Interfuerit actoris. hoc est s. e. si edibus. ybi cū

Legiti me scdm penam nō me retur.

Actio. ad petē dā cautionē istā. nūqd q. p. ea. f. cautioe petēda actio cōpetit: Rñ. nō fm. R. s; offm iudicis quod p. ea. f. cautioe habēda implorat actio hic appellatur. vt. l. de act. et obl. l. actionis verbo.

Ex ducto. z l. dicto de migrādo. vt. l. de migrā. l. i. d. prohiberet. qz iustā cām habet migrandi. vt. s. e. l. in hanc. s. p. e. z. s. loca. l. habitatores. s. fi.

Tiqz. l. poterit agere ex conducto.

Pro preterita. i. pro preterito tempore.

Alioquin. i. si non fuerit paratus satisfacere.

Uidef. vt. z. s. qui. cau. pi. ta. s. l. e. dñia. z ar. C. d. pi. l. iij. z ex quo ius pmittit nō incidit in edictū diui marci. neqz in pñone si qd in tātā. q. includit: qz qd legitime fit nō meret penā: vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. i. et de adm. tu. sancimus. l. j.

Quasi pignora. nam tacite sunt obligata inuecta et illata: vt. s. qui. ca. pi. ta. contra. l. licet.

Edium. scilicet domini.

Pignoratitia. non solum ex conducto: vel dic non solum predicta. Accur.

Tutorē. z sic fuit i culpa. vt. et. C. de pericu. tu. l. si respu. s; si nō fuit in culpa nō tenetur creditor. vt. C. de pig. ac. l. pign. z. l. i. si nulla. Itē expone tutorē. l. tutū. et sic nō est pncipatio positū: qz loc? i qd erat tur? nō erat.

Comunis. i. in cautione prestita propter comunis parietis demolitionē si qd fiat an cōmittatur. Ho. et dic fm azo. casum in his trib: ll. sic. si edes meas proprias iuxta tuas habeo. et coi. pariete mee z tue sustentant: tu vis demoliri cōm parietē et meliorem substituere: et ideo michi petenti caues de dāno infecto

deur comuni diui. hec cautio no tenet. Sol. hec illa cor-
rigit. vel aliud est cu destruitur vt hic. aliud cu viciu fa-
ciat: vt ibi. vel dic vt dixi modo in. l. in communis parte-
tis. in fi. glo. r facit vt o interesse veniat. vt. i. eo. in refi-
ciendo. r. l. dani. §. fi. r. l. ex dani. §. i. r. §. eo. in hanc. §. fi.
a **Demoliri. f.**

partes r demoli-
tus est.

Qum emptor.
anuliter. p
dano ptingenti ante
traditioem. Or. fz
p dano cotigenti
post traditionem
bene pr stipulari
anteq sibi tradat
rea. vt. §. eo. n. dā-
nu. §. emptor.

CDiligentiā.
vt et. §. de pericu.
r cō. rei ven. l. cu-
stodiā. r. §. de act.
emp. venditor.

Utiliter sti-
pulat. siue expref-
se comprehendēdo
dānum ante tradi-
tionē ptingē: siue
simpliciter stipu-
lef. vt. m. §. eo. dā-
nu. §. emptor.

Permisit. fz
vendidit.

Ei. scilz emp-
tor.

Abfuturus.
vendidit vel econ-
tra ei emptori qui
erat abfutur. sed
prima placet. r fa-
cit vt precario da-
ta videat quo ad

quid. vt. §. de actio. emp. l. iul. §. ex vedito. ibi possessio-
nem autem.

Ei agrī. p quo est cauēdū. pp timorē ruine agge-
rum vel arbor cadētū cū ruina in vineas vel segetes y
domū meā. vt. §. eo. fluminū. §. itē apud iulianum.

Periculum. f. ruine.

Rei. f. q. p pte edis ruinosē si non caueat fit missio
in totaz. vt. §. eo. si finita. §. si ho. Si ho pars agri minel
ruinā fit missio in pte tū minātē si nō caueat. vt. §. pri.

Viciofam. vt r plene habes. §. e. si finita. §. ex hoc.

Deducto. ego et tu habebam? domū viciofam: ti-
mebā michi dānu dari: refeci ipsam: potero a terepete-
re si qd ipēdi hac cōsideratiōe habita: vt pmo detrahat
qd posui de veteri pariete: r qd apō me de veteri remā-
sit. r de reliqū impēsa ferā partē meā. vel p actōez p socio
vel cōi diui. vel pone casum sū. R. perēbā a te cauēri de
dano infecto p pariete tuo viciofo: te nō cauēte sui mis-
sus in possessionē ex prio decreto: refeci eū parietē ex ea-
dez materia q ante erat addens de meo: r aliqd retinui
de veteri qd nō reposui: tūc repeto expēsas. qd possum.
vt. §. e. l. in hāc. r. l. si finita. §. si tā ruerint. Tria cōsidera-
bāf. prio qd remāsit apō me ex veteri. scdo qd de meo

euz parietē stare: et merito: nā
si nō debuerit demoliri: resti-
tuere eū dz p pto sum ptu. Sz
et si qd reddit? ob demolitio-
nē amissus est: psequēter resti-
tut eū sabin? voluit. si forte ha-
bitatores migrauerūt: aut nō
tā cōmode habitare pnt: ipu-
tari id edificato: potest.

**De dano ptingēte aū tradi-
tionē emptori nō cauet: nisi cū
ad eum custodia ptingit. Bar.**

Qum emptor edis. **P**au.
ante traditā sibi posses-
sionē iō inutiliter stipulat: qz
vēditōr oēm diligitā ei psta-
re dz: tūc certe vtiliter stipula-
tur: cū ois culpa a venditore
aberit: veluti si p cario empto-
ri in his edib? eē pmissit? custo-
diāqz et abfuturus tradidit.

In pdio rustico fit missio i
partē tū: in pdio vrbano quā
doqz in totū qnqz i partē cau-
sa cognita. h. d. Bar.

Si agrī noie non caueat in
eā partē agri mittēdus est: ex
qua piculū timeat: eiusqz rei
rō hec est: qz i edificijs partes

ibi reposui. tertio qd de veteri materia ibi reposui. et sic
oibus inspectis habebō qd mea interest. r fm Jr. dic se
cū do: cauisi michi de dano infecto r postea cecidit tua
dom? in parietē meū quē refeci: emēdabis michi eo pre-
cio quo erat pri? r nō cōputabū qd mō valet pl? nec id
qd de veteri in eū
dē est repostum.
arg. J. l. pri. §. fi. et
fm istam expone
semp estimari ad
hoc vt nō veniat.
n **P**recio. i. ma-
teria sūi pariet:
q apō me remāsit
vel ei? estimandē
vt ipā. s. michi nō
restituatur. vt fm
aliū deducto pre-
cio. i. tracta cōpu-
tatiōe p cū veteris
pariet: vt ipsa re-
stituatur.

Pone casū qd vtr? ex socijs
cōis parietis ipm refecit ex cō
necessaria. h. d. Pau. de ca.

Deducto? veteris parietis
precio: si qd amplius? sit est-
mari debet: r si qd ex veteri? i
nouū contactū sit: deduci est-
mationem oportet.

Si in pariete cōi vnus edi-
ficat vel vterqz r alter hz pre-
ciosa edificia cautio ab int-
tio erigif. h. d. Bar. **P**ōpo.

Iter quos? paries cō-
munit est edificioz nō
mine q qd qz ppria habeat sti-
pulari dāni infecti solet: fz tūc
ea cautio necessaria est: cū aut
alter solus edificat: r viciū ex
ope futurū est aut alter? pre-
ciosa edificia habet r plus
dāni sensurus? fit decidēte pa-
riete: alioqñ si equale periculū

nit dictū gnale: r illō postea restrigif ad duos cas? Ac.
r **E**dificat. sup cōi pariete vel iuxta eum vel. l. recdi-
ficat eōem parietē vel erigif eū alit? vel onerat solus.

Futurum est. opinione hominum inspecta.

Aut alter. retēto q alter soci? edificabat sol? et pre-
terea dico dānu aliqñ nō timef vicio opis iā facti: vel fo-
li. vel dic q hoc casu vterqz vel neuter edificat. primū tū
magis qbusdā placet: cū neutro edificante denegat cau-
tio. qz vtriqz potestas est reficiēdi. vt. §. eo. si edib? nec
vtrōqz edificante. vt. i. eo. l. ex dāni. §. quoniēs. in fi. §. que
est ptra. Alij dicūt hunc casum couiri p id qd ibi dicit.
Alij vt Jo. legūt aut p r: quasi hec duo sint necessaria r
vnū nō sufficiat. vt. d. §. quotiēs. vel aliter vt ibi dices.

Sensur? sit. qz patret is q edificat sup cōi pariete.
r tūc lz adhuc nō timeat ex opinione hoim dāni: tamen
qz facile possit ptingere. pp destructionē opis alterius.
r qz hic q timeat nec edificat habet p ciosa edificia qd
imminere possit dānu: pstat ei cautio. Si aut vterqz edifi-
cari nō pstat? cautio: lz pstita possit pmitti. vt. i. eo. dā-
ni. §. cū parietē. hoc nō placet. vel meli? fm Bjo. dīstīn-
gue: vt psums sit casus cū alter solus edificat. scdo au-
tem quādovterqz. r tūc cauētr si vnus est maius dānu

passurus alter: vt hic. sed an possit agere dices. J. eo. l. ex dani. §. quotiens.

Cicino. i. socio. **A**b eo. socio. s. coi diui. iudicio inter se interato fin quofda: qd no placet: quia in re comuni danu no cotin- git. vt. s. coi diui.

Arbor. §. si p eide. r. s. v. fruct. que adimo. ca. l. latepe. dic ergo cōsequitur. i. sequi possit vt rūs: ex iter- posita cautioe qd in fieri non debet. vt. s. eo. si edib. r. J. eo. l. ex dani. §. qñes. nisi in duobus casib: vt mo- do dixi: in qb: enā loquit lex. s. eo. l. in hac. et est ratio fin quofda: qz in- diuidu erat pa- rtes. r. sic cessat cō muni diui. Item nec coiis est ex so- cietate: r. sic cessat p socio: vnde hec cautio i subsidu pstat. vel rō est ad instar vestibuli. vt s. comuni di. l. ar- bor. §. de vestibulo. alij exponunt hic finē: vt qñm alter socioz pstat vicinū vel socio ca- sioe socij: cuius culpa dānum da- tur ex coi partete tñ ab eo socio cō- sequat p comuni diui. iudiciuz. qd non placet.

Si duo pcedat de dano do- m^o ruirose on^o cauedi pmet ad possessore: q si aliqd pnter- rit ex cautioe r postea succu- bit in questione domini re pe- tit a vero dño: et si cauere de- tractat possessioe et rā fertur in petetem cautionem. hoc di- cit Pau. de ca.

Si dominus in cōtrouer- sia sit: dicēdū est dāni infecti onus possessoris esse: cū id qd prestiterit i putari domio pte- dij possit. q si nō caueat: pos- sessionē ad petitorē q dāni in- fecti sibi caueri velit transfe- rat. nā id iniquū est stipulato- rem cōpelli relicto pcedo ex quo dānum vereatur domi- num querere.

Ita stipulatio pstatur plu- ribus et ad plurimū interesse comittitur. h. v. Bar.

Dāni infecti stipulatio la- tius patet: r ideo et ei qui su- perficiaria insulam habet: vti- lis est ea stipulatio: si qd i sup- ficie dānum datum fuerit: ni- chilominus etiam soli dño vti- lis est: si solo dānum datū fue- rit: vt tota superficies tollere- tur. fraudabitur enim dñs soli in pensione percipiendā.

Qui petit cautionem alie- no nomie debet habere respe- ctum ad interesse illius cuius nomie petit: et si dubitatur de eius mādato debet cauere de- rato: et in cautione debet ap- poni clausula q ita demū te- neat de rato cautio si verus p- curator nō est: r postq qd ca- uit de rato non pōt sibi obijci q non sit procurator. hoc di- cit Pau. de ca.

Alieno nomie stipulari ita licet: vt qd dānum dño datuz sit cōprehenderet: ca uere au- tem debet is qui stipulabi- tur domnū ratam rem habi- turum: exceptioq procurato- ria stipulationi inserēda erit: sicut in stipulatione legatorū. q si ei non cauebitur: mittendus est in possessionē pcura- tor omnimodo: vt ei exceptio procuratoria: ita non noceat. In estimando nouo pariete ratio haberi debet eius impense q modum probabilem non exce- dit in veteri eius cultu: nō qui aggrauet.

Procurator legatarij et satisfat de rato. vt hic et. s. de pcura. pompo. §. si stipulef. r. j. vt le. no. ca. l. i. §. si pro- cura. et inferitur hec excep. vt hic. r. ar. j. vt le. no. ca. l. i. §. si. r. l. ij. Item cauet q nouū opus nunciat. vt. s. ti. i. l. de pupillo. §. qui pcuratorio.

Non cauebitur. postq cauerit de rato. R. **P**rocuratoria. i. q nō sit procurator. vel aliter ac- cipitur vt modo notauit.

In estimādo. si totus paries vetus ruat occasione vicinarū edimū de qb: pmissum est dāni infecti estima- biū impēsa noui parietis facti. si vero victosus fact^o est estimabiū impēsa refectiois: vtrobiz tamen moderata: qz illud est atredēdū q meliorē hz modo parietē. r qz si in veteri erat voluntaria impensa nō debet estimari.

In veteri. i. fin veterem eius cultum. R. **A**ggrauet. q. d. nō olo vetus cultus estimat: qz nō picture vel similia: qz hec aggrauarēt nimis pmissioē. vt. s. l. pxi. in fi. fm. R. vel dic q cultus. i. que refectio vel

Si dñs. i. qui dicit se dñm esse: r agit rei ven. ad domū contra possidentē: et a possidente petitur cautio ab extraneo. Bzo.

Possit. vt r arg. C. de pen. here. l. si. et hoc est verū etiam si male fidei possessor sit.

Sibi. l. petenti. **Q**uerere. sic et. C. vbi in rem acf. l. ij.

Latius. ponit cōparatiuum pro postriuo. **D**ānum datum. i. dari veritum. vt. s. eo. l. qui bo- na. §. et superficiarium.

Dānu datū fuerit. quo ad suspicionē eoz q dānuz verent. R. qualiter autē dānum datur solo subijct.

Pericipenda. remittitur ergo superficiario pensio ppter metum ruine vel ppter ruīnam sicut r pēso em- phiteote. vt. C. de iure emphi. l. et merces conductori. vt r. s. eo. in hanc. r. l. nam si nō sit. r. s. locati. habitato- res. §. si. r. l. ex cōducto. §. si quis. r. §. cū quidā. r. §. papi- manus. r. sic sunt hic argu. pro sacerdotibus vltimam- tamus qui facta excommunicatione nil percipiunt, vnde

ad censum teneri non debent. **I**ta licet. stipulatur ergo pcurator: vt hic. et. s. eo. pretor. in pum. r. l. q bona. §. si alieno. r. dñi inspiciū vtili- tas vel interesse. vt hic. r. s. si qd cau. l. pe.

Debet. vt. J. rē ratā ha. amplius. alio non solū. et s. de pcura. pōpo. §. si stipulatur. et que vt ibi.

Interenda. ab eo qui promit- ti de dano infecto vt dicat se nō tene- ri si appuerit fal- sus pcurator vel dñs non haberet ratum: vel ecōtra dic inserēda a p- curatore vt nō te- neat ex stipulatioe de rato si appa- ruerit eum esse ve- rum pcuratorem vel domnū habe- re ratū. et sic dicitur exceptio pcuratoris: cū non sit pcurator: vel sit vt dictum est. alio dicitur pcurato- ria exceptio quā- do non potest esse procurator. vt. s. man. si fideiusso- r. §. quedam. et de pba. l. exceptioib^o §. sed r. si. pcura- toria. Itē no. hic argu. pto opinio- nenoltra qui dici- mus eē in electio- ne pcuratoris vel pbare mādātū vti- satisfare. vt not.

Alieno nomie stipulari ita licet: vt qd dānum dño datuz sit cōprehenderet: ca uere au- tem debet is qui stipulabi- tur domnū ratam rem habi- turum: exceptioq procurato- ria stipulationi inserēda erit: sicut in stipulatione legatorū. q si ei non cauebitur: mittendus est in possessionē pcura- tor omnimodo: vt ei exceptio procuratoria: ita non noceat. In estimando nouo pariete ratio haberi debet eius impense q modum probabilem non exce- dit in veteri eius cultu: nō qui aggrauet.

Procurator legatarij et satisfat de rato. vt hic et. s. de pcura. pompo. §. si stipulef. r. j. vt le. no. ca. l. i. §. si pro- cura. et inferitur hec excep. vt hic. r. ar. j. vt le. no. ca. l. i. §. si. r. l. ij. Item cauet q nouū opus nunciat. vt. s. ti. i. l. de pupillo. §. qui pcuratorio.

Non cauebitur. postq cauerit de rato. R. **P**rocuratoria. i. q nō sit procurator. vel aliter ac- cipitur vt modo notauit.

In estimādo. si totus paries vetus ruat occasione vicinarū edimū de qb: pmissum est dāni infecti estima- biū impēsa noui parietis facti. si vero victosus fact^o est estimabiū impēsa refectiois: vtrobiz tamen moderata: qz illud est atredēdū q meliorē hz modo parietē. r qz si in veteri erat voluntaria impensa nō debet estimari.

In veteri. i. fin veterem eius cultum. R. **A**ggrauet. q. d. nō olo vetus cultus estimat: qz nō picture vel similia: qz hec aggrauarēt nimis pmissioē. vt. s. l. pxi. in fi. fm. R. vel dic q cultus. i. que refectio vel

Si dñs. i. qui dicit se dñm esse: r agit rei ven. ad domū contra possidentē: et a possidente petitur cautio ab extraneo. Bzo.

Possit. vt r arg. C. de pen. here. l. si. et hoc est verū etiam si male fidei possessor sit.

Sibi. l. petenti. **Q**uerere. sic et. C. vbi in rem acf. l. ij.

Latius. ponit cōparatiuum pro postriuo. **D**ānum datum. i. dari veritum. vt. s. eo. l. qui bo- na. §. et superficiarium.

Dānu datū fuerit. quo ad suspicionē eoz q dānuz verent. R. qualiter autē dānum datur solo subijct.

Pericipenda. remittitur ergo superficiario pensio ppter metum ruine vel ppter ruīnam sicut r pēso em- phiteote. vt. C. de iure emphi. l. et merces conductori. vt r. s. eo. in hanc. r. l. nam si nō sit. r. s. locati. habitato- res. §. si. r. l. ex cōducto. §. si quis. r. §. cū quidā. r. §. papi- manus. r. sic sunt hic argu. pro sacerdotibus vltimam- tamus qui facta excommunicatione nil percipiunt, vnde

Exce- ptio p- curato- ria qd sit.

sustentatio facta ab vno ex socijs agrauaret alius nimis voluptarijs. f. factis ipensis. et sic facit loq in coi pariete de quo loquit. s. eo. in coi. et l. seq. et l. inter. et l. in reficiendo. Itē facit ad. s. l. p. x. i. s. fi.

EX dāni estimatiōe fieri. vt. s. de ser. vt. p. l. qdā. s. fi. et s. l. pri. s. fi. et l. nam si non sit.

Luxuria. i. prodigalitas. sic ponitur. s. de do. l. nō debet. et fact. s. de pig. act. l. si seruos. et de cura. fur. l. et mulieri que luxuriose.

Acciderit. foctio circa refectio. nem non cessante alioqñ coi di. far. cūi poterit dānuz vel p socio. vt. s. eo. si edibus.

Debz. etiā si cautio p̄stita fuerit per errorem.

Eum. parietem.

Beneficio. i. maleficio. ironice eniz loquit. sic. C. de inoffi. testa. fra tres.

Pressus. parietes.

Cam eē. hoc qñ neuter hz p̄cio sioza. vt differat a sequenti rñ.

Amiserit. qñ ali⁹ retēto casu su perioi. f. q̄ vterqz ex socijs onerauerat parietē cōmuni. Accur.

Onera. cum em̄ i pari sunt cā siue culpa: qz abo vltra modū impo nūt: neuter alteri q̄qz obſcere pōt. sic. C. de lib. cau. l. si filii. et s. de do. lo si duo. et l. qd vi aut clā. l. si ali⁹. s. bellissime. et. l. fi.

Si ad ianūā. Itē non ob. hūic rñ. s. e. l. int. qz. circa pñ. ibi vel alit. pte. et c. qz ibi semp vnus solus edificabat: hic ambo f. n. qdā. Alij alit solūt vt ibi dixim⁹. Tu dic s̄m. Azo. et h. q̄ in diuersis casib⁹ loquunt. lex em̄ supior lo quit qñ cautio fit alicui ex hys q̄ habēt cōem parietē qd in duob⁹ casib⁹ dicit p̄tingere. i. qñ vn⁹ solus sup coi vel in coi pariete aliqd facit vnde dānu ab altero timef cui ob hoc dz cauert. Itē qñ vterqz vel neuter in coi vel sup coi pariete quid faciat cū alter hz p̄ciosiora edificia vbi

EX dāni ifecti stipulatio ne nō opz infinitam vel immoderatā estimatiōe fieri: vt puta ob tectonia et ob p̄cturas. Et eni in hoc magna erogatio facta est: attamen ex dāni ifecti stipulatiōe moderatā estimatiōe faciēdam: qz honestus modus seruād⁹ est: nō immoderata culuzqz luxuria subsequenda.

Si coi paries sine alicui vicio dānuz inferat stipulatio nō cōmittit: idē si culpa committit: secus si culpa alterius. h. d. Bal.

Quotiens coi parietis vicio qd acciderit: foctus foctio nil p̄stare debet: cum coi ref vicio p̄tgerit. q̄ si qz alter eti⁹ p̄ſerat vel onerauerat idcirco dānu p̄tgerit: p̄sequēs est dicere detrimētū hoc qd benefici⁹ eius cōtigerit ipm sarcire debere. q̄ si equaliter vtriusqz oneribus pressus decidat: rectissime sabinus scribit parez vtriusqz causam esse. sed si alter plures vel p̄ciosiores res amiserit: melius est dicere qz ambo onera⁹ imposuerūt: neutri aduersus alterum cōpetere actionem.

Si plures rectp̄lit dānum ex ruina quilibet agit pro parte sua: et si p̄tra plures agit quilibet conuenitur pro sua parte. hoc dicit Pau. de ca.

Quoties ex dāni ifecti stipulatiōe plures agūt: quia in

cautio est alteri ab altero p̄stada: qz malus dānum pōt subire vel sentire ex parietis casu. si autē neuter maius dānu erat passurus p̄ casum: neutri ab altero dz cauert: s̄z in p̄dictis casib⁹ tm̄ alteri ab altero cauertur diximus. hic autē tradit qñ ex cautioe possit agi distinguēdo vtrū

alterius culpa tm̄ acciderit paries ni chylomin⁹ et sui vicio: alioqñ non cōmitteret stipulatio. vt. s. e. flumi. num. s. p̄terca. et sic ille solus cōueniat nō aſt agat. an vtriusqz culpa: et sic neuter cōtra alter. experit. ceterū si fortuito casu cecidisset nō cōmitteret. vt. s. eo. fluminis. s. hec stipulatio. Itē contra. s. eo. in hanc. sed ibi culpa socij cōtingit damnum.

In partem. suā dāni. i. totum suū dānu petet nā si stipulando partem stipulat⁹ cōſet. vt. s. eo. plures. in pin.

Pro dñicis. vt et. J. i. i. l. si p̄tra iter. s. offi. ciuz. et ar. J. i. l. si tertius. s. si ex plurib⁹. et s. inde queritur.

Si plures domini. in hys domibus que timēt ruina aliarum. vt. s. eo. si finita. s. cum autem. et l. p̄toris. s. i. et sic apparet qz alio mō se habet misio q̄ stipulatio.

In reficiēdo. quod est necesse quādoqz. vt. s. eo. l. in parietis cōmunis. et l. seq. licet sit contra. s. cōmuni diui. l. sabinus. sed soluitur. s. eo. si edibus.

Idonee. similis inspectio habetur cū plures agere volūt de sepulchro violato. vt. s. de sepul. viola. l. p̄tor. s. si plures. vel accusare de aliquo crimine. vt. J. de accusa. si plures. vel interdicto de lib. homi. exhibēdo. vt. J. de lib. homi. ex h. l. iij. s. hoc interdictum. vel bona petere causa liberatarum conseruandarum. vt. C. de testa. manu. l. si s. penul.

Seruus cois. ipse dñi. vor seru vor dñi est vt hic.
in sti. de inuti. stipu. ser. l. ij. r. l. antepenul.

pro partib. sed tñc quibet videt stipulari p dimi
dia sui dani. s. eo. si plures. nãqd ita erit r hic: Rñ. nò:

si sic itelligo pro
partib. s. quibz p
tota pte sua. Tres
nãqd acqrit dñis
p potndib. q̄s ha
bet in suo: an ve
ro q̄s hñt i re cui?

noie stipulat. vide
tur p hñs q̄s hñt i
seruo. vt. l. de stip.
ser. l. seru. cois sic
olm est. sed dñico
vt. l. p partib. q̄s
hñt i re. nec ob. di
ca lex: seru. cois:

quilla loquit quã
do ob. p̄t acqrit:
at hñc nò p̄t acq̄
ri p̄ alicui domi
no q̄ habeat i re:

licet i seruo for
te hñt duas par
tes: ybi r totu al
teri querit si alter
nullaz habeat ibi
partē. vt. l. de stip.
ser. p̄inde. s. h.

Amni infe
cti eius. scz
promittentis.
d. Lasq. regu
las iuim.

Uicio. nñc res
ponder.
f. Ueni. vt. s. e.
flumini. s. hec sti
pulation. et seq. s.

vsq. in fi. l. r. ar. s.
cõmo. ad eos.
s. Non debe
re. i. non tenet q̄
us stipu. fuit in
terposita.

Et qd. rñdet
tacite obiectõ.
i. Sive quid. verba stipulationis. vt r. J. rem ra. ha. l.

si procurator.
k. Rucit. quo ad hoc vt teneatur p̄missor.
l. Admota. i. adhibita. Bzo. r est huic si. arg. cõtra. J.

ti. l. i. s. r. s. ad legem aq̄lita vulneratus. s. fi.
m. Edificaret. i. edificare veller: qd p̄z ex eo q: veterē
nõdũ demolierat. Bzo. r strue cũ parietē cõmunē cũ vi

cino: r sic vnus tñ edificare volebat. vt. s. eo. inter quos
fm Jo. vel verus ambo vt hic dicit cũ vicino. f. socio. et
probatu. rabi non oportuisse r.

n. Reptomisti. si forte et? edes. p̄t viciũ cois parte
nis ruerint: vel in reb? suis dñũ senferit r ecõuerso simi
liter stipularis est vt subdit. r. d. l. inter. r. l. in commu
nis. r. l. seq. r seq.

o. Ideoq. quia damnum timebatur.
p. Posteaq. repete et cum postea r. Accur.
q. Cenaculis. als ex illis cenaculis.
r. Cogi potuisse. vt de aliq̄ caueret: nisi in duob? cassi
bus. vt. s. eo. inter. r diligent hic disigne de cõi pariete: Dãni

no reptomisti: idq̄ stipula
tus ē: posteaq̄ paries subla
tus esset habitatores ex vici
nis cenaculis emigrassent: vi
cin? ab eo mercedē quã habi
tatores non redderent petere
vult. q̄sitũ est an recte petere
tur: Rñ. non oportuisse eos q̄
cõem parietē edificaret inter
se reptomittere: neq̄ villo mo
do alterum ab altero cogi po
tuisse. q̄ si maxime reptomit
teret: tamē nò oportuisse am
plius q̄ partis dimidiē quo
ampli? nec extraneo qdē q̄sq̄
cum parietē cõem edificaret
reptomittere deberet. s. quo
nã iã in totũ reptomississet: oē
qd detrimētũ ex mercede vici
nis fecisset p̄staturũ. Idez
p̄sulebat possit ne qd ob eaz
rez dedisset rursus repeterē
qm? stiplar? eēt a vicino? si qd
ob eam rez q̄ ibi edificatũ fa
crũve eēt sibi dñũ datũ eēt
id reddi: cũ r ipse hanc pecu
niam quaz daret? p̄pter illud
opus? perderet: Rñ. non pos
se: propterea quia nò operib?
vicio s. ex stipulatõē id amit
teret?

Ex dano contingente non
vicio rei sed casu fortuito non
agitur ista stipulatioe hoc di
cit Pau. de ca. Alphe.

Amni infecti qdã vici
no reptomiserat: et ex
eius edificatio tegulevento de
lecte ceciderat in vicini tegu
ias: ea q̄ r̄regerat: q̄situm est
an aliqd p̄stare opz? Rñ. si vi
cio? edificij r ifirmirate factuz
eēt: p̄stari debere. s. si tãtavis
veteri fuisset vt quis firma edifi
cia conuelleret possit: non de
bere. et quod? in stipulatio
ne est siue quid? ibi ruerit: nò
videri sibi ruere: quod aut v̄to
aut omnino aliqua vi extrin
secus admota? caderet: s. qd
ipsum per se concideret.

Etroq̄ edificatē in partere
cõi stipulatio nò dy iterponi:
s. iterposita ex certa scia sim
pliciter ad dimidiũ cõmitte
tur vel ad totũ si hoc sit dictũ
in qua non venit qd alter fact?
socio ex stipulatione prestite
rit. h. d. Bar.

Cum parietē cõem edifica
ret? q̄s cũ vicino r p̄tũsq̄ ve
terē demoliret dani infecti vici

Interpellatio extra iudi
cũ nò constituit in mora eum
q̄ solũ p iudicis officij p̄t cõ
ueniri. h. d. Bar. Africa.

Quo. i. qm.
Edificaret.
solus. d.
Deberet. vt
r. s. eo. ex dani. s.
itē si pluriũ. et cas
ue rbi qz nò dicit
socio cauedũ pro
dimidia. s. hic di
cit q̄ si enã extra
neo assimile? qd
tñ nò est faciendũ
ne caueret in pl?.

Uicinus. l. socius.
Y. Fecisset. i. sensisset.
3. Prestaturũ. s. nò per erroẽ iuris vel facti sed ex con
uentione fuit facta. p̄missio: nò errore iuris sed ex certa
scientia. vt. s. si quis cau. l. sed r si quis. s. fi.

Ob eam. i. dani infecti stipulationem.
b. Dedisset. socius facti. Accur.
c. Repetere. quasi soluisset indebitum.
d. Quoniam. als quia.

A vicino. i. socio cui similiter promiserat. R.
daret. emendando socio dñum. Accur.
g. Propter illud opus. ex stipulatiõem conuentus.
h. Non operis. cõmunis. Accur.

Amitteret. vt et argu. s. eo. fluminum. s. fi. i. rñ. r. l.
dani. in pun. ibi sed quod opere r. Bzo.

Quo. i. qm.
Edificaret.
solus. d.
Deberet. vt
r. s. eo. ex dani. s.
itē si pluriũ. et cas
ue rbi qz nò dicit
socio cauedũ pro
dimidia. s. hic di
cit q̄ si enã extra
neo assimile? qd
tñ nò est faciendũ
ne caueret in pl?.

Amitteret. vt et argu. s. eo. fluminum. s. fi. i. rñ. r. l.
dani. in pun. ibi sed quod opere r. Bzo.

qz aut de ei? dano infecti
timef nemine ibi cauto
operate q̄ casu nò an in re
cauent r iterposi: cõi inf
ta nò cõmittit: sed ponat
agit p socio? cõi
di. vt. s. eo. si edifi
bus. in pñ. r. s. nã
et si. r. l. ex dani. s.
i. i. rñ. aut propter
operã alicuius: et
tũc aut vn? edifi
catũ cauet. vt. s. e.
iter q̄s. i. rñ. r. l. in
cõis. r. l. s. ita. r. l.
nam r si. r. l. ex dã
ni. s. i. rñ. er. l. i. i.
hãc. aut ambo: et
tũc aut abo vltra
modũ: aut vn? iñ.
pumo casu nò cõ
mittit cauto etiã
interposita. vt. s.
eo. ex dani. s. quo
tiẽs. penul. r vlti.
rñ. sc̄o cõmittit.
vt. s. eo. iter. ij. rñ.
aut nullus vltra
modũ: r tũc nò ca
uet: sed si cautum
fuerit committi
tur vt hic.
f. Quo. i. qm.
Edificaret.
solus. d.
Deberet. vt
r. s. eo. ex dani. s.
itē si pluriũ. et cas
ue rbi qz nò dicit
socio cauedũ pro
dimidia. s. hic di
cit q̄ si enã extra
neo assimile? qd
tñ nò est faciendũ
ne caueret in pl?.

Cum postulassem. nō pro tribunali. M. i. nō a iudi-
ce sedēte p. tribunali: s3 simp. a vicino meo: hoc
est qd sequit in lra z puf. s3 pretor adiretur zc. 330.
b Promitteres. am. cabuliter.
c Poluisti. s3 promittere de damno infecto.
d Passus. vt z
s. e. euenit.
e Venissem. se-
cus si neglexisset
venire. vt. s. e. si fi-
nita. s3 qd metu
et facit. s. e. stoz. l.
fi. et. l. se. et. se. z qd
ibi dicit. z. l. si fini-
ta. s3 illud. z. s. ele-
gāter. z. s. si iam
ruerint.
f Diffus. ex se-
cundo decreto.
g Dñum. i. qd
dñum: puta decē-
nio iter presentes
h Creditor. ab-
sens.
i Velit. sed vi-
detur nō admitti
s. e. is qui. z. l. si fi-
nita. s3 si quatura
z. s. itē querit. sed
ibi p. sens: hic ab-
sens fuit. vt. s. eo.
eoz. i. in. p. n. z. l. l.
finita. s3 si forte.
Itē oppo. qz diu-
turnū silentiū cō-
stituit creditor in
efficacem ac. hy-
pothecariam: vt
C. si aduerso cre.
l. i. Sol. quidā di-
cunt hoc spectale
s3 missum: vt sicut
vnū speciale est. p.
eo: vt p. scribat et
sciens rē alienaz:

Cum postulasset vt mi-
chi dāni infecti pmitte-
res noluisse: z priusqz pretor
adiretur edes tue corruerūt:
et dānū michi dederūt. pēdi-
us ait vt nichil noui ptoz p. sti-
tuere debeat: z mea culpa dā-
num sim passus: qz tardio ex-
periri ceperi. at si cū pretor vt
promitteres decreuisset: et te
nō repromittete me ire in pos-
sessionē iussisset: priusqz eoue-
nisset corruerit: p. ide oia ser-
uanda esse existimauit: atqz si
posteaqz in possessionē uenisse-
m damnum datum esset.

Cub eo q est missus ex scdo
decreto creditor nō pōt rē a-
uocare nisi expēsas reficiat z
de damno infecto caueat: se-
cus si auocat ab emptore.
hoc dicit Bart.

Cū dāni infecti nose in posses-
sionē missus possidēdo dñus
hēre cept: deinde si creditor
eas edes sibi pignori obliga-
tas persequi uelit: nō sine ra-
tione diceat nisi impēsas quas
in refectioe fecerim michi p-
stare sit parat: in hībendā ad
uersus me psecutionē. Lur g

vt. s. de noxa. l. generaliter. sic r aliud dicit: vt post decē-
nium teneat hypothecaria. Alij dicit hoc eē intelligen-
dū eo casu qn dñicio res dñis creditor iuuat cōtra p-
scriptionē iusta cā inueniente: vt. d. s3 si forte. z. s3 postea.
z. l. eoz. vel intellige psequi uelit infra. xx. an. auditur
ergo et cauet: vt. d. l. eozum. in prin.
k Paratus. sic. s. e. si finita. s3 si quis dāni. s3 item vi-
deamus. z. s3 si iam deciderint.

l Tribuendū est. qd tribuit possessori: vt. l. retineat
p. expēsas. s3 certe lmo idē emptori pcedit. vt. s. d. pig.
l. paulus. s3 pe. q est s. Sol. ibi de bone fi. hic de male fi.
emptore dicit hoc nō placet: qz hic aliā qz faciat rōnis di-
uer sitatē assignasset. Alij dicit qz hic non erat res facta
melior: ubi sic. vel ubi qz ex nccitate fecit vt domū exustā
re edificando: hic ex uoluntate. vel hic de stricto iure: ubi
de eqzate. vt dicit hic loq q ad p. iū: nō quo ad impensas
hec placet. vel dicit esse dissimilitudinē qz ad rōne quā
assignat: sed in iure retentiōis impēsariū sunt s3. sic. s.
de cōdi. inde. i. l. z est ar. s. fa. her. l. si pignori. z d. mino.

l. q si minor. s. restō. et s. de exerci. act. l. i. in prin.
m Non recte. nunc responder.
n Quod id est qua.

o Nō p. mittat. c. s. ex qdā necessitate hoc faciat
quo. in quibusdā libris incipit ibi l. x. i. edifica-

tum habes. z p. ma
linea est can-
cellaria. et ita dici
tur eē p. Alij ha-
bent a s3 fund. pe-
titur et si edifica-
tū zc. et tūc est or-
do lfe. si habes ea-
dificatus. i. dicit
te habere ab illo
id est e. auctori-
tate siue e. cōces-
sione: cū prius de-
bebas illi seruiri
tē alit. non tollen-
dū q fundus pe-
titur actiue. i. quā
ipse dominus pe-
tit. i. fundi seruit.
scz ne alit. tollas
ly quidā dicit s3
dus. i. fundi pos-
sessor. et ago id est
agit ille. mutat est
personas. z qd dē
at ad me. i. ad eū.
vel dicit cōtra reti-
nendo eū dē casū.
sed cōtra ad ex-
positionē lfe peti-
tur. i. a me q peto
ago zc. f. ego q ser-
uiriū peto: et sic
de tertia trāsit ad
primā. sic. s. man-
dati. l. p. terea.
q habere. sed
si nō haberet edifi-
catus alia pena
nō defendenti im-

Certū agit confessoria si pro
colituendū quasi possessione
seruantiū d3 aliqd fieri cōtra
contumacē et primo decreto
fit missio in loco seruante: et
scdo decreto statum certum
tps infra qd agatur. h. d. B.

Quo fundus pe. ce.
ltit. si ab illo edificatus
habes: ago tibi tus non eē edi-
ficatum habere: si non defen-
deris ad me possessio transe-
renda est: non quidem vt pro-
tinus destruat opus (siquū
eū est demolitionem prohi-
nus fieri) sed vt id fiat nisi in-
tra certum tēpus egeris ius
tibi esse edificatum habere.

Ad curato: Paul.
ris rē publice officii
um spectat vt dirute domus
poneretur: vt. s. de no. ope. nun. si prius.
r Non defenderis. passium.
s Transferenda est. vt. z. s. si serui. ven. l. is cuius.
t Id fiat id est demolitio.

y Certum tps. a iudice statuendū. Ot. sed nūqd in
fra annum ueniens recuperat possessionē: uidetur q sic
vt. C. de p. scrip. xxx. an. si qd emptionis. s3 sed et si qd.
sed cōtra dico qz lra erat hic cōtest. vel quasi. ar. C. quō
et qz iuder. consentaneum. z. C. ubi in rem act. l. si. vel
speciale est in hoc casu vt non audiat vsqz ad annum.
vt. z. s. ti. i. si prius. sed iuder ad suum arbitrium statu-
at tps: vt. s. de iure delibe. l. i. s. fi. et facit. C. de iudi. pro-
perandum. Item ad hoc q cogit agere spāle est: vel cau-
satiue non etiam precise dicitur: vt. C. vt nemo inuitus
agere. vl. ac. cog. Item facit. s. de aq. quot. z est. si deuis.

Ad curatois. potes sic ponere casum. domus ali-
uius erat destructa curator reipublice d3 curare
qz istā domus reficiatur: qz si dñs noluerit ipsam refice-
re ipse reficiat et non reddat nisi ipse restituat sibi im-

penfas. et sic faciat questionem notatam. s. eo. qui bo-
na. s. qui dan infecti.

A dno. quando sunt communes et alter vult reedifica-
re. alij compelluntur vt hic. r. s. pro socio. l. cum duobus. s.
idem rñ. et. C. de edifi. pu. si vt pponis. Si vero non sunt
socij. ad si tamen
sint curiales vt re-
ficiat. r. plus vt de
nouo faciant. als
non destructio sed
restructio precipi-
tur et destructio in-
hibetur. vt. C. de
edifi. pu. singula-
rum. r. s. de leg. i.
L. cetera. r. j. e. l. h. r.
facit. s. de offi. pñ.
l. pteses.

Domum. do-
mus alicuius erat
destructa. d. j. ipaz
reficere: si non re-
fecerit sed refecta
fuerit sumptu pu-
blico: tunc si non
reddat impensas
poterit distrahi.
Vel pone casum:
duo erant socij ha-
bentes edem comunem destructa. vnus volebat ipsam
reedificare: alter volebat reedificare cum socio: sed non
solus: si curator reficit poterit ille recapere domum in-
fra quattuor menses soluendo impensas cum centesimis
vtrius: si non recuperauerit iure vendetur.

Extracta. i. refecta cum defumarct forte platea cois.
Ad tempus. quadrimestre. fm. M. qd non placet.
Cu vsuris. centesimis. M. qd non placet: imo semis-
ses. vt. s. de vsur. cu quida. s. si debitores.

Sam. ex oratione diui marci. vt. ff. pro socio. cu duo-
bus. s. idem rñ. fm. M. qd non placet: quia hic non pponi-
tur q fuerit socius alicuius rei publice. sed die q ex sum-
ptu publico domus refecta tacite fuit obligata. vt. C. in
qui. cau. pig. ta. co. l. ij. vnde post tempus vendet: qd. s. sta-
nuntur. C. de iure do. imp. l. si.

Mod. subaudi illud.

Coclauē. quida duas domos habebat separatas
ita q aliqd intersituz siue interuallū erat inter vtrāq
domū r in eo spacio coclaue erat: et de vtrāq domo iter
erat ad coclaue: postea dominus clausit vnū ostium coc-
clauis et totū coclaue conuertit ad vsū alterius do-
mus: coclaue totū erit illius domus ad cuius vsū co-
uertum est. R. et dicit coclaue locus quidam secretus in
domo vel extra domū: vt hic erat constructus ad quē nō
nisi plures claues puenitur: r i deo coclaue dicit edifi:
quia de eo conclauū iter erat ad vtrāq domum.

Binarū. quida habebat duas edes in medio qua-
rū erat cura: cuius vsus erat comunis vtriusq domus:
dn̄s venit vsū coclauis ad vnā domum tñ et reclusit
ita q nō potest ex alia habere aditum: postea forte ven-
didit vnā domū. queritur cuius debeat esse coclaue:
Rñ. q est illius domus ad cuius vsū est couersum coc-
clauē. i. camera. r hoc est verū siue sustineatur ab ea do-
mo in cuius vsū est couersum: siue totum ab alia: siue
pro parte ab vna: et pro parte ab alia. hoc autem proba-

Coclaue quid sit.

a domino extruantur. domus
sumptu publico extractam si
dominus ad tempus pecuniaz
impensam cum vsuris restituere
noluerit: iure eam res publi-
ca distrahit.

Coclauē et porticus cedit
illis edibus ex quibus habetur
aditus earū parietibus nō co-
tineatur. cenaculū vero cedit
illi domui cui superimpositus
est. h. d. Bar.

Mod. coclaue binarū
ediu dn̄s ex alijs edibus
in aliaz ediu vsū puerit: nō
solū si trigignatio qua id susti-
nebit ostet ex parte earū ediu
in quarū vsū couersum erit/

tur tali simili qd inducit labeo in libro posterioruz: ecce
quidaz duas domos habebat que aliquatūlū distabāt:
vtriq superimposuit porticū ita q erat in pñio illaz.
post inclusit aditionē illius dom: ita q non poterat ire
ad porticū ex ea. reddidit domū que non habebat aditū

earū fiet: sed etiā si trāsuersa
cōtignatio tota in alienarum
ediu parietibus sedebit. Sed r
labeo in libris posteriorū scri-
bit: binarū edium dominium
vtriusq porticū supposuisse:
inq eam aditu ex alteris edi-
bus delato: alteras edes ser-
uitute oneris porticus seruan-
de imposita vendidisse: totā
porticū earū ediu esse q̄s reti-
nuisset cum per lōgitudinem
vtriusq domus extensa esset
transuersa cōtignatione: q ab
vtrāq parte parietibus do-
mus que venisset sustinere-
tur: nec tamē sequens est vt
superior pars edificij q nullū

est si non habeat ex aliqua parte aditum. Si autē que-
ratur ad quid posita fuerit hec lex: Rñ. quia expedit sci-
re quis esset dominus.
k Quia id. l. conclauē.
l Earū fiet. in quarū vsū specialiter est couersum.
m Conignatio. i. conclauē que a deo dicitur trāsuersa:
quia licet coclaue porrigatur in longum: tamē tigna-
ponuntur ex transuerso nō in directum: licet secus sit in
quibusdā subtribus lignis: sicut q̄ die in domib fieri
videmus quas appellant lābricas. Sed quid ad hūc ti-
tulū? Rñ. quia hūc titū tractat de subgrūdis vnde ad
vltimam partē rubricę spectat. vel melius quia ille per
cuius domū camera interior habet aditū nomine came-
re. i. coclauis ruenis de dāno infecto cauere debet vici-
no eidēq emptor alterius dom: cuius ostium est clau-
sum. r facit. s. de serui. vt. pñ. olympico. et. s. de lega-
ij. l. pñ. d. s. penul. in fi.

Scribit. narrādo factum et soluendo questionem.
Utriusq. edibus.
Superposuisse. i. supra terrā extra domū construc-
tū ex vna parte que porticus dicitur menianū. B30.

Sam. porticum.
Ediibus. i. quas retinebat: r subaudi itē.
Alteraz. quas vendebat.
Seruande. i. sustinende.
Imposita. eis edibus quas hic vendebat.
Totam. nunc respondet.
Cum. i. fuis.
Extenfa. i. porticus.
Parte. i. sui porticus hoc est superiori et inferiori.
hoc est de vno capite ad aliud.
Domus. illius tantum.
Venisset. i. porticus.
Que nulli. i. neq domui nō vendite: neq porticui.
est tamen connexa domui vendite et superposita vt in
d ij

ad porticū r ipso-
sunt seruitutē vēdi-
te domui vt debe-
ret sustinere on-
porticus pōdicte: q̄ri-
tur cui? sit porti-
cus: Rñ. q est il-
lius dom: quā re-
tinuit. f. que habz
aditū ad porticū.
hec autē porticus
extēsa erat p lōgi-
tudinem vtriusq
r sustinebatur ab
vtrāq etiā in pa-
rietibus dom q ve-
nisset. si tamē do-
mus vendita ha-
beat. supiorē prez
a porticu. f. q non
est connexa cū por-
ticu: est illius cui
r solum. i. emptor-
ris. et hoc verum

est si non habeat ex aliqua parte aditum. Si autē que-
ratur ad quid posita fuerit hec lex: Rñ. quia expedit sci-
re quis esset dominus.
k Quia id. l. conclauē.
l Earū fiet. in quarū vsū specialiter est couersum.
m Conignatio. i. conclauē que a deo dicitur trāsuersa:
quia licet coclaue porrigatur in longum: tamē tigna-
ponuntur ex transuerso nō in directum: licet secus sit in
quibusdā subtribus lignis: sicut q̄ die in domib fieri
videmus quas appellant lābricas. Sed quid ad hūc ti-
tulū? Rñ. quia hūc titū tractat de subgrūdis vnde ad
vltimam partē rubricę spectat. vel melius quia ille per
cuius domū camera interior habet aditū nomine came-
re. i. coclauis ruenis de dāno infecto cauere debet vici-
no eidēq emptor alterius dom: cuius ostium est clau-
sum. r facit. s. de serui. vt. pñ. olympico. et. s. de lega-
ij. l. pñ. d. s. penul. in fi.

Scribit. narrādo factum et soluendo questionem.
Utriusq. edibus.
Superposuisse. i. supra terrā extra domū construc-
tū ex vna parte que porticus dicitur menianū. B30.

Sam. porticum.
Ediibus. i. quas retinebat: r subaudi itē.
Alteraz. quas vendebat.
Seruande. i. sustinende.
Imposita. eis edibus quas hic vendebat.
Totam. nunc respondet.
Cum. i. fuis.
Extenfa. i. porticus.
Parte. i. sui porticus hoc est superiori et inferiori.
hoc est de vno capite ad aliud.
Domus. illius tantum.
Venisset. i. porticus.
Que nulli. i. neq domui nō vendite: neq porticui.
est tamen connexa domui vendite et superposita vt in
d ij

est si non habeat ex aliqua parte aditum. Si autē que-
ratur ad quid posita fuerit hec lex: Rñ. quia expedit sci-
re quis esset dominus.
k Quia id. l. conclauē.
l Earū fiet. in quarū vsū specialiter est couersum.
m Conignatio. i. conclauē que a deo dicitur trāsuersa:
quia licet coclaue porrigatur in longum: tamē tigna-
ponuntur ex transuerso nō in directum: licet secus sit in
quibusdā subtribus lignis: sicut q̄ die in domib fieri
videmus quas appellant lābricas. Sed quid ad hūc ti-
tulū? Rñ. quia hūc titū tractat de subgrūdis vnde ad
vltimam partē rubricę spectat. vel melius quia ille per
cuius domū camera interior habet aditū nomine came-
re. i. coclauis ruenis de dāno infecto cauere debet vici-
no eidēq emptor alterius dom: cuius ostium est clau-
sum. r facit. s. de serui. vt. pñ. olympico. et. s. de lega-
ij. l. pñ. d. s. penul. in fi.

fine legis dicitur. nec enim laere stare possit hoc suppositum.
a Habetur hic constituitur feruitus.
b Supposita. ex hoc apparet qd alicui conera erat. sz qd si aditu hcat aliunde. Rn. adhuc id e si mo sit conneru domui veditur. z facit. J. vt possi. si duo. s. labeo. z. s. sz et si. z. s. ad legē aql.

quē admodum. ar.
p. J. de acq. re. do. n. deo. s. silula. et. l. inter eos.

S Jqs. p. situ tu est. vt. C. s. ed. pt. l. ij. z. s. de le. i. l. cetera. sz p. tra. s. de p. r. h. e. emp. senatus. vbi dicit emptorem teneri in dupli. hic i. simpli. tm. Sol. ibi p. stat. e. p. tor. du. pl. rario. z. a. v. d. itore. ex. g. i. f. sim. plum. f. c. i. um. q. b. dedit. z. sic. sin. g. u. lip. c. i. s. quo. dom. d. i. s. t. r. a. c. t. a. est. p. s. t. a. r. f. n. R. vt. h. v. ter. g. s. c. i. e. b. a. r. i. l. l. i. c. i. t. u. c. o. s. t. r. a. c. t. u. i. b. i. e. m. p. t. o. r. t. m. v. l. h. i. c. e. m. p. t. o. r. s. o. e. m. i. t. v. t. h. i. s. l. a. p. i. d. i. b. e. m. p. t. i. s. n. e. g. o. c. i. a. r. e. f. v. e. n. d. i. t. o. r. i. d. e. o. v. e. n. d. i. t. u. r. v. t. d. e. p. c. i. o. q. b. s. u. s. c. e. p. i. t. s. i. l. t. n. e. g. o. c. i. a. r. e. f. q. b. q. d. e. f. a. c. e. n. o. n. l. z. v. t. e. r. g. p. e. n. a. p. a. t. i. f. s. p. o. t. m. e. m. p. t. o. r. i. n. d. e. l. i. c. i. t. o. d. e. p. t. e. h. e. d. i. t. u. r. d. v. e. l. v. e. r. i. u. s. h. i. c. n. o. e. r. a. t. r. e. s. t. r. a. d. i. t. a. e. m. p. t. o. r. i. a. d. h. u. e.

d Tranferat. i. vendat.

e Licit. vt. r. s. de leg. i. cetera. s. si duobus.

De aqua pluua arcēda. id est aqua pluua arcēda. et no. q. quidā ita habēt rubicā. De aqua z aqua pluua arcēda. sic em. R. scripsit. J. si puus. in prin. z. s. recte placuit. vbi tractat de aqua qd de pluuaali z tractat ibi de aqua nō plu. arcē. qn. z. qd. z. a. qd. z. qualis sit cōcedēda. qd dic vt. Leo. si pu. v. s. q. in finē legis. z. l. in cōcedendo. z. l. in die. z. l. si autē. v. s. q. in finē legis. J. tē qui possunt experiri hac actione aque pluuie arcēde z contra quos. J. tē qd sit iudicis officiu. qd dic vt. Leo. s. cas. stus. v. s. q. in finē legis.

S J cui aqua pluua. i. aqua que est pluua. lis. vel resoluē substantiū in adiectiuū vt dicas pluua. i. pluuaalis. Azo.

S Māu. qnq. etiam pro lucro. vt. J. l. ij. s. item varus. sed regulariter contra. vt. J. ea. l. s. sicut autem. fm quosdam.

h Dabit. i. dare poterit. vt. Leo. s. hec autē actio. et. J. de statulibe. l. labeo. si enim dānum datum est ante litez contestatam hec actio nō proponitur pro tali dāno, sed

secus post lit. contest. vt. Leo. si tertius. s. officium. et. l. arheius. s. in hoc. v. s. q. in finē. z. l. seq. J. tēz dic dabit ope manufacto. vt. Leo. s. hec actio. ibi totensq. locum z. c. i. Actio. hec actio nō nisi dñm loci tenet prout dñs est. siue in solidū siue in partē. et quidē si fecit. f. dñs op. ppter qd nō possum fundū meuz supiorē desiccare aqua ipsere sitime re. i. destruire cogit si ali. patiēnā pstat. cōpetit astit dñs. sz cum dñs q emerat ambular: nō tamē est in rem sed in perso. nam. R.

J cui aq pluua dā num. dā bit. aque pluuie arcēde actio ne. auerte tur aq. Aquā pluua dīcim. q de celo. cadit atq. ibe excre. scit. siue per se hec aqua cele. stis noceat. vt tubero alt. siue cum alta mixta sit.

De celo. quā docūq. in hyeme: sed in estate.

Excrescit. i. valde crescit ad. eo q. colorem mu. ter. vt. Leo. s. illud in summa. z. q. dicit ibe exponunt dñā. i. hyeme qua si in estate nō pos. sit locum habere hec actio: cuius ma. gis proest q. no. ceat. sed tu dicitur bre. i. ea q. soler ca. dere i. hyeme. idē tñ et si in estate. et dicitur imber im. bus: ide ibernus. ibernus. et ide septēber octo. ber november de. cember testate pū. sciano. z. facit. Leo.

Quā timef dānuz ex aliquo opere manufacto: ista actio locū hz: fec. si naturalit noceat.

I hec aut actio locū hz i dā no nōdum factō ope tñ iā fa. cto: hoc est de eo ope ex q dā. nū timef: totiesq. locū hz: quo tiens manufacto ope agro aq nocitura est. i. cū qd. manuf. cerit q aliter fluere q natura soleret. z si forte imittendo eā aut maiorem fecerit aut citio. rē: aut vehemētiore: aut si cō. primendo. redundare effe. cerit. q si natura. aq noceat: rea. ctioe. nō p. t. n. e. f. Perati. scribit: op. qd qd fecit vt aquā

apud trebatium. s. i. Noceat. i. nocere possit. et est arg. contra. s. si. i. dā. ni infecti quidam. in prin.

n Nondum factō. cum iudicium inchoatur. R. z. ple. ne dixi. s. in prin. sed argu. contra. s. de iudi. l. non quē. admodum.

o Cum quis. solī dominus non alius. vt. Leo. apud s. penulti. et. s. fina. Azo. et qd dicit manu. idem quan. doq. si nō manu sed alio modo fiat. vt. J. l. ij. s. apud na. musam. que est contra.

p Maiorem. i. latiore.

q Citiozem. i. rapidiozem.

r Vehemētiorem. i. profundiozem.

f Comprimendo. cursum aque. i. repimendo fecit reddidare. i. vndas retro efferere qua reflexione dāns contingit vicinis. vt. J. l. p. r. i. z. s. de eo. ibi: sed apud ser. uij. auditores z. c. et s. item est sciendum.

t Natura. hic concor. Leo. s. sed si vicinus. z. s. de. n. i. z. s. idem aiunt. z. s. n. i. l. fluminum. s. vicium.

v Actio. s. ista aque pluuie arcēde z. c.

x Non continetur. licet opus sit factum ex quo non magis nocet.

a **S**olet ante exclusionem predictam.
b **O**pere. l. propter opus quod fecit.
c **N**ocet. semper exponit. nocere possit.
d **T**ollere. hoc est. i. e. l. i. §. p. s. hoc fecit alio nocendi ut ibi dicitur. §. denique. vel hic tunc tpe sic occurrat quod meoria nunc non ex-
e **D**e eo opere. munimimis largi-
f **N**on quod. subaudi opus.
g **A**grum. ut dicebat mutius. et subaudi tñ.
h **F**rumenti. cuius magna significatio. frugum vero largior. ut. l. de h. sig. l. frugum. non tamensensu pñctet vel talia quibus homo non fruit ad vesceda.
i **Q**ueredi. ut in arado et serendo. §. l. h. §. b. fido do. l. l. l. et §. fo. ma. l. diuortio §. l. pedia. §. 30. et no. q. nimis stri-
k **F**actum sit. manu non aratro.
l **D**eriuande. de fossa in agrum vicini. f. alio nocendi.
m **D**eteriore. ex pposito. et facit. §. si ser. redi. sicuti. §. aristo. et de reg. iur. non debet alteri. et de iur. l. si. et §. de serui. ut. p. l. quidam hyberus.
n **T**eneri eum. in trebatij sententia hic declinat Ul-
o **E**x his. f. sulcis ex quibus frumētū timeat dānum.
p **F**ecerit. et dānum dari speratur.
q **O**ffilius autē ait. trebatij sententiam probans.
r **P**artē. nō ut in plura. quia et sine his potest frumētū qñ. §. quia sententia trebatij. pbat. quia et id non fiet gratis querendi frumētū. §. 30.

excluderet: q̄ exundate palu-
 de in agrū et refluere solet: si
 ea pal^o aq̄ pluua āpliat ea q̄
 aq̄ repulsa eo ope^o agris vici-
 nis noceat: aque pluue arcē-
 de actione cogetur tollere.
Copus q̄ sit agri colēdi cā
 siue fiat aratro siue alio modo
 si ager alit colit non poterat in
 hac actōe nō veni. h. d. Bar.
De eo ope^o q̄ agri colendi
 cā aratro factū sit: Quis^o mu-
 tit^o ait nō cōpetere hāc actōez.
 Trebatij autē nō q̄ agri^o sed
 q̄ frumētū dūtaxat q̄ redi^o cā
 aratro factū sit: solū exceptit.
Sz et fossas agroꝝ siccādo
 rū cā factas Mut^o ait fūdi co-
 lēdi cā fieri oportere: nō tamē
 deriuāde^o aq̄ cā fieri: sic enim
 debere que meliore agrū suū
 facere ne vicini deteriore^m fa-
 ciat. **S**z et si q̄ arare et sere
 re possit etiā sine sulcis aqua-
 riji: teneri eū^o si qd ex his^o fe-
 cerit: et colendi agri cā videat
 fecisse. q̄ si alit serere nō pos-
 sit nisi sulcos aq̄rios fecerit:
 nō teneri. **O**ffilius autē ait^o

f **R**estagnaret. in superiozem agrum.
g **N**oceret. qdā hnt sine nō. et tūc est plana et die vict-
 no. f. q̄ h3 supioze fundum. et die noceret. i. nocere possit.
 Alij hnt nō noceret. et tūc die dnob^o modis. primo si pro
 ōuis: et vicino q̄ h3 supioze fundū et nō noceret. f. nō nocere
 tñ possit. naz
 p dāno nō illato
 agif. vt. §. eo. l. i. §.
 ō. vel die vicino q̄
 posuit salicta: als
 .i. si noceret aq̄ p-
 pter destructōem
 operis l3 et resta-
 gnare. et sic non te-
 net hac actōe. sic
 §. corrigif h i solo
 isto casu mun^o. vt
 §. i. glo. vt i arādo.
 et hoc est qd mo-
 do diti l. pri. glo.
 §. si nō noceret et c.
 vt. l. i. §. p. et fm
 hoc supple: vel si
 noceret ex p̄suetu-
 dine tñ. vt. §. eo.
 §. nerat^o. et. §. l.
 §. §. et si vicin^o. §.
 quō agif ad arcē-
 dā imo ad nō arcē-
 dā deberet agi^o
 Rñ. eadē actio cō-
 petit siue ad arcē-
 dā siue non ad ar-
 cēdam agat: l3 no-
 mē nō pueniat. nā
 et rei. et ad exhi-
 dat qñq̄ nō ad rē
 vel eius exhibi-
 tiōe: sed ad esti-
 mationē q̄ in li-
 tē fuerit iuratum:
 vt cōtra eum q̄ do-
 lo desijt possidere: vel qui signū alienū suū inuixit edī-
 bus. vt. §. de rei ven. l. qui restituer. et de tigno iun-
 cto. l. i. §. si. licet nomē actionis ad hoc nō cōueniat. sic et
 actio cōmuni diui. datur pro fructibus et sumptibus nō
 pro diuisione faciēda. vt. §. cōmuni diui. l. iij. §. sicut.
 controuerſā ergo nominis pertuacib^o relinquam^o. vt
 C. de cōsti. pe. l. iij. §. p. emul.
g **N**oceret. ergo si non noceret non tenetur. et in hoc
 corrigitur mutius primo. §. 30.
h **L**abeo. mediam viam eligens nec trebatij nec mu-
 tij: quā. f. mediam viam tenere beati.
i **F**ructuum. pro eodē ponitur: vt. §. de verbo. signi. nūc bñ
 frugem.
j **H**anc causam. i. non pertinet ad hanc actionē: hoc
 tamen verum puto si non animo nocendi fuit factum.
 vt. §. eo. §. deniq̄.
k **A**grum colendi. speciale ergo aliquid statuitur ppter
 agriculturam. vt. C. de ser. et aqua. l. si §. si.
l **A**ctione eum teneri. si serere et arare possit sine sul-
 cis aquariis. vt. §. dicit. ergo a contrario si non potest
 non tenetur. et in hoc secundo corrigitur mutius. et fa-
 cit. §. eo. vicinus.

lo desijt possidere: vel qui signū alienū suū inuixit edī-
 bus. vt. §. de rei ven. l. qui restituer. et de tigno iun-
 cto. l. i. §. si. licet nomē actionis ad hoc nō cōueniat. sic et
 actio cōmuni diui. datur pro fructibus et sumptibus nō
 pro diuisione faciēda. vt. §. cōmuni diui. l. iij. §. sicut.
 controuerſā ergo nominis pertuacib^o relinquam^o. vt
 C. de cōsti. pe. l. iij. §. p. emul.
g **N**oceret. ergo si non noceret non tenetur. et in hoc
 corrigitur mutius primo. §. 30.
h **L**abeo. mediam viam eligens nec trebatij nec mu-
 tij: quā. f. mediam viam tenere beati.
i **F**ructuum. pro eodē ponitur: vt. §. de verbo. signi. nūc bñ
 frugem.
j **H**anc causam. i. non pertinet ad hanc actionē: hoc
 tamen verum puto si non animo nocendi fuit factum.
 vt. §. eo. §. deniq̄.
k **A**grum colendi. speciale ergo aliquid statuitur ppter
 agriculturam. vt. C. de ser. et aqua. l. si §. si.
l **A**ctione eum teneri. si serere et arare possit sine sul-
 cis aquariis. vt. §. dicit. ergo a contrario si non potest
 non tenetur. et in hoc secundo corrigitur mutius. et fa-
 cit. §. eo. vicinus.

Uia me-
 diam te-
 nuer bñ

a Cessare. vt. r. f. s. huic. r. s. s. r. s. r. s. vicin. r. s. deniq.
 b Competere. vt. r. s. e. s. neratus.
 c Superfluentem. i. superabundantem.
 d Nō fiat. vt. r. f. p. s. c. h. mult. p. cor. q. r. huic p. cordat
 e De dolo. nec alia. vt. r. f. e. si i. meo. r. s. n. i. i. p. rocul.
 f Nō d. h. abe

re. f. vicin⁹ actio-
nē s. istū q. in suo
suffodit si nō a lo
nocēdi r. q. tunc
tenet de dolo vt h
dicat. et no. ex hoc
Sua suo licere fa
cere q. d. vult. Itēz
q. d. alij noceat r. si
bi nō proste nō li
cet. r. ad hoc p. cor
dāt. f. ne ad l. loco
pub. l. i. s. aduer
sus. r. f. b. itti. actu
q. p. i. l. veteres. r.
f. de aq. r. i. r. est.
l. i. s. si q. r. s. d. in
iur. l. fin. r. l. si q. d.
de libertate. r. f. e.
l. in sūma. s. p. e. et
s. titi. i. l. fluminū
s. f. et. l. i. p. rocul.
r. f. de. si i. meo. et
f. de fur. q. iurie.
in p. r. l. v. p. est.
r. f. ad. l. cor. de sic.
diuus. r. s. d. neg.
ges. at q. natura. s.
cū me. r. si ser. v. e.
s. talas. r. l. sicuti
s. p. e. r. h. r. d. p. is.
ac. l. si. i. r. i. r. de le
g. r. i. cū p. s. r. i. c. i. o
r. de bo. l. i. l. si q. d.
li d. ertū. et dele. p.
stan. l. virilis. s. f. l.
a. s. i. c. e. r. t. r. C. de
reli. statuas. r. s.
de ser. vt. p. d. i. q. d. a
hyberus. r. ad. l. a
q. l. que admodum
s. i. et. i. i. et. C. de
sic. l. i. r. f. de re. iu.
l. nullus.

g Natura. fa-
cit. p. proci. s. r. f. l.
pr. in p. r. l. ap. b.
s. si vicinus. Ac.
h Facto. l. ab inferiore. Accursus.
i Inhibeat. l. inferior per opus q. d. fecit.
k Mittat. superior.
l Natura. sic r. s. de ser. vt. p. re. si michi. s. seruitus. r.
s. n. i. fluminū. s. vicium. ac.
m Nocet. id est nocere possit.
n Pluuia. id est per pluuiam.
o Nisi agri colēdi. vt. r. s. s. de eo. p. d. f. op.
q Colorē. et aque cui i. g. i. t. nec em si gutta pluuie
cadat in aquā nō pluuia h. z. locū actio aque plu. ar. B. z.

r Vel increfcit. l. valde crescit. sic. s. d. lib. r. possit. i. l.
gall. s. ille. r. s. s. f. s. r. i. s. r. u. l. e. q. i. t. i. s. f. s. i. f. i. d. a. z.
s Cessat. s. s. i. l. i. l. e. o. y. s. f. s. aliud est in cautiōe dā-
ni infecti q. in p. n. i. e. p. d. n. o. i. n. f. e. c. t. o. q. b. t. i. m. e. t. f. u. t. u. r. i. i. n.
rustico vel vrbano p. d. i. o. s. i. n. a. c. t. i. o. e. q. r. u. s. t. i. c. o. p. d. i. o. t. i. n. i.
p. r. o. u. i. d. e. t. n. a. m. e. t.

colorem mutatur vel increfcit.
Hec actio r. sic p. p. et cum
p. a. quaz nocef. p. d. i. o. rustico
r. nichilomin⁹ p. p. et negato-
ria. secus si p. d. i. o. vrbano q. r. e. s. t.
necesse ad negatoriam recurre-
re. Itē nō querim⁹ vnde a qua
ozatur ex rustico vel vrbano:
sed cui noceat. h. d. p. de ca.

Itē sciendū est hanc actio-
nem non a. l. s. locū h. r. e. q. si aq.
pluuia agro noceat. Letex si
edifício vel oppido noceat: ces-
fat⁹ actio ista. Agi autē ita po-
terit ius nō esse⁹ stillicidia vel
flumina immittere: et l. d. labeo
r. cassius aiunt: aque q. d. e. plu-
arcen. actionem speciale⁹ esse
de fluminibus et stillicidijs⁹
generalē: et vbiq. agi ea lice-
re. itaq. aqua q. agro noceret:
aque pluuie arcēde actioe co-
ercebit⁹. Nec illud q. ramus
vnde ozatur⁹. nam si ex publi-
co loco oriens vel ex loco sa-
cro p. fundū vicini descēdat:
isq. opere factio in meū fundū
eam auertat: aque pluuie arcē
de teneri eū labeo ait. C. Las-
sus q. q. s. r. i. b. i. t. i. s. i. a. q. u. a. e. x. e. d. i-
ficio vrbano noceat vel agro
vel edificio rustico: agenduz
de fluminibus⁹ et stillicidijs.

providet. nam et
as ex cautiōe dā-
ni infecti culpa ali
cui⁹ damno dato
nō agit: vt. s. i. i.
l. fluminū. s. p. r. e.
tēra si furni. hec
actio tñ ope mā
factio p. p. et: vt. s.
e. s. h. e. c. a. c. t. i. o. a. z. o.
t. C. Jus nō e. s. f.
negatoria. r. d. q.
h. z. locū vbiq. q. z
q. i. t. e. r. c. h. q. i. a. l. i. e. o.
facis q. d. iure ser-
uitutis quā habe
as facere non po-
tes: vt. s. i. ser. v. e.
l. q. i. r. n. r. s. i. l. i. c. e. t.
p. d. i. x. e. r. i. t. e. s. n. o.
cōpetere nisi p. c. f.
serit seruit⁹ q. fuit
amissa vel remis-
sa. arg. s. i. ser. v. e.
sicuti. s. a. n. i. l. o.
v. C. Specialē e. s.
agri: q. tñ d. agro
ista cōpetit actio
specialiter. a. z. o.
r. C. Stillicidijs.
sed negatoriā ge-
neralem esse siue
agro siue edificio
timeatur noceri.
p. C. Coercebitur
nec min⁹ r. nega-
toria cū gñalis sit
vt hic dicit.
3 C. Oziat. l. s. q.
a Rustico. scz
quod in rure est.
b C. De flumini-
bus. negatoria vt
dixi. s. s. p. r. i. n. i.
chilomin⁹ tamen
hac actione agat
vbi ex agro v. l. edi-
ficio nocef. agrot
secus si ex agro v. l.

edificio nocetur edificio. vt. f. s. p. r. i.
c Loco. i. fundo toti vel eius parti: vt. f. de verb. sig.
locus. r. l. fundi. s. loc. et dic nisi is loc⁹ rustici p. d. i. ap-
pellatione p. tinea: q. d. esse p. d. vt. f. de verb. sig. l. vrbana.
et tñ idē in eo q. d. in ceteris agris obseruabitur vt
dictum est. s. s. i. t. e. m. s. c. i. e. n. d. u. m. a. z. o.
d Ex p. t. i. n. e. t. i. b. u. s. e. d. i. f. i. c. i. s. q. e. r. g. o. p. d. i. a. d. i. c. a. n. t. v. r. b. a.
na vel rustica. habes. f. de s. b. s. g. l. vrbana p. d. i. a. et nos.
q. sicut hic inspicit p. d. i. u. i. c. u. i. n. o. c. e. t. a. q. u. a. s. i. t. r. u. s. t. i. c. u. m. v. e. l.
vrbani ad hoc vt habeat locū hec actio vel nō: sic r. i. n. s.

agrot
siue vrbani
siue rustici
siue p. d. i. a.
siue p. d. i. o.
siue p. d. i. c. i. o.
siue p. d. i. t. i. o.
siue p. d. i. u. i. t. i. o.
siue p. d. i. c. t. i. o.
siue p. d. i. c. t. u. m.
siue p. d. i. c. t. a.
siue p. d. i. c. t. u. r.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. a.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. u. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. a.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. a.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. u. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. e. s. t. a.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. e. s. t. a. t. u. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. a.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. u. s.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. a.
siue p. d. i. c. t. u. r. i. t. e. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. e. s. t. a. t. u. r. i. t. u. s.

spicitur predicti cui debetur seruis ad sciendū sit rusticā
ca vel urbana: vt. s. de serui. vr. pre. l. i. r. l. seruitutes q
in superficie. s. l. h. sit ar. cōtra. s. de serui. vr. pre. l. q.
a **N**oceat. i. nocere possit.
b **C**lenit. f. vt destruiatur.
c **A**lloqu. id ē

alio nullo ope fa-
cto. a. 30.
d **A**ctionē. scz
directā. agitur in
vili: vt. l. l. pri. s.
itē varus. r. p hoc
I. ne qd in lo. pu.
l. ij. s. merito. ibi
dānum r. c. r. s. de
edē. l. i. qd. s. l. i. ni
tū. Alij dicūt nec
vilem competere
nisi in casu. l. pr.
s. itē varus. et. p
eis. s. ti. i. procul.
et. l. de fur. l. si is
cui. s. h. r. s. de cō-
di. et demon. ticio
s. ij.
e **N**oceat. i. no
cere possit p op
quod ille facit.
f **S**ed et si vici
nus. superior.
g **O**pus. cui
h **E**xtat mēoria vt
j. l. pri. s. itē var
h **S**eruitutē. i.
quasi seruitutem:
vt in fi. hui. l. r. fa
cit. s. eo. s. itē scie
duz. a simili ergo
r hō inferioris di

Inferi: gntatis maiori p
ce maio sone dz exhibere
ri reue: reuerentiā: vt. s. b
rētiā dz alie. in. mutan. cā
fa. l. iij. i. r. h.

i **V**ehemētior.
s naturaliter fo-
lebat fluere.
k **Q**uadā le-
ges. i. pactōes consueuerunt apponi: vt in fi. de ser. s. fi.
l **D**ictas. i. cōsuetas dici. m **A**gris. inferioribz
n **F**lumina. scz puenientia de superiori agro.
n **F**lumina. i. superabundantia aque.
o **L**iceat michi. cui? agri sunt illi q sunt pleni aqua
p **A**ggeres. vt aq huius (veniēt ex fundo supiori.
aliquā partem vadat vt ager meus ea euacuetur.
q **L**ex. i. pactio. sic. s. depositi. l. i. s. si conuenerit.
r **C**ōmodo. vt r. f. de re. iur. fm naturam. r. c. de ca-
s **L**ex. id est pactio. (du. tol. l. i. s. pro secundo.
t **N**ō inueniatur. nec natura loci hoc declarat quia
plana sunt loca.
v **V**etustate. cui? nō extat memoria fm. d. vel. r. an.
fm nos: vt statim dices: et hoc in pluuia. nā r in nō plu
uia idem est: vt hic subijcit: sane enim r.
s **I**n seruitutibus. aque et alijs.

Non inuenit imposta. i. nō pbat p testes q inter-
fuerit cōstitutioni seruitutis: sed solo legitimo tpe eam
3 **Q**uandiu. i. tāto tpe cui? non (sibi defendat.
extat memoria. sic ponit diuinus. J. deiti. actuz p uia.
l. apparet. s. pe. miori em tpe qri non possit: vt. l. pri. s.

In cursu aque primo debz
inspicit conuetio: scdo loci na-
tura: tertio vetustas. Item q
debet seruitutē pōt cogit p
riatur: non vt quid faciat. B.

Dentōz alt: de cōditionibz
agrorum quas dā leges eē di-
ctas: vt quibz agris magna
sint flumina: liceat michi in
agro. f. tuo aggeres vel fos-
sas habere. Si tamē lex non
sit agro dicta: agrī naturā eē
seruandā: et sp inferiorē supe-
riori seruire: atq hoc in cōmo-
dū naturaliter pati inferiorēz
agrū a superiore: ppenfare qz
debere cū alio cōmodo. sicut
em ois pinguedo terre ad eū
decurrit: ita etiā aque incom-
modū ad eū deflueret. Si tñ
agri lex nō inueniat: vetusta
tem vicē legis tenere. Sane
em in seruitutibz hoc idē seq
mur: vt vbi seruit? nō inuenit?
imposita: qz diu? vsus est serui-
tute: neq? vi neqz clā neqz p-
cario habuisse longā cōsuetu-
dinē: velut iure impositā ser-
uitutē videatur. nō ergo coge-
mus vicinū aggeres munire?
sed nos i eius agro muntem?
eritqz ista quasi seruit? i quā
rem vtilem actionem habere-
mus: vel interdictum.

Sicut autē opus factū vt
aqua plu. michi noceat in hāc
actionē venit: dita p contrariū
querit an possit aque plu. ar.
agi si vicin? opus fecit ne aq
que alloquū? decurrens agro
meo pderat: hūc prosit. offili
us igitur et labeo putant agi
non posse etiā si intersit mea
ad me aquā peruenire. hāc ei
actionē locū habere si aqua
pluua noceat: nō si non pōt.
Sed et si vicin? op? tol-
lat: et sublato eo aqua natura
liter ad inferiorē agrū pueni-
ens noceat: labeo existimat a-
que plu. ar. cen. agi non posse
semper em hanc esse seruitu-
tem inferiorū pdiorū: vt natu-
ra profluentē aquā excipiāt.
plane si propter id opus sub-
latum vehemētior? aqua pro-
fluat vel destruet: aque pluue
arcēde actione agi posse etiā
labeo confitetur.

si esset iure lposita p pactionē vel testamētū: subaudiēs
tñ quasi impositam: vt statim dices.

a **N**eq. hec hba expōe vt. i. qd vi aut clā. l. i. s. qd sit
vi. r. l. iij. s. h. r. dvi r vi ar. l. vi facit. r vti pos. si duo. s. h.
b **C**ōsuetudiez. i. fuitutē p lōgā p̄suetudiez (i idē
c **C**ogem? alr cū qd impositā fuitutē hz: tūc ei eū co-
gem? vt. s. de ser. vr. p. l. eū. Jr. lmo gñalr idē in fuituti-
bus vt nō cogat: vt. s. de ser. q̄tēs. s. fuituti. az. et spe-
cialē est in fuitute oneris ferendi per dictā. l. eum. acc.
d **M**unire. refert se quando pacto vel vetustate.
e **Q**uasi fuit? no. q̄t. qz sicut p̄scriptione q̄rit vtile
dñū: ita vtilis fuit? nō directā q̄rit tpe. hic est q vtilis
actio. p ea dat: vt subijcit. alū dicit q̄t eē exp̄sū hūitat?
et qd subijcit vtilē: dicitur. i. efficacem.
f **A**ctioz. p̄fessioz. d. vt. s. si f. v. l. i. s. qd diuino. i. pn.
g **I**nterdictū. vtile vti possi. vt. s. si ser. v. l. i. sicuti. s.

idē labeo ait si in
agro. r. s. idem la-
beo ait cū q̄rit. et
s. de serui. l. serui-
tutes: r s3 hoc qd
subijcit lōgam ex-
pone. i. lōgissimā:
tu dic diu. p. r. an-
nis poni: vt. J. q̄ et
a qd? si cū fidicō.
s. aristo. r longā
sitr. x. an. vt. l. i. s.
vsuca. in rubri. r i
pn. r loq̄ de sui.
aq q̄ ppetuam hz
cām vel q̄t: vt. s. b
ser. vr. p. l. foramē
s. h. sic s3 loq̄ vt
si v? est lōgo tpe
r ex solo tpe nitat
dicat acq̄sisse lon-
gā p̄suetudinē. i.
fuitutē p lōgā cō-
suetudinē et sine
ti. vt. s. si ser. v. l. i.
qz diuturno. s3 o-
nō ex tpe nitat: s3
dicat aliq̄ mō p̄si-
tutā sibi vel p̄de-
cessori suo fuisse p̄-
tututē: idqz longā
p̄suetudie dicat p̄-
sumēdū/ audire: et
hoc evl iure iposs
tā r. ar. s. b vsur.
l. cū de l rē p̄so. et
sic hēas ibi vti iur
r. c. Alij hñt h ve-
lut: r tūc p̄mū. f. si
v? est lōgo tpe cō-
p̄hēdat ābos p̄di-
ctos cas? qd? p̄si-
tutū seruit? velut

Seruit?
vtilis tē
pote q̄ri
tur.

Liber Primus.

Cōsue- aristo. in fl. et. s. de ser. l. pe. Itē no. hic lōgā cōsuetudi-
tudo lō nē p lege seruādā. sic r. Je. si prius. s. i. r. l. qd pncipis.
ga p le- s. fi. er. s. de vsur. q. semisses. s. i. r. de custo. reop. l. si dō
se ser- reū. r. s. de leg. r. senatuscon. de qd. r. l. sed et. ca. r. s. de
uāda ē. proba. si arbiter. r. de aqua quot. et est. hoc iure. s. du
ct. r. Je. l. si. et. C.

C Si vicinus tenet recipere aquā de fundo vicini vel propter seruitutē ipositā: vel ppter prescriptā: vel propter naturā loci: cessat hec actio. Pan.

I summa tria Pan. sunt p q inferior locus supiori seruit: lex natura/loci vetustas/ q sp pro lege habetur minuendarū. s. l. i. cā

Qui impedit me vel seruitute michi debita vel pscripta tenet hac actio. se. s. si op. fiat publica auctoritate: vel facti memoria nō exste. h. d. bart.

A pud labeonē pponitur fossa vet esse agroꝝ siccādo rū cā nec memoriā extare qñ facta est: hāc inferior vicinus nō purgabat: sic fiebat vt ex restagnatiōe eiꝝ aqua fundo nō noceret: dicit glab. aque plu. arcē. cū inferiori agi posse: vt vel ipe purgaret aut ipe pateret te i psumū statū eā reducere. p̄terea m̄ in cōfimo fossa sit: neq purgari vicinus patiat eā partē q tibi accedat: posse te magis agere aque plu. arcē. actioe lab. ait.

Nota duos casus in qbus cessat hec actio. s. ope manu facto: vt qñ fuit factū auctoitate publica: et quando nō ex

o Magis. magis ideo dicit: q iure dñi qd habet in ea: at in supiori casu agit actioe aq pluue arcē de iure seruitutis competētis: r ita vtilis supiori casu: hic directus: vt Jeo. l. penult. dices: in hoc ergo differt hic casus a superiori. Accur.

C Publica. auctoritate. sic habes l cā dāni ifec. vt. s. n. i. si finita. s. si publicus.

Uetustas. qñ dicit extare memoriā r qñ nō: bt. Je. s. idem labeo ait cū qñ. r. s. de p. batio. si arbiter. s. qdā dicit hoc de vetustate corrigi p sequēz. s. quod non placet.

Fossam. q ē in supiori fundo. s. Ex qua. scz fossa.

Vicinum. in cuiꝝ p̄dio erat fossa q debebat seruitutē: nec oblat. s. de sui. qñs. s. seruitutis: qñ cū fuit imposita seruit: r hoc fuit exp̄ssuz in pacto: vt vicinꝝ in cuiꝝ p̄dio siue fossa imponebat fuit: deberet purgare fossam: et sic subaueiebat hic Jo. als regularit est: vt. s. de ser. vt. pre. l. seruitutes. s. si sublatuz. et. s. de sui. quotiens. s. fin. nisi in seruitute oner̄ se rendi: vt. s. si sui. v̄di. et. l. sicuti. in

Item varus ait: aggerē qui i fundo vicini erat vis aque de tecur: p qd effectū est vt aqua pluua michi noceret. Varus ait si naturalis agger fuit: nō posse me vicinū cogere aque plu. arcē. actioe vt eū reponat: vel reponi sinat. Idem qz putat: et si manufactus fuerit: neq memoria eius extaret. q si extet: putat aque plu. arcen. actioe eū teneri. Labeo autez putat: si manufactus sit agger:

Item et s. i. non ergo oblat. s. s. p̄tor. r. j. s. idem labeo. in eo q hic subicit non intere sic extet memoria vel non quia frustra queritur memoria vbi ex pacto debet vel ex loci natura. Alij dicunt vicinū purgare. i. part purgare. Tertij dicunt hic speciale vt etiam ipe purget quia cū habeat emolumentū vt aqua sua recipiat: sentiat et onus: et in eo qd subicit extet memoria r. dicit corrigere supiorē s. et ab illo. Jeo. s. idem labeo. notant differentā quasi illud in opere loquatur: hic autē in fossa. vel aliter cogitur vicinus in cuius agro est fossa nō ab inferiori s. a superiori vel collateralit: cui nocet aqua ex restagnatione. Accur.

Aque i. violentia aque: vel controuersia. sic. s. de dam. infec. fluminum. s. idem seruitus.

Reponat. id est restituat.

Reponi. id est restitui.

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

Lex et natura vetusta et cedūt r cōtra

reponat. l. reponi finatur. R. et hoc pbat. nam hac re. vel die propite vt ipse reponat. qd ho sequit. nā hac actione. ad naturalē pmet. vbi est secus. pma plz. Nec noceat. nocet aut michi si nō panit me repōere naturalē. qñ naturalē. a q naturalē debeo sentire pmodū: sibi extaret meo

ria dicere michi plicere si dicat cū cōpelli pari: iōg non compellitur. Quāq. vt ad vtrūq. referri: ad naturalē r qñ naturalē aggerē. scz qñ nō extat meoria. alij referunt ad naturalem tñ vt addat p dicitā nā statū dixerat o quasi naturalē.

Unl. aq pluue arcēde. s. s. e. l. i. s. scit. Sol. sibi denegat dicitā: hic pcedit vti l. ite ar. s. tit. i. p. occlusa.

Interdictū. vtilitū pos. R. vt dixi. s. l. i. s. fi. vel ne vis fiat michi: sicut de arborib. cedēditio: vt. s. ar. bo. ce. l. i. rñ. s. deinde. vel qd vi aut clam. vt. s. qd vi aut clā. l. cōpē. tit. s. fi. s. m. 230.

Noctūrnū ē. vel parū est. ar. s. de euc. in credito re. r. C. s. p. i. ipe. offe. quonēs. r. l. rescripta. r. J. ne qd in lo. pub. fi. l. ij. s. si qd a principe. et ne quid in flu. pu. l. i. s. sunt q putant. r. s. de religio. si quis sepulch. si. an pn.

Si iure stricto. pferitur ergo equitas rigori: vt et C. de iudi. placuit. r. s. si cer. pta. si tibi. et. C. si aliena res pig. da. sit. l. cum res. 20.

Fluens. natura per predictū inferioris vicini. a 30. Cū vteriore. naturalit. sulet superior: vt. s. e. l. in pn. Unl. i. efficacē. l. i. p. robar iur. rigore spiciēs m. Cogi posse. de rigore: vt hic r. J. e. athē. s. cū igi. et. s. de ser. vt. pte. si michi. s. seruit. r. s. e. l. i. s. q. in fi. r. s. illud in summa. r. s. ite sciendū. r. s. n. i. fluminū. s. vi cū. r. s. hēc. qd oēs sunt iurē sup hoc qd sequit. s. e. de eqtate qd pualer vt subiat. et. s. e. s. ite var. r. J. e. l. i. s. fi. l. i. fi.

In hunc. non solum in superiori. Equitatem. namuse q purgare michi permittit si mea interit nec vicino noceat. In agro. inferiori. Excavauit. r. sic in locū cōcausi aqua ex vicinis p dīs decurrebat: nōc aut locū nō purgat: r. sic aqua restat in p dīa vicinū et dānū eis dat sine dare potest.

Vicini. vt panario locū purgari vel purges: et

est ratio quia seruitutem aque recipiende non debes. alioquin contra vt statim subicit: vt. s. ea. l. s. apud alphenum. et. J. de iur. actus pti. inde. s. ait pretor. r. s. vtilitas. r. s. hoc aut. cū superiori. sed secus foue de equitate. vt. s. p. i. s. Accur.

siue deterior eius conditio facta sit. idcirco et si terremoto aut tempestatis magnitudine soli cā mutata sit: neminem cogi posse vt sinat i pri sinā loci cōditionē redigi: sed nos etiam in hūc casum eqtate admittimus. Idē labeo ait si in agro tuo aquarū concursus locū excavauit: aque plu. arcen. actione agi nō posse tecum a vicinis. Plane si fossa iure facta sit: aut cuius memoria nō extat: agi tecum posse aque pluuię arcende vt reficiat.

Ad probandum operis facti memoriam extare: admittitur probatio de auditu auditus. h. d. Pau.

Idem labeo ait: cum queritur an memoria extet ex facto opem non diē et consulem ad liquidum exquirendū: sed sufficere si quis sciat factum esse: hoc est si factum esse nō ambigitur: nec vtiq. necesse est superesse qui meminerint: verum etiam si qui audierint

Et p. sulē. idē in obligatiōe pignoz: vt. s. de pig. l. penul. s. idē questit. aliter obseruat in libellis accusato rjs: vt. J. de accusa. libellozum. in p. in.

Exquirendū. qz testes nō habēt necesse dicere hęc. Si quis. l. testis.

Sciat. i. vehement opinet: vt statim pbat. scire ei p. Scire pte est. i. p. itare vi su pceptā i mēte tenere. hoc aut de il. qd ppe lo dici non pōt qd ex aliorum recitatiōe quid credit. 230. dicatur b. factum esse. ab homine. R.

Admittent. quando factum sit. R. Audierint. sic ergo dixerunt qd hoc esse speciale: vt recipiatur testimoniu de auditu: qd non plz. immo q vbilibet recipit. qd em si paries vel cortina media ē inf testes et contrahētes vel testatorē: sed in hoc est speciale quod de auditu auditus: siue de auditu alieno recipitur. h. aljs regulariter contra: vt. C. de testi. l. testium. et in auten. de here. et fal. s. hinc nobis. Item no. q. quan Credidit credulitatis testimonium recipit: vt in aut. vt hi q litat: te ob. se hēc phi. res mi. et de here. r. fal. s. si ho absit. et i. stimoni aut. de san. epif. s. i. sed ipsope testes dicuntur in dicitis un qh. castib. idem et in causa matrimonij scdm antiquos ca q rccidones: vt testimonium de auditu alie nō recipiatur. piter.

Jure scrutu tis. vicinis obite 230. vel iure. i. cō: uentione: vt r. s. l. i. s. fina. in prin. Reficiat. vel refici sinas: vt. s. e. l. s. i. et facti. J. e. qd principis. s. fi.

Idē labeo. Pctor l no. q. tria dz actor acf. aq probare in hac a plu. arc. ctione ad hoc vt opus destruat: bare dz scz opus manufa ctum. r. q pōt nocere: et tuis meoz riam extare. Ecō: tra reus ad sui de fensionē alia tria vel alteri eozum scz pactum factū: vel loci naturam: vel memoriā facti operis non extare. et probatur hęc. s. co. l. i. s. i. et ij. et s. fi. et. l. in sū ma. l. pn. r. J. s. sta: tulib. labeo. de tertio dē h. qualitē pber actor: r. idē dē. s. de proba. si arbiter. Jtē in fi. illi. l. dē de tertio qualiter sit pro bandum ab eo.

Et p. sulē. idē in obligatiōe pignoz: vt. s. de pig. l. penul. s. idē questit. aliter obseruat in libellis accusato rjs: vt. J. de accusa. libellozum. in p. in.

Exquirendū. qz testes nō habēt necesse dicere hęc. Si quis. l. testis.

Sciat. i. vehement opinet: vt statim pbat. scire ei p. Scire pte est. i. p. itare vi su pceptā i mēte tenere. hoc aut de il. qd ppe lo dici non pōt qd ex aliorum recitatiōe quid credit. 230. dicatur b. factum esse. ab homine. R.

Admittent. quando factum sit. R. Audierint. sic ergo dixerunt qd hoc esse speciale: vt recipiatur testimoniu de auditu: qd non plz. immo q vbilibet recipit. qd em si paries vel cortina media ē inf testes et contrahētes vel testatorē: sed in hoc est speciale quod de auditu auditus: siue de auditu alieno recipitur. h. aljs regulariter contra: vt. C. de testi. l. testium. et in auten. de here. et fal. s. hinc nobis. Item no. q. quan Credidit credulitatis testimonium recipit: vt in aut. vt hi q litat: te ob. se hēc phi. res mi. et de here. r. fal. s. si ho absit. et i. stimoni aut. de san. epif. s. i. sed ipsope testes dicuntur in dicitis un qh. castib. idem et in causa matrimonij scdm antiquos ca q rccidones: vt testimonium de auditu alie nō recipiatur. piter.

Et p. sulē. idē in obligatiōe pignoz: vt. s. de pig. l. penul. s. idē questit. aliter obseruat in libellis accusato rjs: vt. J. de accusa. libellozum. in p. in.

Exquirendū. qz testes nō habēt necesse dicere hęc. Si quis. l. testis.

Sciat. i. vehement opinet: vt statim pbat. scire ei p. Scire pte est. i. p. itare vi su pceptā i mēte tenere. hoc aut de il. qd ppe lo dici non pōt qd ex aliorum recitatiōe quid credit. 230. dicatur b. factum esse. ab homine. R.

Admittent. quando factum sit. R. Audierint. sic ergo dixerunt qd hoc esse speciale: vt recipiatur testimoniu de auditu: qd non plz. immo q vbilibet recipit. qd em si paries vel cortina media ē inf testes et contrahētes vel testatorē: sed in hoc est speciale quod de auditu auditus: siue de auditu alieno recipitur. h. aljs regulariter contra: vt. C. de testi. l. testium. et in auten. de here. et fal. s. hinc nobis. Item no. q. quan Credidit credulitatis testimonium recipit: vt in aut. vt hi q litat: te ob. se hēc phi. res mi. et de here. r. fal. s. si ho absit. et i. stimoni aut. de san. epif. s. i. sed ipsope testes dicuntur in dicitis un qh. castib. idem et in causa matrimonij scdm antiquos ca q rccidones: vt testimonium de auditu alie nō recipiatur. piter.

Et p. sulē. idē in obligatiōe pignoz: vt. s. de pig. l. penul. s. idē questit. aliter obseruat in libellis accusato rjs: vt. J. de accusa. libellozum. in p. in.

Exquirendū. qz testes nō habēt necesse dicere hęc. Si quis. l. testis.

Sciat. i. vehement opinet: vt statim pbat. scire ei p. Scire pte est. i. p. itare vi su pceptā i mēte tenere. hoc aut de il. qd ppe lo dici non pōt qd ex aliorum recitatiōe quid credit. 230. dicatur b. factum esse. ab homine. R.

Admittent. quando factum sit. R. Audierint. sic ergo dixerunt qd hoc esse speciale: vt recipiatur testimoniu de auditu: qd non plz. immo q vbilibet recipit. qd em si paries vel cortina media ē inf testes et contrahētes vel testatorē: sed in hoc est speciale quod de auditu auditus: siue de auditu alieno recipitur. h. aljs regulariter contra: vt. C. de testi. l. testium. et in auten. de here. et fal. s. hinc nobis. Item no. q. quan Credidit credulitatis testimonium recipit: vt in aut. vt hi q litat: te ob. se hēc phi. res mi. et de here. r. fal. s. si ho absit. et i. stimoni aut. de san. epif. s. i. sed ipsope testes dicuntur in dicitis un qh. castib. idem et in causa matrimonij scdm antiquos ca q rccidones: vt testimonium de auditu alie nō recipiatur. piter.

Equitas rigori pferitur.

vt. xij. q. ij. c. sup. h. hodie illis p. cellis lateran. corrigif.
a. **T**estes qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.

Torrēs qd p̄p̄e dicit.

Torrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
b. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
c. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
d. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
e. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
f. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
g. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
h. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
i. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
k. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
l. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.

vt. xij. q. ij. c. sup. h. hodie illis p. cellis lateran. corrigif.
a. **D**emonia. a quo tpe op^o sit facti. itē no. ex hoc. §. q. testes nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
b. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
c. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
d. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
e. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
f. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
g. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
h. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
i. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
k. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.
l. **T**orrēs qñq; nō tenent dicere p̄sulē z diē: h. qñq; interrogent cū habent suspecti. vt. s. de testi. l. ij. §. i. sec. in instris. vt. in aut. vt. p̄po. nomē imp̄ra. §. vñ sancim. et sic est arg. 2. C. de si. instru. l. in exercendis.

vicini in meū veniebat: et fontē faciebat: ego fodiebā vt facerē et aquas fullonicas: siue diuerticula vt vitare ei⁹ abūdantiā: z tūc inueni locū vnde intrabat ad fundum meū: z ideo accepto cōsilio obstaculū posui ne flueret. z sic aqua in fundū vicini rediit p̄ remissionē: z fm hoc ex his legi⁹ vt notetur causa remota nō efficiēs. z insti tuisse scilicet ispe: cto primo propo: sito: vel etiā iā in: stituerat: licet con: siliū mutauerat. z si q̄ras: cur q̄ po: tuit immittere a: quā in fundū vicī nū. vt. s. si ser. vñ. di. l. sicuti. §. ari: sto? Rñ. in primo casu natura: licet in alijs non tam multo q̄ remitto: siue me munitio: q̄ licet. §. l. proxi. §. penul. n. **F**ullonicas. id est riuulos. o. **I**mmittere. als immittere. et als remittere. p. **C**orruat. si habes contineat dic. i. in vnum locum toram includit. alia littera dicit corruat q̄ ap: tuis hoc innuit. si cuti corruales di: cuntur q̄ per eun: dem riuum z du: ctum aquam du: cunt. vt. i. de aqua quoti. et est. l. i. §. si inter corruales magis enim ledit cū tota simul im: mittit aqua: q̄ si p̄ diuersa. i. di: uersas ptes. vt. s. de ser. vt. pte. seruitutes. §. stillicidij. q. **S**purca. i. aliqd turpe p q̄ aqua turbat. dicit emiz spurca q̄ ex ore porci cadit. r. **I**mpediri. p actōez aque pluuie arcēde si cum alia mixta colorē mutat: vel actōe iniuriar: vt vti possi. vt. s. de ac. emp. l. qui pendente. z. i. vti possi. p totū riuulū. vel eri. §. fm. h. p negatorū si faciat iure seruitutis. f. **A**que fluentes. ex balneo vicini. t. **N**ō est. cogit q̄ negatorū si p̄tēdat se facere iure ser: uitutis. als iniuriar: vel vti possi. vt no. s. pti. rñ. v. **S**unt. et ideo nō habet locum hęc actio. vt. s. e. l. i. in pun. z. §. illud in summa. x. **I**rrigare. z in fundū vicini illā aquā mittebat iure vt. **N**ocere. per aquam. (seruitutis debite sibi. z. **I**nfecti. q̄ nō vicio loci timef dānū h. c. p. a. hols. vt. s. h. i. l. i. fluminū §. p̄tea. azo. §. 2. §. si ser. vñ. l. si qñ. i. si.

vicini in meū veniebat: et fontē faciebat: ego fodiebā vt facerē et aquas fullonicas: siue diuerticula vt vitare ei⁹ abūdantiā: z tūc inueni locū vnde intrabat ad fundum meū: z ideo accepto cōsilio obstaculū posui ne flueret. z sic aqua in fundū vicini rediit p̄ remissionē: z fm hoc ex his legi⁹ vt notetur causa remota nō efficiēs. z insti tuisse scilicet ispe: cto primo propo: sito: vel etiā iā in: stituerat: licet con: siliū mutauerat. z si q̄ras: cur q̄ po: tuit immittere a: quā in fundū vicī nū. vt. s. si ser. vñ. di. l. sicuti. §. ari: sto? Rñ. in primo casu natura: licet in alijs non tam multo q̄ remitto: siue me munitio: q̄ licet. §. l. proxi. §. penul. n. **F**ullonicas. id est riuulos. o. **I**mmittere. als immittere. et als remittere. p. **C**orruat. si habes contineat dic. i. in vnum locum toram includit. alia littera dicit corruat q̄ ap: tuis hoc innuit. si cuti corruales di: cuntur q̄ per eun: dem riuum z du: ctum aquam du: cunt. vt. i. de aqua quoti. et est. l. i. §. si inter corruales magis enim ledit cū tota simul im: mittit aqua: q̄ si p̄ diuersa. i. di: uersas ptes. vt. s. de ser. vt. pte. seruitutes. §. stillicidij. q. **S**purca. i. aliqd turpe p q̄ aqua turbat. dicit emiz spurca q̄ ex ore porci cadit. r. **I**mpediri. p actōez aque pluuie arcēde si cum alia mixta colorē mutat: vel actōe iniuriar: vt vti possi. vt. s. de ac. emp. l. qui pendente. z. i. vti possi. p totū riuulū. vel eri. §. fm. h. p negatorū si faciat iure seruitutis. f. **A**que fluentes. ex balneo vicini. t. **N**ō est. cogit q̄ negatorū si p̄tēdat se facere iure ser: uitutis. als iniuriar: vel vti possi. vt no. s. pti. rñ. v. **S**unt. et ideo nō habet locum hęc actio. vt. s. e. l. i. in pun. z. §. illud in summa. x. **I**rrigare. z in fundū vicini illā aquā mittebat iure vt. **N**ocere. per aquam. (seruitutis debite sibi. z. **I**nfecti. q̄ nō vicio loci timef dānū h. c. p. a. hols. vt. s. h. i. l. i. fluminū §. p̄tea. azo. §. 2. §. si ser. vñ. l. si qñ. i. si.

Corruales q̄ dicunt.

Spurca qd sit.

Sed ibi in alieno faciebat sterquilinum. hic in suo p[ro]p[ri]e...

a Neq[ue] aque. q[ui]a r[ati]o t[em]p[or]e hoc fecerat q[ui] memoria n[on]...

b C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

c F[aci]at. q[ui] ali[us] aq[ue] suat q[ui] na[ture] fluere d[icitur]...

d C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

e C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

f C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

g C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

h C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

i C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

k C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

l C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

m C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

n C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

o C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

p C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

q C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

r C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

s C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

t C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

u C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

v C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

w C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

x C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

y C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

z C[on]tin[ua]t[ur] an[te]a. sic. s. e. l. i. s. ij. Accur.

m Actionē. q[ui] n[on] dolo fecit. iuris em[an]atio n[on] h[ab]et...

C[on]fessor directā actione cōuentus: si alienavit iudicio p[ro]cedente ex prima instātia cōdemnatur. h. d. Don.

Julian[us] q[ui] scri. si post iudiciū aq[ue] pluuię arcēde susceperit fundū alienauerit is cum quo actū est de p[re]terito damno et de ope restituēdo id statuere iudicē debere q[ui] iudicaret/ac si nulla alienatio facta esset. nā et fundo alienato nichilomin[us] iudiciū manere et dāni rōnem venire: et etiam q[ui] post alienationē cōtingit.

Quis q[ui] n[on] fecit nec nomine suo vtilit[er] factū est tenet hac actione ad patientiā: et tenet qui fecit ad interesse iudicio quod vi aut clam. h. d. Bar.

Idem iul. scri. aq[ue] pluuię arcēde actionē non nisi cū d[omi]no esse: idcirco q[ui] si colon[us] ignorante d[omi]no opus fecerit: d[omi]ni fundi nichil amplius q[ui] partētiā prestare debere: colonum autē iudicio q[ui] vi aut clam: impenfam q[ui] restituendū ope ris: et damnum si quod ex eo datum fuerit prestare cogendum. si dominus tamen desideret cauere sibi damni infecti ab eo ex cutus p[re]dictio nocet: equissimum erit cauere et oportere. Item si non

querit reali vel p[er]sonali actio: sed ope facto. et facit ad. s. de alie. iudi. l. iij. s. op[er]e. et q[ui] de ac. et ob. quecūq[ue]. et s. de ser. cor. l. dolo. s. hec actio. et l. p[re]terite.

Cū d[omi]no. de directā accipe. vt. s. l. p[ro]xi. s. pe. dixi.

Ignorante. scis si eo iubete. vt. l. l. p[ro]xi. s. fi.

Patientiā. facit. l. l. p[ro]xi. et l. eo. emptor. et quod vi aut clam. compet. s. fi.

Restituendū. i. destruendū.

Ab eo. sic. s. truce. si d[omi]no ex cui[us] p[re]dictio nocet. i. nocere pot. s. aqua: desideret sibi cauere ab eo cui nocet aqua et q[ui] demolit opus p[ro] d[omi]no q[ui] posset cōtingere ex demolitione. sic. s. de dā. infec. l. p[ro]xi. in fi. et l. hoc ampli[us]. s. de his. et sic etiā intellige. l. l. p[ro]xi. alr[iter] aut nullus esset sens[us] legis: q[ui] neq[ue] d[omi]no ex cui[us] p[re]dictio nocet op[er]e s[ub] p[re]dictio cauere

Judicis iustus excusat

Penas non mere legitime factum.

In iudic[io] l. fuit em[an] d[omi]no. vt. l. l. p[ro]xi. s. sic no. in iudic[io] spectādū. an sp[irit] sit sic. s. m[er]it[us]. si p[er]curatorē. et s. d[omi]no p[ro]xi. pec. itē illa. s. q[ui] ad iudic[io] spectan[ti]ur. et s. edē. l. vbi. s. fi. ar. s. s. d[omi]no p[ro]xi. et q[ui] nodū. s. q[ui] dicit[ur].

Liber Primus.

potest: nec dñs em nocet pōt petere sibi caneri: qz nō vicio loci: s; hōis culpa dānū time: vt. s. ti. l. l. fluminum § p̄rea. a. s. est in textu: cuius p̄dio nocetur: tūc non est necessaria glosa. Accur.

a ¶ Non ego. scilicet dominus.

b ¶ Erit actio. cū

sine mādato meo

fecit s̄m quosdāz

s; nō plz: qz tunc

dñs nō tenetur si

cut colon⁹: qz non

ad imp̄sas s; ad

solā patientiā: nō

si dicas colonū. i.

locantē. arg. s. de

act. emp. veteres.

plani⁹ § dicas: qz

cū mandato fecit

vel ratū me habē

te qñ debeo tene

ri vt sup̄iori casu

colon⁹: vt. l. patiē

tiā et imp̄sam p̄

stem: vt. l. p̄xi in

fi. r. § q̄vi aut clā

l. deniq; §. pe. r. fi.

c ¶ Restitutiō. ab

auctore r suis sū

ptibus. si aut sum

ptib⁹ dñi nō age

ret amodo §. p̄cu

ratorē: cū sua non

interfit. r hoc int̄

dictū quod vt aut

clā ad interesse da

tur. vt. §. q̄b vi aut

clam. l. sp. §. i hoc

interdicto.

¶ Colonius.

nocet. i. no

cere possit.

e ¶ Cauēat. a de

moliēte: vt. s. l. p̄

xi. pe. rñ.

f ¶ Fecerit. dñs.

¶ Fecerit. spō

te: nō em cogi pōt

qz colono hoc on⁹

incumbebat. a. 30.

g ¶ Nō p̄t. et

male: z em nō cogat̄

restituere: s; tñ fecerit poterit repe

tere ip̄sam nō solū actiōe locati sed etiā neg. gef. vt. s.

de neg. gef. si cōes. et ar. C. de act. emp. l. ij. in fi. a. 30.

h ¶ Restituere. sed tantū patientiam prestare.

i ¶ Fecerit. colon⁹ opus. idē si ratū habuit: vt. §. q̄b vi

aut clā. l. deniq; §. pe. r. §. fi.

k ¶ Interdicto. q̄b vi aut clam: vt. s. in prin. l. r. facit. s.

ad. l. aquil. liber homo. r. §. si fami. fur. se. di. l. si familia.

¶ Tertius. respectu mei qui dicor primus. a. 30.

m ¶ Vicinus. primus. a. 30.

n ¶ Nocet. id est nocere possit.

o ¶ Cum primo. i. proximo.

p ¶ Remisso. quidā habēt cū tertio remisso p̄mo. Alj

cū tertio misore. et est ad hāc. l. s. de dā. l. q̄ bona §.

ego sed procurator meus tale opus fecerit vt aqua pluua noceat vicino: aduers⁹ me hactenus erit actio q̄tenus aduersus colonū: ipse autē p̄curator interdicto q̄b vi aut clam p̄ueniri pōt s̄m iuliani s̄nāz etiā post op⁹ restitutiō. Pau.

¶ Si colon⁹ insciente dñs opus fecerit ex q̄ aqua vicino noceat: labeo rñdit interdicto colonū q̄b vi aut clā teneri: dñm vero fundi aq̄ pluuie arcēde actione: qz is solus restituere opus pōt: sed partiē tiā dūtazat eū p̄stare oportere si et dānt infecti stipulatiōe caueat: et si quā imp̄sam in restōem opis fecerit: consecuturū locati actiōe a colono: nō si q̄s ideo non putet: qm nō fuerit necesse ipm restituere: sed si iussu dñi fecisset: etiā interdicto dñm teneri.

¶ Si opere facto manu in p̄dijs plurim⁹ detur michi dānum: possum agere contra quē volo. h. d. Pau. Ulpia.

¶ Tertius vicinus op⁹ fecerit vnde decurrēs aqua per fundū primi vicini mei michi noceat: sabin⁹ ait posse me vel cum primo vel cū tertio primo remisso agere: que sententia vera est.

eam iter. r. s. de eo p̄ quē fa. erit. l. l. §. si plures. et de tu. et rō. di. si ex duob⁹. sed arg. §. in aut. de fideius. §. i. et ad. l. aq̄. l. si ex plagis §. in cluio. Itē caute intellige hoc rñ. q̄b proxim⁹ michi vicin⁹ aquā fluentē in suū fundū deriuat in meū. Si autē nichil faciat. prim⁹ me⁹ vicinus

¶ Unus ex plurib⁹ dominis vnius fundi agit et cōuenitur et etiā condemnatur ad interesse pro sua tantum parte. h. d. Pau. de ca.

¶ Si ex plurib⁹ fundo decurrrens aqua noceat: vel si plurib⁹ fūdo noceat: placuit eoq̄z ture vtimur: vt siue plurium fundus sit: singuli in partem experiantur et condēnatio in partē fiat. siue cum pluribus agatur: singuli in partē cōueniant: et in partē fiat condēnatio. Itē querit si cōi agro meo et tuo ex p̄prio agro tuo aqua noceat: an agi possit aq̄ pluuie arcēde: r puto agendum sic rñ vt pars damni p̄stetur. Uerū quoq̄z vice si cōmunis ager sit qui nocet p̄prio: poterit aque pluuie arcēde agi vt quis dānum conseq̄atur: sed in partem.

¶ Hec actio est personalis scripta in rem: et ideo pro dāno futuro ad singularem successorem transit. h. d. Bart.

¶ Si quis priusq̄ aque pluuie arcēde agat dominium ad aliquem transulerit fundi desinit habere aque pluuie arcēde actionem: eaq̄z ad eum transibit: cuius ager esse ceperit. cum enim damnum

hic distingue. aut habz necesse recte pere iste medius aquā vicini tertij aut nō. p̄mo casu cū eo nullatenus sit agēdū: in scōto tñ cum eo medio vt. §. me qd in loco publi. l. ij. §. idem labeo scribit si q̄s in suo. circa fi.

¶ Nocet. vni⁹ fundo.

¶ Fundus sit.

cui nocetur.

¶ Cōdēnatio.

vt et. §. i. supra

iter. §. offm. s; §. i.

e. l. supra it. §. cas

si. Sol. l. illā itellē

ge s; itā: vt et ibi

fiat exactio p̄ par

te. vel refert agat

ad dānū datum r

tūc obtinet quod

hic dicit: an vt o

pus tollat: r tunc

q̄b ibi. s. in solidū:

vt. §. i. supra §.

offm. cū sc̄q̄ntib⁹

§. et. §. de s̄b. obl.

l. stipulatiōes nō

di. l. p̄n. r. l. in ere

cunonib⁹ §. ij. et

s. de ope. no. nun.

stipulatio §. fi. ar.

§. de s̄b. obl. in

stipulatiōib⁹ als

species. in fi. r est

fic. s. de dam. l. fec.

plures. et. l. ex dā

ni §. penul. r. §. fi.

t ¶ Agendū. licz

cōi di. loc⁹ sit. sic. §.

de serui. vrbā. p̄dio. sed et si inter. in pn. concurrat ergo hec actio cum illa. et sic et argu. §. s. ti. i. si edibus. et. s. titu. ij. l. in prouinciali. §. i.

v ¶ Si quis priusq̄. secus si post. vt. §. i. eo. post venditiōem. in prin. Accur.

r ¶ Dominū. fundi cui nocetur. sed cū alienatur fundus ex quo noceat aqua loquitur. s. eo. §. §. §. i. r. §. i. eo. post venditiōem. in fi. et. s. de alie. iudi. l. iij. §. itē si locū.

y ¶ Desinit. quia alterius aqua ei nocitura non sit etiā fundo alienato. Accur.

z ¶ Transibit. hoc mirabile videtur vt sit ambulato

ria. cum actiones personales alicui cōpetentes etiāz re alienata cui⁹ noie cōpetit apud eundē remanēt: vt. §. de

act. r. obl. l. q̄cūq; r. §. de fur. inter oēs. r. l. eū qui. at hec

actio est psonalis: vt. I. pri. Ergo ad singularē non dz transire successore: vt. s. vsufr. quez. dmo. ca. l. iij. s. fi. et de eden. l. qdā s. is aut. q sunt s. sed rñdeo hoc speciale sicut et a. s. s. de vsufr. sed et si qz s. si opas. r. s. ti. i. l. flu minū s. ad i. c. r. i. quo. le. l. i. s. in locū. r. C. de rei vro. ac. l. i. s. videam.

r. s. si ser. v. l. i. s. fi. et. l. seq. r. s. fami. her. l. i. hoc iudicio. r. s. titu. fi. l. non solum. s. fi. et. l. sequen. et est ratio: quia in rem scripta est ex vtraqz parte: vt. s. ad exhi. l. iij. s. est autem.

a **D**ati. post litem cōtestatam: vt. I. hac. l. s. officium. vel si habes in littera datum dic. i. dandum: et sic tempus p rē potest: vt. r. C. de legi. et con. l. i.

b **C**ontineat. s. hec stipulatio. ac. c **A**lterius. puta venditoris.

d **O**pus. propter quod tunc vicium aque.

e **A**que. in personam. quia qz tenetur est personaliter obligatus ad id qd in ea veni. secus in eo q rei ven. conuenit. vt in si. de actio. s. i. et. s. sic itaqz. quia tamen sequitur posse forez: vt no. s. e. qz s. iulianus. dicitur in rem scripta: vt et quedā alie. vt no. s. ad exhi. l. iij. s. autem.

f **O**fficium. est scilicet vicinum. Accur.

g **I**ubeat. scilicet iudex.

h **R**estituere. i. destruere. s. opus.

b **R**estituere. ita q aqua coerceat: vt. I. e. si vsufr. s. i. post lit. ptes. qm ea q post lit. ptes. ac (no aliter. cidit potissimum ad iudicis offm pntinē. vt. s. de edil. edic. ediles. s. item sciendum.

k **R**estituere. i. destruere.

l **A**udiēd. sic. s. d. alie. iudi. l. idē. s. p. r. de tribu. l. i. lud. s. i. et d vsufr. cū fructuari. r. s. cōi. di. s. post qz s. fi.

m **C**elsus. ipse. s. ego.

datum futurū contineat: ad eum q dñs erit incipiet actio pertinere: qz suis cū alteri do minū esset: opus a vicino factū sit. **A**q pluuię arcende actioe sciendū est nō in rem sed in personam esse.

Hec actio principaliter datur vt opus manu factū tollatur: et per officū iudicis mercenarium et deseruiens sit et condēnatio de dāno cōtingēte post litē cōtestatā: non de eo qd prius cōtingerat. h. d. v.

Officium autē iudicis hoc erit: vt siquidē a vicino opus factum sit: eū iubeat restituere dānum qz sarcire si qd post litam cōtestatā dānum cōtestatam damnum contigerit: tñ opus restituere debet: damnum non sarciet.

Si agit contra illum q fecit opus vel heredem eius: sit condēnatio vt destruat suis impensis: sed si contra alium qui nō fecit sed opus possidet nec sit heres eius q fecit: sit vt patiar destrui expensis ptesentis nisi sit dñs eius qui fecit: quia tunc tenetur vel destruere suis expensis vel dare seruū pro noxa. et contra non destruentem sit cōdēnatio ad verum interesse. h. d. p.

n **C**ogendū. talis distinctio fit. I. qd vi aut clā. l. cōpēt. tit. s. fi. r. l. demiq. s. pe. et fi. r. l. nā r si seruus. r. l. sp. r. s. de alie. iudi. l. iij. s. item. r. I. eo. l. emptor.

o **N**ō pertinet. pertinet autē seruus: ex cuius facto personaliter obligor. vt. subdit.

Celsus scribit: si quid ipse fecit q tibi aqua pluuiā nocet at mea impesa tollere me cogendū. si qd alius qui ad me non pertinet: sufficere vt patiar te tollere. Sed si seruus me fecerit: aut is cui heres sum hoc fecerit: seruū quidez noxe dēdere debeo. qd autez is cui heres sum fecit: peride extat quasi ego ipse fecissem. Estimationē autē iudex faciet ex rei veritate: hoc est et dāni quod apparuerit datum.

Qui conuenitur ex suo facto non liberatur cedēdo rei: secus si ex qualitate rei conueniatur. h. d. Bart. Paulus.

Is cū quo aque pluuię arcende agitur q op fecerit: licet cedere loco paratus sit: cogitur accipere iudicium: qm ex suo noie cōuent vropus tollat. Aliud est i bone fidei emptore: hic emi tñ patientiam prestat. igitur et si fundo cedat: audiēdus est. plus enim prestat.

In seruitute irrevocabiliter restituenda requiritur consensus omnī qui habent ius in re vel in seruitute: vel habere sperant ex cā de preterito. B. cū duabus. ll. seqn. Alp.

In cōcedēdo iure aque ducēde non tñ eorum

I **D**ati. post lit. ptes. nō añ: vt. s. ea. l. s. officii. s. cū quo. q. i. qz. r **O**pus. pp qd tunc dāni. vt. I. qd vi aut clā. cōpēt. s. fi. et est sic. i. ne qd in lo. pu. l. ij. s. hoc in dicto. r. C. ad. l. cor. de fal. si falsos. r. s. d. pe cul. summa. in fi. et de vsufr. sed cum fructuarius.

Bone fidei. secus in simulato. vt. I. e. emptor.

Prestat. vt r. d. l. emptor.

Audiēd. sic. s. d. alie. iudi. l. idē. s. p. r. de tribu. l. i. lud. s. i. et d vsufr. cū fructuari. r. s. cōi. di. s. post qz s. fi.

Prestat. s. qz debeat.

In concedēdo iure. i. seruitute. nā seruitutes iura appellant: vt in si. de re. cor. r. i. cor. s. fi. Accur.

p **P**atiar. r tu caueas: vt. s. c. l. si colonus.

q **D**ebeo. qdā habent debeo: et tñc subaudi si nolim mea impensa tollere: r sic pcor dat. I. quodvi aut clā. l. si ali. circa pn. Alij habēt nō debeo: et tñc est s. ria dicta. l. si ali. s. erit so. nō debeo. i. non cogor dedere: qz noxe deditio nō est i obligatiōe s. in solutiōe vsqz ad quadrimestre tps. vt. I. de re. iu. l. miles. s. decem. et. s. de peti. here. itē ve. s. idē recte.

r **P**eride. vt. I. de reg. iu. ex q psona. et. s. de edē. qz daz. s. nichil. r in aut. de ture iur. a mo. s. i. s. s. de ope. no. nun. l. pe. Sol. hic succellit post litē ptes. s. de functiōi. ubi añ vt r ibi diximus.

f **E**x rei veritate. nō qñ iurerur in litē. sic verū in: zereffe inspicit: vt s. q. satisfda. cog. l. ij. s. fi. r. i. ne vis si at et. l. i. s. hec verba. qñ iuraf i litē: r tñc excedit verū infesse: vt. s. ne qz eū q in ius yo. l. si per alie. ij. r. fi.

Sci quo. q. i. qz. r **O**pus. pp qd tunc dāni. vt. I. qd vi aut clā. cōpēt. s. fi. et est sic. i. ne qd in lo. pu. l. ij. s. hoc in dicto. r. C. ad. l. cor. de fal. si falsos. r. s. d. pe cul. summa. in fi. et de vsufr. sed cum fructuarius.

Bone fidei. secus in simulato. vt. I. e. emptor.

Prestat. vt r. d. l. emptor.

Audiēd. sic. s. d. alie. iudi. l. idē. s. p. r. de tribu. l. i. lud. s. i. et d vsufr. cū fructuari. r. s. cōi. di. s. post qz s. fi.

Prestat. s. qz debeat.

In concedēdo iure. i. seruitute. nā seruitutes iura appellant: vt in si. de re. cor. r. i. cor. s. fi. Accur.

Liber Primus.

a Cuius aque. arg. qd oēs tāgit r. vt. C. de aut. pñā. l. fi. r. de serui. r. aqua. l. aqua. r. i. de na. res. l. fi. et arg. J. quoz leg. l. i. §. qd ait p̄tor.

b Diminuit. hoc est qd soluit §. i. de aq̄ quoti. et est. l. u. cio. vbi irrequisito p̄mo p̄cedit scdo. h̄ hic nō erat aq̄ suffi-

ciēs: ibi sic. r. p̄ba tur hec solutio. §. de ser. vi. p̄. l. i. §. i. r. §. r. l. p̄ quē lo- cū. r. cōia p̄dio. l. q̄ p̄ certū locū. q̄ daz tñ dixerunt de se- quētib⁹ p̄sio a cō cedēte p̄stāda con- situat loco serui- tutis aq̄: quam ei p̄stare nō p̄t sine alioz p̄uoz p̄sen- su. arg. C. de man- ci. r. co. l. i. lib. xi.

c In corpore. v̄dñum. **d** In ipsa aq̄. vt seruitute aq̄: et cōtinua duas se- quētes leges.

I N die. vt v̄- do tibi p̄dñū p̄. r. nisi ali⁹ infra mensem attulerit meliorem conditio- nē. vt. §. de in diez adiec. l. i.

f Exquēda est. in cessione aque: r. hoc ante p̄ afferat- tur melior p̄ditio: postea non exq̄rit emptoris volun- tas cum dñs esse desit. vt. §. de rei v̄. l. si quis hac. r. §. de in r̄ tē adiec. l. iij. als vbi §. sed et marcellus. sed als est lex ibi: si res in diem.

g In iuriā. i. ius iniquū. sic ponit insti. de iuri. circa p̄in. in alienis em̄ reb⁹ p̄tra dñi volūtatē aliqd fieri vel pacifca r. vt. C. de pac. l. fi. in fi. et. §. de h̄is qui sunt sui vel alie. iur. l. ij.

h Voluerit. no. sufficere semel velle r. nō posse penite- re. sic. C. de p̄di. in ser. l. fi. r. §. de positi. l. ci apud §. fi. r. J. q̄z leg. l. i. §. p̄dest. r. §. qd me. cau. videam⁹. et. C. de re- mis. pig. l. fi. r. J. de diuer. r. tēp. p̄. l. de accessib⁹. in fi. et de leg. iij. l. fideicōmis. §. si decē. sic r. J. eo. p̄. i. rñ. r. J. de diuoz l. fi. §. aut lex. §. ar. J. quoz leg. l. i. §. qd ait p̄tor. r. C. de pac. l. fi. pe. rñ. r. §. de mino. si iuder. Itē est s̄tē ad hoc. C. de ac. r. ob. l. scut. et. §. cōmo. l. in cōmodato §. si cut. r. C. de trāfac. §. uis. §. fallit aq̄t hoc in legato. vt. §. de adimē. le. l. iij. §. fi. r. l. seq. r. in dona. cā mor. vt istī. de dona. §. i. r. in dona. iter vir. r. vro. vt. §. de dona. iter vir. r. vro. l. cū h̄ic status. §. ait ōfo. Itē fallit in dato ob cau- sam: r. mādato: r. societate: r. deposito: r. precario. vt no. C. de ac. r. ob. l. scut.

i Cuius aque. i. seruitus.

in quorū loco aqua oritur: ve- r̄uetiā eoz ad quos et⁹ aque⁹ vsus p̄tinet volūtas exq̄rit. l. eoz qd⁹ seruitus aq̄ debebat. nec imerito: cuz em̄ minuitur⁹ ius eoz: p̄sequēs fuit exq̄ri an consentiāt. Et gñaliter siue in corpore: siue i iure loci vbi aq̄ oritur: vel in ipsa aqua⁹ habeat quis ius: volūtatē esse etus spectandam placet. **Dau.**

I N diem adiecto p̄dior emptoris volūtas: r. v̄ ditoris exquirēda est: vt siue manserit penes emptorē: siue recesserit: certum sit volūtatē dñi factam aq̄ cessionē. Ideo autem volūtas exigit: ne dñs ignozās iniuriā accipiat. nul- lā em̄ p̄t iniuriā accipe q̄ se- mel voluerit⁹. Non autē soli⁹ ei⁹ ad quez ius aque⁹ p̄tinebit volūtas exigit in aque cesso- ne: sed etiā dñi locorum: et si dominus vti ea aqua nō pos- sit: qz recidere ius in solidum ad eum potest⁹. **Alpa.**

S I autē plures sint eius dez loci dñi vnde aqua ducit: oīm⁹ volūtatē eē sequē-

h Domini locorum. vt et. §. l. p̄tor.

l Et si. i. §. uis.

m Dominus. l. loci vnde aqua oritur.

n Non possit. puta qz alius habet vsufruc. et suban- dias h̄ic tamen eius voluntas exigitur.

o Potest. in spi- citur ergo qd po- test euenire. sic. §. vsufruc. quem ad. ca. si vsufruct⁹ no- mine. in p̄n. et. C. de pac. l. i. et. C. cōmunia de leg. l. fi. §. s̄mañt. sed et si nō recedat simulē p̄t illū dñs phi- bere: qz p̄t ad il- lū nullā dz serui- tutē. arg. §. si ser. v̄dt. l. loci §. com- petit.

p Propter p̄uatorū cōmo- diū nō debet cōi vtilitati p̄iudi- cari. h. d. **Dau. de ca.**

S I flumē nauigabile sit: nō oportere p̄torē cōcedere du- ctionez ex eo fieri labeo ait: qz flumē nauigabile⁹ minus effi- ciat. Idēqz est et si p̄ hoc aliū flumen fiat nauigabile.

C Ille q̄ h̄z ius ducēdi aquā nō p̄t facere arcū cā ducēdi sup̄ iter alienuz: nec is q̄ serui- tutē h̄z itinēris vel act⁹ p̄t fa- cere arcū sup̄ alienū aquedu- ctum. h. d. **Bar. Dau.**

S Upra iter alienum⁹ ar- ctus aqueducende cau- sa non iure fiet: nec is cui iter vel actus iure debetur⁹ fa- ciet: sed pontem quo possit ire agere iure extruet⁹. At si

net postmodū confirmatur. r. sic est arg. cōtra. J. de regu. iur. l. qd in initio.

f Posteriorē. vt valeat ex tēpore vltime confirmatio- nis. vt. §. cōmuna p̄e. l. fi. r. §. de ser. vi. p̄e. per fundū. r. arg. §. de offi. p̄con. l. obseruare. §. fi.

t P̄torē. q̄re dicit de p̄torē cū sol⁹ p̄nceps v̄l senat⁹ cōcedat. vt. J. eo. l. qd p̄ncipis. r. J. de sumi. l. q̄min⁹. Rñ. large ponit p̄tor. p̄ p̄ncipe v̄l senatu: ex eo q̄ p̄ferat ali⁹: vel ex eo q̄ p̄ter alios sibi v̄dicat p̄uilegiū. sic. §. de offi. p̄si. l. i. vel dic. p̄pue: nec em̄ ibi dicit q̄ teneat p̄cessio.

v Nauigabile. huius adiunctione.

S Upra iter alienum. i. supra locum vbi quis habet itinēris seruitutem.

¶ Nō iure fiet. a dño p̄petatis iurito illo cui debetur seruit⁹ itinēris. sic. §. de vsufruc. §. r. si qd edificauerit. §. fi. r. §. eo. i. p̄cedēdo. v̄l veri⁹ ab eo cui debet fuit itinēris.

3 Debet. i. nec iure fieri nec fact⁹ retineri iuste p̄r. R. s. C. Extruet. i. ille cui debet seruit⁹ itinēris faciet pon- tē scubi destruat via: ita q̄ aliter ea vti nō p̄t. vt r. J. de iti. actu. pu. l. inde. §. fi. r. §. de ser. vi. p̄. l. seruitutes. §. si

DB

domo. et si ser. ven. l. loci. si quis. et. l. si forte. in prin. Alij exponit principiu supra iter alienu. f. constitutu casu...

Specu non cuniculu sub riuo ager: aqua corripitur: quia suffosso eo aqua manabit: et riuus siccabitur.

Ubi actio potest ex pluribus agere cum uno vel cum singulis separatim vel singulis cum singulis et e contrario: et vni solutio alicuius actio pmi hz solutio ceteros succurrat. Bar.

Ca. alt: siue ex cofido: siue ex cori aq noceat: vel vni cum vno agere posse: vel vni separatim cum singulis: vel separatim singulos cum vno: vel singulos cum singulis. Si vnus egerit: et restituro operis: l. t. ff. estimatio facta sit: ceterorum actio euanesce. Itz et si cu vno actum sit: et is psti...

ergo separatim pot fieri opis restituro: Rn. no vt subdit: et temp acipe hic agi in solidu. Itz no. actionem hac...

Terit ceteros liberari: idqz qd socioz noie datu sit per arbitru coi diuidundo recuperari posse ex socijs. non vtiqz tm cu eo agendu q opus fecerit: nec minus eu quoz danu restituere debere q auctor operis fuerit.

Ille socius q no facit opus couenitur ad parentia tm no ad impensam. h. d. Bar.

Apud ferocem proculus ait: si cu vno dnoz actus sit q op no fecerit: debere eu restituere op sua ipesa: qz coi diuidido actione habet: sz sibi magis placere patenta dntaxat eu p stare oportere: qz sua culpa actor id patiat qui no agit cu eo a quo op factu sit: et est...

Et plu. ar. actio cu danu ni dnt. pcurri.

Restitutio. i. destructio.

Operis. f. totius.

Estimatio. i. dnti pro sua parte. ad plus tm no pot. vt. s. eo. si tertius. s. i. et. j. s. q. si is fund. sz cur...

Ille socius q no facit opus couenitur ad parentia tm no ad impensam. h. d. Bar.

Apud ferocem proculus ait: si cu vno dnoz actus sit q op no fecerit: debere eu restituere op sua ipesa: qz coi diuidido actione habet: sz sibi magis placere patenta dntaxat eu p stare oportere: qz sua culpa actor id patiat qui no agit cu eo a quo op factu sit: et est...

Ille socius q no facit opus couenitur ad parentia tm no ad impensam. h. d. Bar.

Apud ferocem proculus ait: si cu vno dnoz actus sit q op no fecerit: debere eu restituere op sua ipesa: qz coi diuidido actione habet: sz sibi magis placere patenta dntaxat eu p stare oportere: qz sua culpa actor id patiat qui no agit cu eo a quo op factu sit: et est...

Ille socius q no facit opus couenitur ad parentia tm no ad impensam. h. d. Bar.

Apud ferocem proculus ait: si cu vno dnoz actus sit q op no fecerit: debere eu restituere op sua ipesa: qz coi diuidido actione habet: sz sibi magis placere patenta dntaxat eu p stare oportere: qz sua culpa actor id patiat qui no agit cu eo a quo op factu sit: et est...

Ille socius q no facit opus couenitur ad parentia tm no ad impensam. h. d. Bar.

Apud ferocem proculus ait: si cu vno dnoz actus sit q op no fecerit: debere eu restituere op sua ipesa: qz coi diuidido actione habet: sz sibi magis placere patenta dntaxat eu p stare oportere: qz sua culpa actor id patiat qui no agit cu eo a quo op factu sit: et est...

Ille socius q no facit opus couenitur ad parentia tm no ad impensam. h. d. Bar.

Apud ferocem proculus ait: si cu vno dnoz actus sit q op no fecerit: debere eu restituere op sua ipesa: qz coi diuidido actione habet: sz sibi magis placere patenta dntaxat eu p stare oportere: qz sua culpa actor id patiat qui no agit cu eo a quo op factu sit: et est...

Specu ter. f. cuniculus non siccatur aqua: alteru. f. specus sic: neu trū tamen licet facere vt dictum est. et facit. I. ne qd in locu dnt.

Sub riuo. i. in riuo.

Ager. i. faciet ille cui seruitus debetur.

Corrumperetur. in loco seruientu: vel dic in loco cui seruitur. Accur.

Suffosso. i. fossa huiusmodi facta: qua. s. s. appellauit specus.

Aqua. que ducitur per riuum.

Danabit. als manebit.

Siccabitur. a fouea in terra.

Sue ex comuni. f. fundo aqua noceat. Alj hnt siue ex coi aqua noceatur: tlic subaudi fundo plurium.

Vel vnus. f. eorum quorum fundo nocetur.

Cum vno. f. eorum ex quorum fundo aqua nocet.

Cum singulis. nocentis fundi. f. domini.

Separatim. f. quorum fundo aqua nocet. R.

Vel singulos. cu pluri sit vterqz fund. R. numqd

cipali actioe sublata q dat. p destructioe opis: na p iudi cio pstat officiu. f. danu. qd. f. officiu cessat sublata actio...

Ceterorum. f. socioz.

Prestitit. i. opus restituerit.

Liberari. huic et supiori dicto est. s. eo. si tertius. s. i. et. j. s. q. si is fund. sz cur...

Datu sit. i. op destructu: in eo destruendo ipsum. hoc qd no potuit. p parte expeditu: id coi diu. repetitur vt subdit. als si de dano diceret: ad id quibet. p parte teneret. vt. d. l. si tertiu. s. i. et. j. s. q. si is fund. sz cur...

Ex socis. i. a socijs.

Cu eo. subaudi tm.

Auctor. da ere plu. s. eo. quaqz. i. fi. et. l. si colon. l. fi.

Non fecerit. nec auctor fuerit. Accur.

Restituere. i. destruere.

Actioez hz. f. ad repetendu qd eo nose fuerit pstitum.

Sibi. feroci.

Autor id. vt patenti ei tm plet ab illo qui conuenitur et no fecit opus nec auctor fuit. Accur.

a Non fecit. scilicet opus.
b Restituere. i. destruire. s. sua impensa.
c Qui cōi diuidido. q. d. hac rōne allegata. nec enim sufficiens est: vt subdit. r. j. de reg. iur. l. nemo. iō obligatur. Sed arg. f. s. de pecul. l. qd̄ debet. in fi. vbi dicit etiā

in ob^o quos id: circo teneri dicimus qua habent actionē: delegatio p̄ iusta prestatio- ne est. r. l. ancilla- rii. §. fi. r. s. de no- ra. si seruus. et. s. si. i. si edibus. sed in illa si edib^o. im proprie redargue batur ex facto.

d Officiū. acce- pti. sup hac actōe.
e Accepti. litē corā eo prestādo: vel dic accepti. l. delegati.

f Unius fun- dus. qd̄a habent vnus fund^o: alij vni^o fundi. r. tunc subaudi ius. Alij tus fundi r. r. est bona: et dic ius. i. dominium.

g fieri. vt r. s. de no. ra. si seruus cōis. r. s. si ex no- xali cā agat. si cuz vno. Accur.

h Qui. hec rati- o in hac actione loci nō habet. vt s. priori. §.

i Ut in actōe. siue dicas de sti- pulatiōe dāni ifec- ti verū est qd̄ hic dicit. vt r. s. si. l. l. ples. siue de actio- ne q̄ ex ea ouit. vt s. nru. i. ex damni ifecti. §. antepe. r. §. penul.

k Individuū. s. r. vt. s. eo. ti. q. sti- pulatio. §. fi.

l Et ipse. repe- te r. licet. r. 30.

m Pro parte. s. sua. assume ar. qd̄ est. l. magisq̄ r. r. sic soluit: r. dic estimat Julianus.

n Dāni ifecti. sic ergo pro parte. et sic est arg. cōtra s. e. l. §. castus. et. l. de verb. obli. l. stipulationes non di. in pun. sed solui. s. eo. si tertius. §. i.

o De futuro. vt r. f. e. l. Atticus. §. r. hoc. et. s. de dā- no ifecto. l. ij. et caute hoc accipe in dāno ifecto quo ad stipulationē: sed in hoc etiā quo ad actōez. quia agit p̄ dāno futuro. i. post lit. cōtesta. contingente.

iniquū eū qui nō fecit^o id resti- tuere^o oportere: quoniā cōmu- ni diuidundo agere potest. qd̄ enim fiet si socius eius soluen- do non fuerit?

¶ Unus ex plurib^o dñis siue agat siue cōueniat hac actōe p̄ parte sua rñ pdēnat: siue ei pdēnatio fit. h. d. Bar.

¶ Officiū autē iudicis inter duos accepti^o quale futurum sit dubitare se iulian^o ait: si for- te vni^o fundus fuerit cui aqua noceat: siue in quo op^o factum sit plurimū: r. cuz vno eoz agat: vtrū r. ei^o dāni noie qd̄ post litē prestata sit datū: r. optis nō restituti insolidū pdēnatio fie- ri^o debeat: quēadmodū cū ser- ui cōis noie noxali iudicto cuz vno agit: pdēnatio insolidum fiet: qm̄ qd̄ p̄stiterit pōt a so- cto accipe. an p̄o is cuz q̄ agit p̄ pte sua et dāni dati et optis nō restituti noie dānād^o sit: vt in actōe dāni ifecti fit cū eius p̄dij ex quo dānū metuat plu- res dñi sint: r. cuz vno eoz aga- tur: l. 3 op^o ex q̄ dānū futuz sit indiuiduum^o sit: r. ipse edes so- liq̄ eoz nō pōt p̄ parte^o dñi- tarat dānū dare: nichilomin^o eū cū quo agit p̄ sua parte cō- dēnari: magisq̄ estimat id ser- uādum in aque pluite arcē de actōe: q̄ in actōe dāni ifecti^o: q̄ vbiq̄ nō de p̄terito: s. de fu- turo dāno agitur. **¶** Si ita fund^o cui aq̄ pluuiā nocet plu- riū sit: agere qd̄ vel^o singlos^o

p Vel. pro etiam.
q Singulos. vt opus insolidum tollatur. R.
r Restitutum. i. destructum.
s Pro parte. h. ipsum opus nō nisi insolidū restitui possit. R. r. facit. s. si ser. ven. loci corpus. §. si fundus.

posse: s. dāni qd̄ post litē cōte- statā datū sit nō ampli^o parte sua p̄secutuz. Itē si op^o resti- tutū nō fuerit: nō amplius q̄ qd̄ pro parte eozū interfuerit opus restitui: condēnationem fieri oportere.

¶ Pro opere manufacto agit vt destruat: s. p̄ facto a natu- ra agit vt patientiam restitū- di p̄stet. h. d. Pau. de cā.

¶ Si ex priuato agro i agruz cōem imittatur aqua: offitius ait sociū cū eo agere posse.

¶ Non cogit qd̄ p̄tise ad de- molitū: qd̄ patet ex dictione omnimodo. h. d. B.

¶ Trebatus existimat si de ope agat qd̄ manufactum sit: oimodo restituēdū id esse ab eo cum quo agit. si vero vi flu- minis ager^o delet^o sit: aut gla- rea intecta: aut fossa limo re- pleta: tūc patientiam dātazat prestandā.

¶ Cibi hec actio est in rē scri- pta dat^o p̄tra singularē succes- sore nō simulatū. Bar. I. dē.

¶ Mptor. (nisi simulata^o vēditio ē) ceteriq̄ suc- cessores vel restituere op^o fa- ctū si velint: vel patientiā p̄sta- re debent. nā actori morā suā nocere^o debere manifestū est. In eadē causa est etiā socius eius qui op^o fecerit si ipse au- ctor^o nō fuerit: idēq̄ in donato fundo legatove^o est. **¶** Aius.

¶ Sed vēditor: aut dona- tor: iterdicto qd̄ vi^o aut

impendere q̄ impēdere in destruendo: r. postea impen- sam repetere. vt. s. de cōpēsa. l. i. deo. et facit. s. e. l. §. p̄p. §. idem iulianus. et. l. si colonus.

¶ Auctor. vt r. s. l. priori. §. apud ferocem.
¶ Legato. s. vt restituat opus si velit: vel patientiam p̄stet. r. facit. l. qd̄ vi aut clam. compet. §. fi.

¶ Sed vēditor. qd̄ vi aut clam. conco. qd̄ s. l. priori. dicit. Item actione in factum tenetur. vt. s. de alie. iudi. l. ij. §. i. Accur.

¶ Si ex priuas- to agro vnus so- ciorum.

¶ Immittat. vt timer soci^o ne det dāni huc pre- dio cōmuni.

¶ Posse. p̄ par- te. vt. s. eo. si terū^o.

¶ Sunde queritur.

¶ Restituen- dū. i. destruedū.

¶ Ager. vt sic aqua fluat alij q̄ fluere p̄sueuerit.

¶ Repleta. vt sic aqua nō fluat vt p̄sueuit. R.

¶ Prestādā. ex- egrate. vt et. s. eo. l. ij. §. i. r. §. itē va- rus. r. §. apud na- musam. Itē hoc quando nichil fe- cit. als tenet in to- tū. vt. s. eo. l. si ter- tius. in pun. q̄ est contra.

¶ Mptor. nisi simulata. nā tūc p̄ nulla debet haberi. r. tenet vē- ditor ac si nō alie- nasset. vt. s. de cō- trahen. emp. l. nu- da.

¶ Nocere. cur nō egit cū eo q̄ fe- cit anteq̄ vēderet et habuisset totuz scz patientiā r. ipē- sam quā mō ha- bet necesse pete- re a diuersis r. sic grauat. vt arg. s. de exerci. l. ij. et de p̄cura. l. non tñ. r. de pecul. ancilla- rum. §. fi. Itē ma- gis interest sua nō

Impensis factis in demolitō opere. vt. r. l. p. i. **A**ctus. potentiori. vel nō potētiou fm quofdā. **U**ediderit. an lit. prest. vt. s. e. l. q. s. Julian⁹. **Q**uatenus. i. quia. **Q**uod si annus. intrs quē datur hoc interdictum. vt. l. q. vi. aut clā.

Item. s. hoc in terdictum. **D**e dolo. duo obstant. pūmo qz alia actio compe tit: s. de dolo non dat. vt. s. de dolo. l. ij. s. et si alia. se cūdo obstat qz et hec de dolo finie batur anno: l. hō die duret biēnio. vt. c. de dolo. l. fi. **A**d pūmū respon det: qz venditor: z hic cōmissit dolo: vt annus interdi cti laberetur. vnde actio s. dolo cō petit l. z lapsus sit tēp⁹ interdicti cū forte circa finē an ni interdicti com mittatur dolo. sed hoc non placet: qz sic daret restō i in tegruz. vt. s. ex q. cau. ma. l. ait pre tor. s. fi. vnde ces sat de dolo. vt. s. de dolo. l. i. s. idēz pōponi. Sed forte diceret qz fuit negligēs in agen do: vñ denegat re sō. vt. s. ex qui. cau. ma. l. non em. Alij dicūt qz hic nichil potuit iputari quare intra annū non egit: ibi sic potuit iputari. **A**d scōm rñdet qz a cōposito bus additū est qz actio de dolo duret biēnio: nō a paulo auctore hui⁹ legis fm petri. vel dic qz de dolo adhibi to circa finē anni dicit in hoc: vt labat annus interdicti. qd nō placet cū restitūto tunc daret: nisi defendas vt et mō in alio s. rido dicit. Tu vero cōiter ad vtriqz rñdeas. z dic qz dat de dolo. i. in integ. resti. ppf doli cōmissum vt annus labat. vt. s. ex q. cau. ma. ait ptoz. s. fi. et. l. seq. vel meli⁹ dic i factū nōse doli ex dicto de alienatio. i. u. mu. cau. fact. vt. s. de alie. i. u. mu. cau. fac. l. iij. s. i. et. s. eo. post veditōnē. in si. nec ob. qz illa dat vsqz ad annū sicut de dolo actio. vt. s. de alie. iudi. l. v. post anū. qz in lterdicto cōputat annus a tēpore facti opis. vt. l. q. vi. aut clam semp. s. hoc in terdictū. in hac aūt actiōe a tēpore aliena tionis. hodie vero vsqz ad biēnium dat de dolo. vt. d. l. C. de dolo. l. fi. z post datur in factum perpetuo. vt. s. de dolo. l. itaqz.

De eo facto. i. de causa dāni **N**ocet. i. nocere possit. **Q**ueritur. i. inquiritur per iudicem. nam nō pro ob dāno agitur: hoc subicit. **L**oci. quia palustris.

clam de dāno et impensis ab actore factis tenebit. **P**au. **A**ctus ait: si is qui opus fecerit potentiori veditur: pūmū / quatenus desierit dñs esse: agēdū cū eo qd vt aut clā infra annū vtilē. qz si annus pterierit: de dolo iudicū dandū est. **C**ū agitur aque pluue arcēde de eo facto qd nocet: queritur: iōqz si vicio loci pars altqz soli sub sederit: qzuis p eā causam aq pluua ifertori noceat: nulla ra men cōpetit actio. idem for tasse dicit si in agrū manufac tum aliquid sub sederit. **P**ro dāno pterito infra an nū potest qz pueniri qd vi aut clam: post annū actiōe in fa ctum ex edicto de alienatiōe murādi iudicij. b. d. Bar. **I**n hoc iudicij sicut in dā ni infecti futurū dānuz venit: cū in reliqz fere oib⁹ iudicijz pteritū prestet. **D**e eo qd ante est datur qd vis aut clam

De eo. qd ante. s. litem contestatam. **Q**uod vi. non hac actione. vt. s. e. l. i. s. ij. **D**e eo. s. damno. **R**estituendū. per hanc actionem. vt. r. s. si tertius. s. officium. z. s. eo. si usufructus. s. non aliter. **P**ericulum. i. suspicio periculi. Accur. **F**actum. super alia re. secus si sup eadē. vt. l. i. p. i. **A**gēdū est. vt. s. de excep. rei iudi. si mī. s. pe. r. s. de iudi. nō p. nec ob. s. e. l. si tertio. s. officij. qz ibi venit dā nū contingēs post litē prest. sed tamē ex pterito opere. **S**ed interdū. nō p. sic. l. q. vi. aut clā. l. nā origo. r. s. de iur. om. iu. l. i. r. s. z i aut. de nō alte. s. si minus. **P**ost veditōnē. eius fundi cui aqua nocere potest. **D**e quo. i. pro cuius vtilitate. **A**li. s. veditōez. nā sec⁹ si postea. vt. s. e. l. i. tertio. s. si qd pū. **E**um. s. venditorem. **R**estituere debere. vt. r. s. de ac. emp. l. iulia. s. si fru ctib⁹. z ad idē de s. hen. emp. qd sepe. s. si res. z hoc si dā nū post veditōnē contingit: de hōc demū nichil cedit. vt di ctis legib⁹. z. l. q. vi. aut clā. l. is q. in p. s. si postea. r. s. de picu. z cōmo. rei vē. id qd post. z facit. s. iur. l. dāni. s. emp. z fam. her. l. i. hoc iudicio. r. s. de fur. l. eū q. Ac. **N**oceat. opus in vicino peditio factum.

Subfederit. i. ruit in terra valle quadā facta: et sic per id aqua nocet inferiōi fundo. **A**ctio. de stricto iure. secus de equitate vt permittas vicinum replere. vt. s. e. l. ij. s. item varus. et. s. item dāna. et. s. eo. l. supra. s. fi.

agēdū est. de eo qd post sentē tiā iudicis futurū est: dāni i se cti cauēri oportet: vel ita op⁹ restituendū est: vt nullū peri culum damni super sit. **D**e eo opere quod post litē contesta tam factum est: nouo iudicio agendum est. **I**dem. **S**ed interdū opus qd et post litē ptestatā factū est tollitur: si id qd antecessit tolli sine eo non potest. **D**ānū contingēs post litē cō testatā ex fundo vedito venit in hoc iudicio. **I**tem hoc iudi cū contra eū qui dñs est pro ponitur. b. d. Bar. **P**ro. **P**ost venditōnē quod nocituz sit ei fundo de quo ante iudicium acceptuz est: aque pluue arcende ni chilominus eo iudicio vendi torem posse consequi: nō quia venditōi / sed quia rei dam num datū sit. idqz eum em ptoz restituere debere. sed si anteqz noceat is cum quo

Manufacti. s. ergo de non ma nufactis dicit. et expone hoc subse derit vt. s. **I**n hoc. i. in actione aque plus uie arcende. **F**utur. vt r. s. e. l. supra. s. offi cium. z expone vt ibi. **F**ere. hoc. p. pter acti. l. aquil. cū delect instrumē tū ex quo sub con ditūe pecunia de bebaf. vt. s. ad le gē aquil. l. in lege aquil. si deletum. **I**te si furripatur hui⁹ instrumen tum. vt. s. de fur. l. quidā. in fi. **I**te si tabule in qbus le garū sub p dūde relictu: s. dolo nō exhibeant. vt. s. de tabu. exhibē. l. lo cū. s. condēnatio. **I**dē in nunciatiōe noui operis. vt. s. ti. ij. l. i. s. hoc afit. z cōcor. s. de iudi. nō quēadmodū.

Restituendū. per hanc actionem. vt. r. s. si tertius. s. officium. z. s. eo. si usufructus. s. non aliter. **P**ericulum. i. suspicio periculi. Accur. **F**actum. super alia re. secus si sup eadē. vt. l. i. p. i. **A**gēdū est. vt. s. de excep. rei iudi. si mī. s. pe. r. s. de iudi. nō p. nec ob. s. e. l. si tertio. s. officij. qz ibi venit dā nū contingēs post litē prest. sed tamē ex pterito opere. **S**ed interdū. nō p. sic. l. q. vi. aut clā. l. nā origo. r. s. de iur. om. iu. l. i. r. s. z i aut. de nō alte. s. si minus. **P**ost veditōnē. eius fundi cui aqua nocere potest. **D**e quo. i. pro cuius vtilitate. **A**li. s. veditōez. nā sec⁹ si postea. vt. s. e. l. i. tertio. s. si qd pū. **E**um. s. venditorem. **R**estituere debere. vt. r. s. de ac. emp. l. iulia. s. si fru ctib⁹. z ad idē de s. hen. emp. qd sepe. s. si res. z hoc si dā nū post veditōnē contingit: de hōc demū nichil cedit. vt di ctis legib⁹. z. l. q. vi. aut clā. l. is q. in p. s. si postea. r. s. de picu. z cōmo. rei vē. id qd post. z facit. s. iur. l. dāni. s. emp. z fam. her. l. i. hoc iudicio. r. s. de fur. l. eū q. Ac. **N**oceat. opus in vicino peditio factum.

Liber Primus.

Actu sit. i. agendum. sic. C. de leg. 7. cōsti. l. i. vel dic
actu post veditōne in. nā si antea 7 post alienasset: tene
tur perinde ac si non vendidisset: vt. s. eo. quāq. §. i.
b. q. vendat. fundū in quo opus est nocēs. sed in pmo
casu legis facti venditus fundus cui nocetur.

Cū emptore.
hac actione aque
pluue arcende vt
p̄stet patientiā: vt
s. eo. emptor.

Cū eo. actio
ne in factū ex illo
edicto de alie. u.
di. vt. s. de alie. tu
di. l. iij. §. itez. et. l.
vel post annum.
Itē et h3 locū in
dictum qd vt aut
clā vsq. ad annuz
poslea agit de do
lo: qd expōe vt ple
ne dixi. s. eo. l. a.
zheius.

Itē. hoc
r̄sum ad p̄
mā partē ti. perti
net: qd est de aq. sim
pliciter. R.

Per cōstitu
tū r̄ps. decēnū in
p̄ntes: vicēnū in
absentes: vt. C. de
ser. l. penul.

Plures sunt.
vt. r. s. quēad. f. ui.
amit. si cōem. §. si.
secus si vna cōces
sio fuit: 7 sic vna
seruit: vt. s. de ser.
l. iij. §. si. et de ser.
vt. pre. l. vna est. 7
quēad. ser. amit. l.
ij. 7. l. nā satis. §. i.
7. l. q. sillicidij. §.
si. 7 qd. mo. vsu
fru. amit. is qui.
Nec obstat huic. l.
i. de aqua quoti.
et est. l. cum con
stet. §. si. qz. ibi. licz
non sit vsus aliquis sua seruitute: alius tñ est vsus pro
eo: vel volūstate dñi sic sunt ibi vsi. ac.

Per lapidem. i. non debet ille cui debetur seruitus
aque ductus lapidibus: sed fistulis ordinare sub aque
ductū: vt hic 7. s. si serui. ven. l. loci. §. si quis. et hoc qz
dñi vsus plus incōmodatur: vt. l. de riuis. l. i. §. si et. l. la
beo. 7. s. eo. l. supra iter. in prin. et quia sic se habet con
suetudo vt hic dicit: que est seruanda. vt. s. de edi. edic.
l. qd si nolit. §. qz assidua. 7. s. qd cuiusq. vniuersi. l. itez.
ij. rñ. et de ser. vt. pre. q. luminib. 7. de leg. i. si seru. plu
riū. in fi. et de testi. l. iij. §. si. et ad. l. aquil. Item meta. in
prin. arg. contra huic. l. C. de vsur. l. eos. §. ceteros. in fi.
et. s. de seruitu. vrb. pre. l. quintus. vbi dicitur qualiter
cūq. posse duci. sed illam accipe s̄m istam: scilicet per

Cōsue
tudo an
sq. p̄uan
da sit.

actum sit vendat: statim agen
dū est cū emptore: vel itra an
nū cum eo qd veditur: si iudi
cij curandi cā id fecerit.

Per vsum seruitus vni
alia non retinetur. hoc dicit
Bart. Paulus.

Itē nocturne aque
seruitus michi cōcessa
fuerit: deinde postea alia cessio
ne diurne qz ducit aq. cōces
sus michi fuerit: 7 p. cōstitutū
t̄p. nocturna dicitur aq. vsu
fuerim: amitto seruitutē aque
diurne: qz hoc cāu plures sūt
seruitutes diuersarum causa
rum facte.

Contractus factus in dubio
pōt intelligi s̄z cōsuetudinē. B.

Placuit nō alē p. lapidē
aquā duci posse: nisi hoc i ser
uitute cōstituenda cōprehēn
sum sit. nō est cōsuetudinis ē
vt q. aquā habeat per lapidē
stratū ducat. illa aut que fere
in cōsuetudine esse solent vt
p. fistulas aqua ducat: etiaz si
nichil sit cōprehensum in ser
uitute cōstituēda fieri possunt:
ita tñ vt nullum damnum dño
fundī ex his detur.

Locus publicus medi
uentis nō impedit seruitutem
hausus imponi. h. d. Bart.

Alia publica intercedente

consuetum modum. Ac.

Aquam habeat. i. seruitutem aque.

Stratum. alē stratū: et alē statuti: et alē structilē
et in p̄mis duobus de lapide viuo. et in hoc vltimo. l.
structilem/ de lapidibus coctis.

hausus seruitutē cōstitutū pos
se p. acut: et est verū. sed non
solvū si via publica intueniat:
sed etiā si flumē publicū co
dē casu q. interueniēte flumie
publico vie itinēris actus ser
uitus iponi pōt. i. si nō sit ipe
dimento trāseūti magnitudo
fluminis. Ac. Licet si nō p̄xi
mo meo p̄dio seruitutē victi
debeat/ sed vltiori: agere po
tero ius esse michi tre agere
ad illū fundum sup̄iorē: qz ius
seruitutē ipse p. fundū meum
nō habeā: sicut interueniēte
via publica vel flumine qd va
do vel ponte transiri potest.

Locus sacer medi
dit seruitutē constituit. h. d. b.

Sed loco sacro vel religio
so vel sancto interueniente: q
fas nō sit vti: nulla earū ser
uitus imponi poterit. Sed
si fundus medius alterius in
ter me et te intercidit: hausus
seruitutē fundo tuo impone
re potero: si michi medi dñs
iter ad trāseundum cesserit:
quēadmodū si ex flumine pu
blico penni hausu velim vti
cui flumini ager tuus proxi
mus sit: iter michi ad flumen
cedi potest.

In publico opus fa
ctum est quo aq. pluua

pit licet. alē et melius si non proximo. ac.

Nō habeat. qz res sua nemini fuit. vt. s. de f. ui. vr.
v. Uado. vt. s. pri. §. dixi. (pre. l. in re cōmuni.)

Fas. i. licitum. Accur.

Nulla. vt. s. de f. ui. l. seruitutes. §. si.

Forum. i. supradictarum. Ac.

Cesserit. non aut aliter: vt. r. s. cōis. pre. l. in tradē
dis. §. interpositis. et de serui. vt. pre. l. qui sella. §. si.

Pōt. vt. r. s. de ser. vt. pre. l. itē. §. si. et facit ad hunc
§. s. de ser. vt. pre. l. tria. 7. l. si michi. §. pe. ac.

In publico. i. solo vsu 7. p̄p̄tate: ser. si p̄p̄tate
im. vt. s. qd cuiusq. vni. l. pe. q. est. §. vel ibi i loco
municipij hic in pub. dñt est publica a reb. vniuersi
statū: vt insti. de rerū di. §. flumina. 7. §. vniuersitatis. ac.

fere. huius
fere. in fi. §. reddat
ratio. ac.

Ita tñ. i. pos
sunt fieri ea q. sūt
in consuetudine.

Dāñs. deter
minatio fere. sic. i.
de aqua quoti. et
est. l. hoc iure. §.
pe. ac.

Hausus. id
est seruitus aque
hausiēde 7 depoz
tandē sup. collum
vel asinum. nō du
ct. nisi a p̄ncipe i
petret: vt. i. e. si in
publico. §. si. r. s.
de ser. l. fuitutes.
§. pe. 7. l. si. Item
sec. interueniēte sa
cro vel religioso:
vt. l. eo. §. i. sacro.
et dicta. l. seruitu
tes. §. si.

Inueniat.
vt. sup̄iori. p̄. rñ.
Accur.

Flumē publi
cus. i. inueniat/ i. s.
constitui.

Fluminis: qz
flumē pōt trāstri
pōte vel vado. alē
ud si p̄tonibus
trañcat: vt. s. de
ser. rusti. pre. l. si.
7. l. i. pri. licz 7. il
la possit intelligi
alt. s. vt nulla sit
dñia possit trāstri
pōte vel vado vel
pontionibus.

Incis
l. 3. alē inci

Noceret. ei qui vicinum habet predium.
Non potest. hac actione. vt. s. eo. apud. s. aque. sed
qđ vi aut clam. vt. l. qđ vi aut clā. l. vim facit. s. fi. r. alijs
remedijs. vt. dicitur in. d. s. aque.

Interveniente. s. in medio inter locū vbi est opus: r
locū cui nocet. vt
et. s. eo. apđ. s. aq.
et. l. eo. qđ puncti-
pis. in fi. r. s. l. p-
s. via.

Nisi dñs. vt
r. d. s. aq. loc. autē
public. non est in
bonis alicuius si
ue de vero publi-
co dicas siue vni-
uersitatis. Itē in-
telligi de directa:
vt. l. qđ sic. vt
l. eo. si vsufruc. est
etiam r. alia rō: qđ
publici loci opus
publica aucto-ri-
te fulcit. vt. s. e. l.
qđ. s. castus. Ac.

Nō pōt. vt et
l. de aqua quon-
r. est. l. i. s. p. mitti-
tur. sec. l. h. autu.
vt. s. eo. l. p. x. s.
via. r. s. d. serui. l.
seruitutes. s. pu-
blico. Accur.

Abeo. als. l.
cipit labeo:
s. s. fabinus. s.
Noceat. s. z
vicino.

Non teneri.
ad patētiaz opis
demolēdi: ad dā
nū tñ agere pōt. vt
arg. s. cōmuni diu. fabinus. ibi: si autē faciēti p. s. ferit. et
p. cor. s. ti. l. qui bona. s. si quis iusta. Itē no. q. quidā ha-
bēt patētē: alij sapiēt. i. sciēt. Sciētia enim inducit pa-
tētē: patētē p. sensus ad aliqd. vt. C. de remis. pig. l. ij.
r. s. q. mo. pig. vel hypo. sol. sicut. s. nō videt. et de dona.
inter vir. r. vxo. si seruus cōmuni.

Ed hoc ita. per erroz. facti. imperitia turis dicat.
vt. s. de iurisd. om. iudi. l. si per erroz. Accur.
Errāz. est. vt. r. s. de iur. r. fac. igno. l. erroz. r. de iu-
risd. om. iudi. l. si per erroz. r. C. de iur. r. fac. igno. l. cum
testō. r. l. nō idcirco. r. l. de acq. re. do. si pcurator. r. s. de
iudi. l. ij. an pun. r. de p. trahē. emp. r. si p. sensum. s. fi. et de
cōdi. cau. da. dedi. s. subnilius. nec ob. s. si cer. peta. l. ei.
vt. ibi dixi. r. s. ad leges falci. l. i. s. si legatarius. quia ibi
in vno errabat heres: in alio bene consentiebat. sed arg.
contra. duo possunt notari. s. de suppl. legata. l. iij. s. fi.
in fi. et. l. de confes. l. non fatet. in eo qđ dicit differre vñā

In meo. aqua rumpat. i. fons oritur.
Nō videtur vim. i. iniuriam. Or. r. sic nec hac actōe
nec qđ vi aut claz teneris: vt subdicit. vel simpliciter ex-
pone vim. s. vt teneris qđ vi aut clā. r. facit. s. ti. i. p. cu-

lus. et qđ ibi no. r. cōtrarij. Itē qđ in loco publico. l. ij. s.
merito. Sol. vt dixi. d. l. p. culus. item nec ob. C. de serui.
si manifeste. quia ibi prescripta erat seruius. Accur.
Teneris. s. z de dolo si animo nocendi feceris: non
als. vt. s. eo. l. i. s. deniq.

Insufructus fundi le-
gatus fuerit: aque plu-
uie arcēde actio est. heredi. et
cōtra heredē eius cuius p. diū
fuerit. q. si ex eo ope. incōmo-
dum. aliqđ patiatur fructua-
rius: poterit qđē interdūz vel
interdicto expiri quod vi aut
clā. qđ si ei nō p. petat: qđ rēdū
est an vtilis et quasi domino
actio aque pluuię arcēde dari
debeat: an vero etiā p. tendat
sibi esse vtilit. sed magis
est vtilem. aq. pluuię arcēde
actionēz et accommodare. Non
aliter restituisse. rē videtur. is
q. opus fecerit: qđ si aquā coer-
ceat. Sed et si fructuari. op.
fecerit per qđ aqua pluua ali-
cui noceat: erit quidē actio le-
gitima. cū dño p. p. uetatis. an
vero etiā vtilis in fructuariuz
actio aque pluuię arcēde dan-
da sit questū est: et magis est
vt detur.

Pro ope facto autē publi-
ca nō cōpēt hec actio. Pau.
Quod p. cipit. Pau.
aut senatus. iussu. aut
tit. quia non prohibuit: nec ille
se prohiberi pos-
se nec timere debuit. nam aliquid istoz debuit intrue-
nire vt habeat locum hoc interdictum. vt. l. quod vi aut
clam. l. iij. s. fi. r. l. seq.
Quasi dño. nā pars dominij est vsufructus. vt. s.
de vsufruc. l. iij. Accur.
Contendat. i. p. tēdere debeat p. p. fessozā actionem.
Intē. nā directa nō: cum illa domino r. cōtra domi-
num detur. vt. s. eo. apud trebatium. s. pe. r. s. fi. r. l. ar.
fur. ce. l. v. s. fi. vel ibi de alia actōe dicit fructuario non
danda. s. de illa arbor. fur. ce. sed r. p. fessozā hic poterat
intētare p. vsufruc. vt. s. si vsufruc. peta. vtilit. s. vtrū.
Non aliter restituisse. i. destruxisse.
Vidēt. qđ facere debet. vt. s. eo. si tertius. s. officiu.
Legitima. i. aque pluuię arcēde actio que est ex. l.
r. g. tabulari. vt. l. de statulibe. l. labeo. Accur.
Cit detur. vtilis non directa. vt. s. eo. l. apud. s. fi.
Clod p. cipit. senatus. parificat p. cipē r. sena-
tum in hoc. sic. s. de legi. r. senatus. con. nō ambigi-
tur. r. l. de flu. l. quomin. r. l. a quib. appel. non l. i. s. fi.
r. s. de postulan. l. i. s. de qua autem resti.
Iussu. no. iussuz maior. excusare. sic. s. e. qđ. ij. rñ.

Insufructus.
actio est. di-
recta.
Heredi. con-
tra edificatē in vi-
cino p. dio: et cōtra
ipsum si ipse facit
in eo s. fido opus.
q. d. ipse habetur
dominus. vt. et. s.
ad filleis. l. i. s. do-
mini. cū dño et in
dñz tñ detur hec
actio. vt. s. eo. apđ
s. aque. Alij expo-
nūt quasi hic fru-
ctuariuz sit domi-
nus: vt ei compe-
tat actio cōtra fa-
ciētē op. in pre-
dijz vicinis. r. cō-
tra vicini p. tra est:
qđ non placet. qz
cū tertio nō conso-
nat. Accur.
Ex eo opere.
facto. a prop. ueta-
rio in fundo i quo
est legatus vsufu-
ctus. Accur.
Incōmodū.
circa vsufructū.
Quod vi aut
clā. si phibit. he-
res fecit. vel scis
se phibendum.
Non compe-

Maior
iussu ex-
cusat.

Liber Primus.

a **C**onstituerit. quorū nō extat memoria. r p hoc. s. e. l. ij. l. p. n. vñ augusta tēporib⁹ orbis romanus agris diuisus est: vt possessio sua nulli habeat incognita quas per tribuitorū q̄titate suscepat soluedā. vñ dic⁹ constituerit: vt qz dñs vtriusq; p̄dij op⁹ fecit. vt ar. s. de leg. i. l. qb in rex. s. si q̄. et hoc nisi p̄

successores facta fuerit imutatio. vt. C. fin. regū. l. successio. nūm.

b **L**ocū hz. s. ue in eo fiat op⁹: si ue in alio r ei noceat: et forte directa. vt. Jarbo. sur. ce. l. v. s. fi. vel dic vtilis. vt ar. s. eo. si usufructus. Ac.

c **I**n puato. puta ripa que est puata iure p̄peta. vt. s. de re. di. l. ripay. vt ar. s. eo. si usufructus. Ac. c. **I**n puato. puta ripa que est puata iure p̄peta. vt. s. de re. di. l. ripay. vt ar. s. eo. si usufructus. Ac.

d **I**n arbitrio. id est iudicium. r als arbitrium tu-tele. Accur.

e **T**enit. vt ille q̄ fecit suis sumptib⁹ tollere compellatur.

f **N**oceat. i. nocere possint.

g **N**on debuerit. iure pacti vel nature vel etiam nūme vetustatis: vt modo predicti. vt. s. eo. l. i. in fi. et l. ij. in vñ.

h **I**cinus loci superior. i. vicinus superior.

i **P**ortas. als potas quia purgant agrum: als portas: quia portat aquas in agrū inferiorē: r sic semp sunt quedā opera ad purgationem fundi.

k **A**d inferiorem. s. fundum.

l **I**n agrum eius. s. vicini inferioris.

m **N**on posse. ex ordine. i. de iure cōmuni.

n **S**ed si quos. aliam format q̄tionem qm̄ vicini fundus est ex latere. sed in p̄m. cum inferior est.

o **A**quarios. r nō querendi frumenti causa. vt. s. eo. l. i. s. sed et si fossas. et s. sed et si quis. Bzo.

p **A**grū. i. ex latere in quē etiā aqua vadit naturalit.

q **A**qua. i. ex latere in quē aqua vadit equaliter.

r **O**peret. i. replet.

s **A**gere posse. als cogere posse: et accipe hoc vt dixi qm̄ nō indigebat ager hys sulcis: r sic aio nocēdi.

ab his qui primi agros constituerūt opus factum fuerit: in hoc iudicium non venit.

Nota hic q̄ appellatōe domini cōprehēditur etiā dominus vtilis: quia hec actio non dat nisi dño. h. d. Pau. de ca.

Hec actio etiā in vectigalibus agris locū hz. **A**ggers si iuxta flumen in puato facti sint: in arbitrio aque pluuie arcende veniunt: etiam si trās flumen noceat: ita si memona eorū extet: r si fieri non debuerunt.

Si arando aliq̄ op⁹ faciat ex quo aqua possit nocere vicino: si aliter fund⁹ colū nō poterit hac actōe nō tenet. Bar.

Vicinus loci ipsa superioris prātū ita arabat: vt p̄ sulcos itēq; portas aqua ad inferiorē ventret: q̄ si tum est an per arbitriū aq̄ pluuie arcende possit cogi in alteram partē arare: ne sulci in ei⁹ agrū spectaret: Bñ. non posse eū facere quominus agrū vicin⁹ queadmodū velle araret. Sed si quos sulcos trās uerfos aquarios faceret: p̄ q̄s in eius agrū aqua deflueret:

infecto. vt. s. eo. attheius. s. si. s. et si manu militari poterit cōpelli ad demoliedū et ad deplētādū op⁹. vt. s. de rei. vñ. l. q̄ restituere. r de ope. no. nū. l. stipulatio. s. siue.

Adiudicaret. i. iudicaret. Accur.

Fluxisset. nā in hac actione venit dñū futurū nō p̄teritū. vt. s. c. l. si pia iter. s. officii. et. l. atthei. s. pe. nec inspicit si nocuit aqua: s. si nocere potuit. vt. di. xi. s. eo. l. i. s. ij. l. rñ.

Lacus. quidā hñt. s. r quidā non. r habes lacus enim r. et potest legi lac. i. fos se supradicte quā doq; crescit r decrescit: r hoc ē dñū vicinorū q̄ non hñt facere tales fossas. vt. cū est. s. die lacū pont. ppue. i. locū q̄ p̄petuā habet aqua: stagnūz q̄ tēporalem. fossa receptaculū aque manufacta. vt. f. vt in flu. pu. na. li. l. i. s. stagnūz. et. s. lacus. r. s. fossa. et fm̄ hoc nō crescit lacus neq; decrescit: s. aqua quam doq; crescat r decrescat. vt. et. s. de p̄trahē. emp. l. rutilia. r. f. de acqui. re. do. l. lacus.

Lacus enim cū aut crescit aut decrescit nūq; neq; decessionez in eovicino neq; accessione facere licet.

Si aliqd̄ noceret p̄ quā tur ad fundum: noceret fundo. h. d. Bar.

Iscuis fundo via debetur aque pluuie arcēde agere potest fundi sui nomine: qm̄ deteriorē via facta fundo nocetur.

Confuetudo dat iurisdictio ne p̄tiosam. h. d. Bar.

Seuola respon. solere eos q̄ iuri dicendo presunt: tueri aqueductus quibus auctoritate vetustas daret: tamen si ius nō p̄baretur.

lum fm̄ secundam.

Vicinus. id est dominis p̄dij in quo fit fossa fm̄ vtrūq;.

Iscuis fundo. arcende. vtili. vt argu. s. eo. si vñ fruc. et. s. e. l. apud. s. fi. vel aliud in p̄sonali seruītu te vt tunc cōpetat vtilis. nam realis magis p̄petua est: r magis terre affixa. sic. s. eo. q̄ p̄ncipis. s. hec actio.

Fundi. s. dominantio.

Seuola rñ. presunt. vt sunt iudices.

Tueri. dando actionem r exceptionem. vt. f. de acqui. re. do. l. status.

Vetustas. decem annorum quādo habet p̄petuam causam vel quasi. vt plene dixi. s. eo. l. i. s. fi.

Probaretur. id est titulus vel constitutio: sed tempotus diuturnitate presumitur. vt argu. s. de vñris. l. cum de in rem verso. et facit. f. de iure. actus p̄tius. l. aparet. s. penulti. et. f. de aqua quoti. et est. l. hoc iure. s. ductus.

teritū. vt. s. c. l. si pia iter. s. officii. et. l. atthei. s. pe. nec inspicit si nocuit aqua: s. si nocere potuit. vt. di. xi. s. eo. l. i. s. ij. l. rñ.

Lacus. quidā hñt. s. r quidā non. r habes lacus enim r. et potest legi lac. i. fos se supradicte quā doq; crescit r decrescit: r hoc ē dñū vicinorū q̄ non hñt facere tales fossas. vt. cū est. s. die lacū pont. ppue. i. locū q̄ p̄petuā habet aqua: stagnūz q̄ tēporalem. fossa receptaculū aque manufacta. vt. f. vt in flu. pu. na. li. l. i. s. stagnūz. et. s. lacus. r. s. fossa. et fm̄ hoc nō crescit lacus neq; decrescit: s. aqua quam doq; crescat r decrescat. vt. et. s. de p̄trahē. emp. l. rutilia. r. f. de acqui. re. do. l. lacus.

Lacus enim cū aut crescit aut decrescit nūq; neq; decessionez in eovicino neq; accessione facere licet.

Si aliqd̄ noceret p̄ quā tur ad fundum: noceret fundo. h. d. Bar.

Iscuis fundo via debetur aque pluuie arcēde agere potest fundi sui nomine: qm̄ deteriorē via facta fundo nocetur.

Confuetudo dat iurisdictio ne p̄tiosam. h. d. Bar.

Seuola respon. solere eos q̄ iuri dicendo presunt: tueri aqueductus quibus auctoritate vetustas daret: tamen si ius nō p̄baretur.

lum fm̄ secundam.

Vicinus. id est dominis p̄dij in quo fit fossa fm̄ vtrūq;.

Iscuis fundo. arcende. vtili. vt argu. s. eo. si vñ fruc. et. s. e. l. apud. s. fi. vel aliud in p̄sonali seruītu te vt tunc cōpetat vtilis. nam realis magis p̄petua est: r magis terre affixa. sic. s. eo. q̄ p̄ncipis. s. hec actio.

Fundi. s. dominantio.

Seuola rñ. presunt. vt sunt iudices.

Tueri. dando actionem r exceptionem. vt. f. de acqui. re. do. l. status.

Vetustas. decem annorum quādo habet p̄petuam causam vel quasi. vt plene dixi. s. eo. l. i. s. fi.

Probaretur. id est titulus vel constitutio: sed tempotus diuturnitate presumitur. vt argu. s. de vñris. l. cum de in rem verso. et facit. f. de iure. actus p̄tius. l. aparet. s. penulti. et. f. de aqua quoti. et est. l. hoc iure. s. ductus.

De publicanis et vectigalibus et commissis. Qualiter aduersus futura dāna puidet dicti est in duob' pcedētib' titulis. nunc qualiter aduersus dāna et illicitas excoisones factas a publicanis. et no. q. de trib' tractat h' ann. de publi. et hoc vsq ad s. de reb'. Ieo. si publican'.

De publicanis et vectigalibus et commissis.

Pro exactis illicite a publicano vs eius familia daf actio ex hoc edicto in factū ad vultū infra ānū nisi exactū restitua: post ānū iō i simplū. et hoc factio familie si nō exhibetur cōpetit hec actio sine noxe deditioe. h. d. Pau. de ca.

Retor. ait. qd publicanus eiusve familia: seu publicani nomine vif ademerit: quod ve familia publicanorum: si id restitutum nō erit in duplū: aut si post ānū agetur in simplū iudiciū dabo. Itē si dānū iniuria furfise factus esse dices iudiciū dabo. si h' ad quos ea res pti nebit' nō exhibebūtur: in dominos sine noxe deditioe iudiciū dabo.

Publican' dicit q est positus ad exigēdū publicos redditus siue exigat imediate p fisco siue imediate pro se: s; aliquid soluit fisco a quo conduritur emit. h. d. Pau. de ca.

Hic titul' ad publicanos d' Publicanorum. f. ademerit. Nō erit. quādoctiqz petēte auctore infra ānū. Ac. In duplū. in casu agit in qdruplū p publicanū. S; illud est ex edicto de calū. vt. s. de calū. l. ante p. s. fi. iudiciū. i. actio in factū. sic exponitur. s. nau. cau. ita. iten ait. s. i. iniuria. i. culpa. scinisti. de iniur. in pun. iudiciū. f. in factum. sibi. i. ferui. Pertinebit. i. qui ea comiffisse dicuntur. Non exhibebuntur. f. a publicanis. Sine noxe. i. dno ignorante deliquerit: et est ratio. vt. Ieo. l. cum heribuiissent. Accur. iudiciū. i. predictam actionem in factum. Publico. eo q publicus est vt portus et salina. vt. J. de ver. sig. cum qui vectigal. et. i. inter publica. s. fi.

Comē hnt. vñ mathews fuit hinc dicit' publican'. als dicitur publican'. i. publice peccās: vt in eūā gelio. pendāt. tanq' pcuratores colligēdo pro fisco. et qd subijct vel etiā tributa psequant'. f. iure suo. et ad suum cōmodū reddēdo fisco certā mercedē. p hoc: vel etiā dic q' hic vt pcuratores. et sic de vel pro. i. et sic ponit. p eodē. et no. differē nā inter vectigal Vecti- et tributum. Vecti gal et tri gal em est qd psta burum tur ex reb' q' vehi differit tur. et inde nomen assūpsit. et est octa ua portio ei' mercis q' vehi cuius noie est pstandū. vt. C. de vecti. et cō mis. l. vniuersi. et lex pstatōe. et. l. a legatus. S; tribu: tū siue annona: vt publica fictio seu pstatio pstat ratiōe soli a possidētib'. et d' etiā censu. vt no. C. sine censu vel reli. l. q. et fi. et. C. de anno. et tribu. l. i. et. q. et. C. de exact. tribu. l. in fiscalib'. q' tics em lex tractat de tribu: p onit de possessōib' et possidētib' q' cogunt ea pstat. Itē tribu: tuz pstat rōne soli ppij possidētis. S; vectigal rōne publici soli i quo portant vel vedūt tur ea q' vehunt. f. A fisco. vel a ciuitate. vt. J. eo. s; et hi. s. pteca. t. Quid. i. cur.

Publicani autē sunt q publico frūitur. nam inde no men' habēt siue fisco vectigal pendant': vel etiā tributū con sequantur. Et omnes quicqd a fisco' conducunt: recte appel lantur publicani.

Actio ex hoc edicto mistor est q' vi bonoz raptorū i duo bus. h. d. Pau. de ca.

Dixerit aliq' ad qd' vtqz hoc edictū ppositū est: quasi ptoz non alibi puidit furtis dāns v' raptis: sed bene puta uit' et specialiter aduersus pu blicanos hoc edictum ppone re: qd quidē edictuz in aliqua parte mitius est: quippe id' in duplū datur: cū vi bonozū ra ptorū in quadruplū sit: et furti manifesti eq' in quadruplum: et restituedi. facultas publica: no vi arreptum datur. qd si fe cerit omni onere exiuitur: et pe nali actione ex hac parte edi cti liberatur.

Auriluz extraordinarium adiuuādi cā introductum nō tollit p ordinariū. h. d. Bar.

Ande qrit si qd velit cū pu blicano nō ex hoc edicto s; ex gñal' vi bonoz raptorū dāni in iur' vel furti agere: an possit: et plz posse: idq' pōp. q' s' scribit.

Bene putauit. vt cōpimeret eoz prauatatem. vt. J. eo. pte. et arg. s. nau. cau. ita. l. idem. s. i. et vt non videret negligere. vt. J. de iniur. item apud. s. hoc edictum. et ad idem. s. de pac. iuris gen. s. dolo.

In aliqua parte. i. in aliquo.

Mitius. scilicet q' vi bono. raptō. et furti manife sti vt subijcit.

Quippe id. i. hoc edictum de publicanis.

In quadruplum. i. non per omnia eque. vt insli. vi bo. rap. in pun.

Vi arreptum. vsqz ad sentētiā. vñ videtur arbitra ria fm quosdā. vt dices. Ieo. hoc edicto. Idē i actiōe qd metus causa. vt. s. qd me. cau. si cum excepūde. s. satis. qd non est in furti. et vi bo. rap. vt. J. de fur. qui ea mente. et. J. vi bo. rap. l. penul.

Posse. vt. C. de fur. l. etiā. s; op. q' extra ordinariū e iij

non deberet dari ybi loci hz ordinariis: vt. s. de mino. l. i. caufe. Sz illd qñ extraordinariu est s ius cõe. hoc fm ius cõe. sz si plus egit hoc iudicio: nunqd poterit agi vi bo rap. vel furti in id qd excedit: Rñ sic: vt isti. si q. pau. fe. di. s. fi. r. s. de exer. l. si eñ s. pe. r. s. fi. r. j. d. ac. r. obl. l. cū ex vno delicto.

et. i. vi bo. rap. l. i. ar. s. nau. cau. sta. l. idē ait. s. fi. r. s. qd me. cau. l. si cuz exceptione. s. eum qui.

a. Absurdum, nā delinqndo nēo Delictū facit suā pditionē meliozē. r delictū imunitatē nō nemini immunitas prestat. tē pstat. vt. i. de interdi. r. r. l. rele. gatorū. l. i. fi. r. s. ex q. cau. ma. si cui. l. pn. r. s. b. neg. gef. siue hereditaria. r. C. de reb. cre. l. fi. ar. s. b. suspe.

lia spā tu. l. decreto. Itz lis gñar. no. q. spālis via lē nō excludit. et. C. de pac. conuen. l. fi.

b. Ceterorū. l. i. furti vel raptorū.

c. Continebūtur: vt r. i. e. l. quā e. s. i. r. argumē. j. vi bo. rapt. l. i. s. familie. r. facit. j. s. s. b. sig. detestatio. s. familia. r. l. p. nūciatio. s. i. r. j. s. vi r. vi ar. l. i. s. me rito. r. s. familie.

d. Cessabit hoc est arg. s. i. qui r. a qd. l. prosperit.

e. Qd nouissime. i. l. vltima pte edicti. sic. s. de i. sti. l. nouissime.

f. Si hi. f. serui publicani qui fecerunt rapinam.

g. Iudi. i. i. actionē factū ex hoc edicto: r. dic. p. p. i. i. spāle. nā als nō tenet defendere est quē nō hz in p. tate vt. s. de noxa. l. quotiens. i. rñ. r. s. i.

h. Habeant. f. publicani.

i. Non possint p. accidēs: puta qz sint abites. et est rō: vt. i. eo. cū si exhibuissent. q. rñ. sec. si p. naturā: vt qz mortui sunt: vt r. i. eo. sed et hi. s. penul.

n. Eccebit. abñtē. q. teneat sine noxe deditōe r. hoc est spāle. als l. z. vt. s. b. noxa. l. qñtens. s. eos quoz.

o. Eozum. f. publicanorum.

p. Bonos suos. pueniunt igit ex suo qñ maleficio: vt

est em absurdū mellozē esse publicanorum causam qz ceterorum effectam opinari.

Romē f. mille porrigitur ad seruos r. liberos q in eodē ministerio habentur. h. d. B.

Familie nomē hic non ad seruos publicanoz tm refere mus: verū etiā ad eos q in numero familiarū sunt publicani. siue igit liberi sint / siue fut alieni q publicanti in eo vectigal ministrant: hoc edicto p. tuebunt. p. r. o. i. d. e. si seruus publicani rapuerit: nō tm in ea familia cōstitutus q publico vectigali ministrat: hoc edictum cessabit.

Si famul. delinque a publicano nō exhibeat sine noxe deditōe tenetur. h. d. B.

Qd nouissime p. r. o. z. ait: si h. nō exhibebunt / in dñm sine noxe deditōe iudicium dabo. hoc p. p. tū est hui. edicti. q si nō exhibeāt serui: cōpetit iudicium sine noxe deditōe: siue eos habeāt in p. tate siue nō: siue possint exhibere siue nō possint. s. ai. p.

Eccebit domino absente defendere. A. l. p. t. a. n. u. s.

Em si exhibuissent noxali iudicio puenirent

Idcirco aut tā dura cōstitutio eoz. effecta est: qz debent

insti. de ob. q. ex. qñ ma. s. itē is ex cui. r. s. de eo. r. s. itez exercitor. r. est. s. nau. cau. sta. l. i. s. hac actōe. r. s. fur ti aduer. nau. cau. sta. l. i. nō tm distinguas hic suos publicani ab alienis. l. z. ibi inter eos faciat dñam. item facit. i. eo. quāte. s. i. et. l. sed et hi. s. siue.

bonos seruos ad hoc ministerium eligere.

Ex facto familie dat actio p. o. s. factos publicanos / itz illa familia sit in dñio vnus tm eozum. h. d. Pau.

Qd ait in dños / sic accipi endū est in factos vectigales licet dñi non sint. Ante actio rem aut dicere o. z. quē vel qd desideret exhiberi: vt si nō exhibeant hinc agatur. sed r. si dicat exhibere oēs vt possim digiscere qd sit / puto audiendū

Ex facto pluriū agit cōtra dñm ac si vnus fecisset. pan.

Si plures serui id furtū v. dñum admiserint: hoc debz seruari vt si tm prestetur: quā tum si vnus liber fecisset / abo litio fiat.

Hec actio datur cōtra heredem publicani eatenus quatenus ad eam peruenit. h. d.

Bar. Paulus. Publicanus qui v. ademit decesserit: labeo ait in heredes eius qui locupletior factus est dandā actionem.

De rebus quas rectores sui et suorum vsus gratia potant: nō dz solui vectigal. B.

De reb. quas in vsus aduehendas sibi mādāt p. s. ides diuus Adrianus presidibus rescriptū: vt quoties quis in

in albo pretoris: vt. s. de iuridi. om. iud. si familia. et dic. plene vt ibi. Accur.

Publican. q. vi. ablatiua vel cōpulsua: vt dixi. s. eo. in pn. r. idē dicas si familia e. ademit cū tunc teneat ex qñ maleficio: vt. s. nau. cau. sta. l. i. s. fi. r. isti. de ob. q. ex ma. vel quasi. s. fi.

Factus est. f. heres vel lis a defuncto cōtestata: vt i. eo. l. si. s. pe. et. C. ex delict. de fū. l. i. et. s. de calum. l. in heredem. r. quod me. cau. l. quod diximus. in fi. sic. s. de dolo. si plures. in fi. B. 30.

De reb. hoc ad scōsam partem rubice pertinet.

In vsus. f. suos.

Rescriptū. hoc quod sequitur.

o. Qd ait. f. p. r. o. z. in edicto circa fi. ac.

p. Vectigales. publicanos.

q. Dñi nō sint. vt. s. e. l. i. s. familie. azo.

r. Ante desideret. vt certi hois factū arguat: vt r. s. nau. cau. l. l. z. s. possum. r. est ar. s. de dolo. s. ex dolo. s. fi. r. l. i. s. z. sec. in actione qd me. cā. vt. s. qd me. cā. si cū excep. s. i. hac q. est. s. et est rō vt ibi. Itē est sec. in actione vi bo. rap. vt. i. vi bo. rap. l. i. s. hec actio. Vel dic q. ibi cōstabat qd de familia deliquisset: hic non.

vt ibi qz tamē pu to familia exhibē dāvt possit digno sci qd miserit delictū: vt hic subdit. r. s. de noxa. l. i. s. si qd.

Agatur. f. ex edicto de publicanis. accur.

Dicaf. f. ab actore.

Abolitio. et als abolitio: r. als absolutio: r. idē sensus: r. est idem.

si fa. fur. fe. di. l. i. et. s. ad. l. aquil. illud. r. s. b. noxa. qd ait p. r. o. z. fecus

q. s. de noxa. l. i. s. si qd.

Agatur. f. ex edicto de publicanis. accur.

Dicaf. f. ab actore.

Abolitio. et als abolitio: r. als absolutio: r. idē sensus: r. est idem.

si fa. fur. fe. di. l. i. et. s. ad. l. aquil. illud. r. s. b. noxa. qd ait p. r. o. z. fecus

q. s. de noxa. l. i. s. si qd.

Factus est. f. heres vel lis a defuncto cōtestata: vt i. eo. l. si. s. pe. et. C. ex delict. de fū. l. i. et. s. de calum. l. in heredem. r. quod me. cau. l. quod diximus. in fi. sic. s. de dolo. si plures. in fi. B. 30.

De reb. hoc ad scōsam partem rubice pertinet.

In vsus. f. suos.

Rescriptū. hoc quod sequitur.

- a In usus. scz suos.
- b Suorum. repetere in usus.
- c Suu. i. procuratorum predictorum.
- d Empurum. s. res aliquas: vt frumentum.
- e Significet. s. pstatem reru pro quibus mittunt.
- f Libello. id e

epia. sic. C. d. m. a.
p. un. l. i.
s Municipi.
als municipuz. et
als municipu. s. si
no pstat vectigal.
als municipu. i. ex
eo fiet muneris si
ue vectigalis psta
tio. s. octaua por
tio: vt. C. e. ex psta
tioe. r. duas pres
bz ficus. r. ternu
ciuitas vel muni
cipiu: vt colligit
C. eo. l. fi. r. no. re
gulariter ee psta
du. s. vectigal pro
qlibet re q velut d
re pstan
du sit.

Uecti
gal an
de qibz
re pstan
du sit.

vsus aut eoru q puincis ex
ercitibusq presunt: aut pu
ratorum suoru vsus sui cau
sa mitteret quedam empturu:
significet ipsi libello manu
sua subscripto: euq ad publi
canu mittant: vt si qd ampli
q mandatum est transferret:
id municipum sit.

**Consuetudo seruatur i ve
ctigalibus. h. d. Bartol.**

In oibus vectigalib fere
consuetudo spectari solet: idq
etiam principalibus constitu
tionibus cauetur.

**Si publicanus soluit ante
siam liberat a pena. h. d. B.**

De edicto effi. C. ai.
Hic ut ante acceptum
qde iudicium restituta re actio
euanescat: post acceptu vero
iudicium nichilominus pena dn
ret: sed tamen absoluedus est
etiam qui post acceptum iudi
cium restituere paratus est.

**Quotiens lex vel statutum
dicit aliquem puniri pena dupli
tripli vel quadrupli: in dubio
in illo copurat q simpli: r sic
non est in totu pena: nisi exps**

l. plenu s. pterer.
idem de his que feruntur ad fiscum vel gratia exercen
di iuris: vt. C. e. l. vniuersi. Idem in reb fiscalib: vt. i. e. l.
licitatio. s. sic. Itē nauicularij excusant: vt. C. eo. olm.
l. fi. Itē legatij hostiu p reb quas de nobis ad suos lici
te possunt: vt. C. e. a legatis. Itē excusant q pscripti non
soluere: vt. i. s. pri. r. l. licitatio. s. eaz. Itē res parate
exercitui excusant: vt. i. eo. licitatio. s. res exercitui. Acc.
h. Consuetudo. no. de puetudine: vt. i. e. l. licitatio. s.
earu. r. C. eo. l. fi. s. fallit qn pnceps de nouo excā per
mittit solui min q ex puetudine sit. sic. C. eo. l. i. r. l. iij.
et est sic. s. de aqua plu. arcen. si prius. s. placuit.

**De edicto qd habes. s. e. l. i. in pn. in eo qd sit id
k. Duret. de stricto iure.**

Restitutum.
Absoluedus est. de eitate. vñ no. q no pmitit euz
effectu mora plit. prest. r. est arg. i. de s. ob. s. in sulā. r.
an plit. s. de mora. si puus cōis. Itē qd dicit restituere paratus
prest. cō. scz no p sntam iudicis. r. sic no est arbitraria hec actio.
mittat. nā in arbitraria due ferunt sine diffinitiu: vt. s. qd me.
cā. si cū. s. satis. quidā tamē dicunt eam arbitariam.
m. Et ptererea. i. extra duplum.

In duplo. vt. i. eo. licitatio. s. quod illicite. r. C. de
iure fi. l. facultas. et in hoc est minus q in actioe furti

Multi. quid. i. aliquid. ac.

Dupli actio. als duplicatio. r. als dupli actō
non q libet et in dupli tenet hac actione. s. soluere: verū
tamē qlibet est in
soliduz obligat:
qd ptz in casu qñ
alter non est soluē
do: qz alter totum
soluit. Alij dicūt
ad partē tm ee ob
ligatū: vt arg. i. de
iure fisci. l. aufert
s. fi. sed qdē dī
cas est argu. s. s.
ad. l. aquil. Item
mela. s. si plures.
r. C. de cōdi. fur.
l. i. s. mīti. agitur
ex hoc edicto q il
lis actionib. s. l.
aquil. r. furti. ar
gu. s. e. l. i. s. quod
quidem.

**Plures officiales ex eodē
edicto tenent in solidū: s. exa
ctio fit pro parte: nisi aliter ef
sent non soluendo. h. d. Bar.**

Multi publi
cari sint qui illicite qd
exegerint: no multiplicat du
pli actio: sed oēs partes psta
būt: r qd ab alio pstanti no po
test ab altero exigeri: sicuti di
uus seuerus r antonin⁹ rescri
pserunt. Nā inter criminis re
os et fraudis participes mul
tum interesse constituerunt.

**Unus probandi vectigal
incūbit possessori. h. d. Bartol.**

Imperatores P apin.
antoninus et seuer⁹ res
scripserunt in vectigalib ipsa
predia non personas conue
niri: et ideo possessores etiam
preteriti tēporis vectigal sol
uere debere: eoq exemplo

**Imperatores P apin.
antoninus et seuer⁹ res
scripserunt in vectigalib ipsa
predia non personas conue
niri: et ideo possessores etiam
preteriti tēporis vectigal sol
uere debere: eoq exemplo**

num passi semper solidum consequuntur.
Imperatores in vectigalibus i. p vectigalibus.
et ipropue ponit. i. pro tribut: vt no. s. e. l. i. s. i. ac.
t Non psonas. s. tm. aut dicas q psona no obliget: r
erit speciale q suppetit hppothe. sine personali obliga
tione. Or. et est sic. i. de iure fisci. l. deniq.

Debere. vt. C. sine censu vel reli. l. fi. r. s. de pac. l.
inter debitorē. r. i. de cen. cū possessor. i. pn. r. s. fi. r. l. for
ma. r. C. de prescrip. xxx. an. cōpert. r. s. de usufr. hacte
nus. Sed s. s. de leg. i. apud iul. s. heres. s. ol. ibi cogit
heres soluere pterita tributa a legatario et no a fisco. et
eodē mō rñ deo ad aliā. s. de pac. l. epla. s. pactio. q est
sūt sua. Itē sunt hec vera nisi forte publica auctoritate

Constituerit. qñ ex parte delinquentis: qz solus
in solidum: si cum alio: qui libet. p parte: sed ex parte dā
num passi semper solidum consequuntur.

Imperatores in vectigalibus i. p vectigalibus.
et ipropue ponit. i. pro tribut: vt no. s. e. l. i. s. i. ac.
t Non psonas. s. tm. aut dicas q psona no obliget: r
erit speciale q suppetit hppothe. sine personali obliga
tione. Or. et est sic. i. de iure fisci. l. deniq.

Debere. vt. C. sine censu vel reli. l. fi. r. s. de pac. l.
inter debitorē. r. i. de cen. cū possessor. i. pn. r. s. fi. r. l. for
ma. r. C. de prescrip. xxx. an. cōpert. r. s. de usufr. hacte
nus. Sed s. s. de leg. i. apud iul. s. heres. s. ol. ibi cogit
heres soluere pterita tributa a legatario et no a fisco. et
eodē mō rñ deo ad aliā. s. de pac. l. epla. s. pactio. q est
sūt sua. Itē sunt hec vera nisi forte publica auctoritate

Mora
effectu mora plit. prest. r. est arg. i. de s. ob. s. in sulā. r.
an plit. s. de mora. si puus cōis. Itē qd dicit restituere paratus
prest. cō. scz no p sntam iudicis. r. sic no est arbitraria hec actio.
mittat. nā in arbitraria due ferunt sine diffinitiu: vt. s. qd me.
cā. si cū. s. satis. quidā tamē dicunt eam arbitariam.
m. Et ptererea. i. extra duplum.

Liber Primus.

vendantur predicta propter tributa non soluta. vt. C. de fundo reipublice. l. ij. in. fi.

A habituros. s. possessores & auctores eorum fm quali tate contractus et fidei. vt. C. de iuris iudici. l. si fratres. r. C. de iur. si fundi. r. s. de ac. ep. iulian. l. pn.

Commissi. i. de liciti ex eo q. si sol ut vectigal. vel die commissi. s. in fi scum. na. no. solu to vectigali vt tri buto committit res in fisci. vt. h. Itz si omisit pfectio nem nisi sit miles vt. C. de vec. r. co. l. omnibus. vel qd illicita transuehe bat. vt. I. eo. l. cot. s. d. h. s. Item qd dicit rmittere die ipso iure. sed videtur q. per resti tutionem. vt. s. s. mmo. si ex causa. s. pe. q. est s. sed ibi in adulto. hic in pupillo. vel die vt ibi.

Intulisset. als intulisset. scz pupillus: als intulissent. s. tuto res. r. facit. d. l. of bus. et. j. l. p. i.

Raudari. a publicano: vel scdo ab eo qui soluere debet.

Transmittitur. cu non. r. als trāmittitur sine non. r. scdm pma die non transmit titur: nisi inquan

tum ad eum peruenit. vt. s. eo. si publicanus. in pn. fm alia transmittit. s. in q. eum peruenit: vt ibi dicit. et sic in publicano decedete. sed r. pot. intelligi sine no. et cu no: de eo qui debet soluere vectigal nole alicuius rei: et ea supprimi vt no. erigat vectigal. et fm hoc semper dic ra tione commissi. i. delicti: vel defert illicitas merces. et sic fit commissio in fisci ipso iure: r. tenet heres si rem illam possideat. vt. j. e. cot. s. illicitarū. r. l. pmissa. r. C. eo. l. ij. et fm hoc rone commissi expone. i. rei q. pmissa est in fisci.

Heredibus. i. p. si publicani qui fraudē fecit supioru casu: sed hoc casu non fecit: vt. s. dixi. vel ipsius priuati qui debuit prestare vectigal: vt dixi.

Causa vectigalis. i. rem surripuit heres q. erat cō munit causa vectigalis. i. quia ex ea debebat prestari vectigal: surripuit dico vt sibi soli haberet (et in hoc dif fert a sequenti. vbi surripuit solum vectigal non soluens dum) et no. soluit: vel die surripuit rem cōmune: m. he redibus causa vectigalis subuertēdi et non prestandi. et hoc expressim apparet. als presumetur causa sue

actionem si ignorauerint ha bituros.

Pupill. euadit penā commissi ipso iure si infra triginta die es soluat. Pau.

Idem rescripserit pupillo remittere se penā commissi: si intra diem tricesimū vec tigtal intulisset.

Pena fraudati vectigalis no. transmittit ad heredē ante litem contestatā. Pau. Pau.

Raudati vectigalis cri men ad heredē eius q. fraudez contraxerit commissi ratione transmittitur.

Si vn. ex dñis fraudat ve ctigal: portio tm sua cōfiscat: non socij ignorantie. Pau.

Sed si vnus ex plurib. he redibus rem cōem cā vecti galis surripuit: portiones ce teris non auferuntur.

In licitatione vectigalis no. admittit plus offerens: nisi p. stet fideiussores idoneos. hoc dicit Pau. Paulus.

Ictatio vectigaluz q. calore licitantis vltra modum solite conductionis inflauit: ita demum admitten

partis fecisset. s. pro socio. l. rei p. munit. et. l. merito. h. portiones. quas habent in re: sed socium etiā fur ti possunt conuenire: vt. s. pro socio. l. rei cōs. r. facit. C. de penis. l. sancimus. r. j. de reg. iur. l. no. d. j. alteri. Ictatio. als locatio. et als licitatio.

da est: si fideiussores idoneos et cautiones is qui licitatione vicerit offerre paratus sit.

Licet nullus offerat aliqd tpe quo ponunt redditus pu blici ad incantū: nullus d. j. cō pelli offerre etiā qui pro tpe preterito habuit. h. d. Pau.

Ad cōducendum vectigal inuitus nemo p. pellit: r. ideo impleto tpe cōductionis licitatores alloqndi sunt. Licita tores vectigaliū ad iterandā cōductionē añq. supioru. odu ctiōi satisfaciāt admittēdi no. sunt. Debitoris fisci: itēq. rei publice vectigalia conducere prohibent: ne ex alia cā eorum debita onerent: nisi forte ta les fideiussores obtulerint: q. debitorum eorum satisfacere pa rati sunt.

Si duo vel tres emēt gā bellas portarū et postea diuidunt iter se emolumēta q. ta lis habeat emolumentū talis parte et talis: non pōt socius petere sibi communicari illud plus. h. d. Pau.

Socij vectigaliū si separa tim partes administrant: al

Ultra modū cum modus esset xl. hic q. n. quagita inflauit.

Parat. s. sic est videtur perfe uerare: vt. j. de ro gu. iur. q. c. quid.

Nemo com pellitur. ab initio ex p. facto sic q. h. q. vt. j. eo. cotem. s. fi. s. r. illud vi detur corrigi: vt ibi dices.

Impleso tē pore. q. est trien num ad minus: vt. C. de vec. r. co. l. iij.

Alloquēdi. vt si velint iteruz conducant.

Licitatores als litigatores: et als reliquatores: et als licitatores: et als locatores: et expone. i. cōdu ctiores: vt. et. s. de ac. ep. l. veteres. r. l. idē est. r. sic om nes littere ad idē tendunt.

Superiori. id ē superioris tē potis: et est ratio quia semel mal. r. vt. j. de accu. si cui. s. si tamen. et

facit. C. s. suscep. et archa. l. n. neminem. r. j. l. p. i. in. fi.

Onerentur: et facit. s. p. s. j. de fal. l. s. tutores. et de mune. r. ho. rescripto. s. debitoris. r. C. ne tutor vel

Debuit. p. mis. (cura. vecti. pdu. l. i. t. Separatim. duo contraria videtur ponere: si enim socj erant non erat inter eos separatio administratio nis. vel si erat nichilomin. quilibet alteri tenetur com municare: et ita portiones transferit: vt s. pro socio.

actione. s. non unq. Respon. socij quidem erant: quis ob cōmune lucrum vno cōsilio vectigalia conduxerit: postea tamen eis placuit vt diuiderent inter se vecti galia: et sibi quisq. lucraretur: r. separatim administra rent. ideoq. quasi finita societate neuter portiones eius quod querit dare tenetur. et facit. C. de di. tu. l. ij. s. i. et scdm hoc si habes minus idonee. non habeo. j. no. iure: si autem habeo idonee: tunc habeo. j. non iure tenetur. r. Alij autem habent idoneo. r. j. sine non. et tunc dices diuissse administrationem non vt socie tas esset finita. et tunc est sic. C. de di. tu. l. ij. in. pn.

a Postionem. lueri.
b Quod illicite publice. i. a publicano qui publica
auctoitate vtitur: et hoc dico publice vel priuatum.

b Publice. puta rapiendo.
c Priuatum. surripiendo. Accur.

d Fractum e:
per vim compul-
suum. azo. vt dis-
ferat a lege sequē
ti. accur.

e Tāto. et sic i
duplum cōputa-
ta re. vt et. s. eo. l.
i. in prin. et. l. hoc
edicto. s. fi. et. s. l.
prior. ac.

f Per vim. scz
ablatiua. nichilo-
minus ex hoc edi-
cto agi potest: vt
et. s. eo. l. i. s. vnde
queritur.

g Restituitur.
per actionem vt
bo. rap.

g Restituitur.
scz in primo casu
l. quando publi-
canus vel qui de-
bet soluere tribu-
ta: h quando vn-
ex hereditibus.

h Plectuntur.
scz in fisco: vel
corpotaliter scz p
actiones vt bono.
rap. ac.

i Priuatoſi.
quibus est abla-
tum.

i Priuatoſi.
scz pena tripli.

k Alterum. scz
extraordina pena:
et no. publice
et: ne maleficia
sint impunita: vt
et. s. ad. l. adl. ita
vulneratus.

l Restituitur.
vel quia non de-
buit prestari: vel quia prescripta est nō prestatio. vt di-
xi. s. eo. si publicanus. s. de rebus. et tamen argu. con-
tra. C. de prescrip. xxx. an. comperit. ac.

ter ab altero minus idoneo in
se positionem transferre iure
desiderat.

Qui extorsit illicite ciuili-
ter et criminaliter punitur.
hoc dicit Bar.

Ab illicite publice vel pri-
uatum exactū est: cum altero
tāto passis iurā exoluit: per
vim s. no extortū cū pena tri-
pli restituit. Ampli extra or-
dinem plectuntur: alterum
enim vtilitas priuatorum: al-
terum vigor publice discipli-
ne postulat.

Lex exactio vectigalis nō
possit prescribi nisi tāto tpe cu-
ius cōtrarij mēoria nō existat
ab eo qui nō est cōcessum per
habentē prātem: liberatio tñ
a vectigalibus bene potest p-
scribi. h. d. Pau.

Earū rerū vectigal/ quarū
nūqz prestitū est: prestari nō
potest. Si si p̄stari cōsuetū
est et indulgētia publicanus
omiserat: alius exercere non
phibet. Res exercitui p̄ pa-
ratas prestationi vectigalium
subijci non placet.

By. notat q si cōitas vel
aliqs dñs vedit gabellā salis
vel vini: postea emit sal vel vi-
nū: de q̄ p̄tione deberet solui
gabellā si fieret p̄ pauarū: q̄
ipsa cōitas vel dñs nō teneat

f Cōsuetudis. puta fructus pdiozi fisci ds emunt.
t Immunitate. nam bene soluunt vectigal.
Vectigalia. curatozi. rei publice: vel fisci vel cesaris
Ar. Neqz curie. decurionum vel curialiu: r facti
C. noua vectigalia. per totum.

soluere illis gabellarijs. van.
fiscus ab oim vectigalibz
prestationibus immunis est.

Mercatores aut qui de ſu-
dis fiscalibus mercari consue-
uerunt: nullā imunitatē sol-
uendi publici vectigalis vsur-
pare possunt.

Dicit bar. q q̄ fraudat ga-
bellā non tenet deo nec mun-
do: qz exactio gabellarū q̄ fit
ab istis cōtrarij est a iure re-
probata si non interuenit con-
sensus p̄cipis. pau. Hermo.

Vectigalia sine impera-
torum precepto neqz
psidi: neqz curatozi: neqz cu-
rie constituere: nec p̄ceden-
tia reformare: et his vel ad-
dere vel diminuerē licet.

Si emptores gabellarum
deficiunt soluere in aliquo ter-
mino: statim potest sibi aufer-
ri gabella si ita placet cōtrarij.
h. d. Pau.

Nondū solutis vectigalū
p̄sionibus repellere con-
ductores: necdum etiā tempore
conductionis cōpleto: vel ab
his vsuras ex moia exigere
permittitur. Paulus.

Item ferro subigen-
dam necessariam ho-
stibus quoqz venditari: vt fer-
rum/ et frumentum et salē nō
sine periculo capitis licet.

ecclē. l. fi. et hoc siue sit cōductor simplex: siue ius h̄eat
in re/ puta emphiteota: scz s̄ sit in eo q̄ a puato hz: quia
tūc p̄ triennū si hz ius in re/ puta qz sit emphiteota:
als biennū expectat. vt. C. de iure emphi. l. ij. in fi. et. s.
loca. quero. s. inter.

Permittit. publicano: sic fm hoc publican⁹ loca-
uit. sed p̄t r̄ alr in hoc. s. poni casus. f. q̄ publicanus q̄
cōduxit aliqd a fisco nō soluit p̄sides fisco: vñ fise⁹ po-
terit eū expellere. s̄ fm hoc scdm exponas p̄mittit qd
est hic in littera scz fisco.

Permittitur publicano.
otē. subigēdā. als subigēdā: r als subijciēdā. r sūt
cotes lapides ad acuēdū ferrū n̄carij: r q̄ns subijciē

Constituere.
scz de nouo: vt cū
esset aliqs pons
vel port⁹ p̄ncipis
pro q̄ nō soluebat
vectigal: nunc si a
liquis de supradī-
ctis velit cōstitue-
re certū vectigal
nō poterit sine vo-
luntate p̄ncipis.

Nec p̄ceden-
tia. f. vectigalia.
Reformare.
vt cū p̄t accipie-
bat octauā de ipi⁹
mercib⁹: nūc vult
in pecunia vel ecō-
tra: et sic reforma-
re. i. in aliā formā
ponere.

Addere. vt
cū soluebatur de
equo ser denarij
nūc vult q̄ solid⁹
et qd subijci vel
diminuere: dic e⁹

Nōdū solu-
tis. f. publicano
fm p̄m casum:
vel fm scdm dicit
scz fisco.

Pensionib⁹.
ab illis qd loca-
uit publican⁹: vel
ab illis q̄ condu-
xerunt a fisco.

Repellere. sta-
ti ex q̄ cessatū est i
soluitōe. ar in ec-
clesia spectat biē-
nū: vt i aut. de as-
lie. et ephī. s. si s̄o
ds. vel forte hic
ides qd in ecclē.
ar. C. de sacros. s.

Liber Primus.

ferro: quādoq; ferrū coti subicitur: has non debet quis vendere hostib; sicut nec frumētū vel similia. vt. C. que res ex por. l. i. r. l. ij. r. C. q; res venire nō pos. l. pe. r. l. fi. a

In perpetuū. i. q̄diu soluat̄ vectigal rē. r. hi dicuntur vectigales. vt. s. si ager vectiga. l. i.

A curatore, als ab actore: als a curatore: r̄ semp ponitur pro pcuratore cesaris.

Nō possunt, sine causa: sed cuz causa: vt. pp̄t ali- quod tumultuo- suz possunt. vt. s. b. offi. pecu. ce. l. fi. r. facit. l. i. §. i. azo.

Uel vecto- res. l. qui vehun- tur: r. dic domino sciente. Accur.

A magfo. i. ab eo cui ton; na- uis achora emā- data. vt. s. de exer. ci. l. i. §. i.

Subernato- re, qui partem na- uis gubernat. pro- reta qui sedet in proza. i. in prima parte nauis. nau- ta qui nauem gu- bernat. vt. s. nau. cau. l. i. §. naua.

Mercibus. i. in fiscum que ad eum pertinebant. vt. C. de nau. fe. l. ij. et. s. loca. i. ex cōducto. §. pe. Ac.

Restituitur, quia nō potest di- ci ignorans deli- quisse. vt. J. de act. r. obliga. Lex ma- leficijs. §. si q̄s. et est simile huic. §. in aut. de eccle. ti.

Si q̄s in sua. sed arg. contra. C. de sal. mo. l. i. §. do- mus. sed ibi spe- ciale vt sola negl- gentia puniatur.

Peredē. sic J. eo. cōmissa. et po- ne hic ca sum vt ibi no. sed p̄tra. J. e. l. fi. §. pe. Solu. vt ibi.

Commissio. i. propter commissum.

Dominus. quondā. nā q̄s cōmissum est statim desi- nit esse eius qui crimen contraxit. vt. J. e. l. cōmissa. et sic bene potest postea emere p se vel per alium. vt et. s. mā. si tibi mandauero. §. is cuius. et sic non ob. s. de p̄trahē. emp. sue rei. r. s. mā. l. si māduero. §. si hi quotū. arg.

Cōtracti facti p officiales publicos sunt seruādi p sequē- tes officiales nec possunt per eos retractari sine auctori- tate superioris. h. d. Pau. de ca.

Agri publici qui in perpetuū locātur a curatore r̄ repu- blice sine auctoritate p̄cipa- li reuocari non possunt.

Pro illicitis mercibus bo- na transferētis nō alterius pu- blicatur. h. d. Bar.

Dñs nauis si illicite aliqd i- nauel ipse vel vectores r̄ vel p̄ductores impouerūt: nauis q̄z fisco vendicat. q̄ si absente dño id a magistro vel guber- natores vel p̄ductore aut pro- reta naua ve aliqd factuz sit: ipi q̄dē capite puniunt cōmis- sis mercibus: nauis autē do- mino restituitur. **I**llicita- rum mercū persecutio here- dem quoq; afficit.

Auēdit res mea q̄ fuit vt etiā durat mea r̄ vedit me iur- to admittor ad emēdū. Bar.

Eā rē que cōmissio veditā da est dñs emere non phibe- tur: vel per se: vel p̄ alios qui- bus hoc mandauerit.

Trib; cōcurrētib; cōpellit q̄s emere reddit; fiscales: si p̄ tps p̄teritū emerat: r̄ maris fruct; receperit: r̄ p̄ futuro nō repit emptor. h. d. Pau. de ca.

Qui maximos fruct; ex re dēptōe vectigaliū p̄sequūtur si postea tātm locari non pos- sunt: ipsi ea prioribus p̄sio- nib; suscipe cōpelluntur.

contra. C. de serui. fug. l. mancipia. in fi.

Tanti. sicut p̄uori.

Non possunt. s. vectigalia. Accur.

Poss. f. vt emanat rem commissam in fiscum.

Cōpelluntur. contra. J. de iure fisci. l. ij. §. c. quinz- quennium. Solu. illa hāc corrigit. vel h. de rigore. al- la de equitate. q̄b in idēz recidit. vel licet sit inhuma- num vt ibi: susti- net tamen vt hic. vel hoc speciale p̄ pter fructus ma- ximos quos per- ceperat. als sec; vt in contra. s. e. l. licitatio. §. i. et. C. loca. inuitos. r. fa- cit pro hoc. s. loz ca. si vno. in prin. Item videtur sem- per inuitus deti- neri. vt. C. loca. si cum hermes. sed ibi sponte reman- sit in conductio- ne.

Uate audacie: q̄teq; te- meritatis sint publica- nozū factiōes nemo est q̄ ne- sciat: idcirco p̄tor ad cōpescen- dā eozū audaciā hoc edictum p̄posuit. **S**i familia publi- canoz furtū fecisse dices: itē si dānū p̄ iniuriā fecerit: et hi ad q̄s ea res p̄tineat non exhibe- buntur: in dñm sine noze dedi- tōe iudiciū dabo. **F**amilie autē appellatōe hic seruillē fa- miliā p̄tineri sciēdū est. s; et si bona fide publicano alienus seru; seruit: eque p̄tinebit: for- tassit; et si mala fide. plerūq; em vagi serui r̄ fugitiui in hu- lusmodi op̄tō etiā a sciētibus habent: ergo r̄ si hō liber ser- uiat hoc edictū locum h; pub- lican; autē dicunt q̄ publica vectigalia hnt p̄ducta. **C**ai.

Sed r̄ hi q̄ vel salmas v̄ arenas r̄ cretiferas r̄ metalla cōducta habēt: pu- blicanoz loco sunt. **P**reterea r̄ si q̄s vectigal p̄ductū a repu- plica cuiusdam munitipij h; hoc edictū locū habet.

Sed r̄ hi q̄ vel salmas v̄ arenas r̄ cretiferas r̄ metalla cōducta habēt: pu- blicanoz loco sunt. **P**reterea r̄ si q̄s vectigal p̄ductū a repu- plica cuiusdam munitipij h; hoc edictū locū habet.

Dñs sui deliquēt; nō libe- rat ab hoc edicto h; serui alie- nauerit. sec; si mort; sit si ap- pareat dñz n̄ fuisse i dolo. h. d.

Shic titulus.

Sed et hi. arenas. loca in quibus foditur arena: et sic expone sequentia.

Locum habet. vtile: non directum. vt. J. de verbo. signi. l. cum qui vectigal. et dixi. s. eo. l. i. §. i. et est sic. s. ex qui. cau. maio. l. legatis. r. l. sed et si per p̄torem. §. fi. et. C. de sacrosan. eccle. l. fi.

Ignorans deli- que non dicitur.

Siue autem vendidit publicanus. b Factiosam. i. mala. c Liberari. s. de nota. electio. s. is. sed contra. s. e. l. i. s. fi. sol. vt ibi. d Hac actio. i. scilicet ex hoc edicto. q. d. a. f. publican. e Perpetua. r. de simpli. s. p. pena est annalis. vt. s. e. l. i. in prin.

Successoribus. vniuersalibus. s. in herede. in q. d. l. o. cupletor. e. vt. s. eo. si publicanus. in pun.

Omissa. pone casu p. l. s. eo. cot. i. pn. r. s. d. s. r. s. illicitarij. vel pone iuectigali p. dio. r. hoc dico vectigali no soluto. vt. s. e. l. vectigalia. s. fi. r. c. b. admi. tu. si tuto ri. s. n. Jr. vel etia tertio. vt loquat b ea pmissioe q. ideo fit in fisci. q. s. n. p. stat vectigali vt d. l. mo sup. p. m. it r. occultat merces r. p. est vectigali p. stadi. r. sic statim fit pmissio in fisci octauae portionis r. ipso ius ille amit tit d. n. ius illius octauae. r. ipso iure q. n. fisco. p. q. e. c. b. vecti. r. c. d. l. i. vt dic q. hic in totu p. mittat res. quia omnia fuit profes sio. s. omnia solu tio. vt ibi dixim.

Ad heredem. i. heredem eius q. deliquit. i. Transmittit. f. vt emat r. e. com. missam i. fiscum. k Statim. ipso iure. sic. f. de iure. f. l. i. s. an bonar. l. i. impator. et in aut. de inces. nup. s. i. r. o. l. Vectigalis. i. mercis illicite vecte vt p. d. i. ex q. soluit celus. vel. i. ipi octauae q. e. vectigali s. m. q. b. diuersis mo. m. Acq. r. fisco r. ordini ciuita (dis posui casum tis. vt. d. i. s. eo. si publicanus. s. i. n. Persecutio. quam habet fiscus. o Copetit. vt. r. s. e. l. cot. e. s. illicitarij. r. sic copetit vt i heredem tanq. in quolibet possessore si res extar. als si no extat q. vendidit tenet vt heres. vt. s. e. l. si publican. sic s. ad ex. h. b. eo. s. fi. r. s. n. o. b. stat. s. e. l. si publican. i. pn.

Et sic cum in. A l. p. h. e. s. ule crete. r. coturias. q. lo caret. lege. ita dixerat. ne qs preter redemptore. post idus martias. cotem ex insula creta fodito. neve eximito. neve auellito. cutusdam nauis onu

Statim. ipso iure. sic. f. de iure. f. l. i. s. an bonar. l. i. impator. et in aut. de inces. nup. s. i. r. o. l. Vectigalis. i. mercis illicite vecte vt p. d. i. ex q. soluit celus. vel. i. ipi octauae q. e. vectigali s. m. q. b. diuersis mo. m. Acq. r. fisco r. ordini ciuita (dis posui casum tis. vt. d. i. s. eo. si publicanus. s. i. n. Persecutio. quam habet fiscus. o Copetit. vt. r. s. e. l. cot. e. s. illicitarij. r. sic copetit vt i heredem tanq. in quolibet possessore si res extar. als si no extat q. vendidit tenet vt heres. vt. s. e. l. si publican. sic s. ad ex. h. b. eo. s. fi. r. s. n. o. b. stat. s. e. l. si publican. i. pn.

Et sic cum in. A l. p. h. e. s. ule crete. r. coturias. q. lo caret. lege. ita dixerat. ne qs preter redemptore. post idus martias. cotem ex insula creta fodito. neve eximito. neve auellito. cutusdam nauis onu

Statim. ipso iure. sic. f. de iure. f. l. i. s. an bonar. l. i. impator. et in aut. de inces. nup. s. i. r. o. l. Vectigalis. i. mercis illicite vecte vt p. d. i. ex q. soluit celus. vel. i. ipi octauae q. e. vectigali s. m. q. b. diuersis mo. m. Acq. r. fisco r. ordini ciuita (dis posui casum tis. vt. d. i. s. eo. si publicanus. s. i. n. Persecutio. quam habet fiscus. o Copetit. vt. r. s. e. l. cot. e. s. illicitarij. r. sic copetit vt i heredem tanq. in quolibet possessore si res extar. als si no extat q. vendidit tenet vt heres. vt. s. e. l. si publican. sic s. ad ex. h. b. eo. s. fi. r. s. n. o. b. stat. s. e. l. si publican. i. pn.

Et sic cum in. A l. p. h. e. s. ule crete. r. coturias. q. lo caret. lege. ita dixerat. ne qs preter redemptore. post idus martias. cotem ex insula creta fodito. neve eximito. neve auellito. cutusdam nauis onu

Statim. ipso iure. sic. f. de iure. f. l. i. s. an bonar. l. i. impator. et in aut. de inces. nup. s. i. r. o. l. Vectigalis. i. mercis illicite vecte vt p. d. i. ex q. soluit celus. vel. i. ipi octauae q. e. vectigali s. m. q. b. diuersis mo. m. Acq. r. fisco r. ordini ciuita (dis posui casum tis. vt. d. i. s. eo. si publicanus. s. i. n. Persecutio. quam habet fiscus. o Copetit. vt. r. s. e. l. cot. e. s. illicitarij. r. sic copetit vt i heredem tanq. in quolibet possessore si res extar. als si no extat q. vendidit tenet vt heres. vt. s. e. l. si publican. sic s. ad ex. h. b. eo. s. fi. r. s. n. o. b. stat. s. e. l. si publican. i. pn.

Statim. ipso iure. sic. f. de iure. f. l. i. s. an bonar. l. i. impator. et in aut. de inces. nup. s. i. r. o. l. Vectigalis. i. mercis illicite vecte vt p. d. i. ex q. soluit celus. vel. i. ipi octauae q. e. vectigali s. m. q. b. diuersis mo. m. Acq. r. fisco r. ordini ciuita (dis posui casum tis. vt. d. i. s. eo. si publicanus. s. i. n. Persecutio. quam habet fiscus. o Copetit. vt. r. s. e. l. cot. e. s. illicitarij. r. sic copetit vt i heredem tanq. in quolibet possessore si res extar. als si no extat q. vendidit tenet vt heres. vt. s. e. l. si publican. sic s. ad ex. h. b. eo. s. fi. r. s. n. o. b. stat. s. e. l. si publican. i. pn.

Post idus martias. i. post. xv. die messis martij. io. et b. idus. i. diuisio. q. ibi diuidit messis p. medius. r. seqn tes dies messis denominant a kalendis sequentibus. v. Portu. i. ex illo loco vnde cotes colligebantur. r. Consulebatur. i. interrogabatur.

sta cotibus ante idus martias ex portu crete profecta a vento relata in portum erat: deinde iteru post idus martias profecta erat: cōsulebatur num cōtra legē post idus martias ex insula creta cotes exisse viderent. Rndi tamen si portus q. qui in insula essent omnes eius insule esse viderent: tamē eū q. añ idus martias pfect ex portu esset: et relatus tēpe state in insulā dēductus esset: si inde exisset / nō videri ptra legē fecisse: propterea q. iā in initio euectē cotes viderent: cū ex portu nauis pfecta eēt.

Propter rationes reddendas debet seruus reuendi do mmo. b. d. Bart. Martian. Interdum nec vendendus est eius seruus q. in commissum ceciderit: sed pro eo estimato a dño danda est. diut. eisi seuer et antoni nus rescripterit: cū is seruus qui actū dñi gessisse diceret in pmissū cecidisset / venire nō debuiss: p. eo vtr. bonarbitra tu estiationē oportuisse dari.

Propter penam inferendam seruus debet reddi dño iusta estimatione recepta. s. Vidē autē eadē epistola rescripterūt: si q. m. p. professus

Profecta. ante idus martij. Interdum. vendendus. a fisco. h. Ceciderit. i. quia sunt in loco publico prohibito mancipia morata: vt. c. de ser. expol. l. i. vel quia dñs emens ea super octauam non exposuit p. fessio nem: vel non soluit octauam: vt. f. eadem. l. s. quotiens. et. s. serui. et

C. de vecti. et cō. l. omnibus. i. Danda est. a fisco. k. Rescripterunt. per sequentia verba cum is r. c. l. Dari. i. fisco. ratio ergo actus aliqd. specialiter dicitur q. b. als nō diceret. vt. r. s. de offi. p. si. l. fi. Itē ex hoc tenet liber factus q. b. non est als. vt. c. de pen. here. l. fi. in fi. Itē q. dicit arbitrio boni viri. dic. i. iudicis. vt. f. de verb. ob. continuis. s. cum ita stipulat. Itē no. h. c. q. aliud pro alio soluitur: sic. s. de le. i. si domus. s. qui cō. f. i. f. r. i. p. r. i. s. regulariter cōtra. vt. s. l. si publican. i. pn. l. Inp. professus. id est dominus non fecit professionē censualem: id est quantum deberet pro seruo nomine uectigalis. et ita commissus erat in fiscum: vt. c. eo. l. omnibus. r. c. de dona. censuales.

C. de vecti. et cō. l. omnibus. i. Danda est. a fisco. k. Rescripterunt. per sequentia verba cum is r. c. l. Dari. i. fisco. ratio ergo actus aliqd. specialiter dicitur q. b. als nō diceret. vt. r. s. de offi. p. si. l. fi. Itē ex hoc tenet liber factus q. b. non est als. vt. c. de pen. here. l. fi. in fi. Itē q. dicit arbitrio boni viri. dic. i. iudicis. vt. f. de verb. ob. continuis. s. cum ita stipulat. Itē no. h. c. q. aliud pro alio soluitur: sic. s. de le. i. si domus. s. qui cō. f. i. f. r. i. p. r. i. s. regulariter cōtra. vt. s. l. si publican. i. pn. l. Inp. professus. id est dominus non fecit professionē censualem: id est quantum deberet pro seruo nomine uectigalis. et ita commissus erat in fiscum: vt. c. eo. l. omnibus. r. c. de dona. censuales.

Viderent: et sic q. de portu erit post idus de insula extevidet: sic contra legē. i. pactum. 3. Eum. repetit breuiter questio nem. a. Relat. i. res portatus. b. Insulam. i. portum. c. Si inde exisset. post idus martij. ac. d. In initio. i. ante idus martij. d. sic. s. de excu. tut. l. tutor. petit. r. argu. s. b. ali. iud. l. ex hoc. s. fin. r. l. i. ite no. q. cas. nau tam excusat. sic. f. l. p. i. s. si. p. pter. e. Lucete. i. de portate. f. Profecta. ante idus martij. Interdum. vendendus. a fisco. h. Ceciderit. i. quia sunt in loco publico prohibito mancipia morata: vt. c. de ser. expol. l. i. vel quia dñs emens ea super octauam non exposuit p. fessio nem: vel non soluit octauam: vt. f. eadem. l. s. quotiens. et. s. serui. et

Casus nauis excusat.

Liber Primus.

a **D**icatur. scz seruus iste.
b **P**rocurator. fisci. **c** **C**ausis. supra dictis.
d **C**ompertus. i. aduentus.
e **E**stimet. vt estimatio det fisco: vt. s. pri. respo.
f **T**radat. nā ex hac cā moti eū dare poterit dñs: vt

J. de hb. ob. q. seruum. 7 d. leg. i. qd. g. si heres. et de pig. ac. elegant. s. n. Jre poterit euz torqre vt iurātē e. ruat. cū p. familiā res meli⁹ apertat q. doini gerunt: vt C. de diuor. 7 re. l. cōsensu. s. ieruis. 7 de adm. tu. l. lex q. et de iure deli. l. si licentiam.

g **N**ō esse. sic. s. de ph. ep. l. i. et de euc. l. iij. **h** **N**ō fuerit. i. nō fuerit p. sellus q. p. seruis note uectigalis dbeat. ob hoc em. p. mitti tur i. fisci: vt. C. e. l. iij.

i **U**sualia. q. b. vt. res ad p. dia. co. lēda. sec. si ad i. p. corp. tuēdū 7 ser. uicidum. vt. J. de hb. sig. l. in lege. 7 no. q. secus est in alijs reb. ad vsuz depuatis sui vel agroz. p. q. b. non p. tat. uectigal. vt C. e. l. vniuersi. et s. e. si publican. s. i.

k **V**eterana. p. q. b. ne nimis gra. uent subiecti sept. us p. stando uecti. gal. p. eisdē sept. ep. no. forte noluit p. stari uectigal.

l **A**nno. imino. aliter vt. veteran. q. in vlt. ministe. rio sit. vt. s. d. edil. edic. p. p. i. r. l. si. s. si. q. e. s. i. i. b. i.

vt. veteran. q. d. e. alijs q. vctan. Jtē nō v. e. e. faciēda. dif. ferentia. inier. seruos. vt. in. i. de. iure. p. s. o. n. a. s. si. sed. hēc. dñs. sit. super. accidens. sicut. si. diceret. alij. albus. alij. niger. sed. super. substantia. non. fit. qz. nullus. est. plus. seruus. q. alius. ex. quo. seruus. est. Item. contra. J. eo. s. diuus. sol. vt. tibi. Accur.

m **S**erui. pone. exp. plū. vt. C. si. ser. exp. vt. ve. l. i. r. ij. et s. de. ser. exp. vt. si. tra. et. cū. hac. rōne. cōcor. s. ad. l. ad. l. si.

seruus fuerit. et pbabit in cōmissum cecidisse: 7 aut vxorē corrupisse dñt dicat: aut alijs grauius qd. admisisse vt cog. scat. pcurator: et si in his can. sis. p. pertus. sit. est. i. m. e. i. 7 ad. penam. dñs. tradatur.

n **A**d. publicatōne. serui. nō. sequitur. publicatio. peculij. **h. d. Bart.**

o **I**dem. dñi. seuerus. et. anto. ninus. rescripserūt: mancipijs. cōmissis. res. peculiares. nō. es. se. in. eadē. cā. nisi. hoc. qd. pro. p. tio. noie. in. causam. commissi. incidit.

p **P**ro. nouitjs. mancipijs. de. bet. solui. uectigal. non. pro. ve. teranis. **h. d. Bar.**

q **Q**uoties. q. s. mancipia. iue. cta. professus. non. fuerit: siue. venalta. siue. vsualia: in. pena. cōmissi. est: i. nō. nouicia. mā. cipi. a. fuerint. non. etiā. veterana. Sūt. aut. veterana. q. anno. cō. tinuo. in. vrbe. seruerūt. nō. nō. uicia. aut. mancipia. intelligunt: que. anno. nō. dū. seruerunt.

r **S**erui. fugitiui. non. incidit. in. commissum. **bar.**

s **S**erui. q. in. fuga. sunt. i. cō. missum. non. cadūt: cū. sine. vō. luntate. dñi. fines. egressi. sunt: et. hoc. ita. p. rict. palibus. consti. tutio. nibus. cauet: sicut. diuus. q. q. plus. sepi. sime. rescrip. sit. ne. in. q. in. p. rāte. seruo. x. sit. in. uitis. vel. ignoz. ā. tibus. dñs. in. fugam. se. tradendo. p. rāti. do. minorum. se. subtrahere.

seruus ser. s. i. et. s. manda. cum. seruus. 7. J. de. acquirē. pos. l. pomponius. Accur. **n** **F**ines. infra. quos. tñ. stare. debebant. **o** **D**icat. fraudulēter: et. sic. sunt. plana. oia. vel. tñ. in. ignoz. au. quo. dicitur. uectigalis. fisco. soluēda. sed. vide. tur. non. nocere. in. dāno. vt. s. d. tur. et. fac. ig. l. error. l. fi. So. hic. fuit. sup. pina. sic. s. de. isti. tozia. l. s. et. si. pur. pill. s. p. c. n. d. e. re. et. de. iu. 7. fa. ig. re. gula. s. s. facti. vt. dic. hoc. spāle. p. p. t. rigoz. iuris. obser. uādū. vel. uenus. hic. est. ius. natura. le. vel. q. si. n. q. non. p. mittit. errare. vt. C. de. in. ius. vocā. l. venta. 7. p. hoc. fa. cit. isti. vt. do. rap. s. i. 7. C. de. p. sc. p. xxx. an. sicut. in. fi. arg. s. j. de. decre. ab. ordi. fa. l. si. sed. pōt. loq. ibi. digno. rā. b. s. 7. h. i. c. p. p. ter. ignoz. ā. n. a. mi. stus. punit. vt. J. e. s. diu. q. s. fratres. 7. J. ad. l. i. u. l. de. a. dul. si. adulteriū. s. i. d. e. i. p. a. t. o. r. e. s. Accur.

p **N**o. hic. casum. in. quo. nō. ly. fozensibus. ignoz. are. statutum. cō. s. u. e. t. u. d. i. n. i. s. l. o. c. i. d. e. g. a. b. e. l. l. i. s. s. o. l. u. e. n. d. i. s. s. e. c. 7. r. e. g. u. l. a. r. i. t. f. **p**

q **L**icet. quis. se. ignoz. asse. d. i. c. a. t. nichilominus. eum. in. pe. nā. uectigalis. incidere. diuus. adrianus. construit.

r **L**icet. alijs. fozensibus. vel. alijs. intret. portā. cū. salma. videntibus. gabellarijs. et. nichil. sibi. dicētib. possunt. tre. post. eū. et. capere. salmā. 7. auferre. pe. nam: nec. ille. pōt. dicere. quare. a. me. non. petebas. gabellā: qz. libenter. soluissem. **pau.**

s **D**iu. q. s. marcus. et. cō. mo. dus. rescripserunt: nō. impu. ta. ri. publicano. q. non. instruxit. transgrediēte: s. illud. custo. diendum. ne. decipiat. p. fiteri. volētē. **s** **S**pecies. p. n. i. e. t. e. s. ad. uectigal: cinamomum / pi. per. longū. piper. albū. foliū. pentha. foliū. foliū. barbaricū. foliū. pentha. foziū. colium. ca. stramoinū. nardistachis. ca. s. s. ia. turiana. xillocassia. smur. ma. amomū. zinziber. malaba. strum. aroma. indicum. gal. bane. laser. alchelumia. tar. gogalla. omerabillum. carda. momū. xillocinamomū. opus. bufficum. pelles. baumelie. pelles. babylonice. ebur. ferrū. indicum. carbasum. lapis. vni. uer. margarita. sardonis. ceu. raiuū. hyacinthus. smarag. dus. adamas. saphyrus. ca. lamus. berillus. chelium. opia.

t **T**ransgrediē. tem. i. J. legē. faciē. tē. vel. dic. i. trans. eantem.

u **C**ustodiē. d. s. als. cō. s. t. i. t. u. e. d. u. m. Accur.

v **V**olentē. i. e. s. i. q. vult. facere. p. f. e. s. s. i. o. n. e. c. e. s. u. a. l. e. q. d. 7. q. s. i. 7. noie. cuius. rei. debeat. p. stari. uectigal. de. q. loq. tur. C. e. l. i. ij. et. de. dona. c. s. u. a. l. i. s. et. in. aut. de. mā. p. n. s. coges. 7. s. non. permittas. 7. J. de. c. s. l. forma. et. fa. cit. J. de. noua. do.

li. circa. finem. accur.

w **A**d. uectigal. f. s. sit. heet. nō. hñt. qdā. hic. s. s. cū. p. d. i. c. t. i. s. c. o. n. t. i. n. u. a. t. Item. et. cauet. i. b. i. q. u. a. n. o. n. tñ. de. h. i. s. p. r. e. s. t. a. t. u. r. c. u. m. d. e. f. e. r. u. n. t. u. r. s. e. d. e. x. o. m. n. i. b. u. s. v. t. C. e. v. n. i. u. e. r. s. i. s. e. d. g. r. a. n. a. e. x. e. m. p. l. i. d. e. h. i. s. d. i. c. i. t. s. i. c. J. de. y. i. et. y. i. a. r. l. i. s. q. u. o. d. v. u. l. g. o.

x **F**olium. frons. gariofoli. ac.

y **G**albana. ynguentum. ad. equos.

Errare
i iur na
turali n
tacet.

a Indica. que faciunt homines dormire. et nota qd de diuersis mobilibus dicit.

b Expositi. in loco. phibito. et facit. s. eo. l. cesar.

c Etate. xv. an. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. fina.

d Errasset. dices se nolle prestare vectigal cum non deberet: cui vsus sui causa duceret. vt. l. s. b. b. sig. l. in lege. et dist. xi. s. eo. s. q. tiens.

e Ignoscendum. in integ. resti. cum gestu sit cum more vt. l. s. de mi. l. ait p. tor. r. l. si. exca. s. pe. vel ipso iure l. pupillo. vt. s. eo. spatores. maiori aut non succurrit: vt. s. e. s. l. r. s. di. ui. q. q. nisi eum miles. vt. s. e. l. o. s. b. arg. s. i. p. xi. s. ac. f. d. u. i. quos. duob. modis potest intelligi hic. s. vt publican. red. dat in dupli. vel q. habeat dupli. p. io. q. dic. cu. q. da. velle. p. h. teri. f. u. i. publican. inuuit ei. q. non teneret. postea ademit. p. p. ter. om. issam. p. f. s. s. ion. e. reddet. et seru. in duplum vt. ar. s. e. s. di. u. i. q. q. mar. in. fi. s. r. s. eo. l. licitatio. s. q. s. illicite. r. i. e. l. s. fi. et. fm. hoc. q. dicit. p. errorem. a. publicano. indu. ctus. r. q. s. sub. dicit. vt. duplo. r. e. habe. ar. mercator. du. pli. vectigalis. co. tepti. publican. seruos. vel. seruos. restituat. expone. id. est. cu. duplo. co. tem. p. t. i. r. e. b. p. m. a. facie. Sed. q. re. no. p. putat. res. l. duplo. r. h. q. d. uas. fraudes. om. issit. publican. prim. a. in. nuendo. se. cu. da. ad. im. edo. ca. re. a. l. s. est. s. secus. vt. s. hoc. edicto. s. fi. Seco. pones. casum. q. no. fuit. induc. ad. om. ite. da. p. f. e. s. i. de. a. publicano. sed. suo. errore. certe. no. excusat. nisi. q. z. cu. a. l. s. tota. res. erat. p. h. sc. ad. a. n. u. c. non. co. s. f. i. c. a. b. i. f. i. s. y. du. pli. cabit. vectigal. q. d. erat. octaua. rei. nunc. s. erit. quarta. rei. et. fm. hoc. q. s. sub. dicit. in. duplo. r. e. habeas. vt. duplo. id. est. duplato. vectigali. p. t. e. n. t. i. publicani. seruu. resti. tuat. et. no. de. p. t. e. n. t. i. a. co. t. e. n. o. s. u. u. s. h. e. r. r. o. z. non. in. totu. vt. s. e. s. l. r. sed. in. aliquo. excusat. vt. hic. vel. eti. a. si. habeas. seruo. dic. seruo. publicani. publi. dico. co. t. e. p. t. i. r. e. accur.

indica / vela / sarta / metaxa / vestis serica / vel subserica / vela tineta / carbasa / nema / serticum / spadones / leones / leone / leopardi / panthere / pura : item apocouz / lana / succus / capilli / indict.

Sialiquo vecturalle transiuit cum salinis per vnum territorium: et audito q in illo territorio erant latrones / intravit aliud territorium vbi erat solvenda gabella et no soluit: no tamen debet salina confiscari. h. d. Pau.

Si propter necessitate aduerse tempestatis expositus onus fuerit: non debere hoc commissum vindicari diuisi fratres rescripserunt.

Licet de rebus que postantur non debeat solui gabella: debet tamen annunciari gabella: et recipi a poduissalis confiscantur sicut si solui deesset. h. d. Pau.

Diuus q. p. plus rescripsit: cu. q. da. intra legitima etate esse dicebat: r. vsus q. q. ca. ma. cipla. durisset: r. in sola professione errasset: et ignoscendum esse.

Declarat hic quare publica publicanus qui decipit transfertur. Pau.

Diuus q. q. fratres rescripserunt: cu. quida. non p. fraude: s. per errorem in causam commissi incidissent: vt. duplo vectigali contenti publicani seruos restituant.

Restituant. s. debitor vectigal predicti dupli. i. soluat. et dic. fm. tertiu. casum tali seruo q. ministrat et illo officio ad erigendum: vt. s. eo. l. i. s. familie. Accur.

Uel seruus. s. publicani no. serui. s. et in eo vectigali: alioquin teneret publicanus in duplum si eum non exhiberet: vt. s. e. l. i. s. penul.

Predicti. p. q. pendendum erat vectigal.

Dnm. ignorante: vt. s. e. l. co. tem. s. d. n. s. in. fi. s. l. T. neri. ex hoc edicto.

Concedite. id est remittente: sic. C. de iura. ca. l. ij. in. fi.

Recitantur. et postea remittitur publicano. Accur.

Cessat. id est pena amissionis: aliud tamen exerce non prohibetur pro futuro tempore: vt. s. eo. licitatio. s. eorum. s. y. pro. p. t. e. r. i. t. o. rem. p. o. t. e. i. p. e. publi. et. eius. f. i. d. e. i. u. s. f. o. r. e. s. tenent. vt. sub. dicit. et. ad. hoc. C. d. f. u. patri. l. ij. s. y. r. f. e. r. te. ille. cui. e. rem. i. s. sum. tenet. in. sub. s. i. d. i. u. m. vt. argu. s. de. eo. per. que. fa. ctum. erit. l. i. fi.

Pene ab hereditibus peti non possunt: si non est questio mota viuo eo qui deliquit: et hoc sicut in ceteris penis: ita et in vectigalibus est. Si quid autem indebitum per errorem soluentis publicanus accepit: retro eum restituere oportebit: vt. diuisi seuerus et antoninus rescripserunt.

Pene ab hereditibus peti non possunt: si non est questio mota viuo eo qui deliquit: et hoc sicut in ceteris penis: ita et in vectigalibus est. Si quid autem indebitum per errorem soluentis publicanus accepit: retro eum restituere oportebit: vt. diuisi seuerus et antoninus rescripserunt.

Pene ab hereditibus peti non possunt: si non est questio mota viuo eo qui deliquit: et hoc sicut in ceteris penis: ita et in vectigalibus est. Si quid autem indebitum per errorem soluentis publicanus accepit: retro eum restituere oportebit: vt. diuisi seuerus et antoninus rescripserunt.

Restituere. per conditionem indebiti. Ac.

Penis. nam sic regulariter est in omnibus vt non teneantur heredes nisi lite contestata: vel in scriptum ad eos peruenit: vt. C. ex delictis defun. l. i. et. C. de fur. l. fur. et. l. de. act. et. obl. l. o. s. penales. et. l. co. s. t. i. t. u. t. i. o. n. u. m.

In vectigalibus. id est in illicita exactione vectigalium: ob quam tenetur publicanus in dupli: vt. dixi.

Per errorem. facti vel iuris. secus si sciens: vt. s. de condi. inde. l. i. et. l. quod. quis. et. facit. s. s. di. u. i. q. q. fratres. Sed. arg. s. s. eo. s. licet. sed. ibi. fuit. in. no. solu. edo. hic. in. soluendo. Accur.

Restituere. per conditionem indebiti. Ac.

De donationibus. De recti gallo nō solutis pcedēte publicano vt affolet donando explicati est: et ea occasione gñaliter de donatiōib⁹ subijcit. vel dictū est de relictis. scz. s. de leg. 1. et sequētib⁹: inter q̄ est donatio causa mortis q̄ cōparat legatis: et ideo de ea et alia q̄ fit iter viuos videamus.

230.

Onatio nes. i. ge nre di: it sicut em donatiū volū tates diuerse sūt: ita donatōes iter se differūt. Accur. b. Reuert. C. de reuo. do. l. si. cō tra. sed illud fit ex potestate legis nō p̄trahētū. Itē cō tra. s. si cer. petra. si tibi. in fi. sed ibi de equitate.

Liberalitatem. l. animi volū tate ab auaricia et alijs vicijs libe rā. vt. l. eo. donari. et laus inest donā ti. vt. l. s. h. sig. mu nus proptie. s. i. et hec pprie dicit bo natio: vt subijcit. et simplex. vt. C. s. dona. ante nup. l. si. s. i. in fi. et. s. fa. mil. her. si filia. s. si pat. Itē absolu ta. vt. l. i. i. senar. s. i. et inter viuos. vt l. i. eo. s. alie. et oia hec verba po nūt q̄q; notarij in p̄tractu talis donatiōis: q̄q; tamen que nō habet liberā concessiōē dicitur donatio sed improprie. vt. s. ad legē aquil. si seruus seru. s. si oliuam. et de regu. iur. l. cuius per errorem.

Exerceat. f. donator.

Securū. cui⁹ intuitu donat. M. hoc est ad vtilitatez vel affectiōē donantis. et da exēplū q̄n ex p̄ss hoc dicit. vt. l. eo. hoc iure. s. si. Itē in dote. vt. s. de iure do. s. nisi. Itē q̄n tacite. vt in dona. propter nup. vt in l. i. eo. s. est et aliud. Sed qd si non ad effectū seu p̄ficiū dātis: sed ali onā apposuit cōditiōē. vt si nauis ex asia venerit: Rñ. p̄m. 230. et pug. illaz esse simplicē et liberā: cū possit fieri donatio pure: et in diē: et sub p̄ditiōe. vt. C. eo. donatio.

Fuerit. vt in exēplo. l. statim. in fi. hui⁹ ver. posito.

Non fuerit. vt si ticius non erit consul infra quin quennium reddes michi.

Mortis causa donatio. vt et. l. i. i. l. senar. s. i. est et aliud exēplū. s. de cōdi. ob cau. l. si donaturus. i. et. u. rñ. Itē aliud. l. eo. l. s. fi. et ex his pactis tacitis vel ex p̄ssis ouit actio p̄sonalis. als p̄dictio. f. ob causaz. et actio ex sit pulatu si stipulatio intercessit: vel p̄scriptis verbis si so lum pactū: non rei ven. vt. l. i. i. l. senatus. s. i. in fi. s. et

De donationibus. Titu. v. Donatio ppria est q̄ fit ex liberalitate et irrenocabiliter: sed q̄ fit sub cōditiōe vel pure solueda sub p̄ditiōe: donatio ipropia appellat. Bar. Ulp.

Donationes q̄ plures sūt. dat aliq̄s ea mēte/ vt statim velit accipiētis fie ri: nec villo casu ad se reuertit: et p̄pter nullam aliā causam facit: q̄ vt libera litatē et munificēntiam exer ceat. hec pprie donatio ap pellat. Dat aliq̄s vt tūc de mū accipiētis fiat: cū aliq̄d se cutum fuerit. hec nō pprie do natio appellat: s; tota hec do natio sub p̄ditiōe est. Itē cum tpe ea mēte dat vt statim qdē fiat accipiētis: si tñ aliq̄d fa ctū fuerit: aut non fuerit (ve lut si cōualuerit) velit id ad se reuertit. hec nō pprie dicit do natio: s; totū hoc donatio dicit ur q̄ sub p̄ditiōe resoluit: qua lis est mortis causa donatio.

b. l. si donaturus. et. C. de pac. inter emp. et vendi. q̄ea. et de iure do. l. etiam. et. C. e. l. legem. nisi in casu fauore ali mentoz. vt. C. de dona. q̄ sub modo. l. i. Itē no. q̄ ad id qd hic et supiori rñ. dī facit qd dicitur de pacto adiectio nis in diē qd q̄q; facit p̄ditiōē conditionālē: q̄q; re solui sub cōditiōe.

Igit cū dicitur iter spōsum et spōsam donationē valere: pro pria appellatiōe vtimur: et fa ctum demōstramus qd ab eo p̄ficiscitur q̄ liberalitatis grā aliq̄d dat vt p̄festim faciat ac ciptiēt: nec vnq̄ villo facto ad se reuertit velit. cū p̄o dicitur: si hac mēte donat spōsus spō se vt nuptijs non secutus spe cies auferat: posse repeti: nō p̄trariū p̄iori dicitur: sed cō cedimus inter eas p̄sonas fie ri donationē eā que sub condi tione soluitur.

Sili⁹ p̄tōr volū tate p̄ris do nare: et p̄ delegando filiū suū debitoz vel extraneum q̄ sibi donare velit donare p̄tōr: et ex ceptio q̄ obstat deleganti ob stat et cui facta est delegatio ex cā lucratua vel ex onerosa

Spuratiua. h. d. B. Idē. Itē cū filius familias pec uniam donare vellet: patris iussu eā p̄miserit: valet dona tio p̄inde ac si fidelissorē de dissest. si vero pater donatur ticio pecuniā iusserit filiū suū

solui sub cōditiōe. vt. s. de in diez adiec. l. h. sic et pas cti legis cōmissio ne facit resolutio nē cōditiōnalē. vt s. de leg. cōmis. l. i. et in illis casib⁹ da tur q̄q; in rē. naz si dico sit tempta: dat rei ven. vt. C. de pac. inter emp. et vendi. l. cōmissio rie. Si dicā dāiuz rei ad me p̄ditiō rē p̄nere: non po test agi rei ven. sed actiōe ex eo p̄tra ctu: qz hōū p̄tine re latissime patet. vt. l. de p. sig. l. ver bū p̄tinere. et semp per l. obscuris qd minimū est sequi mur. vt. l. de regu. iur. l. semp i obscu ris. et arg. C. de iu re do. etiā. et de do natio. ante nup. l. sicut. Idē si dicaz res me sequat: v̄ michi restituat: v̄ ad me reuertat. vt. C. s. pac. inf emp. l. i. et. iij. ar. p̄tra. l. de dona. cā mor. l. si mortis cā res.

Admōi obscur sequens dū est.

Propria. i. mera.

Factum i. liberalitatem. Accur.

Nec vnq̄. nā nō h̄z tacitā p̄ditiōē si sequatur ma trimoniū nisi fuerit ex p̄ss: vt hic subijcit. et. C. de dona. ante nup. si filie. et. l. si tibi. et. l. si ante. et. l. si m̄. et. l. p̄sidi. et. l. cū veteri in p̄n. hodie h̄z si mō p̄ alterū remanet. vt in. l. cū veteri. et hoc nō interueniēte oculo. als serua qd dicit in eo. n. C. de dona. ante nup. l. si a sponso.

Species. i. res data.

Priori. vbi diximus eam nō reuocari. vt. s. p̄ri. rñ.

Fas p̄sonas. i. inter sponsum et spon sam.

Soluitur. nam statim fuit res facta accipiētis. vt et. s. item.

Item cū filius familias pecuniā. patris vel filij.

Donatio. et tenet p̄ qd iussu: et etiā fili⁹ tenet insolidum: s; als. i. sine p̄sensu p̄ris donādo nō posset di minuere peculium. vt. l. eo. filius. Accur.

Dedissest. cū donasset sine voluntate p̄ris tenet. s. si defussor: vel repete p̄ris iussu: vel dic verius ip̄m p̄rem. primo tamē casu qd iussu. secūdo ex stipulatione conue nitur pater. vt. C. quod cū eo. l. si mandator. et. l. de ver. obliga. cum filius. circa p̄in. nā aliud est iubere et aliud

si de iure. vt. §. quod iussu. l. i. §. quid ergo. Accur.

a **D**ebuit. naturaliter.

b **D**ebitorum. s. suum.

c **P**romittere. nā tūc valet vt idē p̄f donare. secus si nō debuit patri: vt hic innuit. r. pbat ex aduersaria su

pis posita si vero r. et ex isertori cū vero r. nec ob. §. eo. in edib. §. pe. q: ibi tradidit: hic pmisit tñ fili: vt ibi fili donat. hic p̄f donare voluit. qd sic non potuit cū fili p̄ri donare nō potuit. s. si potuisset tñc fec. vt J. eo. prori. §. Alij dicit hoc etiā casu valere: r. qd dicit interesse: exponit quo ad hoc vt qd donet: et in expresso casu pater in subaudito fili donet: p. qd est. J. eo. in edib. §. pe. d. **P**erfecta est. nā breui manu tu videtur michi. do nasse: et ego ticio: vel longa manu. vt. §. de dona. iter vir. r. yro. l. ij. §. fi. et de iure do. licet §. quoties. et. §. si cer. pe. singularis. e **E**xistimabā. cū nō debebā. Ac. f **I**ussu tuo. et sic tui delegat a te donāte donata rio. s. creditori pu tatio. sec. si cset tuis creditor. J. de noua. si quis dele gauerit. r. l. si non debitorē. r. l. doli.

promittere eā: poterit dici interesse an debitor filius pa tri suo fuerit: necne. nam si tā tūde filius patri debuit q̄stuz pmisit: valere donatio itelligit tur: perinde ac si quēlibet aliū debitorē pater iussisset pecu niā pmittere. Luz vero ego ticio pecuniam donaturus/te qui michi tātūde donare vole bas iussero ticio pmittere: in ter omnes personas donatio perfecta est.

Exceptio q̄ obstat delegā ti obstat ei cui facta est delega tio et causa lucratia: r. etiā ei cui ex causa onerosa putatiua tñ r. nō vera. h. d. **P**au. de ca.

Aliud iuris erit si pecuniā quā me tibi dare debere existi mabam iussu tuo sponde rim ei cui donare volebas. ex ceptione enim doli mali tueri me potero: r. preterea incerti p̄ dictione stipulationem cōpel lā vt michi acceptā faciat sti pulationē. **I**te si ei que cre ditorē tuū putabas iussu tuo pecuniam quā me tibi debere existimabā: pmisero: petētem doli mali exceptione summo nebo: r. āpli incerti agēdo cū stipulatore cōsequar vt michi acceptā faciat stipulationem.

r. l. si tici. r. de excep. doli. l. pure. §. si est. r. l. iulian. r. §. de p̄di. cau. da. si donaturus. §. i. r. l. qui se. et de iure do. cū in fundo. §. fi. r. J. de re iudi. l. nescimus. in p̄n. arg. C. de iure delibe. l. si. §. sed si legatarij. in fi. §. **I**ncerti. i. cōditiōe sine cā q̄ dicit incerti: qz ad lcer tū cōpetit. f. ad factū qd nō fiat sit p̄denatio ad intereste. vt. §. de p̄di. sine cā. l. i. r. l. pe. r. J. de p̄. ob. l. vbi autē. §. quid. et de re iudi. si quis ab alio. in fi. r. facit. J. l. prori. r. C. de cōdi. inde. l. cum r. soluta. Accur. h **P**utabas. cum non esset. **R**o. i **E**xistimabam. cum vere non debebam. Accur. k **I**ncerti. i. sine causa. vt. §. p̄xi. §. r. r. cordāte ibi po sse et hic possunt poni. Accur. l **A**lla stipulatione. reddendi. m **C**onditione. expressa. n **M**ortuo. s. donatore. Accur.

o **M**ea fiet. pōt q̄ dominij sub p̄ditiōe trāfferri: sicut r. possessio. vt h. r. J. de acq. pos. l. q̄ absentis. §. si qd. s. s. arg. J. de sol. si sub p̄di. s. dicit ibi. facit ad hoc r. iussu. J. rēra. h. a. l. pe. r. J. de ma. vin. l. si p̄. i. r. n. s. argu. p̄tra. s. si cer. pe. l. eius q̄. §. quos r. o. s. v. idē nō fieri mea nisi he res de nouo veit. vt. §. de iure do. l. si ego. §. si res. cuz spectale sit in do te: vt ibi dicit. s. s. solue vt ibi.

Donatio simplex conditio nalis valet cōditiōe existente post mortē donatoris. **W**ar.

Si pecuniā michi tici dederit absq̄ ulla stipulatiōe: ea tamē cōditiōe vt tunc demū mea fieret cū seius factus cō sul eēt: siue viuēte eo: siue mor tuo seius p̄sulatū adepr. fue rit/ mea fiet.

Mandatum de soluēdo ex causa donationis finitur mor te mandantis. h. d. **W**ar.

Sed si quis donaturus mi chi pecuniā dederit alicui vt ad me perferret: r. ante mor tuū donator erit q̄ ad me p̄fe rat: nō fieri pecuniaz dominij mei constar.

Defectus cause finalis pa rat donatori cōditiōnez ob causam. secus in defectu cau se impulsive. h. d. **W**ar.

Ticio decē donauit ea cōdi tione vt inde stichuz sibi eme ret: q̄ro cū homo anteq̄z eme retur mortuus sit: an aliqua actiōe decē recipiā: **A**n. facti magis q̄ iuris q̄stio est. naz si ticio decem in hoc dedit vt sti chū emeret aliter nō donatu rus mortuo sticho p̄ditiōe re petā. si vero als quoq̄z dona turus ticio decē: quia interim

mor te finitū est. vt hic r. §. de leg. i. cum pater. §. meuo. sed cōtra. C. de dona. illā. solue plene vt dixi. C. de ac. et ob. siquidē. Si autē nō eēt reuocari mādatū: vt quia vi ueret donator: qui accepit tenef donatario actiōe nego. gest. vt. §. de neg. ge. l. si pupilli. §. i. utē furti. vt. C. de fur. si is. Itē videt nō finiri morte. vt. J. de acq. pos. fundi. cir. **M**āda ca finē. Solu. refert an mādatū p̄sistat circa id qd māda tor necesse hz facere et nō finit morte: vt ibi. als sic. vt h. morte si niatur. vro. sed interim. §. idē marcellus. vel in. l. fundi. fuit in terpositus ab vtraq̄z parte. hic a mandante tñ.

v **F**acti. i. voluntatis. **M**. x **C**ōditiōe. ob causam. vt. §. de p̄di. ob cau. l. fi. r. l. si donaturus. d. r. r. de iure do. si ego. in p̄n. r. C. de cō di. ob cau. l. cum ancillam. r. l. datam. r. de iure do. si mu lier. r. J. de manu. test. liberias. §. ij.

res de nouo veit. vt. §. de iure do. l. si ego. §. si res. cuz spectale sit in do te: vt ibi dicit. s. s. solue vt ibi. p **D**ederit. sim plici p̄curatoru. se cus si in eū trāsiu lisset dñum: vt in cōtrario. J. eo. hoc iure. §. si qd dede rit. Itē r. donas toris fuit procura tor. sec. si donata ri: vel etiam si do natotis: sed dona tari habuit rarij ante mortē dona toris. vt. J. d. dona. inter vir. et vro. s. J. iterim. §. idē mar cellus. r. §. si vro. r. l. si spōsus. i. p̄n. r. §. de neg. gest. l. si ego.

q **P**erferret. s. nuncius ille.

r **E**rit. s. dona tor. **A**n. michi dictam pecuniaz postea tradat.

f **D**ñij. **A**n. michi dictam pec unia postea tra dat.

t **C**onstat. hoc etiam casu loqui tur. §. si cer. peta. l. eius. §. quas r. o. r. est rō: quia dā di nō habuit. p̄cu rator cū mādatuz

Māda tum an morte si niatur.

v **F**acti. i. voluntatis. **M**.

x **C**ōditiōe. ob causam. vt. §. de p̄di. ob cau. l. fi. r. l. si donaturus. d. r. r. de iure do. si ego. in p̄n. r. C. de cō di. ob cau. l. cum ancillam. r. l. datam. r. de iure do. si mu lier. r. J. de manu. test. liberias. §. ij.

Libri Primus.

Causa magis. i. modus liberalitatis: et sic fuit impulsiva non finalis causa: alio haberet locum repetitio si cut. et p. cōdi. ob. cāz. vt. C. de p. di. ob. cau. si repetitio. et. s. de condi. ob. cau. l. dedi. s. si qd. quasi statuliber. et. s. i. l. vbi. et. s. de cōdi. l. dāmus. et. l. in summa. s. i. et. s. ij. et. s. iij.

si chū emere pposuerit: dixerim in hoc ei dare vt stichum emeret causa magis donatio nis qd cōditio dande pecunie estimari debet: et mortuo si cho pecunia apud tictum remanebit. **Alp.**

Et generaliter hoc in his donatiōib⁹ definiēdū est: multū interesse causa donādi fuerit an conditio: si causa fuit cessare repetitionē: si conditio repetitioni locū fore. **Pōpo.**

Etiam per interpositaz personam donatio cōsummarit potest.

Si reperit in instrō q tici⁹ motus affectiōe quā habebat ad seiu: qz su⁹ erat p sanguine⁹ vel amic⁹ vel ppi ei⁹ bmerita donauit sibi cētū: ista est donatio simplex. et iō reqrit insinuatio si est vltra qngētos aureos. **h. d. pau. de ca. Alp.**

Affectiōis grā neqz honeste donatiōes sunt phibite. honeste erga bene merentes amicos vel necessarios: inhoneste circa meretrices.

Qui volente dño de fundo ipsius aliqd eximit ex cā habili ad trāsferēdū dñtum statim efficit dñs: nec ex pētētia donatū reuocat dñtum: v. l. asportare phibet: s. si pētētia supueniat anteqz eximat nō efficitur dñs postea eximendo: nec

Necessarios. i. cōsanguīnos. sic. s. de iusti. et iur. l. fi. et ad hoc. s. de tute. et ra. dif. sed nōnullos. **Accur.**

Meretrices. hec donatio valet ad exceptionē nō ad actionē: vt. h. et. s. de p. di. ob. tur. cau. l. idē. s. qd meretrici. et de cōdi. ob. tur. cau. l. cū te. et. l. mercalē. **Itē** p. b. vine pōt donari. vt. s. deo. donatiōes. in pñ. nisi a milite q talib⁹ donare nō pōt. vt. C. de dona. inf. vir. et vro. l. ij. **Itē** qd dicit h donatiōes affectiōis cā nō eē phibitas: fallit in minore. vt. s. mādati. si hō non re. s. si adolefēcēs. **Itē** fallit hec lex. p. p. in finonū. vt. s. d. dona. inf. vi. et vro. l. hec ofo.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.**

Qui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.**

Qui prohibendo. si quis qui permittit.

Qui uehere. i. exportare. **Accur.**

Qui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Qui farum. donationis causa. vel alio titulo. **Ad.** **Q**ui exemptus est. hoc ipso michi possessus. **Fr.** **Q**ui prohibendo. si quis qui permittit. **Q**ui uehere. i. exportare. **Accur.** **Q**ui michi eximit. vt perinde sit ac si ego exemissem.

Donare quoq. nō solum administrare. vt intelligas de dona. inter viuos. vt. l. e. l. s. pe. Accur.

Quādo. i. aliquando.

Ex persona. non solum ex permissione.

Hoc colligi. vt possit donare. Accur.

Senatoris. cui concessa est peculij administratio libera. m.

Hoc quoq. vt possit donare. et. ad hoc. s. de iudi. si lōgius. cir ca sinez. r. de iudi. sed r. si suscipit. s. pe. r. de leg. i. si ser uis plurius. s. si. ar. cōtra. s. ad ma cedo. l. i. s. si.

Administratio. q. d. non vido contrarium.

Prohibetur. inter viuos. Ac.

Prohibebit. q. simp. p. phibitus de quolibz videt. phibit. vt. l. de verbo. signi. l. alienatū. s. donatio. nis.

Uoluntate. ex pressa. Accur.

Possit. vt. r. l. ti. i. s. s. filius. fa. sed legare nō: q. is demuz legat qui testatur. vt. s. de leg. i. l. iij. s. nō testatur etiaz p. re volēte filius. fa. ergo nō legat. vt in. si. quibus non est permis. fa. te. in prin. r. d. l. tam is. s. i.

Uoluntas. patris.

Donatio. causa mortis. Accur.

Si cui. s. filiofamilias.

Donare. sic. l. i. l. scia. in fi. s. p. tra. l. de s. sig. alie nati. s. donatio. vbi p. t. v. traq. donatio sub p. ditio ne. Solut. hic ab hōicibi a lege simpliciter p. b. donatio. nis p. fert. cum qua lege benignius p. dicitur. vt. s. de arbi. l. celsus. Alij dicūt ibi loqui de illis qui habent castrense vel quasi peculium: hic de alijs. qd nichil est. Accur.

In paganis. filijfamilias.

Castellamēti factionē. i. quā. r. accipe in passiva et actiua significatōe. vt in. si. quib. nō est permis. fa. testa. in prin. r. l. i. l. marcell. r. C. de inoffi. testa. l. si. r. l. te. fla. mētū militis. r. s. de dona. inter vir. r. vro. cū hic stat. s. si miles. s. qd i aduēctio peculie. dicit. pla. q. possit do nari: cū p. nō paret p. iudiciū in peculio qd ad vsufructū. sed lex expresse dicit q. non pōt nisi pater p. mittat. vt. C. de bo. que libe. l. si. s. filij autem familias.

Que statuliberi. qd hnt q statuliberi iposita r. c. alij q liberi statuliberi r. c. et tūc dic liberis testatōis.

Idē si alij snt iussi aliqd dare cā implēde cōditionis.

Nō donatur. p. p. s. ob cām. r. hoc subijcit res. i. li. bertas. r. sic ē ob cāz datio. vt. r. s. e. l. i. s. i. r. s. h. est tū mortis cā capio. vt. l. i. i. l. mortis cā capio. s. sine.

Edib. alienis. donatio videt. vsus vt mercedis. res aut d. cōmo. dari. vt. s. cōmo. l. i. s. i. in fi. vel pre. cario cōcedi. vt. s. de prescrip. ver. si gratuitā. in pn. q. sunt p. tra. vel in. l. cōmodati. de fut. tute habitādi di. cit. als nichil tibi adderet iul. p. ce. dentibus. Accur.

Cape videt. cā donatio. nis. r. fa. cit ad hoc vt scia. mus sit faciēda insinuatio vel nō. r. facit. l. eo. a. qua. bus.

Corpori. cor. poralis rei. Ac.

Donatio. vt. supiori r. et stat. probat per aliud exemplum.

Ex reb. dic. casum duob. mo. dis. p. io q. si tra. didi ex causa do. natio. nis fundū si. ne insinuatio. ex quo postea p. plu. res annos p. cepi. si fruct. ita q. ex. cedat legitimā sū. mā. nō cōputatur vt videt. donatio. nem. sic. C. eo. san. cimus. s. si. et ar. C. de vsuris. l. si ea lege possessionē. s. e. cūdo fm. l. r. r. d. si. p. nisi ex cā donatio. nis fundū. r. si in mora tradēdi non tenebor ad fruct. siue agat ex stipula. tio. ne vt. o. siue hodie p. di. ex lege q. agit et nudo pacto. vt. C. eo. si q. argē. s. pe. r. ē rō. q. stricti iur. sūt. vñ nisi p. tā qd est vel fuit mē. nō veniūt fruct. an. lit. p. test. s. post. sic. vt. r. s. d. vsur. videam. s. si. act. r. s. si. cer. pe. cū sūd. r. his duob. mōis itellige. l. eo. cū d. dona. s. l. die. h. q. cū hodie pactū dō. natio. nis sit. r. nō iat. vt. no. s. d. pac. iuris. gē. circa pn. q. sit. bo. si. p. dictio ex lege hoc casu. r. veniūt fruct. r. p. cepti an. lit. p. te. q. post. qd nō placet. s. fm. pos. sitio. r. sciam est. l. de re iudi. nescimus. s. i. s. r. ibi l. is erat contestata. vel tradiderat donator. sed cū res ad cū redijset. p. ueniebaf rei vñ. vñ veniūt fructus. vt. ibi. dicit.

Non fundum. vt. supiori casu.

Perceptionē. presentē. puta messē vel vindemiā. Idē tamē r. si dixit messē vel vnam. r. an. Accur.

In p. putatō. r. t. vt. si excedat legitimā sū. mā. nō va. leat q. ad p. putatō. nisi scriptura l. terat. l. r. erat sū. mā. oll. ducetoz. hodie q. nō gēt. sol. do. p. vt. C. e. l. si. q. p. re. demptione. s. si. Accur.

A voluntate. i. mandante vel ratum habente. nam differt iustus a mandato: vt. §. quod iustu. l. i. ita aut §. gestisse. §. videt contra. §. eo. l. ij. §. rñ. ybi dicit innuendo non valere. Sol. vt ibi.

C tuo noie. hñ due dñantes sunt: supiori casu vna: vt. l. ij. §. cuz vero.

No pot. directo: §. p obliqui sic: vt in hñ q mo. tol. ob. in pn. r. §. sol. l. si debitor tuus. et dic casu huus §. trib. mōis. pño vt ea res q no fit. i. no pot fieri in bonis donatarij no possit donari: vt sacra vel fligiosa: sicut nec in stipulatioe deduci: vt l. i. de luti. si pu. circa pn. Secdo fit r. q ad opinionē saltē et affectionē tradentis: vt. §. de publ. qñqz §. i. in hñ §. r. §. de hñ ep. Lan. tepe §. si. et erit locus titulo p dōato. Tertio §. l. f. az vt aliene res non possint donari. §. fm hoc no hñ lo: cū titul. p dōato.

Donatio stricte r large sumitur.

Sed rñ. duplr bē donatio stricte et large. Stricte vt datio doni. vt. l. i. i. i. senat. §. i. r fm hoc aliē res non poterit donari: vt h. r. insti. de act. §. sic itaqz. Secundo large vt etiā aliēna res possit donari et habet locū titul. pro donato. §. an de euctioe agatur

Euicta re donata. dices. §. eo. l. aristo. §. si. Accur.

Bsent. mittas. sub. aliquem.

Recte dñ. vt r. §. e. l. et p. r. C. e. nec ā bigi. r. l. si aliō.

Per suum. qd magis videbatur. r. facit. §. de cōdi. ob cau. si procurator.

Fiat. q casu dño statū querit: vt r. §. l. qui michi do.

Um de donatioe. hñc expone vt paulo ante no. in l. in edibus. §. ex r. bus. r. facit. §. eo. l. eum qui.

Uter donatioe quēnit. vt r. §. de reg. iu. diuus. r. §. de iu. do. si extrane. deducto. §. ne egeat. vt l. eo. ti. de reg. iu. in cōdenatioe. r. §. de re iudi. l. cum ex causa.

Detrahendū. vt r. §. de re iudi. inter eos. in pn. r. §. solu. ma. l. maritus facere.

Causa. large accipie ex eadē cā. vere est aliā. ppter rē et ppter psonā. sic. §. de inoffi. testa. circa. alif p o

Si filius donat noie pñe ipse pater donare videtur. hoc dicit Bar.

Quod filius familias pñis ius su aut volūate donauit: perinde est ac si p ipse donauerit: aut si mea volūate rem meā tuo noie ticio dones.

Donatio nō dñ nisi cū trāsfertur dñiū actu vel hñu. pau.

Donari aut nō pot nisi id quod eius sit cui donatur.

Res donata non querit ab sentī p seipsum sed p seruū suū si tradēs hoc agat. Bar.

Bsent siue dñmittas q ferat: siue qd ipse apud se habeat sibi habere eū iubeas: donari recte potest. sed si nesciat rē q apud se est sibi esse donatā vel misam sibi non acceperit: donate rei dñs nō fit: etiā si per seruū eius cui donabaf missa fuerit: nisi ea mente seruo et data fuerit: vt statū eius fiat.

In estimatione donatiois fructus nō computant. Bar.

Am de dona g alius. tione querit neq par tus noie: neq fructuum: neq pensionū: neq mercedis vlla donatio esse videtur facta.

nitur. §. de excep. rei iudi. cum queritur. n Debebit. §. occupāris est melior conditio. vt. §. de Occu: re iudi. l. inter eos.

Qui michi donatum. i. donare. rē tradidit. vt statū res mea fieret. vt. §. e. absentī. cōditio. in si. als sec. vt. §. eo. si tibi dederim rem.

Socio. tñi et non michi. m. r. §. geref. i. qd iuris esset.

Meo. tñi. r. §. Acquiri. pte ualet enim donatois voluntas. Accur.

Michi. §. de mīno.

Ille. §. pcurator.

Accr. l. mo n statū. vt. §. fur. falsus. §. i. sed ibi erat falsus. pcura tor: h ver. §. ite §. §. sol. cū qz §. i. §. ibi reuocatum erat mādātū. Itē §. §. de neg. gest. si ego. So. fm qd ibi loquit in pcuratore debitoris. ar. §. de do. inf. v. r. vro. si spōsus. in pn. §. nō plaa: qz ibi dicit reuocatoe in uito debitorē posse hñc ratū. Alij dicit ibi loq i generali pcuratore h in spāli. tu die i g: fozeloqui. r. sic de pcurator. i. pcurās negocia creditois. sic ponit §. de pecu. l. plan-

Donator tenet inqñtū face re potest deducto ere alieno. h. d. Bart. Ulpianus.

Uter donatioe se obli: gavit: ex rescripto dñi pñ inqñtū facere pot conueni tur: sed em id qd creditoribz debet erit detrahendū. hec §. de quibus ex eadem cau: sa quis obstrictus est: nō debet detrahere.

Rei donate nobis dñtum qrit per seruū et p procuratorē nñ si tradens hoc agat: is recipiēs machinet. B. Idē.

Uter michi donatū vole bat: seruo cōt meo et tici rem tradidit: seruus vero vel sic accepit qñ socio: id ac quisitur: vel sic quasi michi r socio: querebat quid ageret: r placet qñuis seruus hac mē te acceperit: vt socio meo vel michi et socio meo acquirat: michi tamen acquiri. nā et si procuratorū meo hoc animo rem tradiderit vt michi acquirat: ille quasi sibi acquiratur: acceperit: nichil agitur in sua persona: sed michi acquiritur.

Expēse culture factē cā dōationis nō repetunt. B. Pau.

tius. vel erat procurator ad alia non ad illam pecuniā accipiendā. Itē §. §. de acquiren. re. do. res er mandato. et. C. de his q a nō do. ma. l. ij. qd §. de nō statim fieri dñi Sol. fm azo. ibi in gñali pcuratore: h in speciali. nā ple rāqz plus opatur speciale mādātū. vt §. de. pecu. l. pōp. sed certe tñ opatur regulariter gñale mādātū q ad oia qñtū speciale q ad speciē: vt §. de admi. tu. si duo. Tu die ergo aut vterqz fecit tradēs r accipiēs seruus. §. vel pcurator meo vt michi qrat: aut alter tñ: aut neuter. pñmo r scdo cāu michi qrit statū: vt h r. §. de acq. re. do. l. g seruū. §. si. r. l. si procuratorē. r. C. si qz alteri vel sibi. l. ff. Tertio. §. quando neuter: non statim nisi quando michi domino tradetur: vt in contrariis. r. §. de acqui. possess. l. i. §. hec que de seruis. r. C. eo. l. per procuratorem: que sunt eodem modo contrarie: et hoc siue ex donatione/ siue ex alio contractu fiat traditio seruo meo vel procuratorū. Accursus.

Qui alieni donatio. vere vel sterpatine puta cū male fides possessor est q̄ excolit. vt insti. de re. di. s. ex diuerso. r. s. ad legē aequi. si seruus seruū s. i. oliuā. r. facit ad hoc. C. de nego. gest. alimenta. Accur.

b Impensas. necessarias. Accur.
c Domini. s. fundi. Accur.

Post tractu. crimen. nisi sit lese maiestatis. vt. l. i. donatōes. s. p̄fecte. et. C. ad legē iul. ma. l. pe. et si. et. de do. pro. scrip. l. si q̄s post.

e Valer. nam r. soluere et solui ei potest. vt. l. de sol. reo. r. l. seq.

f Secuta sit. l. crimen ante q̄ fiet. ret donatio: quia tūc non valet: vt h̄ dicit. et. d̄istingue inter donatōes in ser viuos r. ster cō iuges: r. cā mort: vt plene no. C. de dona. inter vir. et vro. l. res. et. facit. J. tit. l. si aliquis. in fi. Accur.

Ex hac scriptura. s. que sequitur.

h Pertinere. nā p̄ talē scripturā videt̄ donare cā mortis: vt pl̄ videat̄ dicit̄ r. min̄ scriptū. vt. s. de here. insti. l. i. s. pe. et. s. fi. et. C. de testa. l. erroze. r. s. de leg. ij. vñd̄ ex familia. s. fi. r. sic valet vt donatio cā mortis: vel legatū. sic r. C. eo. l. dona. tio. r. C. de fal. cau. aduc. lega. l. i. vel q̄ p̄fiterur ex certa cā se debere. p̄iudicat̄ em̄ talis p̄fessio. vt. s. de pba. cum de in debito. s. fi. r. sic valet donatio inf viuos. s. s. vide tur. s. de here. insti. ex facto etiā agitatur: put est ibi in lra quē instituerā. Sol. hic de benignitate: ibi de rigore. vel aliud est in institutioe heredis vbi maior solēntas exigit q̄ in donatione. Aliū h̄nt ibi quē nō instituerā fm̄ quā nō est s. J. et. h̄nt l. s. de leg. ij. ncia. circa puin. Solu. hic testator vsus est h̄bo p̄teriti tēpous: ibi futuri. l. legauero. p. qua solutioe est. s. de here. insti. q̄ vole bat. r. de testa. mili. l. testō nullis. in vtraz̄ enim h̄b̄t est p̄teriti tēpous. Et vbi est verbū futuri tēpous: obtinet vim cōditōis. vt. s. de leg. i. l. vi. r. de p̄di. in debi. q̄ p̄mi sit. vt. d̄c sc̄do hic de benignitate: ibi de rigore iuris. vel ibi nō fuit exp̄ssa sp̄s vel p̄ntas. hic sic. r. est ad. l. i. rem ra. ha. l. ne satisfactio. r. C. de arbi. l. ne in arbitris. J. rez cōtra. s. de p̄di. r. demō. cū tale s. fi. s. ibi demōstrādo d̄ p̄ter cētum q̄ tibi legauo da illi decē. r. magis alo dimi nuēdi. hic volēdo dare dixit. J. et. p̄tra. s. de leg. ij. ticia. s. gatus. Sol. ideo nō debent illata in p̄terouū v̄pous ipsi v̄pous: q̄ adhuc erat penes testatorē r. cū iuliter r. natura liter post̄debat. p̄terera nō exp̄ssi certā sp̄em vel p̄tra tarē. J. et. m̄s testatorū erat ibi exponere v̄pous de illis

reb̄ de q̄bus heredes es suspecti habebāt. vñ ad ea t̄ra se retulisse videt̄. J. et. arg. cōtra. C. de testa. l. verba. sed ibi est casus ecōtrario: quia dixit se nō donasse. J. et. arg. contra h̄uc. l. i. l. i. nuda. Accur.

J. in stipulatū. iudicatū. i. q̄s debet ex cā iudicati.

Donatio p̄t fieri liberādo debitorem. h. d. Bar. Idem.

S in stipulatū iudica tum̄ nouatōis cā dedu ctū sit: et stipulatio donatōis cā a cēp̄rolata sit: d̄icēduz est locū liberationem̄ habere.

Cōtract̄ innoat̄ quaten̄ p̄met donatōez nō p̄t ex pe nitētia reuocari. Bar. Idē.

Risko ait: cū mixtū sit negotiū cū donatione obligatōne nō p̄tra h̄t̄ eo ca su q̄ donatio est: r. ita p̄pōnit̄ eū existimasse refert. Dentz̄ refert aristonem putare: si ser uū tibi tradidero ad hoc vt eū post q̄nquennū manumittas: non posse ante q̄nquennū agi: q̄ donatio aliq̄ iesse videt̄. alt̄ atq̄ inquit si ob hoc tibi tradi dissem̄ vt cōtinuo manumit tas: hic etem̄ nec donationi lo cū eē: r. iō esse obligatōne. s.

teligat de illa naturali que ad antidota obligat. vt. s. de pen. here. l. sed et si le. s. consuluu. n. Dentz̄. ecce exemplum. o Quia donatio. s. ministerij q̄nquēnalis: r. ideo ante q̄nquēnū nec penitere nec agere possum: r. sic nō est con tra. s. m̄d̄ari. l. si q̄s alicui. s. i. r. de cōdi. ob cau. l. iij. s. i. quia ibi nō fuit mixtū negotiū: s. s. simplex datio ob cau sam nō habēs antīm liberalitatis: r. ad penitere r. agere ante t̄ps possum. hic h̄o aliquaten̄ est liberalitas: et iō cessat penitētia. vt. C. e. l. siue emancipat̄. vel refert cu tus ḡra tēpus sit appositū. ar. s. de leg. ij. si ita. s. p̄ega sus. r. de an. lega. l. eum qui. alio Zabolenus. Accur. p. Tradidisse. s. seruum. Accur. q. Continuo. i. statim. r. Obligatōne. sed quomō agi si nō manumittatur cū iā liber sit ex p̄stitutione post mortē. vt. C. si man. ut fuerit ali. vt man. l. ij. r. s. de p̄di. ob cau. si pecuniā. s. i. r. i. qui sine manu. ad liberta. p̄u. l. latinus. ecōtra si nō fuit in mora agere nō possum. Rñ. non dicit hic q̄ agat: sed p̄tractā eē obligatōne q̄ fuit p̄stitutionē sublata: r. sic per momentū durauit hec obligatio. vel dic q̄ hic fuit actū vt manumissio fieret p̄ vindictā: r. sic nō succedit cō stitutio. vt. l. de ver. obli. l. qui rome. s. flautus hermes. r. sic p̄t intelligi. s. si cer. p̄ta. nō ois. circa puin. r. de p̄di. ob cau. dedi. ij. rñ. et. de seruis ex. seru. r. de p̄scrip. ver. naturalis. s. ar. cū do. r. fm̄ hoc expone sup̄terorem litte rā non posse agi ante quinquēnū. s. f. vt fiat manumissio: r. q̄s hic dicit esse obligatōne: dic. f. vt fiat manumissio. f. ij

Libera tione. r. p̄ libera tionez donatōne. sed q̄ si nō alo nouandi stipulor iudicatū: r. accepto fero sti pulationem? Rñ. remanet actio ex sentētia. vt arg. l. de re iudi. l. iij. s. si ex cōuētiōe. r. s. de pac. l. postq̄. et. s. de iureiuran. l. si actor deferat. s. argu. p̄tra. s. si q̄s cau. l. ij. in pun. et. de pac. labeo. r. de iureiuran. duob̄. s. exceptio.

Risko ait. cū mixtū: q̄ nō est simplex dona tio: sed cū causa. vt. s. e. l. i. s. i. et. ij. Accur.

Ad p̄tra h̄i. i. non obligo eū cui dono in eo in quo est d̄ratio nisi fm̄ xv. naturalis: q̄s nō placet: nisi in

liberatio ne. r. p̄ libera tionez donatōne. sed q̄ si nō alo nouandi stipulor iudicatū: r. accepto fero sti pulationem? Rñ. remanet actio ex sentētia. vt arg. l. de re iudi. l. iij. s. si ex cōuētiōe. r. s. de pac. l. postq̄. et. s. de iureiuran. l. si actor deferat. s. argu. p̄tra. s. si q̄s cau. l. ij. in pun. et. de pac. labeo. r. de iureiuran. duob̄. s. exceptio.

Risko ait. cū mixtū: q̄ nō est simplex dona tio: sed cū causa. vt. s. e. l. i. s. i. et. ij. Accur.

Ad p̄tra h̄i. i. non obligo eū cui dono in eo in quo est d̄ratio nisi fm̄ xv. naturalis: q̄s nō placet: nisi in

liberatio ne. r. p̄ libera tionez donatōne. sed q̄ si nō alo nouandi stipulor iudicatū: r. accepto fero sti pulationem? Rñ. remanet actio ex sentētia. vt arg. l. de re iudi. l. iij. s. si ex cōuētiōe. r. s. de pac. l. postq̄. et. s. de iureiuran. l. si actor deferat. s. argu. p̄tra. s. si q̄s cau. l. ij. in pun. et. de pac. labeo. r. de iureiuran. duob̄. s. exceptio.

Risko ait. cū mixtū: q̄ nō est simplex dona tio: sed cū causa. vt. s. e. l. i. s. i. et. ij. Accur.

Ad p̄tra h̄i. i. non obligo eū cui dono in eo in quo est d̄ratio nisi fm̄ xv. naturalis: q̄s nō placet: nisi in

liberatio ne. r. p̄ libera tionez donatōne. sed q̄ si nō alo nouandi stipulor iudicatū: r. accepto fero sti pulationem? Rñ. remanet actio ex sentētia. vt arg. l. de re iudi. l. iij. s. si ex cōuētiōe. r. s. de pac. l. postq̄. et. s. de iureiuran. l. si actor deferat. s. argu. p̄tra. s. si q̄s cau. l. ij. in pun. et. de pac. labeo. r. de iureiuran. duob̄. s. exceptio.

Risko ait. cū mixtū: q̄ nō est simplex dona tio: sed cū causa. vt. s. e. l. i. s. i. et. ij. Accur.

Ad p̄tra h̄i. i. non obligo eū cui dono in eo in quo est d̄ratio nisi fm̄ xv. naturalis: q̄s nō placet: nisi in

Liber Primus.

Uel dic tertio qd hic erat talis su qd non poterat ad liber-
tate peruenire: ideo non potest succedere constitutio: 2
tunc erpone superiorem littera no posse agi ante quin-
quennium 2c. scilicet ad repetendum: hic esse obligatio
nem scilicet ad repetendum condicione ob causam.

a **U**t aliqd pu-
ta si sibi retinuit
vsuz: siue ministe-
rium quinquena-
le: vel voluit vt il-
lo quinquento est i
pena. et ita hoc ca-
su poterit agi an-
te quinquenniu cu
gratia dantis no
accipientis sit po-
stum.

b **A**lien. i. no
tradentis.

c **U**sucapaf.
ante quinquenniu:
qd olim anno: ho-
die triennio fit. vt
in situ. de vsucap.
in prin.

d **Q**uia. qd vi-
detur qd 2c. quasi
dicat videtur vsu-
cap: quia titulus
donatois adest. f.
donatio.

e **I**ntervenit.
id est vbi nil do-
nationis interue-
nit: vt in superiori
rn. quia animum
habuerit transfe-
rendi dominium.
vt dixi. s. eo. l. edi-
bus. s. fi.

f **P**o pioni ait. f. an vsucapi possit anteqz donator co-
naluet. h. 30. 2 q vsucapi pot patet. f. i. l. i. qui alienam.
2. l. si alienam. in prin.

g **U**sucapionem. anteqz conualescat.

h **S**equi. pro donato. sic. j. pro donato. l. i. in fi. i. rn.
i **C**o petere. sed p retentione seruabo sumptus. vt. j.
de fur. l. qui iniurie. s. fi. 2. s. de rei ven. l. sumptus. etiaz
a donatore si is fuit qui donatoez potuit reuocare. vt. j.
de excep. dol. l. apud celsum. s. si minor.

k **S**um. donantem.

l **S**i dolo fecit. scieter donando rem aliena. vt et. j. de
ver. obli. si id qd. sed videtur de dolo non posse agi: quia
aut sciuit donatarius rem aliena: et tunc est qd sibi im-
putet. aut ignorauit: 2 tuc quia potuit expensas confer-
uare de negada est de dolo. Rn. pone no potuit quia no
possidebat: sed alio possidente res et euicta est. vt. s. de
euic. l. euicta. s. i. vel quia tales sunt sumptus quos eun-
tens no haber necesse reddere: vt quia laribus auitis ca-
reret. vt. s. de rei vendi. l. in fundo. Ultimo si gras an do-
nator de euictioe teneatur: dic fm h. 30. q sic hodie cum
assimiletur venditioni. vt in si. de dona. s. alie. tu dic aut
fuit de ea. pmisum 2 tenetur donator. vt. C. de euic. l. ij.
na pro qualibet causa de euictioe. pmitti potest. vt. s. de
edil. edic. l. sci ediu. aut no fuit. pmisum: et tuc aut cepit

Donator an de euictioe teneat.

superiore casu quid actum sit
inspicendum pponit auct. pot
enim quinquennium no ad hoc
esse positum vt aliqd donetur.

**Et traditioe ena reuocabi-
li transferit vsucapiedu dedito si
tradens no erat dno: s; eo casu
quo fuisset dno fuisset transla-
tum dnum. h. d. pan. de ca.**

**Idem aristo ait: si donatiois
causa in hoc tradatur seruus:
vt post quinquenniu manumit-
tatur sit autem alienus: posse
dubitari an vsucapaf: quia
aliqd donationis causa inter-
ueniret. et hoc genus questio-
nis in mortis causa donationis
bus versari pomponius ait.
et magis putat: vt si ita done-
tur vt post quinquennium ma-
numittatur: posse dici vsuca-
pionem sequi.**

**Donato: non tenet de euic-
tioe: s; d dolo si intercessit. B.**

**Labeo ait: si quis michi re
aliena donauerit: inqz ea sum-
ptus magnos fecero: si ea mi-**

a datione siue traditioe: et non tenetur de euictione sed
de dolo si intercessit: aut a pmissione vel pactione: 2 tuc
agi potest: vt hic. 2. C. de iure do. l. i. 2. s. de edil. edic. ad

H res. 2. j. de ver. obli. l. vbi autem. s. fi.

Ociure vtimur. cosirue vt cu queritur de donatio-
ne: scz facta in res-
bus publicis. i. in
ipsas res publicas
aliquaz ciuitatu.
n. **P**romittat.
per stipulationem.
Accur.
O **P**olliceatur.
nuda promissioe.
vt. j. de polli. l. pa-
ctum.

**Donatio reipublice sine ca
sua fieri non pot. h. d. Bar. Idem.**

Hoc iure vtimur vt i re-
bus publicis cu de do-
natione querit illud solu spe-
ctetur: vtriu ob causam aliqua
iustam reipublice promittat
quis vel polliceatur: an non:
vt si ob honorez alique pmittat/
teneatur: si minus non.

**Quod ob causam dat non
est donatio. h. d. Bar.**

**Labeo ait extra causas do-
nationum esse talium officioz
mercedes: vt puta si tibi affue-
ro: si satis p te dedero: si qua
libet in re opa vel gratia mea
vsus fueris.**

**Causa interdū ponitur pro
causato. nam liberalitas non
est donatio sed virtus animi.
hoc dicit Pan. de ca.**

citatione. 2. l. si quis ob honorem. et de mune. et hono. l.
estimationem. s. qui pro honore.

**Teneatur. no tamē est simplex donatio: sed ob cau-
sam. vt. l. eo. s. fi. Accur.**

**Si minus no. nisi facere ceperit. vt. j. de polli. l. i. s.
ite sine causa. sed quare no potest fieri donatio sine cau-
sa in re publica cu possit fieri in priuata: s; satis est cau-
sa ipsa liberalitas: Rn. vt. C. de cadu. tollē. l. i. in fi. et in
aut. vt iudi. sine quoquo supra. s. cogitatio.**

**Assuero. puta aduocatus vel procurator pro te.
Dedero. fideiubendo pro te. Accur.**

**Assueris. supple dabis michi decē. predicta qdē no
facit donationē sed ptractu immolatu do vt des: vel fa-
ciot vt des: vt hic. 2. s. de prescrip. ver. l. naturalis. s. at cu
do. 2. s. q si faciam. 2. l. ea. l. s. fi. 2. s. eo. aristo. 2. facit. s. e.
l. i. s. l. 2. ij. 2. j. ti. i. l. mortis causa capif. s. sine donatioe.
Alij sic ponit vt nec iure donatiois nec alio iure valeat:
vt si era miles q talitati facere debeba qd no poteraz.
vt. C. loca. l. miles. 2. C. de pdi. ob cam. l. si militē. vel cler-
icus. vt in aut. de san. episc. s. aliu. vel pcurator fisci.
vt. C. ne fiscus vel reipublica: per totu: vel potentior ras-
tioe officij. vt. C. ne liceat po. l. i. 2. ij. 2. sic est fm miles ex-
tra donationem 2 extra aliam obligatiōem. f. huiusmodi
di pactum de quo dicitur in littera.**

Non potest liberalitas. i. donatio: sic dicta quia li-
bere fit. vt. s. e. l. i. in prin. necessitate remota. vt. Leo. do-
nari. Alij etiā hoc de pūtillegio itelligit qd nō placet: s; p
tūc loquitur. i. de reg. iur. inuito. vbi plene dices.

Acqri. directo: sed p obliquū sic. vt. i. de sol. si debi-
tor in. i. de acq.
re. do. etiā. i. de h.

Non potest liberalitas* no
lenti acquiri.
Mādatū morte finitur sed
ppter ignorantā eius effect
durat quo ad liberationem: et
quo ad actionem. h. d. Bar.

Si quis dederit pecuniam
mutuam tūc reddēdam seio
cul donatū volebat: deinde tū-
cius mortuo donatore seio de
disse pponatur: erit psequens
dicere pecuniam seij fieri: siue
mortuum scilicet: siue ignora-
uerit is qui dabat*: quia pecu-
nia fuerit dantis*. sed siquidē
ignoraauerit mortuū: erit libe-
ratus*: si sic mutuā pecuniam
accepit soluendā seio. Sin au-
tē mādaueo tibi vt tuā pecu-
niam tūc des cut donare vo-
lebam: r tu ignorans me mor-
tuū hoc feceris: habebis ad-
ueri* meos heredes mandati
actōez*: si scies*/ nō habebis*.

Solutio naturalis debiti nō
est donatio. h. d. Bar.

Si qd seruo pecuniā credi-
derit: deinde is liber factus eam
ex promiserit: nō erit donatio:
sed debiti solutio. Idē r in pu-
vt es alienum. arg. s. de inoffi. testamen. papinianus. s.
si quis impubes. r. s. ad legē falci. in ratione. s. qd vul-
go. sed hūc. l. videtur ptra. s. fami. her. qui erat heres. s.
si autem. sed hīc pcedebat aliud debitum. s. bonorum
possessio debita patrono. Accur.

Solutio naturalis debiti nō
est donatio. h. d. Bar.

Si quis seruo pecuniā credi-
derit: deinde is liber factus eam
ex promiserit: nō erit donatio:
sed debiti solutio. Idē r in pu-

vt es alienum. arg. s. de inoffi. testamen. papinianus. s.
si quis impubes. r. s. ad legē falci. in ratione. s. qd vul-
go. sed hūc. l. videtur ptra. s. fami. her. qui erat heres. s.
si autem. sed hīc pcedebat aliud debitum. s. bonorum
possessio debita patrono. Accur.

Solutio naturalis debiti nō
est donatio. h. d. Bar.

Si quis seruo pecuniā credi-
derit: deinde is liber factus eam
ex promiserit: nō erit donatio:
sed debiti solutio. Idē r in pu-

vt es alienum. arg. s. de inoffi. testamen. papinianus. s.
si quis impubes. r. s. ad legē falci. in ratione. s. qd vul-
go. sed hūc. l. videtur ptra. s. fami. her. qui erat heres. s.
si autem. sed hīc pcedebat aliud debitum. s. bonorum
possessio debita patrono. Accur.

Solutio naturalis debiti nō
est donatio. h. d. Bar.

Si quis seruo pecuniā credi-
derit: deinde is liber factus eam
ex promiserit: nō erit donatio:
sed debiti solutio. Idē r in pu-

Sed et he. non solum superiores.
Donationē. simplicem. sed ob causam. vt. s. eo. l. i.
s. i. r. l. aristo. r. s. eo. l. i. s. i.

Laturū. i. exaltaturū vel diuulgaturū: vel aliter. i.
si velles decetero meo nomine appellari de qua vocatio-
ne fit mētio. s. ad
trebel. sed sciēdū.
r. l. facta. s. s; si ve
ro nominis. Ac.
q. Ob rē. s; fu
turam: tū in pte
ritū respicit. vt. s.
de pdi. inde. l. da-
mus. Accur.

Stipulatio ob causam nō
est donatio. h. d. Bar.

Sed r he* stipulationes q
ob causam sunt nō habēt do-
nationē*. Deniq; pagafus pu-
tabat: si tibi cētū spondero
hac cōditiōne si iurasses te no-
men meū laturū*: nō esse do-
nationē quia ob rē facta est: r
res secuta est.

Promissio facta p errorem
nō preiudicat patrono in por-
tione sibi debita: s; heredi bene-
ficiat in falcidia. h. d. Bar.

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Patronus Marcel.
ex debita* parte heres
instituat*: et libert* eius* fidel-
cōmissit vt qd daret*: et hoc si
pulātū fidelcōmissario pmise-
rit*: nō erit cogēd* soluere*: ne
pars ex legib* verecūdie* pa-
tronalis debita minuat*. De
illo* dubitari pōt qd p falci-
diā retinere poterat/ volūtate
testatoris secut* sponderit*
se daturū. sed magis est vt nō
possit sue cōfessionī obuiare*

Liber Primus.

Concessa fuerit. vt. r. C. ad leg. fal. l. i. r. l. fi. et de fi. deico. lib. l. i. et l. ij. r. C. de testa. l. no dubiu. G. illud. r. s. de condi. inde. fideicommissum.
Agnouit. i. agnouisse videtur.
Occurrit. i. dicitur. afr. accipit vel et sic. l. de pb. ob. vbi autem no ap.

Qui vero.
T michi. de leg. i. l. i. r. e. e. **Ualer.** f. doatio. r. als est in litera donatio.
Suum. i. sibi debitu: r. io exceptioe no repellit etia si excedat legitimu modu: vt. l. de excep. do. pu re. s. l. eu. r. de no na. si tici. r. l. o re iudi. l. nescimus. in prin. ac.

Immodice. r. vltra qngentos solidos: et no intuenit scriptura. ac. l. exactas. f. a me.

Credideris. breui manu: q casu no posset repellere: vt. r. s. eo. l. ij. r. iij. i. r. n. r. sic et in dno casu: vt. s. p. r. n. notauit.

Sint. illi cui pmiserat ex voluntate mea.
Rescissoria. i. veteres actione q plus copetebat: et dat ei a lege: et sic erit ppetua: vt in vell. vt. s. ad vell. l. he actioes. et. l. debitor. s. fi. vel dat in lte. ref. offi. iudi. ex clausula gñali si qua iusta est. vt. s. ex qui. cau. ma. l. i. s. fi. et l. s. et si p. ptozem. s. fin. ad hoc. f. vt et restituat actio

vetus que dicitur rescissoria eo q rescissa liberatione q contigerat per delegationem datur.
Tantummodo tibi. cui promisit.
Coditione. sine ca. et no. q tñ qd vltra legē est: vt. r. C. eo. sancimus. in pn. r. s. fin. r. facit ad hac legē. s. eo. l. ij. vsq ad s. si pecunia. r. l. de excep. do. tul. et. s. de iure do. si mulier. s. ex alle. r. l. licet. s. fina. et. C. de iure do. l. fi. in prin.

Am q. summe eqrtas est. vt. r. s. de vsur. l. ydeam.

quēadmodū em si soluisset fidei restatori suo adimplet videbat: et nulla ei repetitio cōcessa fuerit: ita r stipulatione pcedēte contra fidē restatoris quam agnouit venient ei merito occurratur.

Pōt qd donare patēdo se delegari. Itē verō debitor delegatus nō hz exceptionē donatiōis imodice nisi rescissoria sit cōuentus. Bar. C. l.

T michi donares creditori meo delegante me pmisit: factu valet ille ei suu receptit. Sed si debitorz meū tibi donatiōis imodice cā promittere iussit: an summo ueris donatiōis imodice exceptione necne tractabit. r me quidem debitor exceptione te agente repellere nō pōt: q p inde est quasi exactam a debitorz meo summā tibi donauerim: et tu illā ei credideris. Sz ego (si qdē pecunie a debitorz meo nō dū solute sint) habeo aduersus debitorz meū rescissoria: in id qd supra legitimu modū tibi promisit: ita vt in reliquū tñmodo tibi maneat obligatus: si nā sit pecunias a debitorz meo exegisti: in id qd modū legis excedit contra te conditionem habeo.

Donatio est stricti iuris ideo non veniunt vsure ex mora. h. d. bart. M. ode.

Am q donatiōis cā pecuniā vel qd aliud promisit: de mora solutiōis pecunie vsuras nō debere summe eqrtatis est. maxie cū i bone fidei cōtractibus donatiōis species non deputatur.

Factōez. r. s. eo. in edib. s. ex reb. r. l. cū de donatiōe etiā lit. cōtest. vt. C. de cōdi. inde. l. i. l. qdā vt Rogatus in hoc casu: vt. s. de vsur. l. lite. s. videt ex sola mora: vt s. de vsur. l. cū qdā. s. fi. r. l. de polli. l. i. in pn. Sol. spāle ibi fauore reipu. vt post morā debeant et an lit. cōtest. nō

ante. f. morā: vt. s. de vsur. l. liberali tatio. in pn. ac. p **Maxie.** abfi dat: sic. C. de man. testi. l. fi. s. i. nā fec: si bōe fidei est set: vt. s. de vsur. l. mora. s. l. bone fidei. ac.

Q nō deputez. etiā hodie l3 solo p sensu ptraha vt h p pte. s. jo. l. q dā: vt no. s. e. l. l. edibus. s. ex reb. Accur.

M odestinus. r. creditorem futuri tēporis vsuras r remittere: r minuire pacto posse: nec i ea donatiōe ex summa qtitatis aliqd vicij incurrere. Modestinus r. men te captū donare non posse.

Exceptio donatiōis imodice competit fidelitatis reo. Bar. **I** abolenus. **I** detulso: et qui donatiōis cā pecuniā supra legis modū promisit: ex ceptio dari debet: etiam inuito reo: ne si forte reus soluendo non fuerit: pecuniam fidelitatis amittat.

Qui suo nomine donauit quod alieno debetur non facit accipientis pecuniam de rigore et furti tenetur. sec. de equitate. Bar. **I** dem.

S tibi dederim rem vt ticio meo nomine donares: r tu eam tuo nomine ei dederis / an factam etus putas: Respon. si rem tibi dederim vt ticio meo nomine donares: eā qz tuo nomine ei dederis: quantum ad iuris subtilitatem accipientis facta nō est: et tu furti obligaris. s. de

in pos. lega. l. i. in prin. **3** **A** mttat. arg. s. huicroni. s. qd d qz iur. l. iij. s. fi. s. est r alia rō: qz interest nra pot nō soluere r. vt. s. de cō pen. l. ideo. Sed qd si alio donādi fidelitatis: Rñ. forte secus: vt. s. de pac. quod dictum.

S tibi dederim. i. tradiderim. si aut esset facta hui: in alium dñum trātulisset: vt. s. e. hoc iure s. fi. qd. in fi. quod infra negat.

Obligaris. p hoc etiā p q nō feci rē tuā. nā sue res

no facit qd furti: vt pz in diffinitioe furti: vt. J. de fur. l. i. §. si. Jt qd vt teneri furti: de rigore intellige fz. D. d. eq. tate sec: vt sub hinc: sic nec furti: nec madati nec codi. fur. vel rei ven. agi pot. vel die quibz istarū agi cū effectū etiā si hz ratū ille cui est datū: vel die veni si hz ratū: vt J. de fur. si qd vroti §. iul. r. l. falsus. l. pnci. r. §. i. r. C. de fur. si is cui. et. §. mā. si ho nō re. §. dedi. nulla istarū agef nisi forte fur ti qd ppenit et si inf esse desinat: vt. J. de fur. inf. oēs. sed argu. J. eo. tit. is cuius. ac.

Agā. rei. vē. **E**xceptioe. eo ratū hñte r. vō lēte hñte meo nōle atq nō hz excepti onē / r. sic incipit possidere ex alia cā qd fieri pot: vt J. de acq. pos. l. iij. §. ex plurib. et d. vsuca. nō solū. §. i. et. §. de euic. si vē diderio michi. et l. nō th. r. facit. §. d. neg. gef. si ego. et J. de sol. casti. §. J. J. d. acq. re. do. p. seruū. §. si. sed ibi accipiēs erat inf.

Etas post ab eo cui sic lum sibi r. debebat traditio: vnde statim quesitū ei dominum no pfer hic a me. vñ lz ego tradēs hoc in alio gestā: nō tñ stat qd ritur illi dñiti: vt dixi. §. eo. l. q. michi. Jt nota eqtate p. ualere stricto iuri. sic. C. de iudi. l. placuit. r. C. ad exhi. si res. r. §. si cer. pe. si ego.

Uda rō. qz nō inuenit p. sensus duoz vel pactio vt Jctus: sicut alqs respectiue bz nudū aliqd: vt. C. de pac. l. traditionibus. r. §. de cōtrahe. emp. l. nuda. r. J. de acq. re. do. l. nūq.

Liber o. idē est in seruo. vt. §. de pecu. l. v. §. pe. et. §. de pecu. l. non solum. §. si. Ac.

In rationes. i. in libro rathonum. ac.

Intelligit. qz nō obligoz. fz arg. J. §. de eden. l. si qd. §. rōnem. r. C. de edē. l. i. r. §. de neg. gef. nefenni. §. fil. le erat cum cā / hic sine cā. Jt facit. J. de excep. do. l. ij. §. i.

Quili. p. torē. aks p. torē: r. aks p. ceptozes. Accur.

Patiebat. ab heredib. reguli. d. vel ab aliq l. nō merā. qz ob pcedētē cām erat facta. si eni cēt mera nulla esset: vt. C. de ptra. iudi. l. i. §. p. uincias. Jt exigeret insinuatio si excederet legitimum modū: qd hic non exigit. accur.

Mercede. q. siue fuerat pmissa siue nō / pshanda est hoc casu: vel ultimo qñ nō pmissa p. offi. iudi. vt. J. d. var. cog. l. i. et ideo dicitur debui solutio. ac.

Sequitur. r. p. s. qd est post mortē reguli. nō q. reuocat heredēs: r. sic est J. l. i. l. i. vbi reuocat. So. h. fuit dona no simplex: sibi p. carū. h. e. fal. sa. qz nō fuit donatio siue

nignius est si agā ptra eū qui rem accepit: exceptione doli mali me summoneri.

Ex ratioe sine partis consensu cōfecta donatio nō perficitur. Bar. **D**ompo.

Uda rō nō facit aliquē debitorē: vtputa quod donare libero hoi uolum // lcz referamus in rōnes nras debere nos: tamen nulla donatio intelligitur.

Ab eo cui facultas inhabilitandi ex cā remuneratiōis cōfertur nō d. reuocari: r. sibi ex pulso iudicis officio subuenitur. h. d. Bar. **D**apinia.

Quilius regulus iuuenis ad nicostratū p. rōre ita scripsit. **A**m et cū p. meo sp. fuisit: et me eloqueria et diligētia tua meliorē reddi disti: dono et permitto tibi habitare in illo cenaculo: eoq. defuncto regulo cōtrouerfiā ha

plex hic. vel hic ab extraneo patiebat: trouersā: sibi ab heredib. cedētis. Tertij dicit eē hic donatiōe ob cāz ibi simplicē donatiōe. fz fm hoc qre ibi reuocat: vt l. si. de dona. §. alie. Rñ. fm vetera iura qñ nō nascebat actio ex nudo pacto donatiōis: r. sic cū donatā ille nō habe

bitationis patiebat: nicostratus: et cū de ea re meū cōtulisset: dixi posse defēdi nō me: ram donatiōe esse: verū offi. cū magistrī quadā mercede remuneratū regulū: ideoq. nō videri donatiōe se quētis tēporis irritā esse. q. si expulso nicostratus veniat ad iudicēz ad exemplum interdicti quod fructuario pponitur: defēdendus erit: quasi loco possessoris constitutus: quivsum cenaculo accepit.

Pater ad obseruandū promissa tempore donatiōis facite vel expresse cogitur actioe prescrip. verb. Bar. **I**dem.

Hereditatem p. sibi relicta filie: sui iur. effecte donauit: creditorib. hereditarijs filia satisfacere d. r. : vel si hoc minime faciat: et creditorē p. p. rem veniat: cogēdam eā p. actionē p. scriptis verbis

habet eñ naturalē possessionē fructuarius. d. vt. J. de acq. pos. l. naturalit. Alij dicit q. nec naturalē hz possessionē. r. fm hoc p. offi. iudicis defēdēt in suo vsu. nā rei est p. modatū: donatio est vsus: vt. §. e. in edibus. Ac.

Hereditatem filie. f. sue.

Proponit. alioqn nulla fuisset donatio: vt. C. de dona. siue. r. facit ad. l. §. de pecu. seruū. §. si.

Deber. nec obstat. J. q. in frau. cre. oēs. §. i. vbi donator tenet qñ in fraudē creditorū donauerit. fz ibi oia bona: h. hereditatē quādā q. sibi obuenerat dedit. Item ob stat. §. de iure do. mulier. vbi d. nō teneri virū cui mulier oia in dotē dedit: fz et ibi dedit mulier oia bona sua: r. ea intelligunt deducto ere alieno. vt. J. de h. b. sig. l. sub. gnati. §. bona. fz hereditas hz in se debita et credita: et etiā dānosa hereditas / hereditas d. vt. J. de verb. signi. l. hereditatis appellatio.

Uel si hoc. f. creditorib. h. mōi satisfacere.

Faciat. f. filia.

Cogēdā eā. hic est cōtra. C. de pac. l. i. r. C. d. here. ven. l. ij. in fi. vbi d. accipientē nō cogi. Sol. h. cōuenit inter se p. et filia vt ipsa satisfaciat. ex q. agit p. prescrip. ptis h. bis ad hoc vt eā defēdat: vt. C. eo. l. cū res. Jtē condictione ob cām. p. ipsa hereditate cā cessante: vt. C. de cōdi. ob cām. l. ij. fz a creditorib. nō pot. agi: vt in contrarijs. r. sic etiā pot. solui dicta lex. §. de iure do. mulier. vel dic speciale in donatiōe: vt in fisco: vt. C. de here. rē. l. i. vel nō cogit a creditoribus p. se: vt in p. r. s. fz alter:

de con. r. d. iud.

Liber Primus.

natiue sic: vt vel actione suscipiat vel interesse pset: vt hic. An aut a pre paise possit cogi: dda dicit q sic. vt. s. de ope. no. nu. stipulatio. s. sine. r. s. de procu. s. et he. s. pter. vel forte no precise nisi eaten vt pset infesse per actione pscrip. verb. vt. s. de pscip. ver. naturalis. s.

Cogi p aise ad factum an quis possit.

at cu do. nam tuc potest qs alib pci se cogere ad factu cum sibi vult fieri non cu ali. vel pot cogi paise qn est actu vt respodeat. s. creditotibus hereditariis nls no: s. extactio pacto ad interes se puenit p actione pscp. ver. nam fimo. tacite videt pacisci filia v onerib subeudis ar. s. coia pre. l. si ei. r. facit. s. de le. i. apb iul. s. heres a

Quos. s. creditores hrditarios Donari. nullo iure. ciuili fm qsd. qd no placet. vt. s. l. hoc iure. s. si qs seruo et plene die vt. s. d. re. iur. l. donari. itez facit. s. loc. si vno. s. sed si verbo

Quid. als e quidam. d heredes. s. s. afo donandi eis. e no posse. ni si pcedat facti erroze. vt. s. de cofes. l. no fatet. r. hoc v q ad infam no p reglariter: vt. C. d iur. et fac igno. l. erro facti. r. hoc si psciteat possit ptes. si aut ante no potest infirmari: siue pretendat facti vel turis errorem: vt. s. de inter. ac. de etate. s. qui iusta. r. s. seq. et facit. C. de pac. postp. et de non nu. pecu. generaliter. et de repu. here. l. iij. et. s. de pac. l. tale. in prin.

Constabat. vt. r. C. de pac. l. si. et de inuti. stipu. l. ex eo. sed contra. s. de ac. emp. si quis seru. vbi valet pactum super bonis viuents. sed soluet ibi. Itē s. s. de here. ve. l. ij. s. illd. s. sibi abudat maxie. vel alr vt ibi nota. s. Donauit. quatum ad propositum. h Successerit. s. cognate. i Sentium. quo prohibitu erat donari quod super h Festinasset. s. donare. sic. s. de vulg. (stis erat. sub. l. ij. s. interdum. l. Denegadas. vt. r. l. pri. sed s. C. de cap. et postit. re. nec nos. vbi videtur no nocere q successerit. sed solue vt ibi. et iunge seq. l. cum ista.

patre aduers⁹ eos⁹ defendere Donari videt qd **I**de. nullo iure cogente cōceditur.

Quod per respōtionē factā in iudicio inducitur cōfessio: et qd confiteatur debitorē suū sibi nō tenet: videt ipm liberare ex cā donationis. h. d. Bart. **I**de.

Quidā in iure interroga tus nichil sibi debere tutor heredes rñdit: eū actio nem iure amisisse rñdeo. lz ei nō transactōis s; donationis hec pba esse qs accipiat: attamē eū qui in iure cōfessus est suā cōfessionē infirmare non posse.

Quā donat bona viuents eius hereditare est idign⁹. B.

Donationem quidē partis bonoz prime cognate viuents nulla fuisse cōstabat: vtz et q d dicit ac postea iure ptorio successerit: qm aduers⁹ bonos mores: et ius cōtūi: festinasset: actiones hereditarias in totū denegadas rñ.

Am et vt indi. Martia. gno^m aufert hereditas.

Donatio facta in cōcubinā non reuocatur secuto matrimonio: cum dubitatur perso-

Dim. indigno. vt. s. de his q. vt indig. l. ij. in fi. et sic fisco applicabitur: vt. s. de inoffi. testa. papinian⁹ smeminisse. r. C. de his qui. vt indig. l. l.

Donatiōes. cōuenit. vt. r. s. e. l. affectuōis. nisi a mli de. vt. C. de don. int vi. r. s. l. ij. et nisi erat vt vroz q vroz ee nō poterat: vt. s. de dona. int vi. r. vro. l. hec oratio. s. ij.

Donationes in concubinam collatas nō posse reuocari puenit: nec si matrimonium inter eosdē postea fuerit cōtractum: ad irritū recidere potest quod ante iure valuit. An autem maritalis honor et affectio puidē precesserit: perfontis comparatio vite coniunctioe considerata perpendendum esse respondet: neq enim tabulas facere matrimonium.

Sires donatur ad vsum vel actur donari proptetas: nec reuocat nisi ex magna offensa. h. d. Bart.

Species extra dotē a matre filie nomine viro traditas filie que presens erat donatas: et ab ea viro traditas videt respondeo: nec matrem offensam petitionem habere bonos res recte vendicare: q vir caussit extra dotē vsibus puellē sibi traditas: cuz ea significatione non modus donationis declaretur: nec ab vsu propuetas separetur: sed peculium a dote puellē distiguitur. iudicem tamen estima

Species extra dotē a matre filie nomine viro traditas filie que presens erat donatas: et ab ea viro traditas videt respondeo: nec matrem offensam petitionem habere bonos res recte vendicare: q vir caussit extra dotē vsibus puellē sibi traditas: cuz ea significatione non modus donationis declaretur: nec ab vsu propuetas separetur: sed peculium a dote puellē distiguitur. iudicem tamen estima

cit: vt. r. s. de sol. q. decē. s. i. in fi. s. et de fur. falsus. s. l. is qui. r. s. de dona. inter vi. et vro. si seruus cōis. et. s. de post. l. in diē. in pn. r. s. de neg. gest. l. fideiusor. s. fi. y Offensā. leui offensa: sec⁹ in graui. vt in fi. hui⁹. s. r. Quod vir. ideo q vir r. c. Ac. y Puellē. q qba videbat vsus tm: vel vsufruct⁹ filie bar⁹. et sic possit reuocare pntiam. s. alit⁹ est: nā appellatioe vsus qnq plena ppuetas significat: et p pcedēta pba seqntia intelligunt: vt. s. de au. r. arg. leg. spe cies. et de vsufr. earū rez q vsu cō. l. fi. et. s. de vsufr. pecul. et. s. de ser. rusti. predi. l. qui duo. et de leg. i. si seru⁹ plurium. s. fi.

Nō modus. talis ex q facile possit fieri reuocatio. a Separetur. q videbat penes matrē remansisse vsu fructu marito competente. b Sz peculiū. i. res pafemales. vt. s. d iurdo. si ego. s. dot. als alr hec dictio ponit: vt. s. b pec. i. pā rub. notaē

cit: vt. r. s. de sol. q. decē. s. i. in fi. s. et de fur. falsus. s. l. is qui. r. s. de dona. inter vi. et vro. si seruus cōis. et. s. de post. l. in diē. in pn. r. s. de neg. gest. l. fideiusor. s. fi. y Offensā. leui offensa: sec⁹ in graui. vt in fi. hui⁹. s. r. Quod vir. ideo q vir r. c. Ac. y Puellē. q qba videbat vsus tm: vel vsufruct⁹ filie bar⁹. et sic possit reuocare pntiam. s. alit⁹ est: nā appellatioe vsus qnq plena ppuetas significat: et p pcedēta pba seqntia intelligunt: vt. s. de au. r. arg. leg. spe cies. et de vsufr. earū rez q vsu cō. l. fi. et. s. de vsufr. pecul. et. s. de ser. rusti. predi. l. qui duo. et de leg. i. si seru⁹ plurium. s. fi.

Offensam. als offensam: r als offensam. l. offendere. re uocat ergo vt subicit. r. C. de reuo. do. his solis. fz ho die et tribus tñi causis: vt in aut. de nup. s. matertera.

Non ademit. cum emanciparet. azo.

Perfecte: vt r. C. e. siue emancipatis. ij. rñ. r. facit C. de pecu. ei. qui me. li. l. i. r. isti. de le. s. peculiū. r. C. de emāci. li. l. fi. fz ar. s. C. de bo. que lib. l. ch. o. s. pe. fz ibi in pmtuz emācipatiōis. s. vsufr. Accur.

Siufmōi lege. i. pacto. vt. s. depost. l. i. s. si conuenitur.

Dñi. i. depost. nentis.

Donationē. l. elis vel depostitā: r. sic el. nō a gut vtili depostitū vel alia actiōe: vt insit. de inuti. stip. s. alteri. nec ob. s. depostit. l. publica s. pñ. vt ibi dñi. nā ibi filio: h. e. neo. Jte nec ob. C. ad exhi. si res. i. si qz ibi spāle: vt. s. fo. ma. l. ca. r. vt. h. de rigōrābi d. eqtate fz certe nūl ipedit agere elis vtili de postit. vt. d. l. cum res. r. nō est sibi donatū. qz id rededit heredi deponētis. r. facit. s. spo. l. i. s. pe. et. s. pri. s. accur.

Perduellionis. i. mactatus: vt. s. de hb. li. l. qz nos. Jde in siltb. casib. qz notauit. J. de accu. l. er. iudiciorū. nec ob. s. e. l. post contractū: quia hic speciale. h. C. teneat. vt bona pñna eis auferant: vt insit. de here. ab intef. s. per contrarium. r. C. ad. l. iuliam ma. l. penul. r. l. fi. Accur.

Postulatus. i. accusatus. ac.

Uis. vtaris. precario.

Evolutate. hic declarat eē precariū qd exvo lūate durat et reuocatur: vt. s. de precario. l. i. s. i. r. l. ij.

Mutare. sic et. s. de acqui. pos. fundi. s. l. nam r. ipe defunctus possit. Jte est. s. s. e. a. quilius. so. vt ibi.

turum respō. si mater iure cōtra fillam offensam. eas reuo care velit et verecūdie mater ne congruam bonitqz viri arbitrio competentē ferre sniam.

Sicut donatio facta filio i pte cōfirmatur post mortē donantis si moriatur ante filium: ita cōfirmatur si filium emancipat et donationem nō reuocat. h. d. Pau.

Pater qui filie quā habuit in pte mācipia dōauit: et pe culū emācipate nō ademit: ex post facto donationē videtur perfecte.

Factū qd depostitū restitua tur alteri qd deponēti nō indu cit donationē in personā illi. h. d. Pau.

Siufmodi lege: depostita mille de arca: vt ea ipse sol. q depofuit tolleret: aut p. mor tem dñi. elius sperat: nō vide ri celebratā donationem. rñ.

Reus criminis lese maie statis nō pōt donare etiam si nō sit de crimine accusat. s. d.

Perfecte donatiōes eē nō possunt post crimē pduellio nis cōtractū: cū heredes qz teneat: r. si nondū postulat de vita decesserit.

Accessio ad vsū indetermi natū dñi precariū nō donatio et trāsit ad heredes cōceden tis r. pōt p eos reuocari. pau.

Uis tict. episto Dec. lam talē misit. Ille illi salutē. hospicio illo qdū vo luertis vtaris. supioribus die

U id. conuenit. sic et in bote: vt. s. de cōst. pec. l. quod si maritus. in pñ.

Non iudicij. i. actionis de constituta in iudicij de ducte: et est sic. C. ad mace. si filius. et. s. s. fideiuf. l. i. turo: circa pñ. et. s. de iure do. l. si ex lapidicinis. et. C. si cer.

Et hys oibus gratuito: idqz te ex volūtate mea facere hac epistola notū tibi facio: quero an heredes ei. habitationem prohibere possunt: Rñ. fz ea q proponerent: heredes eius posse mutare. voluntatem.

Ex cā donationis obligat. hz p. uilegiū ne condēnet nisi in quātū facere pōt: et post cō stitūtā et post rē iudicatā. B.

U id qd ex cā Her. donatiōis stipulāti spo ponderat solut cōstituit: actio ne pecunie cōstitute nō insoll dū: fz in quātū facere pōt con uenit. cām em. et originē con stitute pecunie nō iudicij. pā tē pualere placuit. fz et cōdē natus ex cā dōatiōis: i actiōe iudicati. nō frustra desiderat in quātū facere pōt cōueniri.

Si tibi do. vt statū michi re stituas nō impedit dñi. rā sta tio si ex restitutiōe remaneo ti bi obligat. pau.

Pa lege dōatiōis cā pecu nia ticio nūerata vt statū dona tori mutuo def. nō ipedit do minij translatiō: ac p. pte rea nūmis iisdē donatorū creditis nouū dñum in hys queritur.

Mutus et surdus donare non prohibentur.

Exceptio mere psonalis q obstat delegati non obstat ei cui facta est delegatio. hoc di cit Bar.

Si cū primus tibi donare vellet: et tu donandi scōo vo luntatem haberes: primus

Mutus. non prohibentur. nec pacifi. vt et. s. de pac. l. item quia cōuentiones et intellige hoc cum in fortunium est discretum: vel concurrat casu tamen: qz si a natura sit simul et surdus r mutus inter viuos do nare non pōt: vt argu. C. qui test. fa. pos. l. discretis. et facit. s. de act. et ob. l. in quibus scij. ac.

Et cum primus. propria nomina sunt prim. et se cundus: vel appellatiua.

et. s. de pñu. cre. l. ij. s. parui. qz ar gu. contra. s. de pec. l. iij. s. sed r. si fili. in. fi. s. et. s. de noua. l. pe. et. s. re iudi. l. nefennius. in pñ. et. s. de neg. gest. diuortio. sed in hac vltima ex culpa vel dolo se quenti nascit hec actio neg. gest. in solidū. ac. p. Donatiōis. insolidum. q. Iudicati. q dicitur in factum vt. C. de reb. cre. l. actori. r. Cōueniri: vt et. s. de re iudi. l. ne fenni. s. fi. r. not. post sniam oppo ni peremptoriā et sic est cōtra. C. sen. res. nō. pos se. peremptorias. sed hic spāle: vt r. in alijs casib. qz notauit. C. de iur. r. fac. igno. l. i. et ē ratio hui. s. p. specta litatis ne ex libe rā r. vt. s. de re iu di. ne ex liberali tate. r. s. de edi. e. dic. l. ad res. ij. res spon. ac. f. Translatio. a donatore in do natarū: sed certe imo impedit. vt. s. de solu. q. sic. q. est s. fol. ibi de rigore hic de equitate: vt s. si cer. pe. si tibi. et facit. s. eo. l. i. s. item cum ipse. Accur.

et. s. de pñu. cre. l. ij. s. parui. qz ar gu. contra. s. de pec. l. iij. s. sed r. si fili. in. fi. s. et. s. de noua. l. pe. et. s. re iudi. l. nefennius. in pñ. et. s. de neg. gest. diuortio. sed in hac vltima ex culpa vel dolo se quenti nascit hec actio neg. gest. in solidū. ac. p. Donatiōis. insolidum. q. Iudicati. q dicitur in factum vt. C. de reb. cre. l. actori. r. Cōueniri: vt et. s. de re iudi. l. ne fenni. s. fi. r. not. post sniam oppo ni peremptoriā et sic est cōtra. C. sen. res. nō. pos se. peremptorias. sed hic spāle: vt r. in alijs casib. qz notauit. C. de iur. r. fac. igno. l. i. et ē ratio hui. s. p. specta litatis ne ex libe rā r. vt. s. de re iu di. ne ex liberali tate. r. s. de edi. e. dic. l. ad res. ij. res spon. ac. f. Translatio. a donatore in do natarū: sed certe imo impedit. vt. s. de solu. q. sic. q. est s. fol. ibi de rigore hic de equitate: vt s. si cer. pe. si tibi. et facit. s. eo. l. i. s. item cum ipse. Accur.

et. s. de pñu. cre. l. ij. s. parui. qz ar gu. contra. s. de pec. l. iij. s. sed r. si fili. in. fi. s. et. s. de noua. l. pe. et. s. re iudi. l. nefennius. in pñ. et. s. de neg. gest. diuortio. sed in hac vltima ex culpa vel dolo se quenti nascit hec actio neg. gest. in solidū. ac. p. Donatiōis. insolidum. q. Iudicati. q dicitur in factum vt. C. de reb. cre. l. actori. r. Cōueniri: vt et. s. de re iudi. l. ne fenni. s. fi. r. not. post sniam oppo ni peremptoriā et sic est cōtra. C. sen. res. nō. pos se. peremptorias. sed hic spāle: vt r. in alijs casib. qz notauit. C. de iur. r. fac. igno. l. i. et ē ratio hui. s. p. specta litatis ne ex libe rā r. vt. s. de re iu di. ne ex liberali tate. r. s. de edi. e. dic. l. ad res. ij. res spon. ac. f. Translatio. a donatore in do natarū: sed certe imo impedit. vt. s. de solu. q. sic. q. est s. fol. ibi de rigore hic de equitate: vt s. si cer. pe. si tibi. et facit. s. eo. l. i. s. item cum ipse. Accur.

et. s. de pñu. cre. l. ij. s. parui. qz ar gu. contra. s. de pec. l. iij. s. sed r. si fili. in. fi. s. et. s. de noua. l. pe. et. s. re iudi. l. nefennius. in pñ. et. s. de neg. gest. diuortio. sed in hac vltima ex culpa vel dolo se quenti nascit hec actio neg. gest. in solidū. ac. p. Donatiōis. insolidum. q. Iudicati. q dicitur in factum vt. C. de reb. cre. l. actori. r. Cōueniri: vt et. s. de re iudi. l. ne fenni. s. fi. r. not. post sniam oppo ni peremptoriā et sic est cōtra. C. sen. res. nō. pos se. peremptorias. sed hic spāle: vt r. in alijs casib. qz notauit. C. de iur. r. fac. igno. l. i. et ē ratio hui. s. p. specta litatis ne ex libe rā r. vt. s. de re iu di. ne ex liberali tate. r. s. de edi. e. dic. l. ad res. ij. res spon. ac. f. Translatio. a donatore in do natarū: sed certe imo impedit. vt. s. de solu. q. sic. q. est s. fol. ibi de rigore hic de equitate: vt s. si cer. pe. si tibi. et facit. s. eo. l. i. s. item cum ipse. Accur.

a Perficitur donatio. inter omnes personas. vt et. §. eo. l. ij. §. cum vero.

b Conuenitur. ex stipulatu. Accur.

c Custodit. vt in solidū teneat delegatus. et facit. §. de rei iudi. nescimus. in pn. r. §. de doli excep. pure. §. si est. et de noua. si qd de-

lega. r. l. penul. et §. e. l. ij. circa pri. et. l. in edibus. §. penul.

d Pater. pecuniā. etiaz suam.

e Stipulatus est. idem si nō fuit stipulatus. vt. §. si cer. pet. l. cert. conditio. §. si nō mos.

f Nō pōt. vt. §. e. l. si. §. si. r. arg. §. eo. l. donatio. §. species. r. C. de iur. do. l. ij.

g Alatrunculis. differūt enim. vt. §. de cap. l. hostes. Accur.

h Pro eo. i. q. eripuit.

i Irreuocabilis. etiā ingratitudine secuta. Ad. cū nec pterextu mer. rescindit. vt. §. qd mer. cā. l. merū. §. sed ly. nisi ipemet fraudē participauit. vt. C. qd mer. cā. l. nō interst. q. est. §. r. facit. §. de nego. gest. nam et feruius.

k Certo modo. a legib. taxato. alio scz vsq. ad quingentos solidos. Ad. sicut eniz hō nō estimat. vt §. de edil. edic. Liuisissime. sic nec quod salutis eius causa datur. vt hic.

l Ad eum. in nominibus. i. actionibus.

m In numerato. in pecunia. Accur.

n An vtriusq. l. vtriusq.

o Portionibus. i. in nominibus. nō enim p talē epistolā aliquid fuit qd sitū liberto in nominibus. r. est ratio: quia huius mādatum p epistolā morte finitur. vt. C. de act. r. obliga. l. siquidē. et. §. de peculio. si sticho. secus si fuissent esse: r. sic facta. pcuratio in rē suā. vt. C. de dona. illā. vnde caute dicit pcedere nō cedere. r. sic nō. pcedo sed nō cedo fm Bā. vel si diceret hic fuisse cessionē dices nō finiri morte: r. qd dicit in fi. dic. stricto iure. secus de eqta te fm Jr. per. d. l. illam. et quia nō est traditio sed cessio esset loco traditiōis: nō dicit nulla quasi nudo pacto fa-

scdo ex voluntate tua stipulāti pmiserit pficitur donatio: et qd nichil prim° scdo a quo conuenitur donauit: r. qdē in solidū non in id qd facere pōt cōdēnat: idqz custodit: r. si delegāte eo qd donatiōem erat acceptur°/creditori et° donator pmiserit: etem hoc casu creditōr suum negocium gerit.

Pre patiente stipulari filii pficit donatio. Bar. Dau.

S p emāctpati filij nomine donatiōis aio pecuniā fenerauit: eāqz stipulatus est filio: ipō iure pfectā donatiōem ambigi non potest.

Quādo fit ex causa remuneratiōis donatio nō eget insinuatiōe. h. d. Bar.

S i qd aliqē a latrūculis vel hostib. captū eripuit: r. alqd p eo ab ipso accipiat: hec donatio irreuocabilis est. merces em laboris eximij appellāda est: qd pteplatiōe salutis certo mō estimari nō placuit.

Mandātū in rē suā ex causa donatiōis morte finitur fm hec tempora. h. d. Bar. See.

A d eum quē manumiserat epistolā misit i hec verba. Licet sticho liberto suo salutē. cū te manumiserim pe-

cta. Itē est scda ratio: quia tēpore huius legis nō fiebat donatio nudo pacto. s. ita si interueniret stipulatio vel traditio q traditio fieri in nobis nō poterat. vt. §. de acq. pos. possideri. in pn. sed copotalitū sicque videtur fieri etiam si apud libertū erāt res tempore emisse epistole. vt. §. d. acqui. re.

do. qua ratione §. inter dū. et. §. eo. l. absentī. quod nō sic esse pōt in copotalibus. hodie autem hec scda ratio non obest. vt. C. eo. si qd argē. §. pe. Item nō obstat ptra. qd signatur. C. de iure do. l. ij. qz ibi donatarius est stipulatus a nomine. i. a debitore. Accur. p Donauit. §. et ad destinatiōnem.

Obligauit. qd vtpote dñs facere potuit ille donans.

Perfectam. maxime ea ratio: ne. qz postea in vacuā possessionē inducit. sed r. idē dicitur: si hoc nō fecisset. nā donatiōne facta: lz postea obliget non reuocet eam per hoc. vt argu. C. de leg. l. ij. r. in fi. de leg. §. si rem suaz. sed psonaliter tñ age retur. vt. C. de do. na. si quis ar. §. penul. r. C. de rei vē. l. seruum. sed videtur reuocari p obligationem. vt §. de donatio. in-

Luci titi fundū meūe donauit: et ante traditionē eūdē fundū post dies paucos seio pignori obligauit: et intra dies triginta meūā in vacuā possessionē etusdē fundi induxit: quero an donatio pfecta sit? Bñ. fm ea q pponerētur perfectā esse: verum creditorem firmam pignoris obligatiōnem habere.

Conuentio per quā absentiter queritur actio perficit donatiōem sicut traditio. h. d. Bar.

Anta sub nomine labeontis ter vir. et vxo. cum hio status. §. si maritus. et. C. de donatio. inter vir. et vxo. l. si maritus. que sunt cōtra. Sol. illa odiosa: hec fauorabilis: qd nō placet q illa sit odiosa. vt. §. de dona. inter vir. et vxo. si id quod §. si quas. sed illa est solutio: qz hec tenuit ab initio: illa nō. vnde facilius illa reuocatur p hec. sic potest notari ex duabus legibus. Nam pterito nato. i. illo qui iam est natus ipō iure non tenet testamentum: et etiam si decedat viuo patre non confirmatur. Sed pterito posthumo valet testamentum. r. licet eius natiuitate rumpatur: si viuo patre decederet recōualefcit. vt in fi. de exhere. lib. in pn. et. §. de iniusto testamen. posthumus.

Habere. qz trāsiit cū sua causa. vt r. §. de pig. ac. si commenerit. §. si fundus. r. C. de distrac. pig. l. si debitor. r. C. de dona. inter vir. et vxo. si quidem. Accur.

a Dedit. l. note eius r sic quefuit certi codi. directis vt. s. si cer. pe. certi condi. s. si nummos. b Ad labeonem. i. ad labeonis vtilitate et eius note vt dicitur animo donandi. c Titus. auie vellabeonis. d Perfecta. vt r. s. e. si pf. in pu. et. l. donatōes. s. species. r ar. s. ti. i. l. mortis ca. s. ti. cia cyrographa. r s. de neg. gest. ne. femius. circa fin. vbi bt maxie si et in rōe r. s. arg. s. s. e. nuda. sed hic non est nuda. acc.

De mortis ca donationibus r captioib. Tit. vj. Hora q ille q donat causa mortis vult q donatio no habeat effectū se viuēte: sed de mū eo mortuo viuente donatario. h. d. pau. Marcellus.

De mortis ca donationibus r captioib. Tit. vj. Hora q ille q donat causa mortis vult q donatio no habeat effectū se viuēte: sed de mū eo mortuo viuente donatario. h. d. pau. Marcellus.

herede suū: vt r. s. e. si. r in st. b dona. s. i. s. nōne hoc id ē l. legator certe sic. vt. s. b cō di. r demon. si qd est. vno vt h̄ disse rat a legato: die tradendo in vita: vel obligando se legatario. nā tūc est donatō cā mortis. at qm nullum istorū est b̄ legatō: ne attēra rōne hui. l. nō differat a legato: vt plene notauit. i. e. marcellus. s. paulus.

Ulian. mor talitatis donat: hec fm. p. non reuocatur. s. Accipientis. s. reuocat eo qua lescente: vt. s. ti. i. l. i. s. item cum ipe. h. C. sic demū. sic ergo act. mo rietis pēdet: r sic est s. s. cō. pre. l. fi. in fi. Sol. nec hic pēdet. nā statī tenet donatio: sed domini translatio suspenditur: vt. s. ti. i. l. i. s. si pecuniā. at ibi nō pēdet teneat vt nō: ex quo em̄ redit dies legate fuitis statī certū est cedat vtilit vel nō: vtile sit legatū vel nō: qd nō est: si vn̄ soci. sponat inter viuos seruitutē rei cōt: vt in pu. l. receptū: et iō ibi dicit actū viuēntium suspendi: et non actū defuncto: si:

Ulian. mor talitatis donat: hec fm. p. non reuocatur. s. Accipientis. s. reuocat eo qua lescente: vt. s. ti. i. l. i. s. item cum ipe. h. C. sic demū. sic ergo act. mo rietis pēdet: r sic est s. s. cō. pre. l. fi. in fi. Sol. nec hic pēdet. nā statī tenet donatio: sed domini translatio suspenditur: vt. s. ti. i. l. i. s. si pecuniā. at ibi nō pēdet teneat vt nō: ex quo em̄ redit dies legate fuitis statī certū est cedat vtilit vel nō: vtile sit legatū vel nō: qd nō est: si vn̄ soci. sponat inter viuos seruitutē rei cōt: vt in pu. l. receptū: et iō ibi dicit actū viuēntium suspendi: et non actū defuncto: si:

Ulian. mor talitatis donat: hec fm. p. non reuocatur. s. Accipientis. s. reuocat eo qua lescente: vt. s. ti. i. l. i. s. item cum ipe. h. C. sic demū. sic ergo act. mo rietis pēdet: r sic est s. s. cō. pre. l. fi. in fi. Sol. nec hic pēdet. nā statī tenet donatio: sed domini translatio suspenditur: vt. s. ti. i. l. i. s. si pecuniā. at ibi nō pēdet teneat vt nō: ex quo em̄ redit dies legate fuitis statī certū est cedat vtilit vel nō: vtile sit legatū vel nō: qd nō est: si vn̄ soci. sponat inter viuos seruitutē rei cōt: vt in pu. l. receptū: et iō ibi dicit actū viuēntium suspendi: et non actū defuncto: si:

Mortis causa. valitudinis. presentis. Propinque mortis. sperate subaudi ab hoste r. nō aut per valitudinē: r cōiunge tres sequētes leges cum ista. ad hoc aut ptinet attēdere: qz statim cum est liberat. eo piculo cui. metu donauit: reuocata est donatio. ar. s. si cer. pe. l. nō omnis. et i. eo. si mortis cā Accur.

Ista lex cū sequētibz declarat scdm spēm donatiōis de qm. l. dcedēti. pau. Pau.

Mortis cā donare lz nō tm̄ infirme valitudinis: cā: s. periculi etiā propinque mortis: ab hoste/vel a predonibz/vel ab hominis potētis crudelitate/aut odio/aut nauigationis inuēde. gatus.

Ut per insidiosa loca sturus. Alpianus.

Ut etate confectus. Paulus.

Ec em̄ om̄ia instās periculū demonstrant.

Donatio cā mortis etiā facta ante crimē cōmissum r nō cogitāōe criminis secuto crimine et etiā cōdemnatōe rescanditur. h. d. pau. Ulpia.

Siquis mortis causa donauerit et pena fuerit capitis affect: remouetur donatio vt impfecta: qz: uis cetera donatiōes: si sine suspitione pene facte sint/valent.

Quicqd occasione mortis alterius capitur causa mortis capio nuncupatur. B. Idē.

Quod itatē pretermisit si ue ad substitutū puentura sit: siue ab intestato successurum mortis cā capere videt. Nā qd qd propter alicui. mortem obuenit: mortis cā capif. quā sniam et tullan. pbat/et hoc ture vtimur. Nā et qd a statu libero. pditionis implēde cā capitur: vel a legatario mortis

cā capif. r. l. mortis cā capim. Itē pma sp̄ ex voluntate: hec qnqz ē sine volūate: vt h̄ p. et. i. e. si mulier. r tunc nō h̄z locū fal. als qn̄ ab h̄ de sic: vt. C. ad. l. fal. l. pe. ac. r. A. statulibero. q̄ pro libertate prelat. vt. s. ti. i. que statuliberi. et. i. eo. quod conditiōis. r. i. e. quod statuliber. r ad. l. fal. l. id quod.

Mortis accipiens an suspendi possint.

Mortis accipiens an suspendi possint.

Mortis causa capi. Ite. l. mortis causa filij. r. C. e. l. nec fruis
b. Mortis causa capi. quo etiam casu ad confirmationem dona-
tionis utriusque morte exigat. ar. s. de dona. inf. vi. r. vro.
l. cum hic stat. s. ofono folu. r. s. in hac. r. l. mortis sue ca.
r. l. si est. s. ex qb. r. C. de do. int. vi. et vi. l. si vi. p. p. omis.
vel hic sufficit so-
lius filij / vel co-
gnati morte: cum
donator no possit
solus renouare: vt
C. eo. l. nec fruir.
c. **S**i conualue-
rit. scz filius.

Recipiat. scz
is q donat. ruc de
muz subaudi: ad
qd facit. s. alie-
nam. s. marcell.
o **M**ibus. et
his demum:
r. l. eo. senar. et
insti. eo. s. i. vbi et
q assimilant lega-
tus. Sed s. s. b. co-
di. et dem. l. me-
tus. vbi no capa
ei bz dari. sed ibi
de mortis ca capi-
one: hic de mortis
ca donatione. vel
hic etia de mort
ca capide. sed ibi
accipit no capax
hic vero no capit
qd aliud e. vt i. de
s. b. sig. ali d. e. hoc
aut an sit capax
tpe mortis inspi-
citur: vt I. eo. l. in
mortis. ac.

Si cui: als in
cipitei cui.
et als si cur. Acc.
s. **I**n huc mo-
du. p stipulatione
q fit substitutio.
sed an aliter dixi
C. eo. l. i. ac.
h. **S**ub alia co-
ditide pter q illa
si donataro sub-
stitur voluerit q
legatario iponit:
vt. s. b. leg. i. si ita
s. i. et de condi. et demon. l. si ita expsum. Ex quo etia
stipulatur iam agnoscit. sed in legato secus in quo non
oportet q stipuletur.

Mortis ca. donare: nruv vt bn ueniat sequitib. et
facit. s. eo. qui pcedo in fi. et qd ibi no.
Si mulier. accepit. a substituto. Jo. Et qn dicit fa-
cere per calumia: habes. s. si mlier ve. no. l. i. s. per
calumia. et efficit infamis si pronociet p calumia in pos-
missa. vt. s. de his qui no. in fa. l. notatur. et. l. seq.

Rone. vt mortis an q a deat: vel efficitur no capax.
causa accipit: r qd pater de-
dit ppi mortē filij vel cogna-
ti: mortis causa capi iulianus
scripsit. Deniqz lic posse do-
nari ait: vt si conualuerit re-
cipiat.

In hac. l. in glo. ibi vel dic-
iuge ambas istas: r dic q aut
loquitur in donatione causa
mortis et illa non potest fieri
et qui est capax legari. h. v.
pau. de ca. **P**aulus.

Mibus mortis ca cape-
re pmitit: qui. s. legata
accipere possunt.
Donatio causa mortis po-
test substitui. bar. **A**lpianus.

Si cui mortis ca dona-
tum est: posse substitui
constat in huc modū: vt pmit-
tat alicui si ipse capere no pos-
sit: vel sub alia p ditione. **I** dē.

Mortis ca filij sui dona-
re pater recte poterit:
etia constare matrimonio filij.
Mortis causa capio b: id
qd capit occasione mortis al-
teri etia si illicite et per calu-
nia r pter voluntate defuncti.

Si mulier uenitris noie
per calumia vt in possessione
mitti desideret pecunia acce-
pit: forte du substituto pfect
natur vt institutu aliqua rone
excludat: mortis cam ca cape-
re iulianus sepus scripsit.

Ab illo vi: qd habere donu
a quo habuit cam vsucapedi
uocabitur. Accursius.

Mortis. vendicantes. donator et ei heredes cu
donatio sit reuocata.
Caru impensarū. sed nunqd fiet cōpensatio cū fru-
ctibus: Rñ. sic. vt. s. de rei ven. l. emptor. r. l. sumptus.
et ar. s. de re. iur. in eo quod.

Marcellus notat. esse verum quod sequitur.
Liberā. q̄lter cūqz velut etiā omīssa solēnita-
te iuris: vt. C. de testa. mult. l. milites.
Facultatem. de castrensi vel quasi.

Mortis ca. i. occasione mortis. no aut est donatio
causa mortis. r no potit hoc casu falci. derrahit: vt no. s.
eo. qui pcedo. facit. I. eo. l. eum qui.

S aliena re. conualuero. p di. ob cau. vel sine ca p di:
ca: vt r. I. eo. senar. s. i. et. l. qd mortis. r. s. de p di.
inde. l. indebiti. s.

No ab eo a quo dñsi euellitur.
S b. v. pau. **I**ulianus.
S aliena re mortis cau-
sa donauero ea qz vsucapta fu-
erit verus dñs ea cōdicere no
potest: sed ego si conualuero.

In mortis ca donationib.
inspicit quod inter partes de
reuocandē agitur. h. v. **B**art.

Marcellus notat in mortis
ca donationib. etia facti q̄stio-
nes sunt. nā r sic pōt donari
vt oimodo ex ea valitudine do-
nator mortuo res no reddat
et vt reddat etiam si prior ex
eadē valitudine donator de-
cesserit: si tñ mutata volūtatē
restitui sibi voluerit. Sed et
sic donari pōt vt no aliter red-
datur q̄ si prior ille qui acce-
perit decesserit. Potest sic qz
donari mortis causa: vt nullo
casu sit eius reuocatio: et ideo
nec si conualuerit quidem do-
nator reuocabitur. **I**ulia.

Si mortis causa dona-
tus fundus exteret in
eum impense necessarie atqz
vtilis facte sint: fundum ven-
dicantes doli mali exceptio-
ne summoncantur: nisi precia
earum restituant.

Cui permittitur testari per
mittitur mortis causa donare
h. v. **B**art. **I**dem.

Marcellus notat: cum
testamento relinqndi
cut velint adepti sint filij fami-
lias milites: libera b facultatē

Cui permittitur testari per
mittitur mortis causa donare
h. v. **B**art. **I**dem.

Marcellus notat: cum
testamento relinqndi
cut velint adepti sint filij fami-
lias milites: libera b facultatē

Cui permittitur testari per
mittitur mortis causa donare
h. v. **B**art. **I**dem.

Marcellus notat: cum
testamento relinqndi
cut velint adepti sint filij fami-
lias milites: libera b facultatē

Cui permittitur testari per
mittitur mortis causa donare
h. v. **B**art. **I**dem.

Marcellus notat: esse verum quod sequitur.
Liberā. q̄lter cūqz velut etiā omīssa solēnita-
te iuris: vt. C. de testa. mult. l. milites.

Facultatem. de castrensi vel quasi.

i. et vt ar accessioe
sui tps cōtra dñz
sua me petat. arg.
I. de acq. pos. l. pō
ponius. s. in dote
et facit. I. eo. q̄ alie
nam.
o **M**arcellus no-
tat. esse verum qd
sequitur.
p **Q**uestiōes.
q̄a aliqd pōt agi
extra naturā do-
nationis p pactū
et facit. s. u. i. an-
sio. accur.
q **C**ōmimodo.
etiā donatario p-
morie. r
r **V**olūtatē. i.
hoc actū fuit q̄ si
mutaret volūtatē
esset res restituen-
da: et non aliter.
Accur.
f **P**rior. q̄ ille
q donat.
t **A**cciperit. s.
an et tunc pōt pe-
nitere: inuit q̄ no
arg. s. de lega. i. si
michi et tibi. s. i.
s. dicit cōtra si mo-
do totū prime vo-
luntatis peniteat
vt arg. s. de le. iij.
si quis in pñ. r de
codicil. l. diui. s. li-
cet. ac.
v **N**ullo casu.
s. tñc no erit mor-
tis ca donatio: s.
inter viuos: vt. I.
eo. l. vbi ita. et fa-
cit. I. eo. senar. s.
mortis.
r **R**euocabit.
als deest iusud re

A Etia q de solenitate als erigunt in filiofa. puta de cōsensu p̄tis. Itē q possit cape donatari: lz tpe mortis inueniat nō capar. Itē d̄ qnq̄ testū p̄ntia qui alias erigunt: vt. l. t̄. is. s. i. 2. l. in mortis. 2. c. e. l. fi. 2. facit. s. e. n. l. filii. in fi. Itē. l. de. iur. l. nō d̄ qd̄ cui plus est 2c.

b Remissa. i. p̄missa sine solēnitate fieri.

c Que. als q etiā in donatōe.

d Paulus notat. esse verum qd sequitur.

e Reuocate s̄t̄ i. d̄ est redacte: vt 2. l. e. 2. si debitor. et l. illud. 2. s. e. l. om̄nib. 2. c. e. o. l. fi.

Legatō d̄nt t̄n in d̄buldā 2 mou. vt ecce filius. cā cā dōa. mortis donat: nō p̄uentib. legat etiā cōsensu et d̄nt. te p̄re: vt. l. e. t̄. is. Itē he q̄nq̄ a defuncto: q̄nq̄ ab herede: legatū sp̄ ab herede: vt l. h. de lega. s. i. sunt 2 alie d̄rie q̄s notat: in l. i. e. s. i. 2. Itē i d̄onatiōe obligat donatari: ad red d̄d̄ū rōe possessi onis: nō i legatō.

Mortis causa. als s̄ id paul. et als incipit lex mortis cā. s. p̄t. p̄ p̄niaz itē 2 p̄ hoc q̄ p̄e mouat donatari: vt. s. i. cer. pe. l. nō ois. in p̄n. s. 3. arg. s. de reddibitoria. douē. s. fi.

Et si debitor. cōsiliū. qd̄ ē ex ato: vt. l. s. re. iur. l. fraudis.

i Nō habuiss̄ cū donaret causa mortis.

k Auell. a donatario.

l Inutilia. vt 2. c. de leg. si vniuersē. 2. s. de heredi. in l. i. ex facto. s. vñ scio. 2. s. ad. l. fal. in rōne s̄ qd̄ vulgo. et ad tre. l. i. s. i. s. q̄ d̄draginta. 2. s. si cui plū q̄s p. l. fal. l. i. s. in q̄b. 2. c. de re. m. l. in testō. et idē ḡ in donatiōe cā mortis: vt hic 2. s. si qd̄ in fraudē pa. l. i. s. i. nā 2 als in ti. lucratiō etiā inter viuos sufficit solus euer: vt. l. q̄ in frau. credi. l. q̄ asit. s. hoc edicto. 2. s. similibz modo. 2. facit ad hoc. l. q̄ in frau. cre. l. oēs. s. lucr. 2. c. q̄ ma. nō poss. l. i. et. l. fi. 2. q̄n erigatur fraus vel euentus: plene dic vt no. in l. i. de act. s. item si quis.

m Obtinēt. vt 2. s. eo. marcellus. s. paulus.

credi potest ea etiā remissa que i donatiōe mortis causa fieri debēt. **P**aulus notat et hoc constitutum est: ad exēplū legatorum mortis causa donationes reuocate sunt.

Mortis cā dona. **I**dē. **M**ortis dum etiā p̄det an cōualefcere possit donator: re uocari potest.

Nō valet donatio cā mortis ultra vires h̄ditari. **B.** **I**dē.

Et si debitor consiliū b̄ creditorū fraudā d̄onuz non habuiss̄: auellit̄n res mortis cā ab eo donata d̄z. nā cū legata ex testamēto eius q̄ soluendo nō fuerit oimodo in utilia: sunt: possunt videri etiā donationes mortis cā facte rescindi debere: qz legatorūz instar obtinent.

Potest quis donare causa mortis sue 2 alteri. **B.** **I**dē.

Mortis causa capimus non tant solū cū quis sue mortis causa nobis donat: sed etiam si propter alterius mortem id efficiat. velut si qd̄ filio vel fratre suo mortē do net meulo ea cōditiōe si con ualuerit alteruter eorū red datur sibi res: si decesserit ma neat apud meulum.

Et dōatiōe cā mortis int̄ cū qd̄ caput inq̄stū qd̄ debito liberat vel ex actiōe p̄cipit. **b.**

Mortis cā. alteruter eorū: cui intuiū donat. 2 facit s. e. q̄ p̄cio. l. fi. 2. qd̄ ibi no. 2. qd̄ ē i p̄n. cius. l. dixi.

O Delegaueris. iussu meo. ac.

P Liberat. etiā si nō sit soluedo delegat: qz bonū fecit nomē qui accepit: vt. s. in. l. i. n. s. abesse. 2. l. de fi. de ius. q̄ debitorē. 2. l. e. l. mortis cā. s. iuliano. 2. s. fi. in fi. 2. s. ad. l. fal. nescennius. s. fi. et l. querebatur. q. **A**b eodē. de bitore tuo. vt. s. Accur.

Stipulatus fuero. cū est mihi delegatus volēs mihi mortis cā donare. vt 2. l. e. l. mortis causa. s. fi. in p̄nci. Accur. s. **C**ōdictōe. ob cāz vel sine cā: vt. l. e. l. q̄ mortis. et l. senat. s. i. 2. s. si cer. pe. l. non ois. in p̄n.

Mandatū qd̄ confert post mortem nō finitur morte. **B.**

Licia cyrographa debito rum suorum septicij et meuij donatura illis a gerie dedit: 2 rogauit eā vt si ea decessiss̄ illis daret: si conualuiss̄ sibi redderet: morte secuta meua ticia filia heres extitit: a geria autem vt rogata erat chyrographa septicio et meuij su praescriptis dedit: queritur si meua heres summā que debebatur ex chyrographis su praescriptis petat: vel ipsa cy rographa: an exceptiōe excludi possit: Respō. mentam vel pacti p̄uenti: vel doli ma li exceptiōe sūmqueri posse.

Res tantum valet quantū vendi potest scienti eius cōditiōnem et recipienti in se p̄riculum rei. **b. d. Bar.**

Res tantum valet quantū vendi potest scienti eius cōditiōnem et recipienti in se p̄riculum rei. **b. d. Bar.**

Creditorē. 2 ar. s. de le. i. seru. s. fi. 2. c. de dōa. l. i. 2. l. e. auiculo. 2. c. de latina liber. tol. s. ille.

Doli mali. que generalis est: vt. l. de doli excep. l. i. s. generaliter. et. s. de liber. le. l. i. s. respon. sed videtur finiri morte huiusmodi mandatum: et sic eos non liberari: sic est s. l. de sol. l. fi. s. r̄i. s. o. hic donauit post tps̄: ibi mādauit. vel hic iā erat i possessiōe cui dare debuit: ubi nō. vel veri d̄ic h̄ fuit collatū mādātū post mortē q̄ casu nō finit morte. vt 2. s. in. l. si vero. s. fi. ibi mādauit vt solueret in vita et mādātari soluit post mortē meā: 2 sic s̄ba post mortē determinat̄ ibi s̄bbi soluit 2c. vt et ibi no. et facit. s. it. i. hoc iure. s. si quis dedit. Accur.

Legatō d̄nt t̄n in d̄buldā 2 mou. vt ecce filius. cā cā dōa. mortis donat: nō p̄uentib. legat etiā cōsensu et d̄nt. te p̄re: vt. l. e. t̄. is. Itē he q̄nq̄ a defuncto: q̄nq̄ ab herede: legatū sp̄ ab herede: vt l. h. de lega. s. i. sunt 2 alie d̄rie q̄s notat: in l. i. e. s. i. 2. Itē i d̄onatiōe obligat donatari: ad red d̄d̄ū rōe possessi onis: nō i legatō. **M**ortis causa. als s̄ id paul. et als incipit lex mortis cā. s. p̄t. p̄ p̄niaz itē 2 p̄ hoc q̄ p̄e mouat donatari: vt. s. i. cer. pe. l. nō ois. in p̄n. s. 3. arg. s. de reddibitoria. douē. s. fi. **E**t si debitor. cōsiliū. qd̄ ē ex ato: vt. l. s. re. iur. l. fraudis. **i** Nō habuiss̄ cū donaret causa mortis. **k** Auell. a donatario. **l** Inutilia. vt 2. c. de leg. si vniuersē. 2. s. de heredi. in l. i. ex facto. s. vñ scio. 2. s. ad. l. fal. in rōne s̄ qd̄ vulgo. et ad tre. l. i. s. i. s. q̄ d̄draginta. 2. s. si cui plū q̄s p. l. fal. l. i. s. in q̄b. 2. c. de re. m. l. in testō. et idē ḡ in donatiōe cā mortis: vt hic 2. s. si qd̄ in fraudē pa. l. i. s. i. nā 2 als in ti. lucratiō etiā inter viuos sufficit solus euer: vt. l. q̄ in frau. credi. l. q̄ asit. s. hoc edicto. 2. s. similibz modo. 2. facit ad hoc. l. q̄ in frau. cre. l. oēs. s. lucr. 2. c. q̄ ma. nō poss. l. i. et. l. fi. 2. q̄n erigatur fraus vel euentus: plene dic vt no. in l. i. de act. s. item si quis. **m** Obtinēt. vt 2. s. eo. marcellus. s. paulus.

Potuisse. homini sciēti eius cōditionē. et est sic. §. ad legē falci. in q̄ritate. §. magis. et. l. querebatur. circa pun. et. §. de condi. fur. si seruus.

Ut p̄ciū. q̄ti possit vēdē sit obligat⁹. et hoc quando iustio non p̄net ad heredē. q̄ q̄ sit dic vt dicit in legato. vt. §. de leg. i. si res obligata.

S filiofamiliās. de pecu. l. i. p̄dictioe sine cā in peculio. §. et si p̄ponat vtilē in rem q̄d p̄t. vt. §. de l. si mortis. et. l. que mortis. uenit p̄trē vt quēlibet p̄of. sidentē. et facit ad istā. §. de peri. her. si a domino vel a p̄re. in p̄n. et. §. i. d. Repetitur. i. rē ipsam donator repent: non tamē idē dico q̄ arrogator: teneatur de peculio ex ante gesto. vt. §. de pecu. l. in arrogatorē. et in l. de acquir. p̄ arro. §. si. nam res ipsa nō videtur eē in peculio. vt. §. de pecu. l. de posui. in prin. et. §. i. itē facit bene. §. de capi. di. tutelias. §. pe. e.

Contra patrē naturālē daf actio de peculio: §. arrogatorē vtilis vēdicatio: et cū res nō p̄t restitui p̄ciū p̄dicti. h. d. Bar.

S filiofamiliās Idē. Res mortis cā fuerit donata et ualuisse dōator: actio nē de peculio: cuz p̄re hēat. at si p̄familiās cū mortis cā donatorē accepisset i adoptioez se dederit: res ipsa a donatore repetitur: nec huc filius est is q̄ rē quā mortis causa accepit ravalij porro dederit. nam donator: huc nō rem sed p̄ciū eius condicet.

Idē causa p̄ditionis iplē de minuitur legato. h. d. Bar.

E q̄ nō ampli⁹ Idē. Parte cape poterat⁹ legat⁹ est fund⁹ si decē dedisset heredi: non totā summā dare is debet vt partē fundi habeat: §. partē dūtaxat pro rata qua legatū cōsequitur. Idē.

E q̄m qui vt adiret hereditatē pecuniam accepisset: pleriq̄ in quibus p̄-

fit in obligatione. vt. §. de cōsti. pecu. p̄missor. et. §. de cōdi. fur. in re furtiua. et. C. de cōpē. l. si. in prin. Idē erit in seruo manumisso. vt. §. eo. si is cui. vel forte fauore liberatatis nō erit seruus in obligatione: sed p̄ciū t̄m. vt. ar. C. de his qui a nō domino. l. i. Itē ad hoc q̄ dicit rē nō posse condici: sed p̄ciū est contra. §. eo. illud. §. iulianus scripsit si quis. solue vt ibi. Itē quare hic secus §. in superior. p̄ri. r̄n. vbi repetitur res e' r̄n. quia supra rē potest p̄stare: et ideo ad eam p̄cise tenetur: hic non. vt. §. de rei ven. qui restitueret. Accur.

E q̄m qui nō ampli⁹. poterat. puta filio naturali: qui q̄tum capere possit habes. C. de natura. libe. aut. n̄ sic heredi. et aut. licet. vel in eo cui per falci. subtrahitur potes ponere. vt. C. eo. l. i. et facit bene ad legē istam. §. de condi. et demon. qui heredi. §. penul. et. §. si. et. l. plau-

ting. §. item rescinditur. et. l. sed et si hoc. et. §. ad trebel. lu. eius. §. heres. et ad legem falci. in ratione. §. i.

Legata non valent hereditate non adita. vt in l. ad legem falci. §. ex diuerso.

scus quoq̄ est: responderunt mortis causa eum capere.

Capacitas vt incapacitas donatarij inspicit tēpore mortis nō tēpore donationis. hoc dicit Pau. de ca. Africa.

In mortis causa donationib⁹ nō tēpore donationis sed mortis intuitū est: an quis capere possit.

In donatione facta filiofamiliās inspicit cui⁹ cōtēplatioe sit facta donatio Bar. Idē.

S filiofamiliās mortis cā donatū sit: et vltio donatore mortis filij: et vltio: q̄ situz ē qd iur⁹ sit: An. morte filij p̄ditionē cōpetere: si mō ipsi filio pot⁹ q̄ p̄t donatur⁹ dederit: alloquim si q̄m ministe rio⁹ eius pater vsus sit: ipsius patris mortē spectādā esse. Idēq̄ iuris fore et si de persona serui queratur.

Qui est liberatus acceptilatioe nō potest vt p̄ceptioe qua vteretur si liberat⁹ non esset. h. d. Bar. Idem.

Quod debitor acceptū factuz eēt mortis cā: si ualuerit donator etiā tēpore liberato⁹ ei pot cōdici. nāq̄ acceptilatioe iteruente abitur⁹ est a iure p̄stine obligatiois: eāq̄ in huiusmodi cōditionem

§. de leg. iij. l. i. §. si filius. Accur.

S filiofamiliās. cōpetere. aliter l vsufructu. vt. C. de vsufruc. l. si. vel ibidem etiam hoc distingui potest. sed loquitur ibi cum incertū est cuius cōtēplatione relinquit. licet huc solutio videtur repugnare finis illius legis. vbi dicit cū pleriq̄ versus simile sit et. Accur.

Ministerio. sic. §. qd iussu. l. si. in prin. et in l. i. qd cū eo. in si. Accur.

Queratur. nam eodē modo distinguitur cuius cōtēplatione. et sic intellige. §. eo. l. si. Accur.

Quod debitor. liberatus. i. liberando si acceptilatio nō interuenisset: vt qd redhibitoria tenebatur. n̄ sic aut cū sit acceptilatioe sublatā nō pot actio pl⁹ tpe tolli.

E q̄m qui nō ampli⁹. poterat. puta filio naturali: qui q̄tum capere possit habes. C. de natura. libe. aut. n̄ sic heredi. et aut. licet. vel in eo cui per falci. subtrahitur potes ponere. vt. C. eo. l. i. et facit bene ad legē istam. §. de condi. et demon. qui heredi. §. penul. et. §. si. et. l. plau-

Capere. latius patet mortis causa capio q̄ mortis causa donatio. Jr. vt dixi §. eo. qui p̄cio. Accur.

In mortis causa. sed mortis. vt qd in potestate hostuz erat qui tēpore mortis redierit fm h̄o. idē in legato. arg. de iure fil. non intelligi. §. quando. et. §. de leg. p̄stan. l. interuenit. et de leg. iij. si de portati seruo. Alij dixerūt et tempore facti testamenti. arg. §. de re. ca. to. l. i. et de reb. di. si cognatis. §. nō placet: quia regu- la cato. locum nō habet qd ex perso- na legatarij t̄m de- fiat legatū: sed cū p̄pter rem ipsam vt p̄sonā legatū: vel legantis et legatarij mixtum. In hereditate autem quā idōq̄ tria tēpora quandoq̄ etiā vnum spectatur. vt no. in l. de here. §. l. et disse. §. in extraneis. Itē no. hic. R. idē esse contra an qd possit donare. ar.

Regula cato. qn loci ha beat.

A dicimus. que erit perpetua. arg. s. de consi. pecu. item illa. s. qd a dicitur. et est sic ad illa translationem. s. de condi. ob causam. si quis accepto tulerit. et de condi. fur. parui. r. s. manda. qui negocia.

A m is. no facit. de facto. de iure autē facere pot. sic s. de iure codicil. cōficiunt. s. i. si au tē de iure nō pos set testari. nec do nare causa mortis pot. arg. s. de iure codicil. l. diuino se uerus. s. penul. ni si esset filiū fami lias vt statū subij cit.

C p̄ris. vt isti. qui. nō est per. fa. testa. in prin. et. s. de testa. l. q in pos testate. et. c. q te sta. fa. pos. l. iij. in fi. r. l. si tamen r. c. vt subijcit. r. s. n. i. filius. s. pari rā tione. sed nō lega re etiā patre per mittente. vt. s. de leg. i. l. ij. et est rō: qz legata in testa mēto relinquunt qd non dz ex alie no pendere arbi trio. vt in l. de fi deico. here. s. pre terea. r. s. de here. in l. lilla. sed an erit codicill? hec voluntas qua fi liū familias do nat p̄sentiente. videtur q sic: cuz quinqz testes ibi sint. vt. c. e. l. fi. s. dic q nō. vt. s. de codicil. l. diu. s. pe. s. dicitur vlti ma voluntas. vt

C de codicil. l. fi. s. fi. Item nunqd poterit hodie filiū familias legare p̄sentie p̄re: cū etiā sine testō possit lega ri. vt isti. de leg. s. n̄a aūt: Rñ non: qz lz sit diminuta so lēntas q ad numerū testū r voluntatis solēntatē: nō ta men in solēntate p̄sone condēns vltimā voluntatē inue nimus aliqd diminutus: vnde s̄iamus veteri iuri. vt. c. de appel. p̄cipimus. in fi. Itē qua actione petetur do natio causa mortis: Rñ. vt dixi. c. e. l. i.

S hi. superuixerit. et est ratio vt magis valeat q̄ p̄reat. vt arg. s. de re. dub. quotiens.

D onauerint. cā mortis. vel inter viuos. vt et. s. de re. du. l. si iter virū. r. s. de dona. int vir. r. vxo. l. cū hic sta tus. s. si marit. r. est h etiā illa rō p̄ter sup̄iorē: qz nō ama re r. c. vt. s. de dona. inter vir. et vxo. si id qd. s. fi. qd serui opas. r. casue tibi: quia speciale est in hīs duab? donatio nūb?. s. cā mortis et inter viuos. secus in alijs. s. cūb? vt

C sic. p̄ris fieri codicilli ex testō. l. facto testō: et etiam ob intestato. l. nō facto testō: ita r dōatio cā mortis. Pau. Mar. **A** m is q̄ testamētū fa cit: qz q non facit? mor tis causa donare potest. **C** s̄ur pot donare cā mortis patre volente. h. d. Bar. **F** ilius familias q non pot fa cere testm nec voluntate p̄ris: tamē mortis causa donare pa tre permittēte potest. **E** ad p̄firmatōez hui? dona tōis sufficit donatorē non su peruixere dōtario. h. d. Bar. **S** hi q̄ inulcē Idem. sibi mortis cā donau erunt pariter decesserint: neu trius heres repetit: quia neu ter alteri superuixerit? Idem iuris est si pariter maritus et vxor sibi donauerint?. **C** dōtio r substātiā p̄ctus facti p̄uētiōē in alijs p̄tra ctuz trāsire si verborū significatio patitur. h. d. Bar. Idem. **S** i ita donatur mortis cā: v t nullo casu reuo cetur: cāsa? donādī magis? est qz mortis causa donatio: r iō perinde haberi debz atqz alia q̄is inter viuos donatio:

si stipulet vxor dotē a viro si p̄cedat vir: vt i p̄rio. vt. s. de re. dub. l. q duas. s. si marit?. Illud aūt p̄stat q ex q̄li tate p̄sone vel ex aliquo alio lex p̄sumit atqz primo de cessisse: vt in illo. s. si maritus. r. s. fi. r. s. de pac. do. l. in te gre. in prin. r. s. de relig. l. si possessor. s. i. Accur.

S i ita. reuo cetur. qd po test fieri. vt et. s. e. si alienā. in fi. et. s. eo. senat? s. mor tis causa. in fi.

C causa. i. rā tio siue occasio. **M** agis. s. in ter viuos. Accur.

D onatio. scz quedam impuls uua non finalis. sic s. ii. l. i. ḡualiter.

I deoqz. s. qz est donatio iter vi uos.

N o valet. vt nūc trāseat domi nium sed poterit morte cōfirmari. vt. s. si mortis. ac.

E t iō. scz qz nō est hūmōi dona tio cā mortis: sed inter viuos.

D onatione. in mortis cā dona tōe locū hz falci. r in illa que fit in ter viuos quādo morte p̄firmat. vt c. ad. l. fal. l. pe. et l. in donatiōib?.

A nculo. do natur? nes pos.

D ebat. auū culus. Accur.

H eres. s. isti? nepos.

P ossit. s. auū culus.

P osse. als est posse: als dicit posse. r dz deficere em.

A b eo. auūcto. r fac. s. e. mortis cā. s. ticia. r qd ibi no.

M ortis. actionem. s. directam.

C ontigisset. s. donanti. Accur.

T unc haberet. s. demū. sic accipit tunc vt extremū tempus capiat. vt r. s. de condi. r demon. l. iij. s. fi.

D onator. conualescens.

M edicare. directa i rē cū dñuz ab eo nō discessit. ac.

M ortuo. s. qui donauit. Accur.

D onatum est. s. poterit vēdicare si a possessione ca dat. nam mortuo donatore trāsliit in eum dñum.

S ic. s. donauit. Accur.

I n sic. i. statū fieri dōtari? dñs: s. redderet i dese ctū dñōis vt subijcit. Quid aūt i dubio? Rñ. dñuz trās ferri statū. vt ar. s. de iure do. dotz. fruct? s. fi. r. l. seq. Ac.

C onualuisset. s. qui donauit.

Liber Primus.

Actionē. f. vtilē. vt. l. i. p. no. et ex vi pacti. nec ob. C. de pac. l. traditōib⁹. q. aliud est in vltimis voluntati bus vt possit redire dñum. et ideo nō obstat similiter. C. de pac. inter emp. et vendi. l. i. q. r. iij. Verū etiā in pactis inter viuos pōt distinguī. vt. no. s. n. i. l. i. §. ite cum ipse. et facit. s. de dona.

inter vir. et vxo. si interim. in prin. et §. i. et. l. eo. senar⁹. §. mortis.

Si quid horum. f. supradictorum. q. si donauit causa infirmitatis quas habebat: ex qua si moreretur fieret res donata donatarij et fact⁹ est san⁹. vel si donauit cā pte hui⁹ ad qd ibat in quo timebat mori. et si moreretur fieret res donata dōtarij. et nō est mortuus: et reuersus est san⁹. vel si donauit cuz volebat ire vltra mare. et ante rē reuertere credebat mori: et sic fieret donatarij: et reuersus est. nam oib⁹ supradictis casib⁹ poterit rē dōtarij reuēre donatarij. Ac.

Inter. l. i. ante rē veniret conditio i qua debebat reddere.

Donatū. scz cōpetit in rem si a possessōe cadat.

Ad huc qd. f. iuris cōsult⁹. et lege interrogatur: et hēas sic: qd dubitat in rē donatori cōpetere. q. d. nullus. als deest cōpetere: et tunc habēas. quis dabit in rē. et dic qd. i. aliquis iuris cōsultus. vt. s. Accur.

Ut mortis. ex penitentiā. vt. l. eo. senatus. §. donatio. in si. §. et in si. eo. §. i. et. s. si cer. peta. l. non ois.

Cōdictionē. sine causa vel ob causam vt pbat legibus p̄fatis: et hoc rōne possessōis. s. quidā dicit rñ sine cā: nec ob cām et vtilē in rē. i. efficacē rōne p̄ueratis. qui strānsfert ipso iure dñum in donatoriē. vt. s. l. p. i. vel. p̄prie dicit vtilē in rē. et sic poterit intelligi cōdictionē dari rōne p̄ueratis. et hoc ideo dico quia nemo rem suā cōdicere potest p̄teritū a fure. vt. s. v. usufruc. quē ad modū cauent. l. si. vel dic tertio dari cōdictionē cū in q̄ri

defendi in rē cōpetere donator: actionē si qd hor⁹ contigisset: interim autē ei cui donatum est. sed et si morte p̄uentus sit is cui donatum est: adhuc quis dubitat in rē donatori cōpetere? Idem.

Ut mortis causa donatio: ipse ex penitentiā cōdictionem vel vtilē in rem actionem habet.

Cubi speciale nomen nō cadit causa mortis capio nuncupatur h. d. Bar. §. alius.

Mortis causa capio: cuz p̄pter mortē alicuius capiēdi occasio obuenit: ex p̄tis hīs capiēdi figuris q̄ proprio noie appellatur. certe enī et q̄ hereditario: aut legatarij: aut fidei cōmissi iure capiē: ex morte alterius nanciscitur capiēdi occasio. s. quia p̄p̄uo nomine hec species capiēdi appellatur: ideo ab hac diffinitione separatur.

Si debebas michi cētū et nō eras soluēdo et ego liberaui te p̄ acceptilationē et donatōne cā mortis videris totam q̄ritatē a me recepisse. Pau.

Iuliano placet h̄ soluēdo nō sit debitor cui acceptolatū sit: videri ei mortis causa donatum. Sine donatiōe autem capitur: vel ut pecunia quā statuliber aut legatarius alicuius cōditionis implende

tate: in rem quādo in specie p̄sistit donatio. et facit. C. de dona. ante nup. l. cum veterum. Accur.

Mortis causa. occasio. vt. r. s. eo. qui p̄cio. plene de ea capione dicit. Accur.

Diffinitione. mortis causa. et facit. l. de h. obli. doli clausula. et. s. de pac. l. iuris gentiū. in prin. Itē facit s. si qd omis. cau. si qd sub r̄ditōe. Accur.

Dōtati. l. totū vt in hac lege i. si. q. ipse paup̄ sibi soluēdo est. vt. r. s. ad legē sal. ne senius. §. si. et. l. q̄rebat. §. i. s. z. se. cus si debitorem meū nō soluēdo p̄stituti tibi mortis mee causa de lego. vt. l. ea. l. §. si iusser. et. s. e. mortis cā. §. si donaturus. Accur.

Capio. mortis causa. h̄o.

Si iusseris mortis cā debitorē tuum michi aut creditori meo expromittere decē: qd vris esset q̄rit: si iste debitor: soluēdo nō sit. et ait Iulianus: si ego stipulat⁹ fuero: tā tā pecuniā videri me accepisse: i. q̄ritā debitor: soluēdo fuisset. nā et si p̄ualuisset inq̄t donator: obligatiōne debitoris d̄taxat⁹ recipere deberet. si vero creditor: meus stipulatus fuerit: tā tam pecuniā videri me accepisse in q̄ritā a creditore meo liberatus essem. Per acceptilationem quoq̄ egenus debitor: liberatus totam eam pecuniā qua liberatus est accepisse videtur.

Eodē numero. f. vt dicat mortis causa capio. Accur.

Legatū. si b̄ relicto. p̄.

Omittat. i. repudiet. Accur.

Rursus. scz capio mortis causa: est tamen et donatio in casib⁹ q̄ sequunt. et sic no. Mortis q̄ ois mortis causa donatio ē mortis causa capio. s. r̄is cau. nō conuertitur. et fa capio facit ad. §. s. eo. q̄ dicit: nō ecōtra.

Intelligimus. si est donatio causa mortis.

Ditaxat. cum non sit adhuc solutus: als repetit a me quod est michi solum.

Liberatus essem. vt. r. s. eo. mortis causa. §. i. et de iure do. l. cum vir.

Per acceptilationē. dic casum vt. s. ea. l. §. iuliano. vel iunge ad p̄cedentia. et dic liberatus a me cui fecisti expromittere nā totā videtur accipere: s. ego: ita ad totā reddēdā tenebor. vt argu. s. de dona. inter vir. et vxo. qd autē §. eleganter. et §. si vxor. Accur.

Non videtur perfecta irrevocabiliter. perfecta tas: men est quo ad obligationem. vt. s. de his qui. vt indig. l. post legati. s. qui mortis. t. de quo ad dominij translationem. l. quidam. secus agatur. vt. s. eo. si mortis causa res. sed arg. contra in hoc. l. de sol. qui sic.

Uti alienaz. sed ab eo. et ti dat cōdictio: vt plene dixi. s. eo. si alienaz. r. facit. s. de iure do. l. iure succursus. s. si pater. r. de ad. inde. Lindebit. s. q. an si. s. r. s. man. l. i. u. lia. sed certe lino ille cui erat videt alienare. vt. l. s. h. sig. l. alienatiois. s. dicit. transit ab eo dñum nō tñ vt accipies dicat habere ab eo causaz yfucapionis.

Mortis. qad viueret. lta pulator: et est vna stipulatio. vt. l. i. pri. s. h. Accur. e. Eractio. nisi etiā actus est vt in vita accipiat vt in dñio. arg. s. e. l. si mortis causa.

Senat. cui nomē nō habemus. d. Non liceret. qz eqparant legatis. vt. et. s. eo. olibus. r. l. marcell. s. paul. Accur.

Nulla casu. nisi ex ingratitudine. vt. C. de reuocā. dona. p. totum titulum. Ac. i. Ibi. s. in vera donatiōe de q habuit. s. pri. s. mētionē. Accur.

Recepisse. i. receptus esse. Ac. l. Uulgo dicit. vt. r. s. e. l. i. et isti. eo. s. i. et fm hoc non videt differre a legato. s. dicit vt d. l. i. s. eo. Accur.

Non videtur perfecta donatio mortis causa facta: anteq mortis insequatur.

Alienā rem. Pau. mortis causa traditam vsucepit: nō ab eo videtur acceperisse cuius res fuisset: s. ab eo qui occasionem vsucapionis prestittisset. Marcel.

Mortis causa donatio si etiā cōstitui potest: vt quis stipulet in annos singulos quoad viueret: scilicet vt post mortem pmissiois incipiat ex actio.

Et potest causa mortis donari cui pot legari. h. d. Bar.

Senatus. cen. Pau. s. fuit placere mortis causa donatiōes factas in eos qd lex prohibet capere: in eadē causa haberi qua essent ea que in testamento eis legata essent: quibus p legem capere nō liceret. Ex hoc senatus cōsulto multe r varie qstiones agitantur de quib pauca referam.

Donatio dicta est a dono quasi doni datio tracta a greco. Nam ita greci dicūt. Sed mortis causa donatio lōge differt ab illa vera r absoluta donatiōe: que ita p ficit vt nullo casu reuocetur: r ibi q donat illum potius qz se habere mauult. At is q mortis causa donat se cogitat q amore vite recepisse potius qz dedisse mauult. r hoc est qd vulgo dicitur se potius habere vult qz eum cui donat: illū deinde potius qz heredē suum. ergo qui mortis causa donat: qua parte se cogitat negotius gerit: scz vt cum cōualuerit reddat

si recipisse. i. receptus esse. Ac. l. Uulgo dicit. vt. r. s. e. l. i. et isti. eo. s. i. et fm hoc non videt differre a legato. s. dicit vt d. l. i. s. eo. Accur.

Negotium gerit. i. obligationem. sic. s. ti. i. aristo. n. Cōdictione. sine causa vel ob causam. vt. s. e. l. qui mortis. r. l. si alienā. in prin. r. s. de condi. cau. da. cū qd.

et. s. si cer. peta. l. non omnis. in prin. Accur. o. Ut aliquid facias. pimum vt ponitur causatiue r postea ponitur consecutiue. vt et asa. C. de obsequijs. l. iij. r. C. de iudi. properandis. s. i. et ibi vt iustificeris r. in psalmo: miserere mei deus.

tur sibi. Nec dubitauere casiant quin r cōdictione repeti possit quasi re nō secuta: ppter hāc rationē qz ea q dantur: aut ita dantur vt aliquid facias: aut vt ego aliquid facias: aut vt luctus tictus aliqd faciat: aut aliquid ptingat: et in istis cōdicio sequit.

Mortis causa donatio fit multis modis: als extra suspicionem vltius periculis a sano r in bona vultudine posito: cui ex humana sorte mortis cogitatio est: als ex metu mortis: aut ex presenti vite periculo: aut futuro. si qdem terra maris taz in pace qz in bello: tā domi qz militie multis generibus mortis periculū metui potest. Nā etiā sic potest donari: vt oino ex ea vultudine donatore mortuo res non reddantur: et vt reddātur etiā si prior ex eadē vultudine decessit. si tamē vultudine mutata restitui sibi vult: sic donari potest vt non aliter reddantur: qz si prior ille qui a ccept decesserit.

Sic quoqz pot donari mortis causa: vt nullo casu sit repetitio: nec si conualuerit quidē donator.

Socius nō dicit nisi aliqd ponat in societate scz rem vel operam. h. d. Pau de ca.

Si quis societatem per donatiōe causa mortis interit: dicendum est nullam societatem esse.

Cōdicio sine causa surrogat loco actiōis pime r est illi nature cui erat priā vt defcōtra quēlibet in solidū. Pau.

Si duob debitorib mortis causa donaturus creditor vni

vt. s. p socio. l. v. s. si. r. s. de mino. in cause. circa pn. et. s. de dona. inter vir. r. vro. l. cū hic. s. si inter. Accur. d. Si duob debitoribus. i. s. d. qz reio debēdi. Accur.

Aliquid facias. puta vt adē hereditatem vel adimpleā aliquā conditionem: quonā hoc nō secuto dat repetitio. vt s. de cōdi. cau. da. l. i. s. si parēdi. Ac.

Contingat. veluti sticho libertas. Azo. r. Cōdicio. ob causam. r facit s. n. i. l. i. s. item cū ipse. et. s. de cōdi. inde. l. in summa. r in st. eo. in prin.

Periculi. presentis. Accur. t. Metu mortis. scz presentis. Accur.

Periculo. scz alio. vt. s. eo. l. iij. et. iij. et. vt. vi. si quidē r. r. vt paulus: periculum in mari: et periculum in falsis fratrib. vt. C. de insitu. et substi. l. iij. Ac.

Si quidē. re fertur ad id qd dicit de futuro.

Non reddatur. etiā si bantez penituerit vel cōualuerit. Accur.

Decessit. donator. Accur. a. Decesserit. r tunc p penitentiā vel qualescētā nō reuocatur. R. b. Donator. et tūc magis est inter viuos. vt. s. e. l. vbi. Accur.

Interit. vt si te nichil ponētē nec rē nec operam in societatem admittā volens causa mortis donare r idē si inter viuos.

a **A**ceptum. quo casu et alter liberatus est.
b **T**ulerit. i. creditor.
c **S**orum. i. a quo vult eoz sicut et an poterat: vt r. j. de duo. reis. l. ij. et hoc accipe cu vterqz est capax: qz vno liberato et alter liberat. als fec: vt. s. de do. iter vi. r. vt. l. si spose spoz. s. i.

nisi sint socij. vt. s. de lib. le. l. an pe. q. cau loch hz electio sicut qn sunt abo capacez vt s. hic d. **M**ulta legata essent. pmi ani puru: sequenti co ditionale: vt r. s. de annu. lega. l. in singulos. r. l. cu i annos. r. qn dies leg. ced. l. nec fel. in pn. r. l. cu in annos. r. s. qn dies vsufr. leg. ce. l. i. in pn. Sed vsu huc. l. j. de verb. obl. l. pluribus in pn. s. il lud qn fuerit plures res expse i sti pu. vt in e. n. l. qd dicit. r. l. scire debem. vel cu intel ligunt expse vi re petitionis: vt. j. de pbo. ob. ticia. s. si. vt ibi inuit. s. r. ex illa plurib. p. positio. vel solue vt ibi. Itē adhuc i ea. l. plurib. s. l. Sol. s. j. vna est quo ad vna co ceptionē vt hic: s.

itate inspecta plures sunt vt ibi propter plures solutiones et actiones. hoc nō placet: qz in legatis est vna conceptio verborum. vel s. m. Jo. vna est vt semel spicia tur an acqrat vt hic. r. j. de ver. ob. si filius. et. l. si stichu. s. i. s. i. tate inspecta plures sunt vt ibi. r. s. v. sur. scia. in fi. sed in legato spectant singuli anni an sit capax. vt in stipulationibus vna nascit actio: in legato plures. vel solue vt ibi. Itē contra videt p dicitis solutionib. j. de si de iur. si a colono. in pn. vbi dicit vna stipulatio plurū annoz et plurū rerū etiā veritate inspecta. s. j. ibi. pmi sit fideiussoz qd colono in qn quēniū promiserat: r sic est vna. Itē est arg. cōtra huc. l. C. de dona. l. sancim. s. fi. sed illud se vt donatio nō pereat. ppter omisam llnua tionem: vt ar. s. de reb. du. l. quotiens.

e **S**emel. i. tpe mortis: vt in donatione cō mortis: et quis cā sit hec stipulatio: vt. s. eo. l. in mortis. r. s. si qd cau. si eum. s. fi. s. i. in stipulatione habetur aliō tps. i. co ceptionis: vt. d. l. si filius.

Q **U**od conditionis. dic casum cū qd dat alicui cau sa iplēde cōditiois a statulibero vel ab alio qd fig: nūqz capiat vltra modū lege statutū: vt i filio nasci cui l. hie vnciā extatib. legiūmis: vt. C. de natu. li. l. ij. r

aut. nūc alic. r. aut. l. s. vt r. s. i. debeat imputari in fal. vel nō si det heredi cā iplēde cōditiois: distinguit cū dat statuliber: an erat tpe mortis i peculio an nō vt hic. r. s. ad. l. fal. l. id autem. si alius a statulibero det nō distin guitur: qz nūqz imputat in falci. debitū iure institutio nis. secus i reb.

quarta: in qua ta lia pputat. vt hac l. r. s. ad. l. fal. l. in quarta. l. pn. r. s. s. r. qd iplēde. et s. si qd fo. r. d. l. id aut. et ad reb. s. ducta. s. nūmis potest scōo intelli gi hec lex vt quod dat cā iplēde cōditiois a statu libero possit capi vltra modū cōces sum a lege si non fuit ex peculio qd habuit tpe mort: alioqn nō possit: qd antez ab alijs non a statulibero datur vel ei. note ab alio: possit ca pere vltra modū sed an sit in falci. imputādū: dic vt modo dixi. Ac.

g **N**ō poterit. imo cōtra: vt. s. de vulga. substi. si is q. So. hic a nemse poterat capere vltra modū: ibi ab alijs poterat l. r. qdaz nō: vel hoc qd da retur cā iplēde conditionis esset loco eius qd ei relinquit: r ita ab ipso testatore pcederet: als frans fieret legi: qz testator oia bona sua alicui relinqret vt filio naturali tantū dē prestaret. quod non licet: vt. s. de probatio. l. quidam. et de legi. et senatuscon. l. contra legem. et. l. frans. quod autem ex substitutione obuenit vt in contrario: alio iure procedit: non ex donatione testatoris.

h **C**ausa datur. heredi.
i **C**oncesso. id est in falci diam que moderatur lega ta. et hoc si vnus heres est. si sunt plures pro parte cohe redis est extra quartam. vt. d. l. in quartam.
k **I**d habuerit. statuliber. vt. d. l. id autem. et arg. s. l. dedit. f. absente. (de bo. li. l. iij. s. fi. m. **D**antur. causa iplēde conditionis que non im putantur. sed in eo qd dicit non imputari: quia alius p eo dedit. ē ptra. Leo. l. quod statuliber. i. fi. Solu. hic absens erat is pro quo dabatur: ibi presens. arg. j. de ver. signi. si procurator presentis. Sol. vt ibi. j.

l **I**d. pparatas. regulariter. sed fallit qd fig: vt no. s. eo. marcellus. s. paulus.
o **P**recij. accepti.
p **A**liquin. id est si non eligat precium acceptum.

aut. nūc alic. r. aut. l. s. vt r. s. i. debeat imputari in fal. vel nō si det heredi cā iplēde cōditiois: distinguit cū dat statuliber: an erat tpe mortis i peculio an nō vt hic. r. s. ad. l. fal. l. id autem. si alius a statulibero det nō distin guitur: qz nūqz imputat in falci. debitū iure institutio nis. secus i reb.

quarta: in qua ta lia pputat. vt hac l. r. s. ad. l. fal. l. in quarta. l. pn. r. s. s. r. qd iplēde. et s. si qd fo. r. d. l. id aut. et ad reb. s. ducta. s. nūmis potest scōo intelli gi hec lex vt quod dat cā iplēde cōditiois a statu libero possit capi vltra modū cōces sum a lege si non fuit ex peculio qd habuit tpe mort: alioqn nō possit: qd antez ab alijs non a statulibero datur vel ei. note ab alio: possit ca pere vltra modū sed an sit in falci. imputādū: dic vt modo dixi. Ac.

g **N**ō poterit. imo cōtra: vt. s. de vulga. substi. si is q. So. hic a nemse poterat capere vltra modū: ibi ab alijs poterat l. r. qdaz nō: vel hoc qd da retur cā iplēde conditionis esset loco eius qd ei relinquit: r ita ab ipso testatore pcederet: als frans fieret legi: qz testator oia bona sua alicui relinqret vt filio naturali tantū dē prestaret. quod non licet: vt. s. de probatio. l. quidam. et de legi. et senatuscon. l. contra legem. et. l. frans. quod autem ex substitutione obuenit vt in contrario: alio iure procedit: non ex donatione testatoris.

h **C**ausa datur. heredi.
i **C**oncesso. id est in falci diam que moderatur lega ta. et hoc si vnus heres est. si sunt plures pro parte cohe redis est extra quartam. vt. d. l. in quartam.
k **I**d habuerit. statuliber. vt. d. l. id autem. et arg. s. l. dedit. f. absente. (de bo. li. l. iij. s. fi. m. **D**antur. causa iplēde conditionis que non im putantur. sed in eo qd dicit non imputari: quia alius p eo dedit. ē ptra. Leo. l. quod statuliber. i. fi. Solu. hic absens erat is pro quo dabatur: ibi presens. arg. j. de ver. signi. si procurator presentis. Sol. vt ibi. j.

l **I**d. pparatas. regulariter. sed fallit qd fig: vt no. s. eo. marcellus. s. paulus.
o **P**recij. accepti.
p **A**liquin. id est si non eligat precium acceptum.

l **I**d. pparatas. regulariter. sed fallit qd fig: vt no. s. eo. marcellus. s. paulus.
o **P**recij. accepti.
p **A**liquin. id est si non eligat precium acceptum.

l **I**d. pparatas. regulariter. sed fallit qd fig: vt no. s. eo. marcellus. s. paulus.
o **P**recij. accepti.
p **A**liquin. id est si non eligat precium acceptum.

l **I**d. pparatas. regulariter. sed fallit qd fig: vt no. s. eo. marcellus. s. paulus.
o **P**recij. accepti.
p **A**liquin. id est si non eligat precium acceptum.

l **I**d. pparatas. regulariter. sed fallit qd fig: vt no. s. eo. marcellus. s. paulus.
o **P**recij. accepti.
p **A**liquin. id est si non eligat precium acceptum.

Stipula tio an nua an sit vna vt ples

Datum cā p diti onis im plende an sit in falci. im putādū

Postum seruis. i. iustis estimatione. r sic soluit cetera. s. eo. si filio. r. s. de peti. here. si possessor. s. i. et. l. in estimati- onem. vel intellige illa s'm ista. electio q' dat donatariq' do- natarius fuit in culpa reddendi cu' debebat cogitare posse cu' reuocari. vt. s. eo. si is cui. r. ar. s. d' possi. l. i. s. fi. r. l. iij.

Iter. quida' hnt tale fraz inter mortis cau- sa donatōes r ea oia sunt q' mortis q's cā ceperit: q's p'sens p'senti dat r. et est sensus q' oia ea q' mort' cā capitur possunt dici donatio cau- sa mort' large ac- cepto vocabulo. r ecōtra oia mortis cā donatio potest dici capio mortis cā: et hoc subijat q's p'sens r. et sic sint cōtra ad cōfir- mationē. sed p'p. l'ra est p'p. et sic. f. inter mortis cau- sa donationem: et ea q' mortis causa q's ceperit est earū rez differētia. nā cā mortis do- nat' q's p'sens pre- senti dat. mortis cā capi intelligitur et q's non r. et de hoc subijcit duo exēpla. et sic facit s. eo. l. mortis cau- sa capitur cuz. in p'n. Et r alia dif- ferentia: q' qui ex testamēto capere nō potest legati vel fideicōmissi nomi- ne vel donatōe causa mortis: capiat tamen hoc mō. vt. s. de cōdi. r. demon. l. meuius cui. est et alia. vt. s. ad legem falci. acceptis. Itē alia: quis non reuocatur forte p' peni- tentiam. vt. C. de iure do. l. ij.

Mortis causa donatio est quando presens presenti dat causa mortis: sed mortis causa capio est que in speciale no- me nō cadit. h. d. Bar. Mar.

Iter mortis causa do- nationes: et ea omnia q' mortis causa quis ceperit est earū rerū differētia. Nā mor- tis causa donatur q's presens presenti dat. mortis causa ca- pi intelligitur et q's non cadit in specie donationis: etenim cum testamento suo quis pā- phylum seruum suum liberuz esse iussit si michi decē dederit: nichil michi donasse vide- bitur: et tamē si accepero a ser- uo decem mortis causa acce- pisse me conuenit. Idēq' acci- dit in eo qui sic heres institu- tus est: si michi decem dederit. nam accipiendo ab eo qui heres institutus est conditio- nis implende eius causa: mor- tis causa capio.

Sis cui mortis cā ser- uus donatus est eū ma- numissit: tenetur cōdictione in

trahit retro vt hic dicit cū equiparet donationi inter vi- uos. vt. s. eo. l. vbi. r. C. de dona. inter vir. et vxo. l. dona- tiones. r dabo exēplum in seruo sic donato: q' interim s'i- pula' cui acq'rit. vt. s. de dona. inter vir. r vxo. l. si is ser- uus. atq' si esset mera donatio cā mortis nō traheret re- tro nisi ad temp' mortis. vt. s. de do- na. inter vir. r vxo. l. s'z interim. s. i. r ibi plene dixi. Ac. h. Secuta. s'z donantis.

Sicuti seruis: q'm' scit id posse si- bi d'ici si cōualuerit donator. Donatio causa mortis fa- cta vxo: si confirmatur mor- te donantis trahitur retro ad diē donatōis. h. d. Pau. de ca.

S mortis Papiua. causa inter virū et vxo rē donatio facta sit: morte se- cuta r'educitur ad id tēp' do- natōis quo interposita fuisse.

Datum a statulibero de bo- nis defuncti causa implende cōditōis impurat in falcidia: r vent' i hereditat' penitōe et trebellianica restitutor: r i tre- bellianica cōputat vndecūq' esset datum. h. d. Bar. Idē.

Quod statuliber vni ex hereditibus de peculio dedit: et qui acceperit in falci- die rationem venit: r in here- ditatis petitionem. Item ex trebelliano restituitur. Et pe- culio autē videtur dari q's sta- tuliber donatum acceperit r de- dit: et q's ab alio noie ipsius p'sente eo datur: ppe est vt ab ipso datum intelligatur.

Petitionem. vt et. s. de peti. here. l. nec vllam. s. q's si quis. ibi: sed fabinus r.

Restituitur. si cā heres vt suspecta adit: r hoc q's a statulibero habet cū alijs bonis restituit vt hic. et. s. ad trebel. ita tamen. s. qui suspectam.

Accipit. ab aliquo viuente domino.

Dedit. f. postea.

Ab alio. puta amico serui.

Ipsius serui.

Eo. seruo. r sic opat p'sentia aliqd vt q's de peculio eē videat. sec' si nō eēt p'sens. vt in Dno. s. eo. q's d'itōis. in fi. r est p hoc. l. de p. ob. si pcuratori p'sentis. r de fur. l. falsus. s. s'z si is q. r. s. de dona. int vir. r vxo. l. iij. s. fi. vel hic alq' erat donatur' seruo etiā si nō manumitteret. ibi nō arg. l. de castre. pecu. l. castre. vel hec lex loquit in q' rta trebellianica: r in ea l'putat q's donat cā implēde p'di- tōis a q'cūq'. vt. s. ad. l. fal. in q'rtā. s'z in q'rtā debita iure institutōis nō: an q' ibi loquit. vt. s. ad. l. fal. id aut. cui so- lutōi est p'ra q's supra dixi venire in peti. here. nam cō- tradiceret. vt. s. de peti. here. nec vllā. s. plane si acceperā. dices ergo vt in prin. l. loquat in quarta iure institutio- nis. Id autē q's sequit ex peculio r. loquitur in quarta

trebellanica. et facit ad l. 3. de acqui. here. pro herede. papinianus.

Scia. traditionibus. qd non fuit necesse cum retinebat usufructum. vt. C. de donatio. quisquis.

b Pertineret. hucusq; de couentione fuit fm. Bzo.

c Exceptio. a seis. quia nodum dies venit restituendum bonorum.

d Constituto. est enim hoc iudicium q; penit aliqd ex donatide causa mortis sicut bone fidei iur. vt. C. in q. cau. in lte. resti. l. i. mox. et ar. 3. eo. l. illd. Alij appellat h; petitiones hereditatis q; petunt illa bona: vt de hereditate tiana.

e No extorque de. als cautiois: et als donatons. i. cautiois ppter donationem.

f Intitu. viuente seia. melior est ro: q; cu fuerit donatio ca mort; pt ea reuocare p penitentiam. vt. 3. si cer. pe. l. no omis. Item et alia ro q; no dz q; ee sollicitus de hereditate viuentis. vt. 3. de vulg. substi. l. ij. s. itez cu. p q; rones tollunt raria. 3. de iudi. l. in oib;. et de peni. here. qd si in die. in si. i. rñ.

g Interposita cautio. spontem ad hoc no pot mulier cogi vt dicitur est. Accur.

h Translato. in ticio.

i Propter legem. i. pactu. s. vt si ticius ante ipsam vita decederet: proprietates ad eam rediret. Accur.

k Permittit. certe sic permittit pma: s; tñ ad huc reuocet in dubiu dicet vtrū et. ac si dicat: an est donatio iter viuos habes certā aditionē vel pactionē. Accur.

l Uideri. pma de q; dicit: et hoc ppta illa s; ba vt si tici; an ipam et. q; in tali donatide ponit pauerit. vt arg. C. de testa. l. no codicillu. alioq; in dubio eet donatio inter viuos. vt. l. pri. s. et. 3. ti. l. filiusfamilias. s. sed enim. Et no. q; due fuerit hic donatides ca mortis. pma collata in ticiis: alia in ei; filios: q; pact; est ipe ticius filius suis er cui; pacto hñt vile actione. vt. l. de h. ob. qd cūq; pma resoluit p remouete ticio: scba remanet. sed cum postea mulier exponit cautionē spote nuq; fit nouatio:

an pfirmat pma. videt prima tolli: et scba agi. argu. inst. qui. mo. testa. inst. s. sed et si quis priore.

m Sequit. vere sequit: q; si eet int viuos no resolueretur ipo iure: s; p traditoez. vt. C. de pdi. ob. cas. l. ea. et de pact. l. traditoid;. Itē no minueret p falcidia. vt. 3. eo. l. vbi. qd hñt vt lia

tim subicit. Ac.

n Soluta. i. resoluta morte tici; Accur.

o Seques. cautio vel donatio. Accur.

p Extorquet. spote. vel die mortua seia. vel die et viua. et die videt extorq;: no tamē pt fieri cu effectu.

q Falcidiam. quā heres retinebat ex hac donatide. vt. C. e. l. ij. in fi. et ad l. fal. in donatide. et l. pe. Ac.

r Bonis. hereditariis siue testatoris. Accur.

s Uellent. vt et fuit factum. 3. p. xi. rñ.

t Seruadi. est. qd dicit debere cōtribui qñ est donatio ca mortis: non autē cu est inter viuos. vt. 3. eo. vbi.

u Ad alia. als alia. s. donatidē als alia. s. donata pstitue et. s. cui; auctoritate locus est falcis. in donatione ca mortis.

v Auferentur. etiam in vita.

w Perempta. et sic fuit. 3. e. l. ij. i. p. m. et. 3. de dote

prele. l. seia. et sic non est contra. sed concordat.

x Absolute. vt in hoc casu fuit.

y Doret. electue ponit. vñ dicēda est donatio inter viuos falcidia loci no habere. et facit. 3. ti. i. filii. s. s; em memini se. et no posset hoc p penitentia reuocari. vt. 3. de pac. do. l. cum maritus. s. i.

z Alcinius. cōstat inter viuz et vxoz valere donatides ca mort; vt. 3. de dona. int vir. et vxoz. si est q; s. l. et l. quā. et l. s; iterim. qd qñ sit intelligēdū exponit hec lex.

c Susceperit. als suscepit. s. p dicit estimatone. als successerit: et tñ dic iuste. l. bene succedit cu non sequitur mors: non iuste cum sequitur.

d Querendum. subaudi sic. Accur.

e Qd magis. dicitū fulcniū fm qdā. p qd. 3. loc. h; bitatores. s. si. tu dic neratū. p q est. 3. e. senat. s. mort;

seia supstes fuit; sequēs extorqueri videat. muliere deniq; postea diē functa liberi tici; si cautionē ex cōsensu mulieris acceperit: ptributiōi ppter falcidia; ex psona sua tenebūtur.

f Infirm; no psumit; ca mortis donare nisi de reddēdo cōuentat; s; fat mētio mort;. B.

g Cū p in extremis vite pstitur; emāctipato filio qdā sine vlla cōditione redhibendi donasset: ac fratres et coheredes ei; bonis; cōtribut donatides falcidie cā vellēt; nus antiquū seruandū esse rñ. no enim ad aliā cōstitutionē ptinere: q; lege certa donarent; et morte insēcūta quodāmodo a bonis auferētur; spe retinēdi perempta. eū autē qui absolute donaret; no tam mortis causa q; mortem; donare.

h Ad donatidē causa mortis inter vtrū et vxozem sufficit mort; cogitatio. Bar. Vera.

i Alcinius; inter vtruz et vxozē mortis cā donationē ita fieri putabat: si donator iustissimū mortis metu hābeat. Herati; sufficere estimatone donatis hāc ee vt morturū se putet: quā iuste necne suscepit; no esse qredum; qd magis intuentum est.

Seruo cui donatus esset. scz serui cū nō p̄replatio-
ne dñi fuit facta. vt dicit. s. eo. si filio. Accur.
Donatus ei. duobus modis exponit. primo ei. s. domi-
ni serui. et dicitur q̄ mortuo dño serui heres h̄ic manu-
miser ante apertas tabulas: et sic nō tenuit manumissio cū
h̄eres nō erat do-

**In donatōe cā mortis h̄ic
ad executionē inspiciunt tēp̄
mortis. h. d. Bar. Pau.**

Seruo mortis cā do-
natū sit: videam⁹ cuius
mors inspici debeat vt sit loc⁹
p̄ditioni: dñi/ an ipsi⁹ serui. sed
magis eius inspiciēda est cui
donatū esset: sed tamen post
mortem eius⁹ ante apertas ta-
bulas testamēti manumissum
hec donatio nō sequitur.

**Explicit ex ordine
liber. xxxv.**

Incipit Liber.ii.

De manumissionibus.

**Qui est in ultima die vigin-
ti annorū nō est minor vigin-
ti neq; maior. h. d. B. C. l. p.**

Qui kalendis q̄si annū vigesimū
cōpleuerit/ posse manumitte-
re. Nō em̄ maiorū vigin-
ti annorū manumittere: s; mi-
norē manumittere vetuit. Iā
aut̄ minor nō est q̄ diē supre-
mū agit annū vigesimū. Idē.

Serues deliberante le-
gatario seruū legatum

**De reg. iur. l. que legata. Itē facit. s. de dona. inter vir.
et yro. sed interim. s. maritus. et. s. consequenter. et. s. de
euc. l. minor. s. denunciare.**

**De manumissionibus. Dixit de relictis pecuniarijs
a libro de testamētis vsq; ad lib. superiorē: nunc de li-
bertatibus premitens titulum generalem.**

Lacuit. lex. c. l. ascēna. p̄hibuit minorē vigin-
ti annis manumittere. vt l. i. q̄ manumittere nō
p̄nt. s. eadē. quis dicit minor hec lex dicit.

Nocuis. q. d. inchoata. xx. an. die vltima
h̄. q̄ in media nocte incipit. vt. s. d. ser. more romano. Ac.
e. Permittit. s. h̄. q̄ legē elascētia. l. lex elascētia non

dixit q̄ maior vigin-
ti annis manumittat. verum est ta-
men sine dubio q̄ potest. sic. i. i. si collactancus.
f. Nō est. vt. s. de h. ob. si mior. s; s. de mino. l. iij. s.
minor. Sol. plene vt ibi. Itē hodie videt̄ innouari qd
hic de tpe dicit: qd dicit vt l. i. q̄ manumit. nō pot. s. eadē.
vbi plene dixi.

manumiserit/ mox legatarius
repudiat: manumissum fo-
re liberum placuit. Pau.

Seruus pignori datus
etiā si debitor locuples
sit: manumitti non potest.

**Qui suis nūmis emittit nā-
citat libertatez: et dicit seruus
improprie suis nūmis emi cū
nūmos habere nō possit. h. d.**

Item si quis nūmis
emittit: epla dñorum fra-
trū ad vrbū maximū in eā cō-
ditionē redigit: vt libertatem
adipiscat. Et primo qdē nū-
mis suis nō p̄pue videt̄ dici
empt⁹: cum seru⁹ nūmos suos
h̄re nō possit. Verū cōnuēt-
ibus oculis credendū est suis
nūmis eū redēptū: cuz nō nū-
mis eius q̄ eū redemit cōpare-
tur. Proinde siue ex peculio
qd̄ ad venditorem p̄mer: siue
aduēticio lucro: siue etiā ami-
ci beneficio: vel liberalitate v̄l
progāte eo vel p̄mittente vel
se delegāte vel in se recipiēte
debitū redēpt⁹ sit: credēdum
est suis nūmis eū redēptum.
Satis enim est q̄ is q̄ emptio-
ni suū nomē accōmodauerit
nichil de suo impendit.

**Non potest sequenti actus ro-
bur accipere/ cui p̄ncipiuz ad
aliū sine ceptū fuit: s; si iurū
cū medijs et sine p̄cordat. h. d.**

Si ab ignoto emptus sit:

non inspiciamus iuris ciuils strictam rationem.
q̄ Comparatur. sed si nūmis eius cōparatur: si tamē
conuenit seruus de pecunia emptori restituēda: idē est
vt statim subijcit. et. s. de iudi. l. vir. in fi. Accur.
r. Satis. ad hoc vt dicatur suis nūmis emptus.
f. Accōmodauerit. s. emptor.
t. Impendit. s. interim prestaturus tamen eo casu cū
fuerint peculiares: cum eos dādo nō liberetur emptor.
vt. C. de actio. emp. l. si seru⁹. et. C. si seru⁹ extero se emi-
manda. l. i. q̄ sunt p̄tra. et facit. C. de oper. liber. l. i. cui. et
de bo. lib. l. i. Accur.

Et ab ignoto. i. nō pacificēte cū suoy liber fiat. Ec.

**Non possit. nec aliqd aliud. vt insti. per quas
perso. no. acqr. s. item nobis acqui-
ritur. Accur.**

Committentibus. i. clausis: vt

**Anglimi an. cludit ergo q̄ manumittere po-
test.**

**Thesa. pla-
cuit. vt et. i. titu. l. i. iij. et. s. de
op. le. si cuz optio. et. s. si cer. pe. pin-
de. et ad. l. aquil. l. nam sicut.**

**Seruus. da-
tus. speciali-
ter. vt. C. de ser. pi-
gno. da. Lab eo.
k. Nō pot. vt et
i. q̄ et a qd. l. fusi.
s; s. de fideicō.
libe. ḡnalter. s. si
qd̄ seruo. Solu. vt
ibi. et facit. C. de
nec. ser. h̄. di. l. i.
Accur.**

**Si quis diuoruz
fratru. Sene-
ri et Anto. fm. q̄-
dā. et dic plene de
his p̄stitutibus.
C. si man. tra. sue.
ali. ne. p̄. i. i. dixi-
mus. Accur.**

**Adipiscat. a
lege fm. p. qd̄ nō
placet. sed ab ho-
mine. vt. s. de iu-
di. l. q̄ se. Accur.**

Nūmis suis. s. serui. Accur.

**Non possit. nec aliqd aliud. vt insti. per quas
perso. no. acqr. s. item nobis acqui-
ritur. Accur.**

Committentibus. i. clausis: vt